

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA CRNE GORE

U Podgorici, 29.04.2022.godine

Predmet: Predaja Revizorskog izvještaja o obavljenoj zakonskoj reviziji godišnjih finansijskih izvještaja

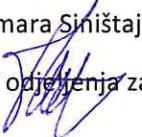
Poštovani,

Dostavljamo Vam Revizorski izvještaj o obavljenoj zakonskoj reviziji godišnjih finansijskih izvještaja za 2021.godinu.

S poštovanjem,

Tamara Šiništaj

šef odjeljenja za izvještavanje i praćenje međunarodnih standarda

**AKCIONARSKO DRUŠTVO
SAVA OSIGURANJE PODGORICA**

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. DECEMBRA 2021. GODINE I
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

S A D R Ž A J

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	1-5
Pojedinačni finansijski izvještaji:	
Pojedinačni bilans uspjeha za godinu koja se završava 31. decembra 2021.	6
Pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2021.	7
Pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava 31. decembra 2021.	8
Pojedinačni bilans novčanih tokova godinu koja se završava 31. decembra 2021.	9
Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje	10 – 70
Prilog: Godišnji izvještaj menadžmenta o poslovanju za 2021. godinu	

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Sava osiguranje AD Podgorica

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izvještaja Sava osiguranje AD Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo“), koji obuhvataju pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2021. godine, pojedinačni bilans uspjeha, pojedinačni bilans stanja, pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu i pojedinačni izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala objelodanjivanja (u daljem tekstu: „pojedinačni finansijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembar 2021. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.

Osnove za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije (ISA) primjenjivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izvještaja koji je naslovjen *Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Društva u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
Procjenjivanje tehničkih rezervi	
Tehničke rezerve u iznosu od EUR 18.064.307 na 31. decembar 2021. godine (31. decembar 2020. godine: EUR 16.883.369) predstavljaju značajan dio ukupnih obaveza Društva.	<p>Stekli smo razumijevanje dizajna internih kontrola nad aktuarskim procesom koji uključuje izračun rezervacija za štete, proces korišćenja ekonomskih i aktuarskih prepostavki, kao i proces izvođenja novčanih tokova. Takođe smo razmotrili pristup i metodologiju koju Društvo koristi za aktuarske analize koje uključuju poređenje procjena i stvarnih pokazatelja iz prethodnih perioda. Naša procjena je, po potrebi, uključila evaluaciju specifičnih ekonomskih i aktuarskih prepostavki i razmatranje procjena Rukovodstva vezano za korištene prepostavke, koje mogu varirati u zavisnosti od proizvoda i/ili karakteristika proizvoda, i takođe usklađenosnost modela sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.</p>
Vrednovanje tehničkih rezervi uključuje procjene u vezi sa neizvjesnošću ishoda, uglavnom u vezi sa ukupnim iznosom potrebnim za podmirenje obaveza, uključujući bilo kakve garancije osiguraniku. Društvo koristi aktuarske modele kao podršku izračuna tehničkih rezervi. Određivanje prepostavki koje se koriste u izračunu tehničkih rezervi uključuje značajnu procjenu Rukovodstva i procjenu o neizvjesnim budućim ishodima. Različite ekonomske i neekonomske prepostavke, kao što su stope inflacije ili trendovi vezani za sudske sporove, se koriste za procjene ovih tehničkih rezervi.	
Zbog značajnosti tehničkih rezervi, te njihove inherentne neizvjesnosti procjene, ovo područje smatramo ključnim revizijskim pitanjem	<p>Posebno smo naše procedure usmjerili na modele koje smo smatrali materijalnim i kompleksnim i/ili zahtijevaju značajne procjene u vezi sa korištenim prepostavkama, naročito dugoročnog dijela za poslove neživotnih usluga. Za sprovođenje naših revizorskih procedura, koristili smo usluge ekperata - aktuara.</p> <p>Nadalje, izvršili smo revizijske procedure kako bi procijenili da li modeli obezbjeđuju ispravan i potpun izračun tehničkih rezervi, uključujući i preračun rezultata ovog modela na odabranom uzorku. Naše revizorske procedure takođe su uključile test konzistentnosti ulaznih podataka korištenih za izračun „Nastalih, a neprijavljenih šteta“ (IBNR), nezavisan obračun IBNR rezervi koristeći različite metode i prepostavke, kao i nezavisan preračun rezervi „Prijavljenih, ali neizmirenih šteta“ (RBNS) za anuitete.</p> <p>Ocijenili smo adekvatnost objelodanjivanja uključenih u napomeni 3.15 Bruto tehničke rezerve, 3.16 Tehničke rezerve za rezervisane štete, 3.17 Rezerve za izravnjanje rizik, 3.18 Rezerve za neistekle rizike i napomeni 26 Bruto tehničke rezerve uz priložene pojedinačne finansijske izještaje sastavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.</p>

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ostala pitanja

Pojedinačni finansijski izvještaji Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2020. godine su bili predmet revizije drugog revizora, koji je u svom izvještaju od 2. marta 2021. godine, izrazio pozitivno mišljenje na ove pojedinačne finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za pojedinačne finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za pripremu pojedinačnih finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed prevare ili greške.

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene. Lica odgovorna za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da pojedinačni finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevare ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje.

Uvjerenje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u pojedinačnim finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva.
- Vršimo ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja (nastavak)

- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja pojedinačnih finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u pojedinačnim finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije. Takođe, obezbeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i gdje je to primjenjivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrđimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i objavljivanje godišnjeg izvještaja menadžmenta.

Naše mišljenje o pojedinačnim finansijskim izvještajima ne obuhvata godišnji izvještaj menadžmenta i osim u onoj mjeri u kojoj je izričito navedeno u našem izvještaju, ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi sa revizijom pojedinačnih finansijskih izvještaja naša odgovornost je da pročitamo godišnji izvještaj menadžmenta i tako razmotrimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta materijalno nekonzistentan sa pojedinačnim finansijskim izvještajima ili sa našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugačiji način čini da su materijalno pogrešno prikazani.

U skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori razmotrili smo da li je godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13 i 14 ovog Zakona.

Isključivo na osnovu rada obavljenog tokom revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja i procedura navedenih gore, po našem mišljenju:

- Informacije prezentirane u godišnjem izvještaju menadžmenta za finansijsku godinu za koju su pripremljeni pojedinačni finansijski izvještaji su konzistentne sa pojedinačnim finansijskim izvještajima;
- Godišnji izvještaj menadžmenta je sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13, i 14. Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori.

Dodatno, u svjetlu znanja i razumijevanja Društva i njegovog okruženja dobijenog tokom revizije, od nas se zahtijeva da izvjestimo da li su identifikovani materijalno značajno pogrešni prikazi u godišnjem izvještaju menadžmenta. U tom smislu nemamo ništa da izvestimo.

Ovlašćeni revizor u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Pero Đuričković.

Crowe MNE d.o.o. Podgorica
25. februar 2022. godine

Pero Đuričković, Ovlašćeni revizor

POJEDINAČNI BILANS USPJEHA**U периоду од 1. januara do 31. decembra 2021. godine**

(Iznos u EUR)

POSLOVNI PRIHODI**Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja**

Обрачунате brute premije osiguranja i saosiguranja

Smanjenje за udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja

Promjene brute prenosnih premija (+/-)

Neto prihodi od ostalih usluga**POSLOVNI RASHODI****Rashodi naknada šteta**

Обрачунате brute naknade šteta sa пратећим трошковима

Umanjenje за приходе остварене из brute regresnih потраživanja

Umanjenje за udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta

Promjene na rezervisanjima za štete

Promjene ostalih neto tehničkih rezervisanja**Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja****DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT****TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA**

Трошкови стicanja osiguranja

Promjene u razgraničenim трошковима sticanja osiguranja

Amortizacija

Troškovi rada

Ostali operativni трошкови (materijalni i ostali трошкови usluga)

Umanjenje за приходе od provizije reosiguranja

DOBIT – NETO POSLOVNI REZULTAT**Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi**

Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve

Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve

Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi

Prihodi od ulaganja која се не finansiraju из sredstava tehničkih rezervi

Rashodi od ulaganja која се не finansiraju из sredstava tehničkih rezervi

FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA**DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA****POREZ NA DOBIT****NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU (+/-)****RASPODJELA NETO DOBITI****ZARADA PO AKCIJI**

	Napomena	Tekuća 2021. godina	Prethodna 2020. godina
POSLOVNI PRIHODI		12.594.856	11.781.515
Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja	5	11.900.846	11.178.275
Обрачунате brute premije osiguranja i saosiguranja		14.406.332	12.837.141
Smanjenje за udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(1.608.939)	(1.731.844)
Promjene brute prenosnih premija (+/-)		(896.547)	72.978
Neto prihodi od ostalih usluga	6	694.010	603.240
POSLOVNI RASHODI		(6.787.896)	6.182.491
Rashodi naknada šteta	7	(5.820.173)	(5.206.349)
Обрачунате brute naknade šteta sa пратећим трошковима		(7.382.446)	(5.804.181)
Umanjenje за приходе остварене из brute regresnih потраživanja		281.088	214.679
Umanjenje за udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		1.222.424	453.561
Promjene na rezervisanjima за štete		58.761	(70.408)
Promjene ostalih neto tehničkih rezervisanja	8	(206.877)	36.163
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	9	(760.846)	(1.012.305)
DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT		5.806.960	5.599.024
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA	10	(4.358.582)	(4.139.821)
Tрошкови стicanja osiguranja		(3.334.177)	(3.010.145)
Promjene u razgraničenim трошковима sticanja osiguranja		217.546	35.916
Amortizacija		(94.927)	(93.490)
Tрошкови rada		(908.164)	(850.278)
Ostali operativni трошкови (materijalni i ostali трошкови usluga)		(454.883)	(427.175)
Umanjenje за приходе od provizije reosiguranja		216.023	205.351
DOBIT – NETO POSLOVNI REZULTAT		1.448.378	1.459.203
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	11	495.004	480.887
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		588.895	579.686
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(93.891)	(98.799)
Neto finansijski rezultat od ulaganja која се не finansiraju из sredstava tehničkih rezervi	12	(9.145)	(9.745)
Prihodi od ulaganja која се не finansiraju из sredstava tehničkih rezervi		869	3.276
Rashodi od ulaganja која се не finansiraju из sredstava tehničkih rezervi		(10.014)	(13.021)
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA		485.859	471.142
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		1.934.237	1.930.345
POREZ NA DOBIT	13a	(193.152)	(170.482)
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU (+/-)		1.741.085	1.759.863
RASPODJELA NETO DOBITI		-	-
ZARADA PO AKCIJI	14	89.7374	90.7052

Napomene чине сastavni dio
ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja (strane od 10 do 70).

Ovi pojedinačni finansijski izvještaji usvojeni su Odlukom Odbora direktora Akcionarskog društva Sava osiguranje, Podgorica br.02-2473/2022 od 31. januara 2022. godine.

Potpisano u ime Akcionarskog društva Sava osiguranje, Podgorica

Lice odgovorno za sastavljanje pojedinačnih
finansijskih izvještaja

(Vesna Čakić)

POJEDINAČNI BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2021. godine

(Iznos u EUR)	Napomene	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
AKTIVA			
Stalna imovina		19.895.282	12.938.158
Nematerijalna imovina	15	126.450	86.465
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	16	3.513.850	3.442.053
Dugoročna finansijska ulaganja		16.254.982	9.409.640
Investicione nekretnine	17	844.933	1.083.033
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva	18	495.000	495.000
Dugoročni finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi	19	14.896.326	7.831.607
Odložena poreska sredstva	13c	18.723	-
Obrtna imovina		9.223.003	15.463.775
Kratkoročna potraživanja	20	3.376.868	4.036.840
Kratkoročna finansijska ulaganja	21	3.263.930	9.375.441
Gotovinska sredstva	22	575.949	426.926
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	23	1.283.513	1.147.239
Aktivna vremenska razgraničenja	24	722.743	477.329
Ukupna aktiva		29.118.285	28.401.933
PASIVA			
Osnovni kapital	25	8.701.344	9.231.650
Akcijski kapital – obične akcije		4.033.303	4.033.303
Revalorizacione reserve		(189.308)	123.951
Prenesena i neraspoređena dobit		3.116.264	3.314.533
Neraspoređena dobit tekuće godine		1.741.085	1.759.863
Rezervisanja		18.190.592	16.990.075
Bruto tehničke rezerve	26	18.064.307	16.883.369
Ostala rezervisanja	27	126.285	106.706
Kratkoročne obaveze	28	1.026.420	1.147.129
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja		266.220	111.748
Druge finansijske obaveze	16 a	227.823	90.326
Odložene poreske obaveze	13c	38.397	21.422
Pasivna vremenska razgraničenja	29	933.709	921.331
Ukupna pasiva		29.118.285	28.401.933

Napomene čine sastavni dio
ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja (strane od 10 do 70).

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine

(Iznos u EUR)	Uplaćeni kapital - redovne akcije	Revalorizacione rezerve - finansijska ulaganja (Napomena 25)	Neraspoređena dobit	Ukupno (kapital i rezerve)
Stanje na dan 1. januar 2020. godine	4.033.303	312.438	3.314.533	7.660.274
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(188.487)	-	(188.487)
Dobitak prethodnog perioda	-	-	1.759.863	1.759.863
Dividende	-	-		
Stanje na 31. decembar 2020. godine	4.033.303	123.951	5.074.396	9.231.650
Stanje na dan 1. januar 2021. Godine	4.033.303	123.951	5.074.396	9.231.650
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(313.259)	-	(313.259)
Dobitak tekućeg perioda	-	-	1.741.085	1.741.085
Dividende			(1.958.132)	(1.958.132)
Stanje na 31. decembar 2021. godine	4.033.303	(189.308)	4.857.349	8.701.344

Napomene čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja (strane od 10 do 70).

POJEDINAČNI BILANS NOVČANIH TOKOVA
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine

(Iznos u EUR)	Tekuća 2021. godina	Prethodna 2020. godina
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	22.765.450	18.971.479
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	15.762.103	13.596.956
Prilivi od učešća u naknadi šteta (saosiguranje i reosiguranje)	934.832	87.963
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	6.056.438	5.276.475
Prilivi po osnovu vanrednih prihoda	12.077	10.085
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(20.021.857)	(17.925.477)
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	(6.924.399)	(5.288.472)
Odlivi po osnovu premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja, kao i provizija po osnovu saosiguranja i reosiguranja)	(1.001.145)	(1.341.545)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(2.872.125)	(2.649.920)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(1.421.215)	(1.237.279)
Odlivi po osnovu zakupnina	(18.305)	(9.483)
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	(1.005.903)	(681.804)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(6.778.765)	(6.713.369)
Odlivi po osnovu vanrednih rashoda	-	(3.605)
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	2.743.593	1.046.002
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	11.890.422	9.106.836
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti (dividende, učešća u dobiti, kamate i sl.)	5.894.071	5.342.828
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	20.661	5.006
Prilivi od zakupnina	83.000	53.130
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	5.892.690	3.705.872
Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(12.465.093)	(10.170.279)
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore	(7.747.277)	(4.760.283)
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori	(4.589.500)	(5.213.000)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	(94.117)	(154.460)
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(34.199)	(42.536)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	(574.671)	(1.063.443)
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi iz aktivnosti finansiranja	-	44
Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja	-	44
Odlivi iz aktivnosti finansiranja	(2.019.900)	(98.319)
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(119.900)	(98.319)
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja	(1.900.000)	-
Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	(2.019.900)	(98.275)
D. Neto promjena gotovine		
Gotovina na kraju obračunskog perioda	149.022	(115.716)
Gotovina na početku obračunskog perioda	575.949	426.926
	426.926	542.642

Napomene čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja (strane od 10 do 70).

1. OPŠTE INFORMACIJE

Aкционарско друштво Sava osiguranje Podgorica (у даљем тексту „Друштво“) основано је 30. септембра 1999. године. Након неколико власничких трансформација и промјена назива, од децембра 2016. године Друштво послује под садашњим називом - Sava osiguranje AD, Podgorica. Назив „Sava osiguranje“ је промјенjen одлуком Скупштине Друштва 005-2735/1 од 5. децембра 2016. године, а након добијања сагласности Агенције за надзор осигурања, наведена промјена је регистрована у Централном регистру привредних субјеката у Подгорици дана 16. децембра 2016. године, Рješenjem број 4-0004670/088.

Друштво обавља послове свих врста неživotnih осигурања, у складу са Рješenjem о издавању дозволе за обављање послова осигурања, број 304-1/08 од 2. априла 2008. године, донијетим од стране Агенције за надзор осигурања Црне Горе.

Прећна дјелатност Друштва представљају послови обавезних осигурања, комбинованог осигурања моторних возила, имовинских осигурања, осигурања од посљедица неизгода и других врста неživotnih осигурања у складу са одредбама Закона о осигурању („Сlužbeni list Republike Crne Gore“, бр. 078/06, 019/07, „Сlužbeni list Crne Gore“, бр. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16, 146/21 од 31.12.2021). Друштво поред послова неživotnih осигурања може обављати и послове саосигурања, као и друге послове непосредно повезане са пословима осигурања.

Од маја 2008. године, Друштво је у 100% власништву Pozavarovalnica Sava d.d. Ljubljana iz Slovenije (у даљем тексту „Matično друштво“), чиме је Друштво постало dio Sava Re групе.

У сastаву Друштва, као njегovi организациони дјelovi, функциониše 15 poslovnih единица на територији Црне Горе, са sjediшtem u Podgorici /3/, Nikšiću, Cetinju, Danilovgradu, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Budvi, Baru i Ulcinju.

На основу Одлуке Оdbora direktora Društvo je u septembru 2010. godine osnovalo Društvo sa ograničenom odgovornošću Sava Car d.o.o. Podgorica, čija je прећна дјелатност tehničko ispitivanje i analiza. Registracija je sprovedena u Centralnom registru Privrednog суда u Podgorici pod registarskim бројем 5-0588809/001.

Društvo je shodno Odluci Odbora direktora бр. 004-421/2 od 27. februara 2014. године 100% власник Društva za zastupanje u osiguranju Montagent d.o.o. Podgorica које је 30. децембра 2016. године након регистровања у CRPS у складу са одлуком Odbora direktora од 16. децембра 2016. године, промјенило назив у Društvo za zastupanje u osiguranju Sava Agent d.o.o. Podgorica. Сједиште Društva је у Podgorici, Улица Svetlane Kane Radević бр. 1.

На дан 31. децембра 2021. године Društvo je imalo 139 zaposlenih (31. децембра 2020. године: 138 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Društvo има обавезу да води своје računovodstvene evidencije и сastavlja finansijske izvještaje u складу са Законом о računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG“, бр. 052/16 од 09. avgusta 2016. године).

Takođe, Društvo има обавезу да своје poslovanje обавља у складу са Законом о осигурању („Сlužbeni list Republike Crne Gore“, бр. 078/06, 019/07, „Сlužbeni list Crne Gore“, бр. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16, 146/2021), regulativom propisanom од стране Агенције за надзор осигурања Црне Горе и остalom važećom regulativom Crne Gore.

Pojedinačni finansijski izvještaji су приказани у формату propisanom од стране Агенције за надзор осигурања Црне Горе који у pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako то предвиђа MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izvještaja“. Пored тога, наведени pojedinačni finansijski izvještaji ne уključuju сва objelodanjivanja која се заhtijevaju у складу са MSFI 4 – „Ugovori o osiguranju“.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja (nastavak)

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, samo MRS i MSFI zvanično prevedeni, odobreni i objavljeni od strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji zvanični prevodi su objavljeni za dio MRS koji su u primjeni od 1. januara 2009. godine, odnosno dio MSFI u primjeni od 1. januara 2013. godine, a koji obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, iliustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Dodatno, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja. Takođe, izmjene i poboljšanja MRS-a nakon 1. januara 2009. godine, odnosno MSFI-a nakon 1. januara 2013. godine" nisu prevedeni niti objavljeni.

Osim navedenog, određeni zakonski propisi odstupaju od MSFI i MRS. Shodno navedenom, a imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja Društva, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS.

Na osnovu Zakona o računovodstvu privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljaju pojedinačne i konsolidovane finansijske izvještaje kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS i MSFI.

Društvo je u sastavljanju svojih pojedinačnih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su obrazložene u napomeni 3 i koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ukoliko je u računovodstvenim politikama drugačije navedeno.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR).

2.2. Koncept nastavka poslovanja

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji prepostavlja da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.2.1. Uticaj Covid 19 na poslovanje Društva

U uslovima pandemije Covid 19 - Društvo je uspjelo da održi zadovoljavajući nivo kvaliteta usluga za klijente, i ne samo to, krizna situacija je na neki način ubrzala uvođenje elektronskih servisa. Prilagođavajući se novonastalim okolnostima, omogućeno je bilo klijentima da sve poslove vezane za osiguranje mogu izvršiti elektronskim putem.

U 2021. godini Društvo je uspjelo da vrati trend rasta bruto fakturisane premije započet u ranijim godinama a koji je prekinut pandemijom Covid-19 u 2020. godini.

Međutim, za jedan broj klijenata na koji je značajan uticaj na poslovanje Covid 19 imao, Društvo je izvršilo ispravku vrijednosti potraživanja za premiju, pri čemu je od ukupnog iznosa premije EUR 140.000, negativan efekat na rezultat bio EUR 89.000.

Kada su u pitanju štete, tokom 2021. godine zabilježen je rast broja prijavljenih i riješenih šteta u odnosu na 2020. Zapravo u 2021. godini zabilježen je rast šteta u odnosu na 2020. godinu, ali one su i dalje ispod brojki iz 2019. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.2. Koncept nastavka poslovanja (nastavak)

2.2.1. Uticaj Covid 19 na poslovanje Društva (nastavak)

Kada su u pitanju finansijska ulaganja Društva, krizna situacija sa Covid-19 ni u 2021. godini nije imala veći uticaj na ovu oblast poslovanja (kao ni u 2020. godini). Zato je, tokom 2021. godine, Društvo nastavilo sa ulaganjem sredstava u državne obveznice.

Od Vlade Crne Gore, Društvo je ostvarilo neznatni dio subvencije u iznosu od EUR 3.000, po osnovu pružanja pomoći privredi i zaposlenima u cilju ublažavanja negativnih efekata epidemije uzrokovanih Covid 19.

2.3. Konsolidacija

Na osnovu Zakona o računovodstvu („Sl. list CG”, br. 052/16 od 9. avgusta 2016. godine), privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljaju pojedinačne i konsolidovane finansijske izvještaje kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS i MSFI. Konsolidovani finansijski izvještaji su iskazi ekonomskog cjeline koju čine matično i sva zavisna pravna lica. Takođe, u skladu sa ovim Zakonom matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Priloženi pojedinačni finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Društva. Društvo je ove pojedinačne finansijske izvještaje sastavilo na osnovu i prema zahtjevima zakona i propisa Crne Gore gdje su ulaganja u zavisna pravna lica iskazana po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za eventualna obezvređenja. Detaljniji prikaz finansijskog položaja Društva može se dobiti uvidom u konsolidovane finansijske izvještaje koje će Društvo sastaviti i predati Poreskoj upravi Crne Gore u zakonskom roku tj. do 30. septembra tekuće godine za prethodnu.

Zavisna pravna lica čiji je Društvo 100% vlasnik su:

Naziv	Sjedište	% učešća	Osnovna djelatnost
Sava Car d.o.o. Podgorica	Ul. Svetlane Kane Radević br.1 Podgorica	100%	Tehničko ispitivanje i analize
Sava Agent d.o.o. Podgorica	Ul. Svetlane Kane Radević br.1 Podgorica	100%	Djelatnost zastupnika i posrednika u osiguranju

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija pojedinačnih finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i prepostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvređenja finansijskih plasmana, učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, procjene korisnog vijeka upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, procjene obezvređenja nekretnina, procjene obezvređenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, procjene obezvređenja vrijednosti nefinansijske imovine, rezervisanja po osnovu sudske sporova, priznavanja odloženih poreskih sredstava, rezervisanja za jubilarne nagrade i otpremnine i ostala rezervisanja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.4. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)

2.4.1 Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

Obezvredjenje finansijskih plasmana, učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju

Društvo vrši pregled finansijskih plasmana u cilju procjene ispravke vrijednosti i rezervisanja na mjesecnom nivou. Kod utvrđivanja da li gubitke po osnovu obezvredjenja finansijskih plasmana treba priznati u bilansu uspjeha, Društvo procjenjuje da li postoje informacije/dokazi koje ukazuju na postojanje mjerljivog smanjenja procijenjenih budućih tokova gotovine.

Obezvredjenje finansijskih plasmana, učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju (nastavak)

Društvo smatra učešća u kapitalu obezvrijedjenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procijenjeno smanjenje fer vrijednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrijednosti.

U slučaju finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, Društvo procjenjuje na pojedinačnoj osnovi da li postoje objektivni dokazi o obezvredjenju, na osnovu istih kriterijuma koji važe za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti. U slučaju instrumenata kapitala raspoloživih za prodaju, objektivnim dokazom se smatra i „značajan“ ili „prolongiran“ pad fer vrijednosti instrumenta kapitala ispod nabavne vrijednosti.

Koristan vijek trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog vijeka trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja.

Obezvredjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira knjigovodstvenu vrijednost nefinansijske imovine. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijedeno, nadoknadiv iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknade vrijednosti.

Razmatranje obezvredjenja zahtijeva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

Rezervisanje po osnovu sudske sporove

Društvo je uključeno u određeni broj sudske sporove koji proističu iz svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rješavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Društvo periodično procjenjuje vjerovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose vjerovatnih ili razumnih procjena gubitaka.

Aкционарско društvo Sava osiguranje Podgorica
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.4. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)

2.4.1 Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene (nastavak)

Razumne procjene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obavlještenja, poravnanja, procjene od strane pravnog sektora i sektora likvidacije šteta, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rješavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je vjerovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano procijeniti pažljivom analizom i odmjerava se po sadašnjoj vrijednosti izdatka potrebnog za izmirenje obaveze.

Potrebno rezervisanje se može promijeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Potencijalne obaveze kao i stavke koje ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se objelodanjuju, osim ako je vjerovatnoča odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Rezervisane štete

Svaka prijavljena šteta se procjenjuje pojedinačno od strane Društva, uzimajući u obzir okolnosti vezane za štetu, dostupne informacije i istorijsko iskustvo o veličini sličnih šteta. Procjena rezerve štete za svaki slučaj pojedinačno se redovno kontroliše i ažurira kada su raspoložive nove informacije. Rezervisanja za štete se baziraju na informacijama koje su trenutno dostupne. Međutim, krajnje obaveze po štetama mogu varirati kao rezultat naknadnih promjena raspoloživih činjenica.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procjena od strane rukovodstva Društva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

Opremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa
Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primjenom aktuarske procjene. Aktuarska procjena uključuje procjenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvjesnosti utiču na ishod procjene.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Poslovni prihodi

3.1.1. Neto prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premija osiguranja i ostale prihode. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Prihodi od premija osiguranja se, nakon umanjenja poreza na premiju osiguranja u skladu sa Zakonom o porezu na premiju osiguranja („Sl. list CG”, br. 061/13 i 006/14), priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja, umanjeni za dio reosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto prenosne premije, koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije.

Visina bruto premije utvrđena je tarifom premija prema vrsti osiguranja. Bruto premija se sastoji od tehničke premije, režijskog dodatka i preventive.

Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje nadležni organ Društva, po prethodno pribavljenom mišljenju ovlašćenog aktuara.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili djelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro-rata-temporis.

3.1.2. Neto prihodi od ostalih usluga

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. U okviru ostalih poslovnih prihoda iskazuju se prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja (vještačenja po uslužnim štetama i sl.), naplaćena ispravljena ili otpisana potraživanja i drugo.

3.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke.

3.2.1. Neto rashodi naknada šteta

Poslovni rashodi obuhvataju rashode za štete i ostale troškove i rashode.

Neto rashodi za štete su obračunati bruto iznosi šteta (odštete i troškovi vezani za isplatu šteta), umanjeni za regresna potraživanja i dio reosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto rezervi za štete, koje su korigovane za učešće reosiguranja u tim rezervama.

Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva, kao i sudske troškove i troškove vještačenja. U okviru navedenih troškova sadržani su i troškovi naplate regresa, kao i dio operativnih troškova koji su nastali u službi šteta.

Rashodi reosiguranja predstavljaju rashode reosiguranja rizika po osnovu premije reosiguranja, u skladu sa ugovorima o reosiguranju.

Rashodi za rezervisane štete obračunavaju se u skladu sa opisanim u napomeni 3.16.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2. Poslovni rashodi (nastavak)

3.2.2. Ostali troškovi iz poslova osiguranja (nastavak)

Ostali troškovi iz poslova osiguranja se odnose na: troškove doprinosa garantnom fondu, troškove nadzora osiguranja, troškove za preventivnu djelatnost, vatrogasni doprinos, rashode obezvređenja potraživanja, otpise potraživanja, i ostale neto troškove iz poslova osiguranja.

Troškovi doprinosa garantnom fondu obračunavaju se i iskazuju u skladu sa politikama opisanim u napomeni 3.19. Ostali troškovi koji se odnose na troškove sprovođenja osiguranja obuhvataju troškove sticanja osiguranja, koji obuhvataju direktnе i indirektnе troškove sticanja osiguranja i iskazani su po funkcionalnom principu, kao i promjenu u razgraničenim troškovima i ostale operativne troškove, razvrstane takođe po funkcionalnim grupama. Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja se umanjuju za prihod od provizije reosiguravača.

Na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja vrši se razgraničenje direktnih troškova sticanja osiguranja (troškovi provizija agenata) na naredni period u skladu sa odnosom prenosne premije u ukupnoj premiji.

3.3. Naknade za zaposlene

3.3.1. Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3.3.2. Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima, primjenom Opšteg kolektivnog ugovora, regres za korišćenje godišnjeg odmora, naknade toplog obroka i prevoza, kao i pomoć zaposlenima, po odluci Izvršnog direktora Društva. Ukoliko Odbor direktora Društva doneše odluku, isplaćuju se zaposlenima nagrade za uspešan rad tokom godine iz dobiti Društva.

3.3.3. Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i jubilarnih nagrada - ostala rezervisanja

Sadašnja vrijednost budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru, kao što su otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade nakon ispunjavanja uslova, iskazane su po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih isplate zaposlenima na datum sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja.

U skladu sa čl. 27 Opšteg kolektivnog ugovora obaveza poslodavaca je da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini od 3 minimalne neto zarade. Zakon o radu, u članu 113, propisuje isplatu otpremnine u visini od 2 minimalne neto zarade u Crnoj Gori.

Društvo je tokom 2021. godine za troje zaposlenih izvršilo isplatu otpremnine po osnovu odlaska u penziju u većem iznosu od propisanog.

U pojedinačnim finansijskim izvještajima Društva na dan 31. decembra 2021. godine, izvršeno je rezervisanje obračunato od strane ovlašćenog aktuara, po osnovu procijenjene sadašnje vrijednosti sredstava za otpremnine za odlazak u penziju zaposlenima nakon ispunjenih uslova.

Aкционарско друштво Сава осигуранje Подгорица

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.3. Naknade za zaposlene (nastavak)

3.3.3. Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i jubilarnih nagrada - ostala rezervisanja (nastavak)

Iznos predviđen za jubilarne nagrade u zavisnosti od godina radnog staža ostvarenog u Društvu, prikazan je u sledećoj tabeli:

Godine radnog staža u Društvu	Iznos jubilarnih nagrada u EUR
10	100
20	200
30	300

3.3.4. Otpremnine u slučajevima prestanka potrebe za radom

Zaposlenima se isplaćuje otpremnina u slučajevima prestanka potrebe za radom usled tehnološkog viška, shodno odredbama Zakona o radu.

3.4. Neto finansijski prihodi i rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi čine: prihodi od kamata na finansijske plasmane, dobici od finansijskih sredstava, prihodi od zakupa, pozitivne kursne razlike i drugi prihodi.

Rashode od ulaganja sredstava tehničkih rezervi čine: rashodi od kamata na pozajmice, gubici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, rashodi od ulaganja u investicione nekretnine (amortizacija), negativne kursne razlike i drugi finansijski rashodi.

Prihodi od kamata i rashodi kamata se knjiže u korist, odnosno na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.5. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursevima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)****3.6. Porezi i doprinosi****3.6.1. Porez na dobit****3.6.1.1. Tekući porez na dobit**

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Službeni list Republike Crne Gore”, br. 065/01, 012/02, 080/04, „Službeni list Crne Gore”, br. 040/08, 086/09, 040/11, 014/12, 061/13, 055/16). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3.6.1.2. Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

3.6.2. Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa propisima Crne Gore.

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrijednosti i umanjena za akumuliranu amortizaciju i obezvređenje vrijednosti. Nematerijalna ulaganja se najvećim dijelom odnose na kupljene softvere za vođenje poslovnih knjiga i obračun premija osiguranja. Godišnje stope amortizacije odnosno, metod amortizacije je propisan Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama, koje je donio Odbor direktora Društva.

Primjenjene stope amortizacije nematerijalnih ulaganja su prikazane u sledećem pregledu i nijesu se mijenjale u odnosu na prethodni period:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu
Računarski program	20,00%	30,00%
Ostala nematerijalna ulaganja	prema vijeku upotrebe	20,00%

Metod amortizacije, koji koristi Društvo, je ravnomjerna vremenska amortizacija – proporcionalni metod. Društvo obračunava amortizaciju pojedinačno. Godišnje je potrebno provjeriti eventualna obezvređenja nematerijalnih ulaganja sa neodređenim vijekom upotrebe i nematerijalna sredstva, koja se još ne koriste.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

Pod nekretninama, postrojenjima i opremom za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Društvo koristi model nabavne vrijednosti i nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja vodi po njihovim nabavnim vrijednostima, umanjenim za ukupnu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Pod nabavnom vrijednošću se podrazumijeva vrijednost po fakturi dobavljača uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti, ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala i troškovi svakodnevnih popravki smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Stopne amortizacije pojedinih nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja određene su u zavisnosti od vijeka korišćenja, koji zavisi od: očekivanog korišćenja sredstava, očekivane fizičke istrošenosti i staranja, očekivane tehničke i tržišne zastarjelosti, očekivanih zakonskih i drugih ograničenja korišćenja.

Provjera vijeka korišćenja nekretnina i opreme u izabranom metodu amortizacije vrši se godišnje. Amortizacija se obračunava za svako sredstvo pojedinačno.

Stopne amortizacije u računovodstvene i poreske svrhe su ostale nepromijenjene. U tabelarnom pregledu koji slijedi stavljeni su dozvoljeni rasponi za primjenu amortizacije u računovodstvene

svrhe, u skladu sa usklađenom računovodstvenom politikom na nivou Grupe. Primjenjene stope amortizacije prikazane u sledećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu
Nekretnine - namijenjene za neposredno obavljanje djelatnosti	1,30-2,00	5,00
Nekretnine – koje nijesu namijenjene za neposredno obavljanje djelatnosti	1,30-2,00	5,00
Kancelarijski i ostali namještaj	10,00-12,50	20,00
Kompjuteri i računarska oprema	33,00-50,00	30,00
Automobili i ostala transportna sredstva	15,50-20,00	15,00
Rashladni uređaji	6,60-20,00	15,00
Telefoni, telefaksi i ostala oprema	6,60-20,00	25,00

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za postrojenja i opremu primjenom degresivnog metoda za cijelu godinu, bez obzira na datum aktivacije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.9. Obezvredjenje vrijednosti imovine**

Na dan bilansa stanja, Društvo analizira vrijednosti po kojima je prikazana materijalna imovina i procjenjuje da li postoje indikacije obezvredovanja nekog sredstva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijedeno, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja (ukoliko obezvredjenje postoji).

Kod procjenjivanja, da li postoje indikatori obezvredovanja, uzima se u obzir sljedeće:

- tržišna vrijednost sredstava se smanjila mnogo više od očekivanja zbog protoka vremena;
- javile su se značajne promjene u tehničkom, tržišnom, privrednom ili pravnom okruženju;
- povećale su se tržišne kamatne stope, a to povećanje će vjerovatno uticati na diskontnu stopu korišćenja kod obračuna upotrebe vrijednosti i suštinski smanjiti nadoknadivu vrijednost sredstva;
- ostali nagovještaji (dokazi o zastarjelosti ili fizičkoj oštećenosti sredstva, očekivane promjene korišćenja sredstava i drugi indikatori).

Ako postoje navedeni indikatori, Društvo vrši procjenu nadoknadive vrijednosti sredstava. Kao nadoknadiva vrijednost uzima se veća od fer vrijednosti umanjena za troškove prodaje i upotrebe vrijednosti. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost sredstva bi trebalo smanjiti na njegovu nadoknadivu vrijednost. Takvo smanjenje je gubitak zbog obezvredjenja, koji se priznaje u bilansu uspjeha.

Ako naknadno dođe do smanjenja ili ukidanja gubitaka zbog obezvredjenja priznatog u ranijim godinama, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njenoj nadoknadivoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvredovanja sredstva. Ukipanje gubitka zbog obezvredjenja se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha.

3.10. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje Društvo ne koristi za neposredno obavljanje svoje djelatnosti, nego se drže u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine i/ili porasta vrijednosti kapitala.

Investicione nekretnine su nekretnina (zemljište ili objekat - ili dio objekta ili oboje) koje drži (vlasnik ili zakupac u okviru finansijskog lizinga) u cilju ostvarivanja prihoda od zakupa ili porasta vrijednosti kapitala ili i jednog i drugog, a ne za korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe, ili dalju prodaju u redovnom toku poslovanja.

Vrijednost investicionih nekretnina Društvo odmjerava po modelu nabavne vrijednosti. Nabavna vrijednost sadrži nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove. Način amortizacije i obezvredjenja investicione nekretnine je isti kao i kod nekretnina, postrojenja i opreme. Društvo periodično provjerava i objelodanjuje poštenu (fer) vrijednost investicione nekretnine, koju utvrđuje na osnovu javno dostupnih podataka o tržišnoj vrijednosti pojedinih vrsta nekretnina.

Provjera eventualnog obezvredjenja investicionih nekretnina, vrši se godišnje. Amortizacione stope su iste kao i kod nekretnina, postrojenja i opreme i opisani u napomeni 3.8. Postupci za obezvredjenje su isti kao kod nekretnina, postrojenja i opreme i opisani su u napomeni 3.9. Ako će se investicione nekretnina prodati, odnosno stečena je s namjerom otuđenja, ili je njena prodaja veoma vjerovatna, nekretnina se razvrstava u stalnu imovinu koja se drži za dalju prodaju.

Aкционарско društvo Sava osiguranje Podgorica
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo se procjenjuje na svaki datum izvještavanja.

Finansijske investicije se razvrstavaju u sledeće grupe:

- finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (prva grupa)
- finansijske investicije u posjedu do dospijeća na naplatu (druga grupa)
- finansijske investicije u zajmove i potraživanja (treća grupa)
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (četvrta grupa).

Pri početnom priznavanju finansijskog sredstva Društvo vrši odmjeravanje po vrijednosti ulaganja koja uključuje troškove transakcija koji se mogu direktno pripisati sticanju finansijskog sredstva, izuzev u slučaju finansijskog sredstva koji se mjeri po poštenoj (fer) vrijednosti kroz dobitak ili gubitak za koji se navedeni trošak sticanja iskazuje kao rashod perioda. Nakon početnog priznavanja Društvo finansijske investicije odmjerava po poštenoj (fer) vrijednosti.

Dugoročne finansijske investicije, koje za naplatu dospijevaju u roku od godinu dana od datuma na koji glasi bilans stanja, se u bilansu stanja prenose u kratkoročne finansijske investicije.

3.11.1. Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (prva grupa)

Ulaganja u hartije od vrijednosti koje se mjere po poštenoj (fer) vrijednosti kroz dobit ili gubitak iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, koja ne uključuje troškove nastale kod sticanja

investicije, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoј fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u hartije od vrijednosti namijenjene trgovcu priznaju se u bilansu uspjeha.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na aktivnim tržišima zasniva se na važećim cijenama ponude. U slučajevima kada ne postoji aktivno tržište odnosno kada se hartije od vrijednosti u vlasništvu Društva ne kotiraju na aktivnim tržišima, fer vrijednost navedenih finansijskih ulaganja Društvo utvrđuje pomoću različitih tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju primjenu metode jednakih uslova poslovanja, analizu diskontovanog toka gotovine, metode za određivanje cijena opcija i ostale tehnike procjene koje su zastupljene na tržištu.

Iznos više/(manje) ostvarene prodajne vrijednosti po osnovu prodaje hartija od vrijednosti u odnosu na vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama Društva, iskazuje se kao dobit / (gubitak) u bilansu uspjeha i prikazuje kao dio finansijskih rezultata od ulaganja.

3.11.2. Finansijska sredstva u posjedu do dospijeća na naplatu (druga grupa)

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospijećem, i za koja rukovodstvo Društva ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospijeća. Ukoliko Društvo prodaje više od beznačajnog iznosa investicije koja se drži do dospijeća, čitava kategorija ulaganja se obilježava i reklassificira kao raspoloživa za prodaju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.11.3. Finansijske investicije u zajmove i potraživanja (treća grupa)

Potraživanja iz poslovnih odnosa predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama, koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kada bi priznavanje kamate bilo nematerijalno. Depoziti kod banaka klasificuju se kao zajmovi i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Svi krediti i potraživanja se inicijalno priznaju po fer vrijednosti. Nakon početnog vrednovanja, krediti se iskazuju u neotplaćenim iznosima plasmana, uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja, umanjenim za iznose ispravki vrijednosti po osnovu obezvređenja. Prihodi i potraživanja po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se evidentiraju u okviru prihoda od kamata, odnosno potraživanja od kamata. Potraživanja se iskazuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za procjenu rukovodstva o iznosu potencijalno nenačinljivih potraživanja.

3.11.4. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (četvrta grupa)

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju ulaganja za koja postoji namjera držanja u posjedu tokom neodređenog vremenskog perioda, a koja se mogu prodati u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima, a u slučaju promjene kamatnih stopa, deviznog kursa ili vrijednosti kapitala.

Navedeni plasmani iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, koja predstavlja visinu izdatka uvećanu za troškove sticanja investicije, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se direktno u kapitalu kroz izvještaj o promjenama na kapitalu, osim za troškove od umanjenja vrijednosti i devizne gubitke i dobitke.

Prilikom prodaje finansijskog sredstva akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u kapitalu biće priznat kao dobit ili gubitak preko bilansa uspjeha.

3.11.5 Potraživanja za premije

Potraživanja za premije predstavljaju potraživanja od osiguranih lica za fakturisanu premiju osiguranja u skladu sa ugovorenim uslovima u zaključenoj polisi osiguranja. Fakturisanje se vrši isključivo na osnovu polise.

Obračun premije vrši se na osnovu uslova osiguranja i tarifama premije.

Procjena naplativosti potraživanja po premijama vrši se u skladu sa Pravilnikom Društva o procjenjivanju bilansnih pozicija. Nenaplativa potraživanja otpisana su direktnim metodom na osnovu predloga Popisne komisije.

3.11.6 Ostala kratkoročna potraživanja

Ostala kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu obračunatih kamata na depozite po viđenju, potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosiguranja i potraživanja po osnovu datih avansa iz sredstava preventive, potraživanja za zakup poslovnog prostora, potraživanja po osnovu regresa, potraživanja od državnih organa i ostala potraživanja.

Regresna potraživanja se priznaju u okviru sredstava u slučaju kad je na osnovu podnesenog regresnog zahtjeva stečen odgovarajući pravni osnov (pravosnažna sudska odluka, zaključeni pisani sporazum sa osiguranikom ili dužnikom, početak otplate duga od strane osiguravača ili dužnika ili subrogacija kod kreditnih osiguranja).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.11.7 Učešća u kapitalu drugih pravnih lica

Društvo priznaje i obračunava ulaganja u zavisna društva u pojedinačnim finansijskim izvještajima u visini nabavne vrijednosti. Ako Društvo kao investitor ima, neposredno ili posredno (npr. preko zavisnih društava), 20 ili više procenata glasačke moći društva u koje je investirano, uzima se da investitor ima značajan uticaj, osim ako se može jasno dokazati da to nije tako. Ako društvo-investitor ima, neposredno ili posredno (npr. preko zavisnih društava), manje od 20% glasačke moći u društvu u koje je investirano, smatra se da investitor nema značajan uticaj, osim ako se takav uticaj može jasno dokazati. Značajno ili većinsko vlasništvo od strane drugog investitora ne mora isključivati značajan uticaj društva-investitora.

Društvo mora bez obzira na prirodu svog učešća u društvu u kojem je investiralo, na osnovu ocjene da li to društvo kontroliše, odrediti da li je matično društvo.

3.11.8 Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i regresnih potraživanja

Na dan bilansiranja Društvo procjenjuje da li postoji bilo kakav dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti potraživanja. Procjenjivanje se vrši pojedinačno i sva potraživanja, za koja se procijeni da se ne mogu naplatiti iskazuju se kao rashod perioda i za iznos istih umanjuje se bilansna aktiva. Društvo vrši direktni otpis potraživanja ukoliko je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Procjena vrijednosti nenaplativih potraživanja, vrši se kvartalno i na kraju godine, uzimajući u obzir ročnost dospijeća u kombinaciji sa bonitetom klijenta. Procjena vrijednosti potraživanja vrši se u skladu sa kriterijumima iz Pravilnika o procjeni aktive Društva.

3.11.9 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (opšte)

Finansijska imovina se procjenjuje sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih izvještaja. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.11.9 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (opšte) (nastavak)**

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti odnosno u korist neto prihoda od ostalih usluga u bilansu uspjeha. U skladu sa propisima u Crnoj Gori za potraživanja iz poslova osiguranja od osiguranika, koji su pravna lica, u grupi osiguranja imovine, formira se obezvređenje na osnovu sljedeće strukture:

Starosna struktura	Procenat ispravke potraživanja
Dospjela do 90 dana	10 %
Dospjela od 91 do 180 dana	35 %
Dospjela od 181 do 360 dana	70 %
Dospjela preko 360 dana	100 %

Ako se, u narednom periodu, fer vrijednost dužničkog instrumenta klasifikovanog kao onaj koji je raspoloživ za prodaju poveća i ako se to povećanje bude moglo objektivno dovesti u vezu sa događajem koji se odigrao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti treba da se stornira, a iznos storniranja prizna u bilansu uspjeha. Otpis ulaganja u hartije od vrijednosti vrši se u cijelosti za akcije privrednih društava koja su trajno prestala sa poslovanjem ili za koja je okončan postupak stečaja. Djelimičan otpis dugoročnih finansijskih plasmana vrši se za akcije privrednih društava kod kojih je došlo do smanjenja akcijskog kapitala po osnovu pokrića gubitaka iz poslovanja u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara navedenih privrednih društava.

3.11.10 Prestanak priznavanja finansijske imovine (opšte)

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese finansijsku imovinu ili zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3.11.11 Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

3.11.12 Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada su obaveze Društva otpuštene, otkazane ili ističu.

3.11.13 Lizing

Lizing se klasificuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na Društvo, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasificuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

3.11.14 Novčana sredstva i novčani ekvivalenti

U izvještajima novčanih tokova pod novčanim sredstvima podrazumijevaju se novčana sredstva u blagajni i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka. Novčani ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i nisu pod značajnim uticajem rizika promjena vrijednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Unaprijed plaćeni troškovi sticanja osiguranja i ostala AVR

Unaprijed plaćeni troškovi sticanja osiguranja predstavljaju razgraničene troškove srazmjerno odnosu prenosne premije u ukupnoj premiji. U aktivnim kratkoročnim vremenskim razgraničenjima obuhvaćeni su i razgraničene unaprijed plaćene obaveze koje ne terete bilans uspjeha obračunskog perioda.

Društvo u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i Pravilnikom o načinu i metodologiji razvrstavanja i razgraničavanja troškova, vrši razgraničenje samo direktnih troškova pribave osiguranja - provizije na premiju osiguranja.

3.13. Kapital

U skladu sa Zakonom o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore”, br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore”, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16) kapital Društva za osiguranje čini: zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke.

Osnovni kapital Društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranje, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja - revalorizacione rezerve;
- 3) rezerve iz dobiti;
- 4) prenesena dobit iz prethodnih godina.

Obračunati osnovni kapital se umanjuje za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije;
- 2) nematerijalnu imovinu;
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povezanim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije dopunskog kapitala su:

- 1) revalorizacione rezerve imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

Društvo za osiguranje može u obračunu dopunskog kapitala uključiti druge kategorije samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne smije prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala Društva.

Karakteristike podređenih dužničkih instrumenata koji se mogu uključiti u dopunski kapital propisuje regulatorni organ.

Odbitne stavke pri obračunu kapitala čine:

- 1) udjeli u drugim društвima za osiguranje, reosiguranje, bankama, brokersko-dilerskim društвima, društвima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešćа u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- 2) Ulaganje u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društvo iz tačke 1, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- 3) Akcije koje se ne kotiraju na organizovanim tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

Kapital društva za osiguranje mora biti najmanje jednak margini solventnosti.

Aкционарско друштво Сава осигуранje Подгорица

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Kapital (nastavak)

3.13.1. Garantni kapital

Garantni kapital чини збир осnovног и допунског капитала у складу са Законом о осигуранју. Гарантни капитал не смije бити мањи од 1/3 мргине solventности. Друштво дужно је да гарантни капитал одржава најмање у висини акцијског капитала прописаним Законом о осигуранју.

Према Правилнику о начину обрачунавања мргине solventности, ако је мргина solventности за текућу годину мања од мргине solventности претходне године, мргина solventности не може бити мања од производа мргине solventности претходне године и количника резерви за штете у самопридрžају на крају текуће године и укупних резерви за штете у самопридрžају на крају претходне године, с тим да количник не смije бити већи од 1.

3.14. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve су формиране на основу ефекта revalorizacije, односно свођења на фер vrijednost plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. У случају кад је поштена fer vrijednost veća pozitivni efekti свођења se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve od investicija, dok se u suprotnom случају показује као нjenо smanjenje.

3.15. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je прописано Законом о осигуранју, njegovim подзаконским актима и internim правилницима.

Осигуравајуће друштво је у обавези за све послове осигуранја које обавља формира одговарајуће техничке резерве које су намјенјене покрићу будућих обавеза из осигуранја и eventualnih губитака због ризика, који произилазе из послова осигуранја, које обавља.

У складу са Законом о осигуранју, друштво за осигуранје које обавља послове неživotnih осигуранја дужно је да формира следеће vrste tehničkih rezervi:

- rezerve за prenosne premije;
- rezerve за rezervisane штете;
- rezerve за бонусе и попусте;
- друге техничке резерве.

С обзиrom да nije donešena подзаконска regulativa koja reguliše начин и kriterijume обрачунавања резерви за бонусе и попусте и друге техничке резерве, а у складу са инструкцијама добијеним од стране Агенције за надзор осигуранја, друштво формира техничке резерве за prenosne premije и за rezervisane штете;

Детаљнија правила и minimalne standarde за обрачун техничких резерви, прописује Агенција за надзор осигуранја.

У складу са Законом о осигуранју и прописима Агенције за надзор осигуранја су у осигуравајућем друштву сastавljeni правилници за формирање техничких резерви.

Рачуноводствено исказивање техничких резерви raščlanjeno je po vrstama rezervi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Tehničke rezerve za rezervisane štete

3.16.1. Rezervisanja za prijavljene, a neriješene štete

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nijesu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

Izuzetno, za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nijesu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov ali nijesu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću mogli obračunati rezervisani iznosi – rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada. Iznos rezervisanih šteta ponovno se procjenjuje na kraju svakog obračunskog perioda. Rezervisane nastale prijavljene a neriješene štete u osiguranju od odgovornosti koje se isplaćuju u obliku rente, obračunavaju se u kapitalizovanim iznosima (sadašnja vrijednost budućih rentnih isplata).

3.16.2. Rezervisanja za nastale, a neprijavljenе štete

Rezerve za nastale neprijavljenе štete obračunavaju se primjenom onih aktuarskih metoda, koje po mišljenju ovlašćenog aktuara daju realnu procjenu rezervisanih šteta za pojedine vrste osiguranja. Rezervacije za nastale neprijavljenе štete mogu se obračunavati primjenom pojedinačne metode ili kombinacijom više metoda, u skladu sa važećim pravilnikom koji je propisan od strane regulatornog organa.

3.16.3. Troškovi po osnovu šteta koje su rezervisane na dan procjene

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktne i indirektne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Direktni troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta su troškovi koji se mogu direktno locirati na pojedinu štetu (npr. kamate, sudski troškovi i takse u sporovima i sl.). Indirektni troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta su troškovi koji nijesu locirani na pojedinu štetu a nastali su u procesu rješavanja i isplate šteta (npr. plate, administrativni troškovi i sl.). Za raspodjelu indirektnih troškova kao „ključ“ koristi se udio likvidiranih šteta pojedinačnih vrsta osiguranja u ukupno likvidiranim štetama tog izvještajnog perioda.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta r_t .

$$r_t = 1 + T_t/S_{ut}, \text{ pri čemu je}$$

- r_t = koeficijent rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu štete, T_t = troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta, S_{ut} = ukupan iznos riješenih šteta, odnosno naknade osiguranja na kraju obračunskog perioda (uključujući rentne štete).

Bruto rezervisane štete na datum procjene obračunavaju se kao proizvod koeficijenta r_t i iznosa rezervisanih šteta na taj datum.

3.17. Rezerve za izravnjanje rizika

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja kredita, dužno je da formira rezerve za izravnjanje rizika za tu vrstu osiguranja. Kako Društvo ne obavlja ovu vrstu osiguranja, nije dužno da formira rezerve za izravnjanje rizika.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.18 Rezerve za neistekle rizike**

Rezerve za neistekle rizike obrazuju se za pokriće obaveza iz osiguranja po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda koje nastaju u narednom periodu, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije. Rezerve za neistekle rizike izračunavaju se prema sljedećem obrascu:

$$\text{URR} = \max(\text{očekivane štete} + \text{očekivani troškovi} + \text{DAC} - \text{prenosna premija}, 0).$$

3.19. Doprinos Garantnom fondu

Visina redovnog doprinosa Garantnom fondu za 2021. godinu, po odluci objavljenoj u Sl.listu CG, br.130/20 od 31. Decembra 2020. godine koju je donio Savjet Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, iznosi 4% od ukupne fakturisane premije u 2020. godini za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja, osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i osiguranje vlasnika odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima. Izdvajanje za osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima iznosi 0.4% od bruto fakturisane premije u 2020. godini.

3.20. Fer (pravična) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o fer vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerojatnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

3.21. Zakupi

Zakupi se od 01. januara 2019. godine prikazuju u finansijskim izveštajima u skladu sa standardom MSFI 16 -Zakupi.

Društvo kao zakupac

Društvo procjenjuje da li neki sporazum predstavlja ugovor o zakupu ili sadrži elemente zakupa na početku ugovora. Društvo priznaje imovinu sa pravom korišćenja i odgovarajuću obavezu za zakup za svaki aranžman u kojim se javlja kao zakupac, osim za kratkoročne zakupe (definisani kao zakupi sa rokom od 12 mjeseci ili manje) i zakupima kod kojih je imovina sa pravom zakupa mala (kao što su tablet računari, lični računari ili sitni predmeti kancelarijskog namještaja i telefoni). Za ove zakupe, Društvo evidentira plaćanja zakupa kao trošak perioda na linearnoj osnovi tokom trajanja perioda zakupa, osim ako druga sistemska osnova ne daje reprezentativniji vremenski obrazac u kojem se troše ekonomske koristi.

Obaveza za zakup se inicijalno mjeri po sadašnjoj vrijednosti zakupnina koje nijesu plaćene na dan početka, diskontovane korišćenjem stope podrazumijevane u ugovoru o zakupu. Ukoliko se ova stopa ne može lako utvrditi, zakupac koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Društvo kao zakupac (nastavak)

Plaćanja zakupa koja se uključuju u odmjeravanje obaveze za lizing uključuju:

- Fiksne zakupnine (uključujući u suštini fiksna plaćanja), umanjene za sve podsticaje za zakup;
- Varijabilne zakupnine koje zavise od indeksa ili stope, inicijalno odmjerena korišćenjem indeksa ili stope na dan počinjanja zakupa;
- Iznos koji se očekuje da će biti plaćen po garancijama ostatka vrijednosti;
- Izvršne cijene opcija kupovine, ako zakupac razumno očekuje da će izvršiti ove opcije
- Plaćanja kazni za raskid zakupa, ukoliko rok trajanja zakupa reflektuje izvršenje opcije da se raskine zakup.

Obaveza za zakup se prikazuje u okviru dugoročnih i kratkoročnih obaveza u bilansu stanja.

Obaveze za lizing se naknadno odmjeravaju na način da se njihova knjigovodstvena vrijednost povećava da bi reflektovala kamatu na obavezu za lizing (korišćenjem metode efektivne kamatne stope) i umanjuje da reflektuje plaćanja zakupnina.

Društvo ponovno odmjerava obavezu po osnovu zakupa i evidentira korekciju na odnosnu imovinu sa pravom korišćenja u slučajevima kad:

- se promijeni rok trajanja zakupa ili se dogodi značajni događaj ili promjena u okolnostima koje rezultiraju u procjeni izvršenja opcije za kupovinu, u kojem slučaju je obaveza ponovno mjeri diskontovanjem promijenjenih zakupnina korišćenjem izmijenjene kamatne stope
- se plaćanja zakupnina promijene zbog promjena u indeksu ili stopi ili promjena u očekivanim plaćanjima po osnovu garancije ostatka vrijednosti, u kojim slučajevima se obaveza za lizing ponovno odjera diskontovanjem promijenjih plaćanja korišćenjem nepromijenjenih diskontnih stopa (osim ukoliko plaćanja lizinga nijesu promijenjena zbog promjene u varijabilnim kamatnim stopama, u kojem slučaju se koristi promijenjena diskontna stopa).
- se modifikuje ugovor i ta modifikacija se ne vodi kao zasebni zakup, u kojem slučaju se obaveza za zakup ponovno odmjerava na osnovu roka trajanja zakupa modifikovanog zakupa, diskontovanjem promijenjenih plaćanja korišćenjem promijenjene diskontne stope na datum kad je izvršena modifikacija

Imovina sa pravom korišćenja uključuje inicijalno odmjeravanje odnosne obaveze za zakup, plaćanja zakupnina prije početka zakupa ili plaćanja na dan zakupa, umanjena za bilo kakve podsticaje za zakup i bilo kakve direktnе troškove. Naknadno se imovina sa pravom korišćenja odmjerava po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i obezvređenje.

U slučajevima kad Društvo ima obavezu da snosi troškove za rastavljanje i uklanjanje zakupljene imovine, vraćanja mjesta na kojem se nalazi imovina ili vraćanja dotične imovine u stanje potrebno uslovima zakupa, Društvo priznaje rezervisanje u skladu sa MRS 37. U mjeri u kojoj se troškovi odnose na imovinu s pravom korišćenja, troškovi su uključeni u odnosnu imovinu sa pravom korišćenja, osim ukoliko su ti troškovi nastali za proizvodnju zaliha.

Imovina s pravom korišćenja se amortizuje kroz period trajanja zakupa i korisnog vijeka imovine s pravom korišćenja, zavisno od toga koji je kraći. Ukoliko se na kraju zakupa prenosi vlasništvo nad imovinom pod zakupom ili vrijednost imovine s pravom korišćenja reflektuje činjenicu da Društvo očekuje da će izvršiti opciju za kupovinu, odnosna imovina sa pravom korišćenja se amortizuje kroz period korisnog vijeka te imovine. Amortizacija počinje datumom početka zakupa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.21. Zakupi (nastavak)

Društvo kao zakupac (nastavak)

U skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 028/02 od 13.06.2002, "Službeni list Crne Gore", br. 130/21 od 16.12.2021) u slučaju stalnih sredstava koja su uzeta u zakup sa pravom korišćenja dužim od godinu dana, a koja se, shodno propisima o računovodstvu kod primaoca lizinga priznaju kao sredstvo, rashod po osnovu amortizacije priznaje se u iznosu računovodstvene amortizacije.

Imovina s pravom korišćenja se prikazuje u okviru nekretnine, postrojenja i opreme.

Društvo primjenjuje MRS 36 da odredi da li je imovina s pravom korišćenja obezvrijeđena i evidentira troškove obezvredjenja u skladu sa računovodstvenim politikama opisanim u dijelu za računovodstvene politike za „Nekretnine, postrojenja i opremu“.

Varijabilni zakupi koji ne zavise od indeksa ili stope ne uključuju se u odmjeravanje obaveze za lizing i imovine s pravom korišćenja. Ova plaćanja se priznaju kao trošak u periodu u kojem se događaj ili uslov koji pokreće te isplate dogodi i uključuje se u ostale troškove u bilansu uspjeha.

Kao praktičnu olakšicu, MSFI 16 dozovoljava zakupcu da ne odvaja komponente ugovora koji se ne odnose na zakup i da umjesto toga računovodstveno obuhvata komponente koje se odnose na zakup i komponente koje se ne odnose na zakup kao jedinstveni aranžman. Društvo nije koristilo ovu praktičnu olakšicu. Za zakupe koji sadrže komponente koje se odnose na zakup i jednu ili više dodatnih komponenata koje se odnose na zakup ili koje se ne odnose na zakup, Društvo alocira plaćanja u ugovoru na te komponente na bazi relativnih samostalnih cijena komponenti.

Društvo kao zakupodavac

Društvo zaključuje ugovore o najmu kao zakupodavac u pogledu nekih svojih investicionih nekretnina.

Zakupi u kojima se Društvo javlja kao zakupodavac se klasificuju kao finansijski ili operativni. U slučajevima kad se na zakupca po osnovu ugovora o zakupu prenose svi rizici i benefiti od vlasništva, ugovor se klasificuje kao finansijski zakup. Svi ostali zakupi se klasificuju kao operativni zakupi.

Prihod od zakupa iz operativnog zakupa priznaje se linearno tokom trajanja odgovarajućeg zakupa. Početni direktni troškovi nastali u pregovorima i uređivanju operativnog zakupa dodaju se knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava datih u zakup i priznaju se linearно, tokom trajanja zakupa.

Potraživanja od zakupaca po finansijskim zakupima se priznaju kao potraživanja u visini neto ulaganja Društva u zakupnine. Prihodi od finansijskog zakupa raspoređuju se u obračunske periode tako da odražavaju konstantnu periodičnu stopu prinosa na neto ulaganja Društva u pogledu zakupa.

U slučajevima kad lizing sadrži komponente vezane za zakup i komponente koje nijesu vezane za zakup, Društvo evidentira naknade po ugovoru svakoj komponenti.

Aкционарско друштво Сава осигуранje Подгорица

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo nastoji da se upravljanje rizicima ugradi kao standard u procese upravljanja, planiranja i donošenja odluka. Proces upravljanja rizicima predstavlja proces kontinuiranog identifikovanja i procjene rizika, definisanja mjera za upravljanje rizicima i praćenja njihove realizacije.

Odjeljenje za upravljanje rizicima - koordinira i razvija ovaj proces upravljanja rizicima.. U pomenutom odjeljenu, tokom godine sproveđene su sledeće aktivnosti:

- Ažuriranje Kataloga rizika (dva puta - sa stanjem na 30.06 i 31.12.2021);
- Ažuriranje i vođenje baze incidenata;
- Ažuriranje baze indikatora operativnih rizika;
- Izvještavanje o rizicima(godišnje i kvartalno);
- Priprema novih i ažuriranje postojećih internih akata iz oblasti upravljanja rizicima (Strategija upravljanja rizicima, Politika upravljanja rizicima, Politika upravljanja operativnim rizicima Društva, Politika internih kontrola);
- Edukacija i unapređenje znanja iz oblasti upravljanja rizicima (radionica u organizaciji matičnog Društva, radionica u oragnizaciji Crnogorskog aktuarskog društva).

U cilju efikasnijeg funkcionisanja sistema upravljanja rizicima, Društvo je propisalo i uspostavilo sistem interne kontrole i podjelu dužnosti. Interna revizija u okviru izvršenih revizija i ostalih aktivnosti tokom 2021. godine vršila uvid i ocjenu efikasnosti upravljanja rizicima i sistemom internih kontrola.

Upravljanje rizicima je integrисано u proces planiranja, tj. Finansijski i Strateški plan Društva pripremljeni su u skladu sa zadatim ciljevima definisanim Risk strategijom Grupacije. U tom smislu, prilikom planiranja za 2022. godinu i strateški period vodilo se računa da Društvo ima dobre planirane pokazatelje o:

- **Kapitalu Društva** (ratio solventnosti treba da bude u intervalu od 110% do 130%, a nikako ne bi trebao da bude ispod 100%). Prema planu za 2022. godinu, ratio solventnosti iznosi 228%. Drugim riječima, planirana adekvatnost kapitala u skladu sa domaćom regulativom je na zadovoljavajućem nivou. Prilikom planiranja, zadovoljena su sva 3 kriterijuma za iznos ukupnog kapitala (ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti, garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margini solventnosti, garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu minimalnog akcijskog kapitala).
- **Profitabilnosti Društva tj. da**
 - kombinovani koeficijent bude ispod 95% uz mogućnost odstupanja 2%. U skladu sa planiranim kretanjima premije, šteta, troškova i ostalih prihoda i rashoda Društva, planirani neto kombinovani S&P koeficijent za narednu godinu iznosi 91,9%.
- **Finansijskim rizicima tj. da**
 - Pokriće bruto tehničkih rezervi bude u rasponu od 105% do 110% (limit ispod kog ne bi smjela da padne pokrivenost je 100%). Tako je za 2022. godinu Društvo planiralo da po osnovu ulaganja i deponovanja finansijskih sredstava, ima prekopokrivenost bruto tehničkih rezervi u iznosu od 108,9%, odnosno prekopokrivenost neto tehničkih rezervi u iznosu od 109,5%.
 - Kursne razlike budu u rasponu od 0,85 do 1,15. Ipak, kako Društvo u svom poslovanju nije izloženo ovom riziku, tako nije planiran pomenuti pokazatelj.
 - Ulaganja se vrše u skladu sa strateškim planom Grupe i pravilima definisanim GAM-om.
 - Struktura investicija bude u skladu sa važećim zakonodavstvom i propisanim limitima ulaganja.
 - Ulaganje imovine sprovodi u skladu sa odredbama i pravilima koja su određena trenutno važećim pravilima za finansijsko poslovanje društava unutar Grupe.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

- **Likvidnosti Društva** tj. da Društvo ima dobru likvidnost (sposobnost blagovremenog isplaćivanja šteta i drugih obaveza Društva). I u 2022. godini, kao i do sada, prilikom investiranja, vodiće se računa da se
 - Višak sredstava iznad pokrića tehničkih rezervi ulaze u strateška i visoko likvidna sredstva.
- **Operativnim rizicima.** Društvo će u narednoj godini posebnu pažnju posvetiti operativnim rizicima i to: IT rizicima, rizicima vezano za kadrove, poslovne procese i klijente, kako ne bi bile ugrožene razvojne aktivnosti kako Društva, tako i Grupacije kojoj pripadamo. U tom smislu, Društvo će nastaviti sa praćenjem definisanih indikatora operativnih rizika.
- **Strateškim rizicima.** U 2022. godini, kao i do sada, Društvo će voditi računa o rizicima koji bi mogli da imaju negativan uticaj na reputaciju tj. ugled Društva. Aktivnosti Društva biće usmjerenе na ostvarivanju zacrtanih strateških ciljeva, kao i na praćenje izmjena zakonske regulative, a vodiće se računa i o rizicima koje potencijalno mogu donijeti novi projekti.

Društvo se uspješno izborilo sa otežavajućim okolnostima poslovanja u uslovima pandemije Covid-19 i sve rizike je držalo pod kontrolom.

U protekloj godini nije bilo drugih značajnih posledica nastalih usled internih promjena u Društvu, implementiranih mjera za postupanje sa rizicima ili promjena u poslovnoj politici. U skladu sa domaćom zakonskom regulativom, Društvo je održavalo propisanu adekvatnost kapitala i time svoje rizike u poslovanju u svakom trenutku držalo pod kontrolom. Društvo je u protekloj godini usvojilo i ažuriralo niz politika, pravilnika, procedura i ostalih internih akata, a sve u cilju efikasnijeg upravljanja rizicima.

KATEGORIJE RIZIKA

Identifikovani rizici kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju evidentirani su u katalogu rizika, a svrstani su u sledeće kategorije:

Operativni rizik je rizik gubitaka zbog neadekvatnih ili pogrešnih internih poslovnih procesa odnosno događaja prouzrokovanih greškama zaposlenih, greškama sistema ili nastupanja nepovoljnih spoljnih događaja. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik internih i eksternih prevara, rizik zaposlenih i zaštite na radu, rizik povezan sa klijentima, proizvodima i poslovnom praksom, rizik oštećenja materijalne imovine, rizik prekida rada i pada sistema, rizik upravljanja procesima, rizik usklađenosti sa zakonima i propisima.

U Društву se vodi računa da se operativni rizici svedu na minimum. U tom smislu, nastoji se da se blagovremeno donose i ažuriraju procedure i uputstva za rad, unaprijedi sistem internih kontrola i nadzora nad zaposlenima.

Posebna pažnja posvećuje se usavršavanju zaposlenih i unapređenju koordinacije između sektora i službi.

Takođe, kontinuirano se prate izmjene računovodstvenih politika i zakonske regulative, kao i usklađenost internih akata sa važećim zakonskim propisima.

Strateški rizik je rizik gubitka odnosno neočekivanog pada vrijednosti Društva usled negativnih efekata odluka menadžmenta, promjena u poslovnom i pravnom okruženju i razvoju tržišta. Strateški rizici su svrstani u unutrašnje (rizik strateškog planiranja, rizik reputacije, rizik projekta, rizik lošeg upravljanja troškovima, rizik neadekvatne IT podrške, rizik strateškog investiranja, rizici Grupacije) i spoljašnje (uticaj tržišnih i ekonomskih uticaja na poslovanje, politički rizik, rizik demografskih i socijalnih promjena i rizik osiguranja, regulatorni rizik, rizik konkurenkcije, rizik gubitka ključnih partnera).

Društvo svakodnevno preduzima aktivnosti u cilju minimiziranja strateških rizika: učešće u pripremama izmjena zakonske regulative, komunikacija sa regulatornim organima, kontinuirano praćenje i analiza dešavanja na tržištu osiguranja, izrada raznih analiza isl.

Aкционарско друштво Sava osiguranje Podgorica

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Rizik likvidnosti je rizik nemogućnosti ispunjavanja tekućih ili kratkoročnih obaveza ili ispunjavanja istih pod nepovoljnim uslovima. Rizik likvidnosti se prije može definisati kao rizik koji proizilazi iz kratkoročnog cash flow-a, nego kao rizik koji proizilazi iz dugoročne neuravnoteženosti imovine i obaveza. Drugim riječima, rizik likvidnosti označava opasnost da za održavanje poslovnih aktivnosti Društva ne postoji dovoljna likvidna sredstva. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik pada kreditnog rejtinga, rizik nedostupnosti i nelikvidnosti tržišta kapitala, rizik neočekivanih finansijskih obaveza i rizik neplaćanja obaveza.

Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za pravovremenim plaćanjem šteta i drugih obaveza. U Sektoru za finansije i računovodstvo dnevno se prate prilivi i odlivi finansijskih sredstava i rade se dnevne, nedjeljne i mjesecne analize. Na nivou Društva nedjeljno se održavaju sastanci Komiteta za praćenje likvidnosti (ALCO).

Tržišni rizik je rizik koji nastaje usled fluktuacija vrijednosti imovine, obaveza i parametara koji utiču na tržišne cijene (uključujući rizik od neočekivanog pada tržišne vrijednosti portfolija usled pogoršanja kreditne sposobnosti druge strane). Ovaj rizik uključuje sledeće podvrste rizika: rizik kamatne stope, rizik vlasničkih hartija od vrijednosti, rizik imovine, kreditni rizik, valutni rizik, rizik koncentracije i rizik inflacije.

U skladu sa zakonskom regulativom, Društvo slobodna sredstva deponuje i ulaže, ali u isto vrijeme vodi računa o održavanju likvidnosti i blagovremenoj isplati šteta i drugih obaveza Društva. Ulaganje sredstava finansijskog portfolija Društva obezbijeđeno je ugovorenim kamatnim stopama, po osnovu čega Društvo ostvaruje značajne finansijske prihode. Zato se redovno analiziraju promjene novčanih tokova, kamatnih stopa, a prate se i kretanja kreditnog rejtinga banaka, cijena nekretnina itd.

Društvo je posebno izloženo cjenovnom riziku, kroz uticaj promjena cijena hartija od vrijednosti sa kojima Društvo raspolaže u svom portfelju. I u 2021. godini, kao i ranijih godina, dominantno učešće u portfoliju Društva imale su državne obveznice (mada je došlo do smanjenja njihovog učešća u korist depozita, a sve u cilju održavanja likvidnosti u vrijeme pandemije).

Rizik druge ugovorne strane je rizik gubitka zbog nemogućnosti druge strane da na vrijeme i u cijelosti ispuni svoje obaveze. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik nemogućnosti naplate potraživanja, rizik nemogućnosti naplate potraživanja iz poslova osiguranja, rizik neispunjerenja obaveza iz poslova reosiguranja.

Upravljanje ovim rizikom vrši se kroz uspostavljanje postupaka kontrole naplate potraživanja i praćenja njihovog dospjeća. Odjeljenje za naplatu potraživanja intenzivno radi na naplati zastarjelih potraživanja. Za potraživanja za koja se procijeni da ih nije moguće naplatiti ili nisu naplaćena u razumnim rokovima u Društvu se vrši ispravka vrijednosti.

Rizik osiguranja je rizik povezan sa preuzimanjem rizika u osiguranje i rešavanjem šteta, kao i rizik koji proizilazi iz neizvjesnosti u pogledu nastanka obaveza, njihovog iznosa i vremena nastanka (neočekivani gubici koji nastaju usled neadekvatnih ponuda osiguranja i neadekvatnog formiranja rezervacija). Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik premija, rizik rezervi, rizik otkaza osiguranja, rizik katastrofe, rizik troškova.

U cilju upravljanja rizicima osiguranja, u Društву se sprovode različite aktivnosti. Društvo organizuje redovne obuke, kako za nove, tako i za postojeće prodavače, kako bi se postigao zadovoljavajući nivo obučenosti i poznavanja prodajnih vještina, a sve sa ciljem podizanja kvaliteta prodaje osiguranja i ostvarivanja planiranih ciljeva. Takođe, konstantno se radi na unapređenju postojećih i usvajaju novih procedura i uputstava u cilju optimizacije poslovanja.

U cilju eliminacije navedenih rizika, u Društvu se prate kretanja na tržištu osiguranja, analiziraju trendovi, a od značaja je i razmjena iskustva i preporuke na nivou Grupacije.

Od posebnog značaja je da Društvo pravilno utvrdi visinu samopridržaja, odnosno maksimalni iznos obaveza koje može da preuzme na sebe, a da pri tome ne ugrozi svoju likvidnost. Maksimalni samopridržaj na nivou Društva za 2021. godinu obračunat je u skladu sa Odlukom o kritrijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samopridržaja i ukupnom iznosu samopridržaja. Maksimalni iznosi samopridržaja po vrstama osiguranja i ukupno utvrđeni, u skladu su sa aktuarskim načelima i strukom osiguranja, imajući u vidu strukturu i razvijenost portfelja, izloženost riziku, garantni kapital i tehničke rezerve, iskustvo iz prethodnog perioda i druge mjerodavne faktore. Saosiguranje i reosiguranje viškova rizika iznad maksimalnog samopridržaja Društvo vrši pod uslovima i na način predviđen Pravilnikom o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja. Društvo prihvata obaveze po jednom osiguranom riziku, a preko tog iznosa višak rizika prenosi u reosiguranje. Za viškove rizika koji nisu bili obuhvaćeni postojećim ugovorima ili su prevazilazili kapacitete automatskog imovinskog ugovora o reosiguranju obezbijeđeno je pokriće putem fakultativnog reosiguranja.

Aкционарско друштво Сава осигуранje Подгорица
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Tokom protekle godine, katalog rizika je ažuriran dva puta. Najnoviji katalog rizika odslikava stanje na dan 31.12.2021 i sadrži 98 identifikovana rizika (63 rizika pripada grupi operativnih rizika, 15 grupi strateških).

RIZICI KOJE JE DRUŠTO IDENTIFIKOVALO VEZANO ZA COVID-19

Zbog situacije sa pandemijom Covid-19, tokom godine, Društvo je sa posebnom pažnjom pratilo rizike evidentirane u katalogu rizika. Prilikom ažuriranja kataloga, odnosno preispitivanja ocjena pojedinih rizika, uzeti su u obzir efekti pandemije na poslovanje Društva.

Uprkos otežavajućim okolnostima tokom 2021. godine (odsustvo zaposlenih zbog bolesti ili izolacije, rad na daljinu i sl.), Društvo je uspješno poslovalo. Krizni štab Društva (REB team), koji je formiran još od samog početka pandemije, i dalje rukovodi kriznom situacijom, a sve u cilju zaštite zdravlja zaposlenih i klijenata, ali i obezbjeđenja kontinuiteta poslovanja Društva. S obzirom na činjenicu da pandemija još uvijek traje i da je neizvjesno do kada će trajati, Društvo je i u 2022. godini nastavilo sa mjerama zaštite.

U navedenim okolnostima uspjeli smo i da održimo zadovoljavajući nivo kvaliteta usluga za klijente, i ne samo to, krizna situacija je na neki način ubrzala uvođenje elektronskih servisa. Prilagođavajući se novonastalim okolnostima, omogućeno je klijentima da sve poslove vezane za osiguranje mogu izvršiti elektronskim putem, a uvedena su i dva nova servisa: informativni obračun troškova registracije i online zakazivanje tehničkih pregleda.

Tokom 2021. godine ukupno je 43 zaposlenih Društva inficirano novim korona virusom, a određeni broj zaposlenih je prošao kroz period samoizolacije kao kontakti oboljelih. Svi oboljeli su se uspješno oporavili, a za vrijeme njihovog oporavka obezbijedene su adekvatne zamjene. U cilju sprečavanja širenja virusa, službe koje rade sa klijentima, ali i ostale službe, pratile se uputstva o preduzimanju potrebnih mjera zaštite i prevencije, kao i savjete i preporuke nadležnih institucija za život i rad u novonastalim okolnostima.

U 2021. godini Društvo je uspjelo da vrati trend rasta bruto fakturisane premije započet u ranijim godinama a koji je prekinut pandemijom Covid-19 u 2020. godini. Tako je u protekloj godini fakturisan rekordan iznos premije – EUR 14.410.000 premije, što je za EUR 1.570.000 više u odnosu na 2020. godinu ili 12,2%. Ako se ostvareni nivo premije uporedi sa onim iz 2019. godine (godina prije pandemije), onda je ostvaren rast u apsolutnom iznosu od EUR 650.000 ili u procentima 4,7%.

Kako je u 2020. godini pandemija imala direktni uticaj na pad premije kod: putnog zdravstvenog osiguranja, dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja (za strance), osiguranja od posledica nezgode (prvenstveno osiguranja gostiju hotela i osiguranja putnika), kasko osiguranja i AO (uključujući i granično osiguranje), upravo ove vrste osiguranja su bile najveći izazov za Društvo u 2021. godini. Po osnovu AO i kaska, Društvo je uspjelo ne samo da premaši iznose fakturisane premije iz 2020. godine, već i iznose fakturisane premije iz 2019. godine, što je veliki uspjeh s obzirom na činjenicu da je i tokom 2021. godine u zemlji bio na snazi veliki broj ograničenja poput: zatvaranja granica, zatvaranja gradova, ograničenja kretanje stanovništva, ograničenja rada pojedinih privrednim subjekata i sl. Sa druge strane, kod DZO za strance, PZO, graničnog osiguranja, osiguranja gostiju hotela i osiguranja putnika, Društvo je dostiglo prošlogodišnje iznose premije, ali ne i one iz 2019. godine (godina prije pandemije), što znači da se kod navedenih vrsta osiguranje i dalje snažno osjećaju efekti pandemije.

Kada su u pitanju štete, tokom 2021. godine zabilježen je rast broja prijavljenih i riješenih šteta u odnosu na 2020. Međutim, treba napomenuti i to da se u 2020. godini nije dogodio pad broja šteta u obimu u kojem se očekivao.

U 2021. godini Društvo je prijavljeno 9.360 šteta ili 646 šteta više u odnosu na 2020. godinu (ili 7,4% više). Ovaj broj je ipak manji od broja prijavljenih šteta u 2019. godini, kada je tada iznosio 10.310.

Aкционарско društvo Sava osiguranje Podgorica

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Društvo je u protekloj godini riješilo ukupno 9.262 štetu ili 218 šteta više u odnosu na 2020. godinu (ili u procentima 2,4% više). U godini prije pandemije (2019.) Društvo je riješilo ukupno 10.237 šteta.

Direktan efekat pandemije, kada su u pitanju prijavljene i riješene štete, u 2020. godini osjetio se kod sledećih vrsta osiguranja: osiguranje od posledica nezgode, DZO, kasko osiguranje i AO. Slična situacija se nastavila i u 2021. godini. Zapravo u 2021. godini imamo rast šteta u odnosu na 2020. godinu, ali one su i dalje ispod brojki iz 2019. godine. Pomenute vrste osiguranja pogodjene su pandemijom iz razloga što je u bilo manje putovanja, pa samim tim i manje saobraćajnih nezgoda - što je uticalo na pad šteta po osnovu AO i nezgode, a takođe bilo je i manje šteta po osnovu kaska i DZO.

Kada je u pitanju iznos riješenih šteta u 2021. godini, može se reći da je Društvo riješilo rekordan iznos šteta – EUR 6.550.000, što je za čak 30,1% ili za EUR 1.510.000 više u odnosu na 2020. godinu. Ovoli rast šteta ne možemo vezati za pandemiju, već za rešavanje dvije veće štete (osiguranje objekata u izgradnji u iznosu od EUR 700.000 i kasko osiguranje vazduhoplova u iznosu od EUR 170.000). Obje štete su reosigurane. Pored navedenog, na rast iznosa riješenih šteta u ovoj godini uticao je rast iznosa šteta po osnovu AO i kaska.

Sa druge strane, vrste osiguranja kod kojih se i dalje osjećaju efekti pandemije jesu: osiguranje putnika, putno zdravstveno i dobrovoljno zdravstveno osiguranje- privatno osiguranje (riješeni su manji iznosi).

Kada su u pitanju finansijska ulaganja Društva, krizna situacija sa Covid-19 ni u 2021. godini nije imala veći uticaj na ovu oblast poslovanja (kao ni u 2020. godini). Zato je, tokom 2021. godine, Društvo nastavilo sa ulaganjem sredstava u državne obveznice (što je privremeno bilo prekinuto tokom 2020. godine, kada je Društvo, vodeći računa da u kriznom periodu uložena sredstva budu dostupna, dio ulaganja preusmjerilo iz obveznica u depozite u CG bankama na kraći rok).

Tokom godine, Društvo je pratilo sve bitne faktore poslovanja Društva, pripremale su se analize proizvoda, a preispitivali su se uslovi i tarife pojedinih proizvoda osiguranja i sl.

Crnogorsko tržište osiguranja i tokom 2021. godine odlikovala je stabilnost. Kao i u prvoj godini pandemije, tako i u 2021. godini, Agencija za nadzor osiguranja bila je u stalnoj komunikaciji sa društвima za osiguranje u cilju kontinuiranog sagledavanja efekata novonastale situacije na njihovo poslovanje. I tokom protekle godine, na snazi je bila stroga preporuka Agencije kojom je sugerisala osiguravajućim društвima da privremeno ne isplaćuju dividende akcionarima, već da akumulirana sredstva usmjere na očuvanje i jačanje sopstvene kapitalne pozicije.

Ipak, Agencija za nadzor osiguranja je, nakon dostavljanja usvojenih revidiranih godišnjih finansijskih izvještaja i izvještaja o poslovanju društava za osiguranje za 2020. godinu, kao i nakon dostavljanja kvartalnih izvještaja osiguravajućih društva za IQ 2021. godine, analizirala uticaj epidemije korona virusa na poslovanje crnogorskih društava, te razmotrla opravdanost dalje primjene strogih preporuka. Na sjednici Savjeta, održanoj 27.07.2021., Agencija je donijela Smjernice o kriterijumima za isplatu dividende društava za osiguranje. Pomenutim smjernicama, Agencija je ponovo pozvala osiguravajuća društva da se suzdrže od isplate dividende dok postoji neizvjesnost u pogledu dužine trajanja i razvoja pandemije Covid-19, ali je ipak ostavila mogućnost da ukoliko društvo želi da isplati dividendu, da je moguće da to učini uz ispunjenje određenih uslova. U tom slučaju, društvo je dužno da obavijesti Agenciju o namjeri isplate dividende i dostavi tražene informacije i podatke, a najmanje 30 dana prije donošenja odluke o isplati dividende. Shodno navedenom, Društvo se 28.07.2021. obratilo Agenciji dopisom o namjeri za isplatu dividende i priložilo dokaze o ispunjenosti uslova za istu. Dividenda je isplaćena dana 06.09.2021. godine.

Kao zaključak svega navedenog, može se reći da je protekla godina bila druga poslovna godina u znaku pandemije korona virusa, ali i jednako izazovna kao i 2020. Uprkos svim izazovima, Društvo je još jednom pokazalo da ima kapaciteta da rizike drži pod kontrolom i obezbijedi kontinuitet i stabilnost poslovanja, što dokazuju i ostvareni rezultati poslovanja u 2021. godini, kao i isplaćena dividenda akcionarima.

Aкционарско друштво Sava osiguranje Podgorica
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

5. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

(U EUR)	31. decembar. 2021.	31. decembar 2020.
Prihodi od premije osiguranja	14.406.332	12.837.141
Prihodi iz primljenog saosiguranja	-	-
Premija reosiguranja i saosiguranja	(1.608.939)	(1.731.844)
Promjena prenosnih premija (napomena 26)	(845.704)	3.085
Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio	<u>(50.843)</u>	<u>69.893</u>
	11.900.846	11.178.275

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (nastavak)

Neto prihodi premije osiguranja i saosiguranja po vrstama osiguranja za 2021. godinu su prikazani u sledećem pregledu:

Vrsta osiguranja	Prihodi od premije osiguranja	Premija reosiguranja i saosiguranja	Promjena prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio	Ukupno
Osiguranje od posledica nezgode	1.131.217	(17.593)	(238.904)	-	874.720
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	390.171	-	10.089	-	400.260
Osiguranje motornih vozila	2.036.823	(35.716)	(167.088)	547	1.834.566
Osiguranje šinskih vozila	58.884	(49.272)	(4.334)	3.545	8.823
Osiguranje vazduhoplova	241.507	(211.726)	708	-	30.489
Osiguranje plovnih objekata	539	-	25.410	(10.201)	15.748
Osiguranje robe u prevozu	107.308	(38.366)	1.129	893	70.964
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	792.801	(383.861)	(110.001)	(37.888)	261.051
Ostala osiguranja imovine	704.794	(353.529)	(55.806)	(7.276)	288.183
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	8.145.112	(209.141)	(291.789)	(1.647)	7.642.536
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	102.821	(106.827)	301	-	(3.705)
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	55.102	(34.358)	(3.876)	2.190	19.058
Osiguranje od opšte odgovornosti	343.690	(139.731)	(25.058)	22.630	201.531
Osiguranje jemstva	(730)	-	4.619	-	3.889
Osiguranje finansijskih gubitaka	92.450	(28.819)	20.739	(23.636)	60.734
Osiguranje troškova pravne zaštite	24	-	(12)	-	12
Osiguranje pomoći na putu	203.819	-	(11.832)	-	191.987
	14.406.332	(1.608.939)	(845.704)	(50.843)	11.900.846

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (nastavak)

Neto prihodi premije osiguranja i saosiguranja po vrstama osiguranja za 2020. godinu su prikazani u sledećem pregledu:

Vrsta osiguranja	Prihodi od premije osiguranja	Premija reosiguranja i saosiguranja	Promjena prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio	Ukupno
Osiguranje od posledica nezgode	767.206	(13.925)	40.381	-	793.662
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	378.269	-	(8.292)	-	369.977
Osiguranje motornih vozila	1.636.685	(35.426)	78.194	2.318	1.681.771
Osiguranje šinskih vozila	299	-	15.618	(13.081)	2.836
Osiguranje vazduhoplova	267.649	(182.390)	12	-	85.271
Osiguranje plovnih objekata	29.130	(12.177)	(1.904)	1.287	16.336
Osiguranje robe u prevozu	66.056	(42.990)	1.062	(1.274)	22.854
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	774.056	(489.956)	(125.485)	116.493	275.107
Ostala osiguranja imovine	654.228	(412.862)	(44.962)	(49.894)	146.510
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.600.467	(225.923)	56.750	2.917	7.434.211
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	108.647	(106.827)	(11)	-	1.809
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	44.377	(27.202)	1.779	(43)	18.911
Osiguranje od opšte odgovornosti	267.116	(101.668)	(14.666)	(2.504)	148.278
Osiguranje jemstva	21.071	-	(4.619)	-	16.452
Osiguranje finansijskih gubitaka	88.698	(80.498)	(2.788)	13.674	19.086
Osiguranje troškova pravne zaštite	5	-	13	-	17
Osiguranje pomoći na putu	133.182	-	12.003	-	145.185
	12.837.141	(1.731.844)	3.085	69.893	11.178.275

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

6. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Prihodi od zelenih kartona	316.360	274.340
Prihodi od uslužne obrade predmeta – šteta	59.017	37.610
Prihodi od uslužne obrade predmeta – šteta povezana pravna lica	3.545	1.278
Prihodi od naplate obezvrijeđenih potraživanja (napomena 20)	212.324	180.118
Prihodi od ukinutih rezervisanja	57.976	50.569
Prihodi od direktno otpisanih potraživanja	486	966
Prihodi od drugih usluga	43.488	63.669
Ostali prihodi		11.124
Revalorizacioni poslovni rashodi/prihodi	814	(16.434)
	694.010	603.240

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Bruto likvidirane štete	6.782.806	5.175.909
Troškovi vezani za likvidaciju šteta	599.640	628.272
Prihodi od regresa	(281.088)	(214.679)
Udio saosiguranja u likvidiranim štetama	-	102
Udio reosiguranja u likvidiranim štetama	(1.222.424)	(453.561)
Promjena rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	(187.118)	(90.233)
Promjena bruto rezervisanja:		
- za nastale prijavljene štete (napomena 26)	167.672	(86.816)
- za nastale neprijavljenе štete (napomena 26)	93.195	(21.360)
- za troškove likvidacije šteta (napomena 26)	(132.510)	268.715
	5.820.173	5.206.349

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja za 2021. godinu su prikazani u sledećem pregledu:

Vrsta osiguranja	Bruto likvidirane štete	Troškovi vezani za likvidaciju šteta	Prihodi od regresa	Udio reosiguranja u likvidiranim štetama	Promjena rezervisanja za nastale štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	Promjena bruto rezervisanja			
						-za nastale prijavljene štete	-za nastale neprijavljenе štete	-za troškove likvidacije šteta	UKUPNO - NETO ŠTETE
Osiguranje od posledica nezgode	489.702	81.523	-	-	-	35.356	(11.763)	682	595.499
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	185.613	25.661	-	-	-	1.701	311	(179)	213.107
Osiguranje motornih vozila	1.011.521	88.475	(52.576)	-	-	(44.167)	68.723	(11.995)	1.059.981
Osiguranje vazduhoplova	168.133	69	-	(168.133)	60.000	(60.000)	-	8	77
Osiguranje robe u prevozu	26.236	579	-	(10.524)	(401.265)	551.842	16.404	12.557	195.829
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	326.512	32.707	(47.729)	(161.704)	(40.931)	53.830	(70.356)	1.500	93.829
Ostala osiguranja imovine	886.406	15.995	(1.359)	(755.785)	91.408	(88.827)	(46.281)	(47.690)	53.867
) Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.532.072	336.996	(179.335)	(82.742)	47.068	(235.666)	128.735	(80.769)	3.466.359
Osiguranje od opštne odgovornosti	79.242	1.617	-	(43.536)	56.603	(46.756)	11.424	(6.197)	52.397
Osiguranje finansijskih gubitaka	-	333	-	-	-	-	(409)	(18)	(94)
Osiguranje pomoći na putu	77.369	15.685	(89)	-	-	359	(3.593)	(407)	89.323
	6.782.806	599.640	(281.088)	(1.222.424)	(187.118)	167.672	93.195	(132.510)	5.820.173

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja za 2020. godinu su prikazani u sledećem pregledu:

Vrsta osiguranja	Bruto likvidirane štete	Troškovi vezani za likvidaciju šteta	Prihodi od regresa	Udio saosiguranja u likvidiranim štetama	Udio reosiguranja u likvidiranim štetama	Promjena rezervisanja za nastale štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	Promjena bruto rezervisanja			
							-za nastale prijavljene štete	-za nastale neprijavljene štete	-za troškove likvidacije šteta	UKUPNO - NETO - ŠTETE
Osiguranje od posledica nezgode	538.088	95.398	-	102	-	-	(23.830)	796	(6.511)	604.043
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	184.287	28.547	-	-	-	-	(9.146)	(9.254)	(16.169)	178.265
Osiguranje motornih vozila	790.493	110.547	(36.047)	-	-	-	(26.357)	(89.815)	8.657	757.478
Osiguranje vazduhoplova	-	-	-	-	-	(80.000)	80.000	-	-	-
Osiguranje robe u prevozu	6.735	193	-	-	(4.490)	-	-	144	(67)	2.515
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	298.210	24.050	(53.810)	-	(168.797)	(2.254)	763	8.420	4.612	111.194
Ostala osiguranja imovine	94.439	18.069	-	-	(40.823)	(91.647)	28.859	(22.070)	(7.986)	(21.159)
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.132.698	329.592	(124.793)	-	(239.451)	56.961	(80.427)	93.074	292.450	3.460.104
Osiguranje od opšte odgovornosti	12.621	1.005	-	-	-	26.708	(35.603)	(6.806)	5.043	2.968
Osiguranje finansijskih gubitaka	4.093	116	-	-	-	-	222	333	(186)	4.578
Osiguranje pomoći na putu	114.244	20.756	(30)	-	-	-	(21.297)	3.817	(11.127)	106.363
	5.175.908	628.273	(214.680)	102	(453.561)	(90.232)	(86.816)	(21.361)	268.716	5.206.349

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

8. PROMJENE OSTALIH NETO TEHNIČKIH REZERVISANJA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Promjene drugih tehničkih rezervisanja	(206.877)	36.163
	(206.877)	36.163

Na dan 31. decembra 2021. godine Društvo je obračunalo rezerve za neistekle rizike. Rezerve za neistekle rizike obrazuju se za pokriće obaveza iz osiguranja po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda koje nastaju u narednom periodu, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije.

9. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Troškovi preventive	121.594	148.883
Vatrogasni doprinos	27.662	24.475
Troškovi Garantnog fonda	305.548	330.418
Troškovi nadzornog organa	127.088	136.211
	581.892	639.987
Troškovi obezvređenja (napomena 20):		
Troškovi obezvređenja premije osiguranja	131.450	211.285
Troškovi obezvređenja regresnih potraživanja	10.563	7.426
Troškovi ispravke ostalih potraživanja	3.612	12.300
Ostali rashodi	5.364	2.343
	150.989	233.354
Ostala rezervisanja	27.965	138.964
	760.846	1.012.305

Na osnovu Zakona o osiguranju i Odluke o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Sl. list CG“, br. 004/08, 042/12, 017/13 do 049/13, 026/15 i 038/15), godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaća Društvo iznosi 0,99% godišnje bruto premije.

Društvo je dužno da, do 1. marta svake godine, obaveštava Agenciju za nadzor osiguranja o visini bruto premije osiguranja u prethodnoj kalendarskoj godini, koja služi kao osnovica za utvrđivanje godišnje naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini. Dok se osnovica ne utvrdi, naknada u tekućoj godini se plaća po iznosima naknade utvrđenim za prethodnu kalendarsku godinu, pri čemu se svaka eventualna doplata ili pretplata uzima u obzir pri plaćanju prve rate utvrđene na osnovu konačnih podataka o visini osnovice.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

10. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Troškovi sticanja osiguranja	3.334.177	3.010.145
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	(217.546)	(35.916)
Amortizacija	94.927	93.490
 Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	554.524	520.313
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	349.548	325.230
Drugi troškovi rada	4.092	4.735
Troškovi rada	908.164	850.278
 Troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i dr.	30.849	43.036
Troškovi kancelarijskog materijala	8.901	22.589
Troškovi energije	10.759	13.478
Materijalni troškovi	50.509	79.103
 Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ug. o djelu, ug. o autorskom radu, intelektualnih usluga sa dažbinama)	53.387	37.623
Zakupnine	3.077	4.481
Premija osiguranja	-	-
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	74.178	91.513
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	12.158	11.330
Troškovi drugih usluga	172.404	149.996
Ostali troškovi usluga	315.204	294.943
 Drugi troškovi	89.170	53.129
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(216.023)	(205.351)
4.358.582	4.139.821	

Troškovi sprovođenja osiguranja u 2021. godini iznose 4.358.582 EUR, a iznos režijskog dodatka za navedeni period iznosi 3.830.387 EUR.

U skladu sa pravilnikom Agencije za nadzor osiguranja, za pokriće troškova sprovođenja osiguranja se koriste i ostali prihodi u iznosu od 873.827 EU, tako da Društvo nema probijenost troškova sprovođenja osiguranja za 2021. godinu već višak sredstava koji iznosi 345.632 EUR, što znači da je pokrivenos 107,93%.

11. NETO FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA SREDSTAVA TEHNIČKIH REZERVI

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Prihodi od kamata	518.510	536.396
Prihodi od zakupa	60.326	41.919
Dobici od finansijskih sredstava		
Drugi prihodi-naplata obezvredjenja kredita -napomena 20	10.057	1.327
Pozitivne kursne razlike	1	44
Finansijski prihodi - ulaganja koja se finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	588.895	579.686

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

11. NETO FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA SREDSTAVA TEHNIČKIH REZERVI
(nastavak)

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Rashodi od amortizacije investicionih nekretnina (napomena 17)	(26.215)	(26.073)
Obezvređenje vrijednosti datih pozajmica	(8.294)	(9.002)
Drugi finansijski rashodi	(7.392)	(6.176)
Ostali rashodi od ulaganja	(51.990)	(57.548)
Finansijski rashodi - ulaganja koja se finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(93.891)	(98.799)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	495.004	480.887

12. NETO FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA KOJA SE NE FINANSIRAJU IZ SREDSTAVA TEHNIČKIH REZERVI

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Dobici od prodaje opreme	321	2.276
Prihodi od zakupa	-	1.000
Drugi prihodi	548	-
	869	3.276
Gubici po osnovu rashodovanja opreme	(97)	(8.381)
Kamate-neto sadašnja vri.budućih zakupa	(9.917)	(4.640)
	(10.014)	(13.021)
	(9.145)	(9.745)

13. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Tekući porez	165.034	163.864
Odloženi porez	28.118	6.618
	193.152	170.482

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****13. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)**

- b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oprezivanja i propisane poreske stope**

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Dobit u bilansu uspjeha prije oporezivanja	1.934.237	1.930.345
Poreska stopa 9%	174.081	173.731
Poreski efekat po osnovu kapitalnih dobitaka	(861)	-
Poreski efekat rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	17.602	18.331
Opema do EUR 300	6.875	4.115
Poreski efekat rashoda koji se nijesu priznali u ranijem periodu	(14.586)	(15.203)
Efekti udjela u dobiti	(18.078)	(10.492)
Ostalo		
	165.033	170.482

- c) Odložene poreske obaveze i sredstva**

Kretanja na odloženim poreskim sredstvima po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima, opremi i investicionim nekretninama su prikazana u pregledu koji slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima , opremi i investicionim nekretninama	38.397	10.279
Kretanja na privremenim razlikama po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju –odložena poreska obaveza	(11.143)	11.143
Privremene razlike po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju – odloženo poresko sredstvo	-	-
	27.254	21.422

Kretanja na odloženim poreskim sredstvima po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima , opremi i investicionim nekretninama su prikazana u pregledu koji slijedi :

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na početku godine	10.279	3.661
Obračunati odloženi porez u toku godine	28.118	6.618
Stanje na kraju godine – odloženi porez	38.397	10.279

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****13. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)****c) Odložene poreske obaveze i sredstva (nastavak)**

Kretanja na privremenim razlikama po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju:

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obaveza		
Stanje na početku godine	11.143	28.119
Obračunati odloženi porez u toku godine	<u>(11.143)</u>	<u>(16.976)</u>
Stanje na kraju godine – odloženi porez	<u>-</u>	<u>11.143</u>
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Sredstvo		
Stanje na početku godine	18.723	-
Obračunati odloženi porez u toku godine	<u>18.723</u>	<u>-</u>
Stanje na kraju godine – odloženi porez	<u>18.723</u>	<u>-</u>

Društvo je od 1. januara 2019. godine započelo sa primjenom MSFI 16. Od 2021.godine, u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 028/02 od 13.06.2002, "Službeni list Crne Gore", br. 130/21 od 16.12.2021) u slučaju stalnih sredstava koja su uzeta u zakup sa pravom korišćenja dužim od godinu dana, a koja se, shodno propisima o računovodstvu kod primaoca lizinga priznaju kao sredstvo, rashod po osnovu amortizacije priznaje se u iznosu računovodstvene amortizacije.

Dakle, Društvo prilikom obračuna poreza na dobit kao i za obračun odložene poreske obaveze je uzelo u obzir amortizaciju kako za poreske tako i za računovodstvene svrhe, međutim još uvijek od strane resornog ministarstva nisu održena neophodna prilagođavanja u OA obrascu za poresku amortizaciju.

14. ZARADA PO AKCIJI

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Neto dobit	1.741.085	1.759.863
Broj akcija - ponderisani prosjek	<u>19.402</u>	<u>19.402</u>
Zarada po akciji	<u>89,7374</u>	<u>91,7052</u>

Aкционарско društvo Sava osiguranje Podgorica

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

Kretanja na nematerijalnim ulaganjima – softverima za 2021. i 2020. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. Januara	563.339	531.931
Povećanja	77.587	40.542
Umanjenje	-	(7.366)
Prodaja	-	(1.767)
Reklasifikacija	-	-
Rashod	-	-
Usklađenje analitike i sintetike	-	-
Stanje, 31. decembra	<hr/> 640.926	<hr/> 563.339
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. Januara	476.875	451.828
Amortizacija	37.601	25.665
Prodaja	-	(618)
Reklasifikacija	-	-
Rashod	-	-
Usklađenje analitike i sintetike	-	-
Stanje, 31. decembra	<hr/> 514.476	<hr/> 476.875
Sadašnja vrijednost		
Stanje, 31. decembra 2021. godine	<hr/>126.450	<hr/>86.465

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI OSIGURANJA

Kretanja na nekretninama, postrojenjima i opremi za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja za 2021. i 2020. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

Tabela kretanja na OS	Građevinski objekti	Neto sadašnja vrijednost buducih zakupa			Ukupno
			Oprema		
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje, 01. januar 2020. godine	3.049.317	335.422	1.104.686		4.489.425
Priznavanje 01.01.2019					
Povećanja u toku godine	-	81.013	118.129		199.142
Rashod	-	-	(149.859)		(149.859)
Donacija	-	-	(2.029)		(2.029)
Smanjenje- otudjenje	-	(15.173)	-		(15.173)
Prodaja	-	-	(91.620)		(91.620)
Usklađenje analitike i sintetike	-	-	-		-
Prenos sa opreme na investiocne	-	-	(28.947)		(28.947)
Stanje, 31. decembra 2020. godine	3.049.317	401.263	950.360		4.400.940
Stanje, 01. januar 2021 godine					
Povećanja u toku godine	-	368.955	53.905		422.860
Rashod	-	-	(32.572)		(32.572)
Donacija	-	-	-		-
Smanjenje- otudjenje	-	(132.050)	(2.001)		(134.051)
Prodaja	-	-	-		-
Usklađenje analitike i sintetike	-	-	-		-
Prenos sa investicione opreme na poslovne	-	-	15.233		15.233
Prenos na opremu sa Pripreme	-	-	-		-
Stanje, 31. decembra 2021. godine	3.049.317	638.167	984.926		4.672.410
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI I OBEZVRIJEĐENJE					
Stanje, 01. januar 2020. godine	95.597	116.129	755.205		966.931
Amortizacija u toku godine	39.641	116.106	114.394		270.141
Rashod	-	-	(149.800)		(149.800)
Donacija	-	-	(925)		(925)
Smanjenje- otudjenje	-	(11.672)	-		(11.672)
Prodaja	-	-	(89.343)		(89.343)
Prenos na investicione	-	-	(26.444)		(26.444)
Stanje, 31. decembra 2020. godine	135.238	220.562	603.087		958.888
Stanje, 01. januar 2021. godine					
Amortizacija u toku godine	39.641	128.653	107.101		275.395
Rashod	-	-	(32.528)		(32.528)
Donacija	-	-	-		-
Smanjenje- otudjenje	-	(54.394)	-		(54.394)
Prodaja	-	-	(1.822)		(1.822)
Prenos sa investicione nekretnine	-	-	13.022		13.022
Stanje, 31. decembra 2021. godine	174.879	294.821	688.860		1.158.560
Sadašnja vrijednost					
31. decembra 2021. godine	2.874.438	343.346	296.066		3.513.850
31. decembra 2020. godine	2.914.079	180.701	347.273		3.442.053

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI OSIGURANJA (nastavak)

Provjerom stanja na tržištu nekretnina tokom 2021. godine u Crnoj Gori, Društvo nije identifikovalo postojanje indikatora obezvrđenja vrijednosti nekretnina za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja koje posjeduje.

Nakon izvršene analize tržišne vrijednosti nekretnina sa stanjem na dan 31.12.2021.godine, shodno prikupljenim informacijama od strane tri agencije koje se bave nekretninama, "Dom Home", "Globus" i "Premier nekretnine", konstatovano je da na tržištu nekretnina tokom četvrtog kvartala nije bilo bitnijih promjena u odnosu na 30.09.2021.godine. Te smatramo da nije bilo značajnijih promjena u tehničkom, tržišnom, privrednom ili pravnom okruženju, koje bi mogle imati uticaja na promjenu vrijednosti nekretnina.

Na osnovu sprovedene analize i gore navedenom, smatramo da je analiza cijena održena na 30.09.2020.godine mjerodavna i za stanje na 31.12.2020.godine, kao i da nije bilo značajnih promjena na tržištu nekretnina, koja bi ukazivala na neophodnost sprovođenja testa umanjenja vrijednosti nekretnina Društva u skladu sa MRS 36, a time i njihovog obezvređenja.

**a) Iznosi priznati u bilansu uspjeha na dan
31.12.2021. godine**

	2021.godin a	2020.godin a
Trosak amortizacije.....	117.333	116.102
Troškovi koji se odnose na kratkoročne zakupe.....	28.311	34.227
Ukupni odlivi gotovine za zakupe iznose.....	119.900	98.319

OBAVEZE ZA LIZING

	31.decembar 2021.	31.decembar 2020.
Kratkoročne obaveze.....	123.503	94.008
Dugoročne obaveze.....	227.823	90.325
	351.326	184.333

31.decembar 2021. 31.decembar 2020.

<i>Dospjeće obaveza za lizing:</i>		
- do jedne godine.....	117.013	94.008
- od jedne do dvije godine.....	120.782	70.394
- od dvije do tri godine.....	82.588	8.794
- od tri do četiri godine.....	26.351	2.092
- od četiri do pet godina.....	4.592	4.384
- preko pet godina.....	-	4.661
	351.326	184.333

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

17. INVESTICIONE NEKRETNINE

Kretanja na investicionim nekretninama i investicionim nekretninama u pripremi za 2021. i 2020. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	Investicione nekretnine	Oprema u investicionim nekretninama	Investici one nekretni ne u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje, 01. januar 2020. godine	1.404.435	55.253		1.459.688
Povećanja u toku godine	58.710	235		58.945
Reklasifikacija	-	26.145		26.145
Donacija	-	(9.345)		(9.345)
Stanje, 31. decembra 2020. godine	1.463.145	72.288		1.535.433
Povećanja u toku godine	-	809		809
Reklasifikacija	-	(15.051)		(15.051)
Prodaja	(429.267)	-		(429.67)
Rashod	-	(252)		(252)
Stanje, 31. decembra 2021 godine	1.033.878	57.794		1.091.672
Ispravka vrijednosti i obezvređenje				
Stanje, 01. januar 2020. godine	375.773	26.963		402.736
Amortizacija	26.073	7.561		33.633
Reklasifikacija	-	23.643		23.643
Prodaja	-	-		-
Rashod	-	(7.612)		(7.612)
Stanje, 31. decembra 2020. godine	401.846	50.555		452.400
Amortizacija	21.164	5.051		26.215
Reklasifikacija	-	(12.840)		(12.840)
Donacija	-	-		-
Prodaja	(218.838)	-		(218.838)
Rashod	-	(198)		(198)
Stanje, 31. decembra 2021. godine	204.172	42.567		246.739
31. decembra 2021. godine	829.706	15.227		844.933
31. decembra 2020. godine	1.061.300	21.733		1.083.033

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****17. INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)**

Poslednja procjena vrijednosti investicionih nekretnina Društva održana je 21. oktobra 2021. godine, na osnovu koje je sprovedena analiza upoređenja procijenjene vrijednosti sa knjigovodstvenom vrijednošću ovih nekretnina. Istom nije identifikovano postojanje indikatora obezvredjenja vrijednosti.

U cilju objelodanjivanja poštene fer vrijednosti investicionih nekretnina, Društvo je na osnovu prikupljenih podataka od strane tri agencije koje se bave nekretninama, "Dom Home", "Globus" i „Premier nekretnine“ , sprovedlo provjeru knjigovodstvene vrijednosti svojih nekretnina sa stanjem na dan 31.12.2021.godine, uporedivši ih sa prodajnim vrijednostima, na istim i sličnim lokacijama . Obzirom da sprovedenom provjerom nijesu uočena značajnija odstupanja, to nije postojala ni potreba za sprovodenjem testa obezvredjenja vrijednosti u skladu sa MRS 36 – „Umanjenje vrijednosti imovine“ na 31. 12.2021. godine.

Prihod koji je Društvo ostvarilo izdavanjem investicionih nekretnina u 2021.godini iznosi EUR 60.326 (2020. godine: EUR 41.918) (napomena 11).

18. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA U GRUPU DRUŠTAVA, PRIDRUŽENA I ZAJEDNIČKI KONTROLISANA DRUŠTVA

	Procenat učešća	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Učešća u kapitalu:			
„Sava Car“ d.o.o. Podgorica	<u>100%</u>	485.000	485.000
„Sava Agent“ d.o.o. Podgorica	<u>100%</u>	10.000	10.000
		<u>495.000</u>	<u>495.000</u>
		495.000	495.000

19. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA KAPITALA I TEHNIČKIH REZERVI

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti	14.614.123	7.225.717
Dugoročni depoziti	-	540.703
Ostala dugoročna finansijska ulaganja	3.696	15.186
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore	50.000	50.000
Ostala dugoročna potraživanja	228.507	-
	<u>14.896.326</u>	<u>7.831.607</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

19. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA KAPITALA I TEHNIČKIH REZERVI (nastavak)**19.1 Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti**

(U EUR)	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Obveznice Države Crne Gore	14.614.123	7.225.717
	<u>14.614.123</u>	<u>7.225.717</u>

Državne obveznice Crne Gore na dan 31. decembra 2021. godine i 2020 godine su prikazane u tabeli:

	<u>Kamatna stopa (%)</u>	<u>Datum dospijeća</u>	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Obveznice koje se drže do dospijeća sa fiksnom kamatnom stopom				
2027	2,88%	16.12.2027.	2.912.246	-
Obveznice raspoložive za prodaju sa fiksnom kamatnom stopom				
2025	3,38%	21.04.2025.	7.909.945	-
2027	2,88%	16.12.2027.	3.791.932	7.225.717
			<u>14.614.123</u>	<u>7.225.717</u>

Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine u iznosu od EUR 14.614.123 (31. decembra 2020. godine: EUR 7.225.717). Tokom 2021.godine tekuće dospijeće po osnovu obveznica koje je izdalo Ministarstvo finansija Crne Gore je iznosilo EUR 5.160.000 uz pripadajuću kamatu.

19.2. Dugoročni depoziti

Društvo nije imalo dugoročnih depozita na dan 31.decembar 2021.godine.

19.3. Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore

Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine u iznosu EUR 50.000 odnosi se na osnivački kapital udjela u ovom entitetu. Društvo ima obavezu shodno Odluci Skupštine Biroa od 4. decembra 2012. godine da po navedenom osnovu uplaćuje mjesecnu članarinu u iznosu EUR 2.000 za finansiranje rada Biroa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Potraživanja po osnovu premija osiguranja	1.546.104	1.802.665
Potraživanja po osnovu zelene karte	12.006	27.958
Minus: Obezvređenje vrijednosti	(485.602)	(563.357)
	1.072.508	1.267.265
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta	21.278	48.082
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta - povezana pravna lica (napomena 30)	136.223	324.447
Minus: Obezvređenje vrijednosti		
	157.501	372.529
Kratkoročna potraživanja iz saosigurnaja i reosiguranja		
Kratkoročna potraživanja iz reosiguranja - povezana pravna lica (napomena 30)	37.174	55.934
Minus: Obezvređenje vrijednosti		
	37.174	55.934
Potraživanja za regresne štete	492.775	483.109
Minus: Obezvređenje vrijednosti	(385.772)	(377.280)
	107.003	105.829
Potraživanja iz finansiranja	1.858.512	2.067.383
Minus: Obezvređenje vrijednosti		
	1.858.512	2.067.383
Druga kratkoročna potraživanja-ino kupci, refundacije, uslužne korespondene štete i ostali domaći kupci	159.159	195.543
Druga kratkoročna potraživanja - povezana pravna lica (napomena 30)	-	426
Minus: Obezvređenje vrijednosti	(14.989)	(28.069)
	144.170	167.900
	3.376.868	4.036.840

Potraživanja po osnovu premije osiguranja sa stanjem na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obavezno osiguranje	184.269	195.490
Auto kasko osiguranje motornih vozila	637.597	638.600
Ostala osiguranja	724.238	968.575
	1.546.104	1.802.665
Minus: Obezvređenje vrijednosti	(485.602)	(563.357)
	1.060.502	1.239.308

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (nastavak)**

Potraživanja iz finansiranja sa stanjem na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Potraživanja po osnovu datih pozajmica odobrenih zastupniku u prodaji osiguranja (napomena 30)	1.858.512	2.067.383
Minus: Obezvređenje vrijednosti	1.858.512	2.067.383

Kretanje na obezvređenju vrijednosti kratkoročnih potraživanja prikazano je u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje, na početku godine	968.707	1.227.448
Obezvređenje u toku godine (napomena 9)	146.232	153.228
Naplaćena obezvređenja potraživanja iz ranijih godina (napomena 6)	(212.810)	(134.195)
Otpis potraživanja u toku godine	(15.765)	(137.418)
Stanje, na kraju godine	886.364	1.109.063

Starosna struktura potraživanja po osnovu premija osiguranja sa stanjem na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine prikazana je u sljedećem pregledu:

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Nedospjela potraživanja	711.580	752.301
Od 1 do 30 dana	183.220	184.578
Od 30 do 60 dana	58.494	129.336
Od 60 do 90 dana	34.645	35.865
Od 90 do 180 dana	66.998	112.392
Od 90 do 270 dana	17.571	24.835
Ukupno	1.072.508	1.239.307

21. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kratkoročni depoziti kod banaka	3.231.629	3.935.349
Obveznice sa dospijećem do 1 godine	-	5.417.431
Druga kratkoročna finansijska ulaganja	32.301	22.661
Ukupno	3.263.930	9.375.441

Druga kratkoročna finansijska ulaganja sa stanjem na 31. decembra 2021. godine sastoje se od pozajmica iz preventive ostalim poslovnim partnerima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

21. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

Kratkoročni depoziti kod banaka sa stanjem na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine su prikazana u pregledu koji slijedi:

	31. decembar 2021.	Dospijeće	Kamata	
Komercijalna banka 00-430-3000126.6	540.879	07.01.2022	0,02%	540.879
Addiko Bank Podgorica 9003296811	590.460	26.03.2022	2,00%	590.460
Hipotekarna banka ad Podgorica 100-3-2372/2	500.074	22.04.2022	0,60%	500.074
Lovcen banka 00-433-0000276.6	400.000	30.06.2022	2,20%	400.000
NLB DP2021/271	700.215	10.04.2022	0,10%	700.215
Erstebank 8800004428	500.001	27.01.2022	0,02%	500.001
	3.231.629			3.231.629
	31. decembar 2020.	Dospijeće	Kamata	
Komercijalna banka AD Podgorica	500.819	30.06.2021.	2,00%	500.819
Komercijalna banka AD Podgorica	94.154	01.09.2021.	2,00%	94.154
Erste banka	1.249.290	19.03.2021.	0,70%	1.249.290
Erste banka	550.083	25.03.2021.	0,90%	550.083
Lovćen banka	500.000	30.06.2021.	2,50%	500.000
Addico banka AD Podgorica	540.795	26.03.2021.	1,80%	540.795
Hipotekarna banka AD Podgorica	400.129	22.10.2021.	1,3%	400.129
Prva banka AD Podgorica	100.078	07.12.2021.	1,20%	100.078
	3.935.348			3.935.348

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

21. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

	Kamatna stopa (%)	31. decembar 2021.	31. decem bar 2020.
Obveznice koje se drže do dospijeća sa fiksnom kamatnom stopom	5.75%	-	3.138.981
Ostale obveznice	5.75%	-	2.278.450
		-	5.417.431

Društvo nema ulaganja po osnovu kratkoročnih obveznica sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine, do se na dan dan 31.decembar 2020.godine stanje u ukupnom iznosu od EUR 5.417.431 odnosilo na obveznice koje je izdalo Ministarstvo finansija Crne Gore, sa rokom dospijeća 10. mart 2021. godine i čiji je prinos od 5,75% na godišnjem nivou.

22. GOTOVINSKA SREDSTVA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Žiro računi	575.825	426.661
Blagajna	124	265
	575.949	426.926

23. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Udio u prenosnoj premiji, stanje na početku godine	710.845	640.952
Promjena udjela reosiguravača u prenosnoj premiji	(50.842)	69.894
	660.003	710.846
Udio u prenosnoj premiji, stanje na kraju godine		
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama, stanje na početku godine	436.393	346.161
Promjena udjela reosiguravača rezervisanim štetama	187.117	90.232
	623.510	436.393
Ukupni udio reosiguravača u rezervisanim štetama, stanje na kraju godine		
Ukupno udio reosiguravača u tehničkim rezervama	1.283.513	1.147.239

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****24. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Odloženi troškovi sticanja osiguranja:		
Troškovi provizije	663.950	446.404
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
Unaprijed plaćeni troškovi zakupa	2.289	30.421
Unaprijed plaćeni ostali troškovi	56.503	504
	722.743	477.329

25. OSNOVNI KAPITAL

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Akcijski kapital-obične akcije	4.033.303	4.033.303
Revalorizacione rezerve	(189.308)	123.951
Preneseni i neraspoređeni (dubitak)	4.857.349	5.074.396
- Prenesena dobit iz prethodnih godina	3.116.264	3.314.533
- Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine	1.741.085	1.759.863
Ukupno rezerve:	8.701.344	9.231.650

Akcije Društva su obične (redovne) akcije koje glase na ime i čine jednu klasu akcija. Društvo ima 19.402 akcija čija nominalna vrijednost jedne akcije iznosi EUR 207,8808. Jedini akcionar Društva je Pozavarovalnica SAVA d.d. Ljubljana iz Slovenije.

Društvo je registrovano za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja. U skladu sa Članom 21 Zakona o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore”, br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore”, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), Društvo za osiguranje je dužno da obezbijedi minimalni akcijski kapital koji ne može biti manji od EUR 3.000.000 za sve vrste neživotnih osiguranja. Akcijski kapital Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine iznosi EUR 4.033.303 čime ispunjava minimalno propisane zahtjeve po navedenom osnovu.

U 2021.godini, a u skladu sa Smjernicama o kriterijumima za isplatu dividende društava za osiguranje, broj: 01-721/6-21 od 26.07.2021. godine, Društvo je izvršilo isplatu dividende akcionarima u bruto iznosu od 1.900.000 Eur iz prenesene dobiti iz prethodnih godina koja je na dan 30.06.2021. godine iznosila 5.074.395 Eur, o čemu je prethodno obavjestilo Agenciju za nadzor osiguranja i priložilo tražene informacije i podatke, odnosno dokaze o ispunjenosti kriterijuma predviđenih Smjernicama.

Ostatak zadržane dobiti iz prethodne godine na dan 31. decembra 2021. iznosi EUR 3.116.264, dok neraspoređena dobit iz tekuće godine iznosi EUR 1.741.085.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

25. OSNOVNI KAPITAL (nastavak)

25.1. Margina solventnosti

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. list Crne Gore“ 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Cjelokupni obračun margine solventnosti na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine sastoji se iz obračuna na osnovu premijskog faktora i obračuna na osnovu štetnog faktora, kako je prikazano u pregledu:

(u EUR)	31. decembra 2021.
Margina solventnosti tekuće 2021. godine	2.253.513
Margina solventnosti prethodne 2020. godine	2.268.498
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju tekuće 2021. godine	8.836.791
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju prethodne 2020. godine	<u>8.895.553</u>
Margina solventnosti za 2020. godinu iznosi	<u>2.253.513</u>
(u EUR)	31. decembra 2020.
Margina solventnosti tekuće 2020. godine	2.064.621
Margina solventnosti prethodne 2019. godine	2.268.498
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju tekuće 2020. godine	8.895.552
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju prethodne 2019. godine	<u>8.825.247</u>
Margina solventnosti za 2019. godinu iznosi	<u>2.268.498</u>

Visina garantnog kapitala na dan 31. decembra 2021. godine iznosi EUR 7.023.117 i iznad je obračunate margine solventnosti koja iznosi EUR 2.253.513. Za 2020. godinu marginu solventnosti je obračunata u skladu sa Pravilnikom o načinu obračunavanja margine solventnosti („Sl. list CG“, br. 014/13).

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

31. decembar 2021. године

25. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (неставак)

25.2. Адекватност капитала

Обрачун адекватности капитала приказан је у следећем погледу:

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
OBРАЧУН КАПИТАЛА		
I ОСНОВНИ КАПИТАЛ (1 + 2 + 3 + 4 - 5 - 6 - 7 - 8)	7.261.371	7.261.371
1 Уплаћени акцијски капитал друштва за осигуранje, изузев акцијског капитала	4.033.303	4.033.303
2 Резерве капитала које се не односе на обавезе из осигуранja		
3 Резерве из добити		
4 Пренесена добит из претходних година	3.116.264	3.314.532
5 Окупљене сопствене акције		
6 Нематеријална имовина	(126.450)	(86.464)
7 Пренесени губитак и губитак текуće године		
8 Разлика недисконтованих и дисконтованих техничких резерви за резервисане штете		
II ДОПУНСКИ КАПИТАЛ		
III ГАРАНТНИ КАПИТАЛ (I + II)	7.023.117	7.261.371
IV СТАВКЕ ОДБИТКА		
V КАПИТАЛ (I + II - IV)	7.023.117	7.261.371

Da bi осигуравајуће друштво имало адекватност капитала 3 критеријума морaju бити задовољено у складу са Законом о осигуранju:

1. Укупан капитал мора бити најмање jednak margini solventnosti;
2. Гарантни капитал не смije бити мањи од 1/3 marginе solventnosti i
3. Гарантни капитал мора бити најмање jednak iznosu akcijskog kapitala propisanog Čl. 21 Zakona o osiguranju

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine испуњава услове адекватности капитала из Čl. 98 i 98a Zakona o осигуранju. Капитал Društva већи је од marginе solventnosti, гарантни капитал већи је од 1/3 marginе solventnosti односно гарантни капитал већи је од iznosa akcijskog kapitala propisanog čl. 21. Zakona o осигуранju (који не може бити мањи од EUR 3.000.000 за друштва за осигуранje које обавља све законом propisane poslove neživotnih osiguranja) што је приказано у следећем погледу:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kapital	7.023.117	7.261.371
Гарантни капитал	7.023.117	7.261.371
Margina solventnosti	2.268.498	2.268.498
Minimalni акцијски капитал	3.000.000	3.000.000

У складу са приказаним, Društvo je bilo kapitalno адекватно на дан 31. decembra 2021. године, висина капитала је довољна да аспекта obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja Društva u budućem periodu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

26. BRUTO TEHNIČKE REZERVE

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Prenosna premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	4.161.775	3.868.715
Prenosna premija ostalih osiguranja	4.089.121	3.536.476
	8.250.896	7.405.191
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	1.936.411	1.768.739
Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljenе štete	6.731.055	6.637.861
Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	792.835	925.345
	9.460.301	9.331.945
Bruto druga osiguravajuća tehnička rezrevisanja	353.110	146.233
	18.064.307	16.883.369

Promjene na prenosnim premijama imovinskih osiguranja u toku godine bile su sledeće:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Prenosna premije osiguranja, stanje na dan 1. januara	7.405.191	7.408.276
Promjena u toku godine (napomena 5)	845.704	(3.085)
Prenosna premija osiguranja, stanje na dan 31. Decembra	8.250.895	7.405.191
Promjena prenosne premije saosiguranja u toku godine	-	-
Prenosna premija saosiguranja, stanje na dan 31. Decembra	8.250.895	7.405.191

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine u cijelosti ima pokriće bruto tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive u iznosu od EUR 18.064.307. Sredstva koja se u skladu sa zakonskom regulativom mogu koristiti za pokriće iznose EUR 20.486.400, tako da na kraju 2021. godine Društvo ima investiranih sredstava preko pokrića bruto tehničkih rezervi u iznosu od EUR 2.422.093, ili je na nivou pokrića od 113,41%.

Društvo prihode od prodaje zelenih kartona ne razgraničava kao obračunatu bruto premiju, već ih cijelokupno priznaje u periodu nastanka transakcije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

26. BRUTO TEHNIČKE REZERVE (NASTAVAK)

Promjene na rezervisanim štetama neživotnog osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Prijavljene a nelikvidirane štete, stanje na dan 1. januara	1.768.739	1.855.555
Promjena u toku godine (napomena 7)	167.672	(86.816)
Rezervisanja za prijavljene a nelikvidirane štete, stanje na dan 31. decembra	1.936.411	1.768.739
Nastale neprijavljene štete, stanje na dan 1. januara	6.637.861	6.659.221
Promjena u toku godine (napomena 7)	93.195	(21.360)
Rezervisanja za nastale neprijavljene štete, stanje na dan 31. decembra	6.731.056	6.637.861
Troškovi likvidacije šteta, stanje na dan 1. januara	925.345	656.630
Promjena u toku godine (napomena 7)	(132.510)	268.715
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta, stanje na dan 31. decembra	792.835	925.345
	9.460.302	9.331.945
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Bruto druga osiguravajuća tehnička rezervisanja, stanje na dan 1. januara	146.233	182.396
Promjena u toku godine (napomena 8)	206.877	(36.163)
Bruto druga osiguravajuća tehnička rezervisanja, stanje na dan 31. decembra	353.111	146.233

Izmjenama Zakona o osiguranju („Sl. list CG”, 045/12) koji je stupio na snagu 17. avgusta 2012. godine, ukinuta je obaveza formiranja rezervi za izravnjanje rizika za ostale vrste neživotnih osiguranja, osim za društva koja obavljaju poslove kreditnog osiguranja. Kasnijim izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju („Sl. list CG”, 006/13 i 055/16 i 146/21) ova odredba je ostala nepromijenjena, te od strane Društva ne postoji potreba formiranja istih.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

27. OSTALA REZERVISANJA

(U EUR)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Rezervacije za otpremnine i jubilarne nagrade	37.756	26.288
Rezervacije za sudske sporove	88.529	80.418
	126.285	106.706

Rezervisanje za naknade zaposlenima odnose se na dugoročna rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina za odlazak u penziju i jubilarne nagrade nakon ispunjavanja uslova. Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine u iznosu EUR 37.756 sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova i jubilarnih nagrada. U skladu sa čl. 27 Opšteg kolektivnog ugovora obaveza poslodavaca je da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini od 3 minimalne neto zarade.

Sadašnja vrijednost očekivanih budućih isplata otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova utvrđena je od strane ovlašćenog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine u skladu sa pravilima aktuarske matematike. Tehničke osnove korišćene za obračunavanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata uključuju primjenu:

- a) fluktuacija zaposlenih 3%, %, u zavisnosti od godina života;
- b) godišnje kamatne stope u intervalu od 0,030% do 2,029% u zavisnosti od godina zaposlenog, a za diskontovanje očekivanih budućih isplata zaposlenima;
- c) stopa rasta otpremnina i nagrada 77%

U Društvu je aktivno par sporova pasivne legitimacije koji nisu proistekli iz redovnog poslovanja istog. U pitanju su radni sporovi, čije rezervisanje se vrši u skladu sa Procedurom o praćenju i rezervisanju sudskih sporova pasivne legitimacije. Rezervacije se na kraju svakog kvartala preispituju tako da odražavaju trenutnu procjenu, shodno stanju u spisima predmeta. Iznos rezervacije predstavlja iznos koji je procijenjen od strane odgovornog lica ili advokatske kancelarije. Rezervacije po ovom osnovu na dan 31.12.2021. godine iznosile su 88.529 EUR

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

28. KRATKOROČNE OBAVEZE

(U EUR)

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obaveze prema dobavljačima	108.275	103.254
Obeveze prema dobavljačima u grupi	71.144	101.022
Obaveze za reosiguranje	19.733	41.288
Obaveze za reosiguranje u grupi	140.768	215.214
Obaveze po osnovu primljenih avansa	80.030	95.200
Obaveze za poreze na premiju osiguranja i pozarnu taksu	120.003	96.282
Obaveze po osnovu šteta	5.353	1.914
Obaveza za Garantni fond	-	-
Kratkoročne obaveze po osnovu poreza na dobit	165.033	163.863
Ostala rezervisanja za zaposlene	183.275	176.037
Rezervisanje za neiskorištene godišnje odmore	-	57.976
Ostale kratkoročne obaveze	9.303	1.070
Kratkoročne obaveze po osnovu zakupa	123.503	91.642
Kratkoročne obaveze po osnovu zakupa u grupi	-	2.367
	1.026.420	1.147.129

U cilju održavanja tekuće likvidnosti, Društvo je sa Pozavarovalnicom Sava d.d. Ljubljana skloplilo kratkoročni ugovor o revolving kreditu od 10.08.2020 godine sa rokom trajanja do 12. jula 2021.godine. Takođe, dana 12.07.2021 potpisana je novi ugovor o kratkoročnom revolving kreditu, sa rokom trajanja do 15. jula 2022.godine. U skladu sa definisanim uslovima iz kredita, postoji mogućnost višestrukog povlačenja i otpłata sredstava do iznosa od EUR 1.000.000. Društvo tokom 2021. godine nije u koristilo mogućnost povlačenja ovih sredstava, tako da tokom 2021. godine kao ni na dan 31. decembar, po ovom osnovu nije bilo nikakvih obaveza.

29. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

(U EUR)

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Preventiva	649.769	609.615
Razgraničene provizije reosiguranja	138.610	164.061
Ukalkulisani porez na premiju	98.951	145.176
Ostala PVR	46.379	2.479
	933.709	921.331

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Pri sastavljanju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operativne odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Povezana pravna lica mogu ulaziti u transakcije, koje možda nepovezana lica ne bi vršila i transakcije sa povezanim pravnim licima mogu se obavljati pod drugaćijim uslovima i u drugaćijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2021. godine je prikazana u tabeli niže. Transakcije sa povezanim pravnim licima su izvršene tokom redovnog toka poslovanja ili pod normalnim tržišnim uslovima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine su kao što slijedi:

Rashodi	Naziv povezanog lica	2021	2020
Rashodi po osnovu premije reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	898.878	1.091.395
Rashodi po osnovu obrade steta - provizije	Sava osiguranje a.d,Beograd (nezivot)	3.956	10.622
Rashodi po osnovu obrade steta - provizije	Podružnica Hrvatska d.d, Zagreb	320	1.785
Rashodi po osnovu obrade steta - provizije	Zavarovalnica Sava Slovenija	400	-
Rashodi kamata po osnovu kratk.kredita	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana		
Rashodi provizija	TBS d.o.o Slovenija	3.500	5.531
Poslovni rashodi -zakup licenci	Zavarovalnica Sava Slovenija	4.631	4.631
Poslovni rashodi - reklama	Sava Car d.d.Podgorica	65.000	124.000
Rashodi kamata	Sava Car d.d.Podgorica	-	131
Rashod amortizacije MSFI16	Sava Car d.d.Podgorica	-	2.383
Ostali poslovni rashodi	Sava Car d.d.Podgorica	612	579
Rashodi preventive	Sava Car d.d.Podgorica	20.000	-
Rashodi za zakup	Sava Car d.d.Podgorica	-	-
Trosak provizija	Sava agent d.o.o Podgorica	734.329	647.959
		1.731.626	1.889.016
Prihodi	Naziv povezanog lica	2021	2020
Prihodi od provizije reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	196.267	188.136
Prihodi od steta po osnovu reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	353.929	432.944
Prihodi od obrade steta - provizija	Sava osiguranje a.d, Beograd (nezivot)	1.800	809
Prihodi od obrade steta - provizija	Sava osiguruvanje a.d. Skopje	467	200
Prihodi od obrade steta - provizija	Podružnica Hrvatska d.d, Zagreb	-	-
Prihodi od obrade steta - provizija	Zavarovalnica Sava Slovenija	1.078	268
Prihodi od obrade steta - provizija	Illyria- Priština	200	
Prihod od premije	Sava Car d.o.o. Podgorica	3.665	3.108
Prihodi od kamata	Sava Car d.o.o. Podgorica		-
Prihod od premije	Sava agent d.o.o		
Prihodi od zakupa	Podgorica	852	855
Prihodi od zakupa	Sava Car d.o.o. Podgorica	7.248	7.248
Prihodi od zakupa	Sava agent d.o.o	8.106	8.106
Udjeli u dobiti	Podgorica	-	-
		573.612	641.674

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Potrazivanja	Naziv povezanog lica	2021	2020
Potrazivanja u stetama iz reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	136.223	324.447
Iznos osiguravajućih tehnickih rezervisanja prenijetih na reosiguravajuća drustva po osnovu rezervisanih steta	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	518.994	176.335
Iznos osiguravajućih tehnickih rezervisanja prenijetih na reosiguravajuća drustva po osnovu prenosne premije	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	561.092	655.986
Potrazivanja za proviziju reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	37.174	55.934
Potrazivanja po osnovu refundacije troskova	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	-	-
Potrazivanja za obradjivacku proviziju	Sava osiguranje a.d, Beograd (nezivot) Podružnica Hrvatska d.d, Zagreb	-	-
Potrazivanja za obradjivacku proviziju	Sava agent d.o.o Podgorica	1.858.512	2.067.383
Avansi dati zastupnicima u osiguranju		3.111.995	3.280.511
Obaveze	Naziv povezanog lica	2021	2020
Obaveze po osnovu premije reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	140.768	215.214
Obaveza u rezervisanim stetama	TBS d.o.o Slovenija	-	-
Obaveza iz poslovanja	TBS d.o.o Slovenija	291	-
Kratkorocno odlozeni troskovi - razgranicene provizije	Pozavarovalnica Sava dd,Ljubljana	134.240	162.373
Obaveza po osnovu fakture za refundaciju troskova	Sava osigurovanje a.d Skoplje Podružnica Hrvatska d.d, Zagreb	-	-
Obaveza po osnovu fakture za refundaciju troskova	Sava agent d.o.o	-	-
Druge kratkorocne obaveze	Podgorica	65.852	78.388
Obaveze iz poslovanja	Sava Car d.d.Podgorica	5.000	-
Obaveze za povracaj	Sava Car d.d.Podgorica	346.151	478.610

Iznos od EUR 1.858.512 sa stanjem na 31. decembra 2021. godine, se odnosi na data sredstva zastupnicima, u skladu sa ugovorom o poslovno tehničkoj saradnji broj 000-2805 od 25. decembra 2013. godine i aneksom ugovora br.000-1712 od 31. jula 2015. godine, sklopljenim između Društva i društva za zastupanje „Sava Agent“ d.o.o. Podgorica. „Sava Agent“ d.o.o. Podgorica vrši mjesечni povraćaj datih sredstava u prethodnom mjesecu, kroz najviše 13 mjesecnih rata. Kao sredstvo obezbjeđenja povraćaja duga Društvu, od strane „Sava Agent“ d.o.o. Podgorica dostavljene su mjenice i mjenična ovlašćenja. Način praćenja, kontrole naplate, kao i obustave plasiranja sredstava krajnjim korisnicima u slučaju kašnjenja, kao i druge aktivnosti na naplati potraživanja su regulisane posebnim procedurama.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine**

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Na osnovu Statuta Društva, Opšteg kolektivnog ugovora, kao i Ugovora o pravima, obavezama, ovlašćenjima i zaradi višeg rukovodstva Društva, u 2021. godini ključnom rukovodećem osoblju su obračunata i isplaćena bruto kratkoročna primanja (sa svim pripadajućim porezima i doprinosima) u iznosu EUR 362.870(2020: EUR 364.121), te po drugom osnovu ovom osoblju nije bilo isplata.

Pri sastavljanju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operativne odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Pored navedenog, u skladu sa Odlukom br 02-11152/21 i Ugovorom o pravima, obavezama, odgovornosti i naknadi za rad članu Odbora direktora, obračunata i isplaćena naknada sa svim poreskim obavezama i obavezama za doprinose za izvršene usluge u periodu od 01.04.2021. do 31.12.2021.god. iznosi 7.639€. 30.06. 2019. godin i iznosi EUR 9.135 (2018: EUR 35.913), a odnosi se na kratkoročna primanja.

Shodno članu 35 tačka 3 Zakona o privrednim društvima („Sl. list RCG“ br. 006/02 i „Sl. list CG“ broj 017/07, 080/08 i 036/11) članovi Odbora direktora Društva su dali pojedinačne Izjave da Društvo nije pretrpjelo štetu iz poslova i transakcija sa povezanim licima koji su obavljene u 2021. godini.

U Izjavama je navedeno da su upoznati sa svim pravnim poslovima i transakcijama koje je Društvo imalo sa svojim Matičnim društvom i društvima u kojima Matično društvo, ima status matičnog ili zavisnog društva.

31. SUDSKI SPOROVI AKTIVNE LEGITIMACIJE

Društvo na dan 31. decembra 2021. godine, vodi veći broj sporova koji su proistekli iz osnovne djelatnosti Društva. Ovi sporovi smatraju se uobičajenim za djelatnost Društva (sporovi radi naplate duga na ime neuplaćene premije osiguranja i sporovi za naplatu regresnih potraživanja).

32. KONAČNE OCJENE MIŠLJENJA OVLAŠĆENOG AKTUARA

1. Društvo je u 2021. godini obavljalo poslove osiguranja za koja ima dozvolu i za koja je registrovano.

2. Raspoređivanje fakturisane premije izvršeno je u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka Društva. Ukupan režijski dodatak u 2021. godini iznosio je 3.830.387,11 Eur i u ukupno ostvarenoj premiji učestvuje sa 26,59%. Troškovi sprovođenja osiguranja, nakon umanjenja za prihode od provizije reosiguranja, iznose EUR 4.358.582 i za EUR 528.194 su veći od režijskog dodatka.

Troškovi sprovođenja osiguranja su u 2021. godini, osim režijskog dodatka, pokriveni i iz ostalih izvora dozvoljenih za pokriće koji su ukupno iznosili EUR 873.827, tako da je Društvo imalo pokriće troškova sprovođenja osiguranja u cijelosti. Društvo je uprkos većim troškovima sprovođenja osiguranja u odnosu na režijski dodatak raspolagalo izvorima sredstava za uredno pokriće obaveza za isplatu šteta i ugovorenih iznosa po osnovu ugovora o osiguranju. U narednom periodu Društvo bi trebalo da nastavi da preduzima aktivnosti na svođenje troškova sprovođenja osiguranja u raspoložive okvire.

3. Kapital i garantni kapital Društva na 31.12.2021. godine iznose EUR 7.023.117. Društvo ispunjava uslove kapitalske adekvatnosti propisane Zakonom o osiguranju. Kapital Društva veći je od margine solventnosti koja iznosi EUR 2.253.513. Garantni kapital veći je od 1/3 margine solventnosti. Garantni kapital veći je od iznosa minimalnog akcijskog kapitala za EUR 4.023.117. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja Društva.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

32. KONAČNE OCJENE MIŠLJENJA OVLAŠĆENOG AKTUARA (NASTAVAK)

4. U skladu sa Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje, Društvo na dan 31.12.2021. godine ima 13,41% preko pokrivenost bruto tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive što nominalno iznosi EUR 2.422.093.

5. Društvo je u sprovođenju osiguranja primjenjivalo usvojene uslove i tarife osiguranja. Sve izmjene i dopune postojećih, kao i novi uslovi i tarife osiguranja usvojeni su od strane nadležnog organa Društva uz mišljenje ovlašćenog aktuara.

6. Društvo je obezbjedilo zadovoljavajući stepen ažurnosti u riješavanju i isplati zahtjeva za naknadu šteta.

7. Obračun prenosnih premija je izvršen u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija.

8. Rezervisanje za nastale prijavljene, nastale neprijavljenе i rentne štete izvršeno je u skladu sa Pravilnikom Društva i važećom regulativom u iznosu od EUR 9.460.301. Učešće ukupnih rezervacija šteta (za nastale prijavljene, nastale neprijavljenе i rentne štete, sa uključenim troškovima) u ukupnoj tehničkoj rezervi iznosi 52,37%.

9. Društvo je u skladu sa Pravilnikom o formiranju i obračunavanju tehničkih rezervi za neistekle rizike formiralo rezerve za neistekle rizike u iznosu od EUR 353.110.

10. Društvo je obezbjedilo visoku likvidnost u izvršavanju svojih obaveza.

11. Društvo je sprovodilo politiku reosiguranja i saosiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju i obezbjedilo je reosiguranje viškova rizika preko visine maksimalnog samopridržaja.

12. Bruto i neto kombinovana kvota na 31.12.2021. su manje od 1. Međutim, za vrste osiguranja 01, 02, 04, 06, 07, 08, 09, 12, 15 i 18 buto kombinovana kvota je veća od 1. Kod vrste 01 Društvo je na kraju godine imalo visok iznos prenosne premije koji je doveo do pada mjerodavne premije a samim tim i visoke kombinovane kvote. Za vrste 07, 08 i 09 Društvo ima visoke kvote šteta zbog neuobičajeno velikih iznosa riješenih (vrste 08 i 09), odnosno rezervisanih odštetnih zahtjeva (vrsta 07). Za vrste 02, 04, 06, 12, 15 i 18 Društvo ima visoke kvote troškova i iz tog razloga je uradilo analizu ključeva za raspodijelu troškova, te je neophodno da i u narednom periodu nastavi sa praćenjem rezultata u ovim vrstama osiguranja.

13. Društvo je u poslovnoj 2021. godini ostvarilo dobit iz poslovanja koja, nakon oporezivanja, iznosi od EUR 1.741.085.

ZAKLJUČAK

Aktuarske pozicije i druge kategorije na koje ovlašćeni aktuar daje mišljenje su u skladu sa Zakonom, propisima donijetim na osnovu Zakona i drugim propisima kojima se uređuje djelatnost osiguranja. Takođe su u skladu sa aktima Društva, ekonomskim načelima, pravilima aktuarske struke i struke osiguranja, te obezbjeđuju očuvanje vrijednosti imovine i garantuju trajnu stabilnost i solventnost u poslovanju, kao i likvidnost u izvršavanju obaveza Društva.

Na osnovu svega navedenog, u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara, dajem pozitivno mišljenje na finansijski izvještaj Društva za poslovnu 2021. godinu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2021. godine**

33. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na premiju osiguranja, porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na zarade, zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda; dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore („Službeni list Republike Crne Gore”, br. 065/01, 080/04, 029/05, „Službeni list Crne Gore”, br. 073/10, 020/11, 028/12, 008/15, 047/17, 052/19 i 145/21), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina od isteka godine u kojoj je obavezu trebalo utvrditi, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Crnoj Gori bude značajniji od poreskog rizika u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemima.

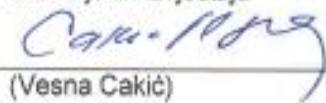
34. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Rukovodstvo Društva smatra da nema značajnih uskladivih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi uticali na pojedinačne finansijske izvještaje za 2021. godinu.

Od 01. januara 2022. godine stupio na snagu veliki broj izmjena i dopuna zakona, kao i novih propisa: Izmjene Zakona o osiguranju, Zakon o obveznom osiguranju u saobraćaju, Izmjene Zakona o radu, Zakona o privrednim društvima, set poreskih zakona kojima se uređuje povećanje minimalne zarade u Crnoj Gori, Zakon o računovodstvu i brojnih drugih propisa koji će zahtijevati usklađivanje nekih akata Društva. Društvo ne očekuje značajan uticaj na poslovanje tokom 2022. godine usled navedenih zakonskih izmjena.

Potpisano u ime Akcionarskog društva Sava osiguranje, Podgorica

Lice odgovorno za sastavljanje pojedinačnih finansijskih izvještaja

(Vesna Cakić)

Izvršni direktor
(Nebojša Šćekić)

Ulica Svetlane Kane Radević br.1,
81 000 Podgorica

T/F: +382 (0) 20 234 008

E: info@sava.co.me

W: www.sava.co.me

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA O POSLOVANJU

2021

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA O POSLOVANJU
PREDSTAVLJA VJERODOSTOJAN PRIKAZ DJELATNOSTI,
RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA AKCIONARSKOG
DRUŠTVA SAVA OSIGURANJE PODGORICA OSTVARENIH
U 2021. GODINI.

SADRŽAJ

<u>I.</u>	<u>DOSADAŠNJI I OČEKIVANI RAZVOJ AD SAVA OSIGURANJE</u>	5
<u>1.</u>	<u>ISTORIJA DRUŠTVA</u>	6
<u>2.</u>	<u>KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA DRUŠTVA U PERIODU 2017-2021</u>	7
<u>3.</u>	<u>RAZVOJNA STRATEGIJA DRUŠTVA</u>	9
<u>3.1.</u>	<u>MISIJA, VIZIJA, VRIJEDNOSTI</u>	9
<u>3.2.</u>	<u>STRATEŠKA USMJERENJA</u>	9
<u>3.3.</u>	<u>PLANOVI ZA 2022. GODINU</u>	10
<u>II.</u>	<u>O AD SAVA OSIGURANJE</u>	12
<u>1.</u>	<u>LIČNA KARTA DRUŠTVA</u>	13
<u>2.</u>	<u>KORPORATIVNO UPRAVLJANJE</u>	14
<u>2.1.</u>	<u>IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA</u>	14
<u>2.2.</u>	<u>VLASNIČKA STRUKTURA</u>	17
<u>2.3.</u>	<u>ORGANI VOĐENJA I UPRAVLJANJA</u>	17
<u>3.</u>	<u>ORGANIZACIONA STRUKTURA NA DAN 31.12.2021.</u>	20
<u>4.</u>	<u>DIREKTORI SEKTORA I SLUŽBI NA DAN 31.12.2021.</u>	21
<u>5.</u>	<u>POSLOVNA MREŽA NA DAN 31.12.2021.</u>	22
<u>5.1.</u>	<u>SPISAK POSLOVNIH JEDINICA</u>	23
<u>5.2.</u>	<u>MAPA POSLOVNIH JEDINICA</u>	24
<u>6.</u>	<u>ZAPOSLENI</u>	25
<u>7.</u>	<u>POSLOVANJE AD SAVA OSIGURANJE U 2021. GODINI</u>	27
<u>7.1.</u>	<u>DOGAĐAJI KOJI SU OBILJEŽILI 2021. GODINU</u>	27
<u>8.</u>	<u>PRIVREDNO OKRUŽENJE I TRŽIŠTE OSIGURANJA</u>	32
<u>8.1.</u>	<u>EKONOMSKI AMBIJENT U CRNOJ GORI</u>	32
<u>8.2.</u>	<u>CRNOGORSKO TRŽIŠTE OSIGURANJA I TRŽIŠNA POZICIJA AD SAVA OSIGURANJE U 2021. GODINI</u>	34
<u>9.</u>	<u>PONUDA AD SAVA OSIGURANJE PODGORICA</u>	38
<u>9.1.</u>	<u>OSIGURANJE LICA OD POSLEDICA NESREĆNOG SLUČAJA</u>	38
<u>9.2.</u>	<u>OSIGURANJE MOTORNIH VOZILA</u>	38
<u>9.3.</u>	<u>OSIGURANJE IMOVINE</u>	38
<u>9.4.</u>	<u>OSTALA OSIGURANJA</u>	39
<u>9.5.</u>	<u>SPISAK VAŽEĆIH USLOVA I TARIFA</u>	40
<u>10.</u>	<u>FINANSIJSKI REZULTAT</u>	43

<u>10.1. OSNOVNE KATEGORIJE FINANSIJSKOG REZULTATA</u>	43
<u>10.2. PREGLED POSLOVANJA U BROJKAMA</u>	49
<u>10.3. OPERATIVNI TROŠKOVI</u>	60
<u>10.4. PROMJENE TEHNIČKIH REZERVACIJA</u>	63
<u>10.5. PRINOS INVESTICIONOG PORTFOLIJA AD SAVA OSIGURANJE</u>	64
<u>11. FINANSIJSKI POLOŽAJ</u>	66
<u>11.1. AKTIVA</u>	68
<u>11.2. PASIVA</u>	72
<u>11.3. ADEKVATNOST KAPITALA</u>	75
<u>12. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ</u>	77
<u>13. UPRAVLJANJE RIZICIMA</u>	78
<u>13.1. FUNKCIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA</u>	78
<u>13.1.1. KATEGORIJE RIZIKA</u>	80
<u>13.1.2. RIZICI KOJE JE DRUŠTVO IDENTIFIKOVALO VEZANO ZA COVID-19</u>	82
<u>13.2. FUNKCIJA USKLAĐENOSTI</u>	84
<u>13.3. AKTUARSKA FUNKCIJA</u>	85
<u>13.4. FUNKCIJA INTERNE REVIZIJE</u>	86
<u>14. DRUŠTVENA ODGOVORNOST</u>	88
<u>14.1. ODNOS PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI I ZAJEDNICI</u>	88
<u>14.2. NAŠI ZAPOSLENI</u>	89
<u>14.3. KOMUNIKACIJA SA CILJnim GRUPAMA</u>	91
<u>15. ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE</u>	93
<u>16. ODNOS SA MATIČNIM DRUŠTVOM I POVEZANIM DRUŠTVIMA</u>	94
<u>17. IZABRANI POKAZATELJI POSLOVANJA</u>	95

I.DOSADAŠNJI I OČEKIVANI RAZVOJ AD SAVA OSIGURANJE

1. ISTORIJA DRUŠTVA

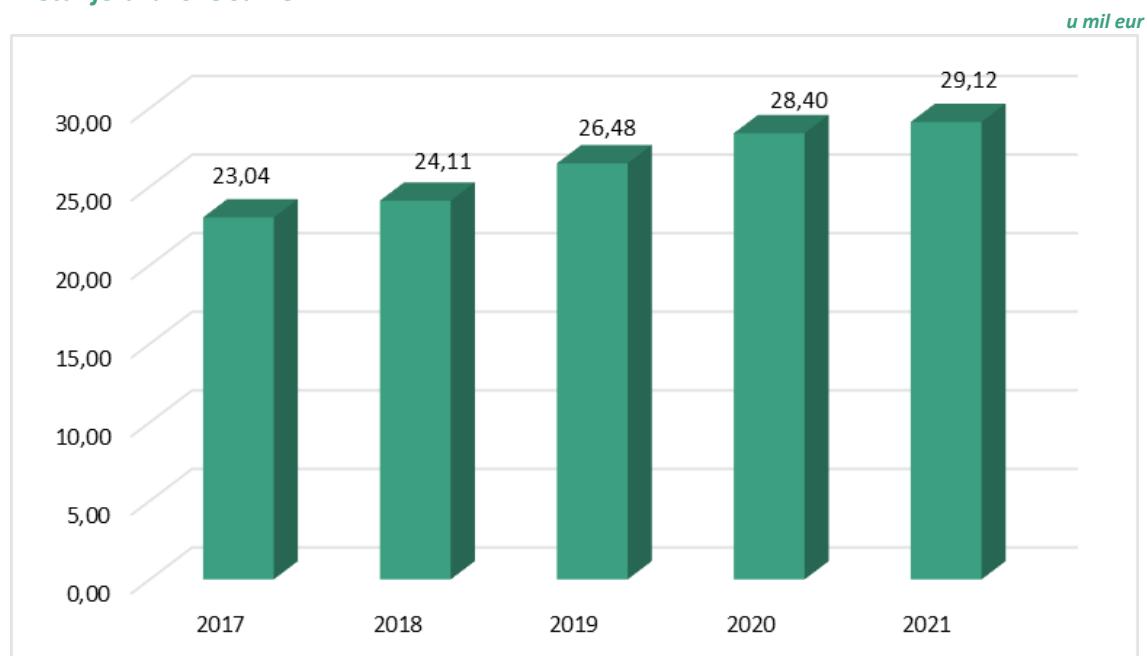
Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica, koje je u 100% vlasništvu Pozavarovalnice Sava d.d. (Sava Re), posluje na crnogorskom tržištu osiguranja preko 20 godina. Po tržišnom učešću, zauzima drugo mjesto na domaćem tržištu neživotnih osiguranja (18,3%).

Slijedi pregled najznačajnih događaja u razvoju Društva:

Godina	Najznačajniji događaji u razvoju
1999	31.decembra, Društvo je upisano u Registar privrednog suda u Podgorici kao Akcionarsko društvo Ekos Montenegro osiguranje.
2000	22. decembra, naziv Društva je promijenjen u AD Montenegro osiguranje.
2007	Društvo je u većinskom vlasništvu grupacije Sava Re (27.novembra, na Montenegro berzi izvršena je kupovina akcija od strane Save Re).
2008	Agencija za nadzor osiguranja je 2. aprila donijela Rješenje broj 304-1/08 kojim se Društву izdaje dozvola za rad za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja, propisanih Članom 10 Zakona o osiguranju.
2009	Početkom godine, Sava Re je steklo vlasništvo nad svim akcijama Društva i postalo jedini vlasnik. Naziv Društva je, Odlukom Odbora direktora, promijenjen u Akcionarsko društvo za osiguranje Sava Montenegro Podgorica.
2010	U septembru, na osnovu Odluke Odbora direktora, Akcionarsko društvo za osiguranje Sava Montenegro Podgorica je osnovalo Društvo sa ograničenom odgovornošću Sava Car Podgorica, čija je osnovna djelatnost tehničko ispitivanje i analiza.
2014	U februaru, Društvo je otkupom osnivačkog uloga steklo vlasništvo nad društвом za zastupanje u osiguranju Montagent DOO.
2016	05. decembra, naziv Društva je promijenjen u Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica.
2011-2021	Uspješno poslovanje Društva, ostvarivanje pozitivnog rezultata poslovanja.

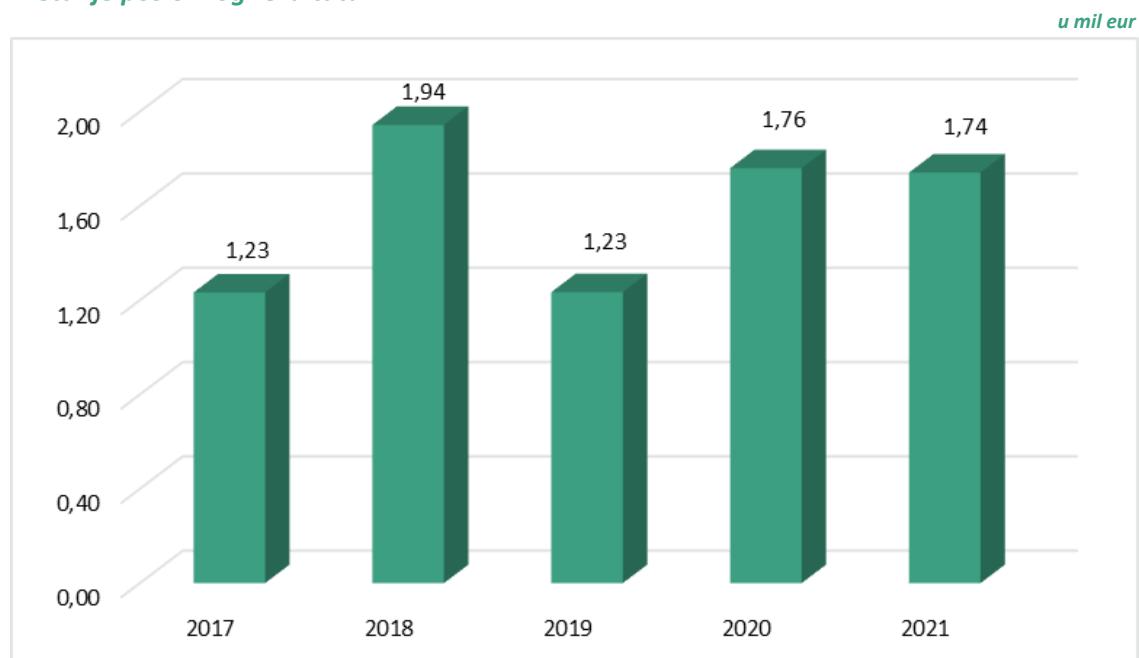
2. KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA DRUŠTVA U PERIODU 2017-2021

Kretanje bilansne sume

Bilansna suma na kraju 2021. godine veća je za 2,5% u odnosu na 2020. godinu. Naše Društvo bilježi konstantan rast bilansne sume u poslednjih pet godina, a najveću vrijednost iste imali smo upravo na kraju 2021. godine.

Kretanje poslovnog rezultata

Uprkos izazovnim uslovima rada u vrijeme velike pandemije Covid-19, 2021. godina bila je još jedna godina uspješnog poslovanja naše kompanije. Ostvaren je pozitivan rezultat poslovanja u iznosu od 1,74

mil Eur, a uspjeli smo i da učvrstimo drugu poziciju na domaćem tržištu neživotnih osiguranja tj. povećamo naše učešće na 18,3%.

Uspješno poslovanje naše kompanije potvrđuju i ključni finansijski pokazatelji:

Finansijski pokazatelji	2017	2018	2019	2020	2021
Bruto premija (sa primljenim saosiguranjem)	12.354.736	12.804.286	13.758.703	12.837.141	14.406.332
Neto prihodi od premije	10.334.042	10.955.771	11.522.629	11.178.275	11.900.846
Bruto štete (smanjene za regrese)	4.314.186	4.671.859	5.938.717	5.038.314	6.553.001
Neto rashodi za štete	4.149.029	4.215.579	4.982.465	4.655.058	5.271.816
Operativni troškovi	5.591.909	5.800.926	5.774.275	5.005.985	5.186.171
Bruto štetni koeficijent	34,9%	36,5%	43,2%	39,2%	45,5%
Bruto mjerodavni koeficijent	35,9%	37,4%	44,4%	40,5%	49,3%
Neto mjerodavni koeficijent	42,4%	38,2%	43,1%	41,3%	46,0%
Bruto troškovni koeficijent	45,4%	45,3%	42,4%	39,3%	37,5%
Neto troškovni koeficijent	52,0%	51,2%	48,2%	42,9%	41,8%
% troškova sticanja osiguranja u bruto premiji	26,3%	27,0%	27,7%	23,6%	23,1%
% ostalih troškova u bruto premiji	19,1%	18,3%	14,7%	15,7%	14,4%
Rezultat prije oprezivanja	1.352.556	2.104.176	1.356.801	1.930.345	1.934.237
Rezultat posle oprezivanja	1.232.771	1.943.279	1.233.918	1.759.863	1.741.085
Neto tehničke rezervacije	15.034.217	15.338.867	15.774.966	15.736.130	16.780.793
Aktiva	23.036.711	24.107.225	26.477.687	28.401.933	29.118.285
Kapital	5.794.784	6.312.130	7.660.274	9.231.650	8.701.344
ROA	5,5%	8,2%	4,9%	6,4%	6,1%
ROE	22,0%	32,1%	17,7%	20,8%	19,4%

Kao što se može vidjeti iz priloženih podataka, tokom 2021. godine fakturisali smo rekordan iznos premije, ali smo sa druge strane rješili i rekordan iznos šteta koji nije ugrozio poslovanje Društva tj. nije bitnije uticao na rezultat poslovanja.

Takođe, na dan 31.12.2021., imali smo najniži bruto i neto troškovni koeficijent u poslednjih pet godina, a koeficijenti ROE i ROA bili su na zavidnom nivou.

Neto tehničke rezervacije bilježe najveću vrijednost posmatrajući period od poslednjih pet godina, a ista situacija je i sa aktivom Društva.

3. RAZVOJNA STRATEGIJA DRUŠTVA

3.1. MISIJA, VIZIJA, VRIJEDNOSTI

MISIJA

- S** **Osiguranicima** obezbijediti kontinuitet sigurnosti uz partnerski odnos i podršku. Inovativnim, cjelovitim proizvodima i sveobuhvatnom i kvalitetnom uslugom nadmašiti očekivanja kupaca i povećati zadovoljstvo i lojalnost osiguranika.
- S** **Vlasnicima** obezbijediti unosnu budućnost obezbjeđivanjem prinosa na kapital.
- S** **Zaposlenima** omogućiti profesionalni i lični razvoj. Uvažavati potrebe, interes i sposobnosti zaposlenih podsticajnim sistemom nagrađivanja i napredovanja, jer su nezamjenjiv kreativni potencijal, podrška i uporište u realizaciji ciljeva.
- S** Prema **prirodnom i društvenom okruženju** graditi odgovoran odnos.

VIZIJA

- S** Biti osiguravajuće društvo koje je na domaćem tržištu osiguranja prepoznato kao pouzdan partner koji pruža usluge najvišeg kvaliteta i sigurnosti.

VRIJEDNOSTI

- S** Predanost klijentima,
- S** Inovativnost,
- S** Privrženost i zadovoljstvo zaposlenih,
- S** Poslovnost i etika,
- S** Uspješnost poslovanja i ugled Društva,
- S** Odgovoran odnos prema okruženju.

3.2. STRATEŠKA USMJERENJA

Društvo će i u narednom (strateškom) periodu nastojati da se razvija u moderno, digitalno, na klijentu orijentisano i održivo osiguravajuće društvo. Zato će akcenat biti stavljen na sledeće:

- S** Klijent u fokusu,
- S** Diverzifikacija portfelja,
- S** Razvoj postojećih i uvođenje novih kanala prodaje,
- S** Razvoj novih proizvoda i usluga osiguranja,
- S** Prepoznavanje tržišta i prodaja uz korišćenje modernih pristupa i novih tehnologija,
- S** Razvoj osiguranja u saradnji sa tehnološkim, inovativnim i specijalnim partnerima,
- S** Poboljšanje produktivnosti i ekonomičnosti.

3.3. PLANOVI ZA 2022. GODINU

Finansijskim planom Društva za 2022. godinu planirana je neto dobit u iznosu od 1,40 mil Eur. Ukupni prihodi Društva planirani su u iznosu od 13,63 mil Eur, dok su ukupni rashodi planirani u iznosu od 12,09 mil Eur.

Uprkos otežavajućim okolnostima koje je donijela kriza sa Covid-19, Društvo će nastojati da i u 2022. godini zadrži jednu od liderских pozicija na tržištu osiguranja Crne Gore i ostvari planirani iznos bruto fakturisane premije (14,99 mil Eur). Prilikom projekcije premije za sledeću godinu, u skladu sa poslovnom politikom Društva i usvojenim smjernicama na nivou Grupacije, uzeti su obzir podaci o ostvarenoj bruto fakturisanoj premiji za osam mjeseci ove godine, očekivanja za poslednja četiri mjeseca, kao i stanje na domaćem tržištu osiguranja i makroekonomski ambijent.

Kada je u pitanju ostvarenje planirane bruto fakturisane premije, naši klijenti predstavljaju naš najveći resurs. U narednoj godini, trudićemo se da zadovoljstvo i lojalnost naših klijenata podignemo na još veći nivo. Obezbeđivanje visokog stepena zadovoljstva klijenata i ostvarivanje dugoročnog odnosa sa njima, predstavljaju imperativ savremenog poslovanja. Siguran put ka postizanju ovog cilja predstavlja redovna komunikacija i osluškivanje mišljenja, potreba i sugestija klijenata.

Optimalan broj zaposlenih sa odgovarajućom obrazovnom strukturom je prioritet kadrovske politike Društva i u 2022. godini. U Društvu se kontinuirano radi na razvijanju i usavršavanju kadrova tj. njihovom prilagođavanju potrebama Društva. Tokom 2021. godine sprovodile su se obuke za zaposlene iz raznih oblasti, a naši zaposleni su takođe bili učesnici na raznim seminarima i treninzima, uglavnom online – zbog situacije za Covid-19. Razvijanje i usavršavanje kadrova nastaviće se i u 2022. godini.

Prilikom planiranja vodilo se računa da budu dobri planirani pokazatelji o:

- **Kapitalu Društva** (ratio solventnosti treba da bude u intervalu od 110% do 130%, a nikako ne bi trebao da bude ispod 100%). Prema planu za 2022. godinu, ratio solventnosti iznosi 228%. Drugim riječima, planirana adekvatnost kapitala u skladu sa domaćom regulativom je na zadovoljavajućem nivou. Prilikom planiranja, zadovoljena su sva 3 kriterijuma za iznos ukupnog kapitala (ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti, garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti, garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu minimalnog akcijskog kapitala).
- **Profitabilnosti Društva** tj. da
 - kombinovani koeficijent bude ispod 95% uz mogućnost odstupanja 2%. U skladu sa planiranim kretanjima premije, šteta, troškova i ostalih prihoda i rashoda Društva, planirani neto kombinovani S&P koeficijent za narednu godinu iznosi 91,9%.
- **Finansijskim rizicima** tj. da
 - Pokriće bruto tehničkih rezervi bude u rasponu od 105% do 110% (limit ispod kog ne bi smjela da padne pokrivenost je 100%). Za 2022. godinu Društvo je planiralo da po osnovu ulaganja i deponovanja finansijskih sredstava, ima prekopokrivenost bruto tehničkih

rezervi u iznosu od 108,9%, odnosno prekopokrivenost neto tehničkih rezervi u iznosu od 109,5%.

- Kursne razlike budu u rasponu od 0,85 do 1,15. Ipak, kako Društvo u svom poslovanju nije izloženo ovom riziku, tako nije planiran pomenuti pokazatelj.
- Ulaganja se vrše u skladu sa strateškim planom Grupe i pravilima definisanim GAM-om.
- Struktura investicija bude u skladu sa važećim zakonodavstvom i propisanim limitima ulaganja.
- Ulaganje imovine sprovodi u skladu sa odredbama i pravilima koja su određena trenutno važećim pravilima za finansijsko poslovanje društava unutar Grupe.

S Likvidnosti Društva tj. da Društvo ima dobru likvidnost (sposobnost blagovremenog isplaćivanja šteta i drugih obaveza Društva). I u 2022. godini, kao i do sada, prilikom investiranja, vodiće se računa da se višak sredstava iznad pokrića tehničkih rezervi ulaže u strateška i visoko likvidna sredstva.

S Operativnim rizicima. Društvo će u narednoj godini posebnu pažnju posvetiti operativnim rizicima i to: IT rizicima, rizicima vezano za kadrove, poslovne procese i klijente, kako ne bi bile ugrožene razvojne aktivnosti kako Društva, tako i Grupacije kojoj pripadamo. U tom smislu, Društvo će nastaviti sa praćenjem definisanih indikatora operativnih rizika.

S Strateškim rizicima. U 2022. godini, kao i do sada, Društvo će voditi računa o rizicima koji bi mogli da imaju negativan uticaj na reputaciju tj. ugled Društva. Naše aktivnosti biće usmjerene na ostvarivanju zacrtanih strateških ciljeva Društva, kao i na praćenje izmjena zakonske regulative, a vodiće se računa i o rizicima koje potencijalno mogu donijeti novi projekti.

II.O AD SAVA OSIGURANJE

1. LIČNA KARTA DRUŠTVA

Ime kompanije:	Aкционарско друштво Sava осигуранje Подгорица
Skraćeni naziv:	AD Sava osiguranje
Sjedište:	Ulica Svetlane Kane Radević br. 1, Podgorica, Crna Gora
Telefon:	+382 20 234 008
Fax:	+382 20 234 008
Call centar:	+382 20 40 30 20
E-mail:	info@sava.co.me
Web stranica:	www.sava.co.me
Datum registracije:	31.12.1999.
PIB:	02303388
Djelatnost:	Neživotno osiguranje
Osnovni kapital:	4.033.303 Eur
Broj akcija:	19.402
Udio u kapitalu:	Pozavarovalnica Sava d.d. Ljubljana, 100%
Organi upravljanja:	
Izvršni direktor:	Nebojša Šćekić
Odbor direktora:	Marko Jazbec- predsjednik Milan Viršek- član Zvonko Peković- nezavisni član
Sekretar Društva:	Jasna Brnović

2. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

2.1. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Na osnovu odredbi člana 15 Zakona o računovodstvu (Sl. list Crne Gore, br. 145/21 od 31.12.2021), za potrebe sačinjavanja Godišnjeg izvještaja menadžmenta, dajem sljedeću:

IZJAVA

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja Sava osiguranja AD Podgorica

Kodeksom korporativnog upravljanja, broj 004-2834/4 od 22.12.2017. godine, definisani su kriterijumi i mehanizmi korporativnog upravljanja u Društvu, kao i nadležnosti i odgovornosti pojedinih tijela i organizacionih jedinica u cilju obezbjeđivanja njihovog funkcionisanja sa namjerom postizanja strateških i poslovnih ciljeva.

Društvo u svom poslovanju tokom 2021. godine nije odstupalo od pravila Kodeksa korporativnog upravljanja.

Predsjednik Odbora direktora

Marko Jazbec

Na osnovu odredbi člana 15 Zakona o računovodstvu (Sl. list Crne Gore, br. 145/21 od 31.12.2021), za potrebe sačinjavanja Godišnjeg izvještaja menadžmenta, dajem sljedeću:

IZJAVA

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja Sava osiguranja AD Podgorica

Kodeksom korporativnog upravljanja, broj 004-2834/4 od 22.12.2017. godine, definisani su kriterijumi i mehanizmi korporativnog upravljanja u Društvu, kao i nadležnosti i odgovornosti pojedinih tijela i organizacionih jedinica u cilju obezbjeđivanja njihovog funkcionisanja sa namjerom postizanja strateških i poslovnih ciljeva.

Društvo u svom poslovanju tokom 2021. godine nije odstupalo od pravila Kodeksa korporativnog upravljanja.

Član Odbora direktora

MILAN
VIRŠEK

Digitally signed
by MILAN VIRŠEK
Date: 2022.01.13
09:51:18 +01'00'

Milan Viršek

Na osnovu odredbi člana 15 Zakona o računovodstvu (Sl. list Crne Gore, br. 145/21 od 31.12.2021), za potrebe sačinjavanja Godišnjeg izvještaja menadžmenta, dajem sljedeću:

IZJAVА

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja Sava osiguranja AD Podgorica

Kodeksom korporativnog upravljanja, broj 004-2834/4 od 22.12.2017. godine, definisani su kriterijumi i mehanizmi korporativnog upravljanja u Društvu, kao i nadležnosti i odgovornosti pojedinih tijela i organizacionih jedinica u cilju obezbjeđivanja njihovog funkcionisanja sa namjerom postizanja strateških i poslovnih ciljeva.

Društvo u svom poslovanju tokom 2021. godine nije odstupalo od pravila Kodeksa korporativnog upravljanja.

Član Odbora direktora

Zvonko Peković

2.2. VLASNIČKA STRUKTURA

Kada je u pitanju vlasnička struktura, u 2021. godini nije bilo promjena. Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica je u 100% vlasništvu Reosiguravajućeg društva Sava Re, koje je najveći slovenački reosiguravač i najveći reosiguravač u regionu. Glavne karakteristike Društva Sava Re su: tradicija duga preko 40 godina, međunarodni ugled i stabilnost poslovanja.

Akcijski kapital Društva je podijeljen na 19.402 akcije, nominalne vrijednosti od 207,88 Eur po akciji. Sve akcije su obične (redovne) koje glase na ime i čine jednu klasu akcija. Društvo posluje kao jednočlano akcionarsko društvo. Jedan akcionar ima sve akcije i ima ovlašćenja skupštine akcionarskog društva i pravo da donosi sve odluke.

2.3. ORGANI VOĐENJA I UPRAVLJANJA

Organji Društva su: Skupština, Odbor direktora, Izvršni direktor i Sekretar.

2.3.1. SKUPŠTINA

Skupština akcionara predstavlja najviši organ Društva. U skladu sa Statutom Društva, redovna sjednica Skupštine akcionara saziva se jednom godišnje i to najkasnije do 30.06. svake godine, u skladu sa odredbama Statuta. Vanredna sjednica Skupštine je svaka osim redovne godišnje sjednice Skupštine akcionara. Nadležnosti Skupštine su definisane Zakonom o privrednim društvima i Statutom Društva. U 2021. godini održana je jedna redovna i četiri vanredne sjednice Skupštine akcionara.

Na redovnoj sjednici Skupštine akcionara Društva, koja je održana 07. aprila 2021. godine, usvojeni su: Godišnji izvještaj menadžmenta o poslovanju za 2020. godinu, Finansijski izvještaji Društva za 2020. godinu, Mišljenja ovlašćenog aktuara o godišnjim finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, Mišljenja o podacima iz tromjesečnih izvještaja sa stanjem na dan 31.12.2020. godine i Mišljenja ovlašćenog aktuara o godišnjem izvještaju o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja u 2020. godini, Godišnji izvještaj Službe interne revizije Društva o radu interne revizije za 2020. godinu, Izvještaj nezavisnog revizora o izvršenoj reviziji godišnjeg računa za 2020. godinu i Godišnji izvještaj o usklađenosti poslovanja za 2020. godinu. Pored ovih izvještaja na redovnoj sjednici Skupštine akcionara donesene su odluke o: dobiti Društva ostvarenoj u 2020. godini, izmjenama Statuta Društva, izmjenama Poslovnika o radu Skuštine akcionara, o izboru revizora (odloženo donošenje odluke do izbora nezavisnog revizora na nivou Osiguravajuće Grupe Sava) i određivanju naknade članu Odbora direktora.

Na prvoj vanrednoj sjednici Skupštine akcionara koja je održana 25.03.2021. godine, razriješeni su članovi Odbora direktora i donijeta odluka o imenovanju nezavisnog člana, te usvojene izjave članova Odbora direktora koji se ponovo biraju u Odbor direktora.

Na drugoj vanrednoj sjednici Skupštine akcionara koja je održana 29.07.2021. godine, donijeta je odluka o izboru nezavisnog revizora Društva za 2021. godinu - Crowe MNE d.o.o.

Na trećoj vanrednoj sjednici Skupštine akcionara koja je održana 06.09.2021. godine, donijeta je odluka o isplati dividende za 2021. godinu.

Na četvrtoj vanrednoj sjednici Skupštine akcionara koja je održana 28.12.2021. godine donijeta je odluka o isplati dijela neraspoređene dobiti zaposlenima.

2.3.2. ODBOR DIREKTORA

Odbor direktora je organ upravljanja i rukovođenja čije odluke izvršavaju Izvršni direktor i Sekretar. Članove Odbora direktora bira i razrješava Skupština akcionara. Nadležnosti Odbora direktora su definisane Zakonom o privrednim društvima i Statutom Društva. Odbor direktora Društva u 2021. godini održao je 13 sjednica.

Kako bi Društvo ispunilo uslov nezavisnosti 1/3 članova, koji je propisan novim Zakonom o privrednim društvima, Skupština je razriješila Editu Rituper, a imenovala nezavisnog člana Zvonka Pekovića. Nakon imenovanja nezavisnog člana Odbora direktora, Odbor je nastavio rad u sljedećem sastavu:

Odbor direktora	Funkcija
Marko Jazbec	predsjednik
Milan Viršek	član
Zvonko Peković	nezavisni član

Sjednice Odbora direktora održavane su elektronskim putem zbog situacije sa koronavirusom, a od sedme sjednice, sve naredne sjednice održane su putem aplikacije Microsoft Teams uz uključivanje odgovornih rukovodilaca koji su obradivali materijale koji se razmatraju na sjednici.

Revizorski odbor. Revizorski odbor je u 2021. godini održao ukupno sedam sjednica, a radio je u sastavu: Milan Viršek - predsjednik, Edita Rituper - član i Andreja Rahne - član. Odbor direktora je na svojoj 13. sjednici održanoj dana 23.12.2021. godine razriješio dužnosti člana revizorskog odbora Editu Rituper i imenovao novog člana Zvonka Pekovića, čija funkcija stupa na snagu 01.01.2022. godine.

Komisije Odbora direktora. U slučaju potrebe, Odbor direktora može formirati komisije koje bi mu pomagale u radu. Do sada, Odbor direktora nije formirao komisije.

2.3.3. IZVRŠNI DIREKTOR

Izvršni direktor je izvršni organ Duštva, kojeg imenuje Odbor direktora.

Izvršni direktor	Datum stupanja na funkciju
Nebojša Šćekić	jul 2008. godine

2.3.4. SEKRETAR

Sekretara Društva imenuje Odbor direktora. Nadležnosti Sekretara Društva definisane su Zakonom o privrednim društvima i Statutom Društva.

Odbor direktora je na 7. sjednici održanoj dana 09.06.2021. godine, imenovao za Sekretara Jasnu Brnović, do tada je funkciju obavljala Ljiljana Mršović.

Sekretar	Datum stupanja na funkciju
Jasna Brnović	jun 2021. godine

3. ORGANIZACIONA STRUKTURA NA DAN 31.12.2021.

4. DIREKTORI SEKTORA I SLUŽBI NA DAN 31.12.2021.

Sektor/Služba	Direktor sektora/ šef službe
Sektor za prodaju osiguranja	Zoran Savić
Sektor tehnike osiguranja	Nataša Janičić
Sektor za finansije i računovodstvo	Dušanka Nikitović
Samostalna služba interne revizije	Jelena Jakovac
Samostalna služba za aktuarstvo, upravljanje rizicima i kontroling	Ljubica Radmilović
Samostalna pravna služba	Jasna Brnović
Samostalna služba za ljudske resurse	Ljiljana Mršović
Samostalna služba za opštne poslove i nabavku	Ljiljana Perović

5. POSLOVNA MREŽA NA DAN 31.12.2021.

Prodajnu mrežu Društva čine interna i eksterna prodajna mreža.

Internu prodajnu mrežu čine poslovnice i odjeljenja organizovana u okviru:

- Četiri regionalne službe:
 - Regionalna služba prodaje Sjever (poslovnice u Pljevljima, Beranama i Bijelom Polju).
 - Regionalna služba prodaje Centar (poslovnice u Nikšiću, Cetinju i Danilovgradu).
 - Regionalna služba prodaje Podgorica (poslovnice: Podgorica Podgorica, Podgorica Centar i Podgorica Vektra).
 - Regionalna služba prodaje Jug (poslovnice u Ulcinju, Budvi, Baru, Kotoru, Herceg Novom i Tivtu).
- Službe za podršku prodaji:
 - Odjeljenje za eksternu prodajnu mrežu i
 - Odjeljenje za internu prodajnu mrežu

Eksternu prodajnu mrežu čine:

- Društva za zastupanje u osiguranju (Sava Agent doo i WVP doo).
- Društva za posredovanje u osiguranju (DOO Broker Ins, DOO Apo Plus, Status broker DOO, Omega broker DOO, Insurance Financial Solutions DOO, Amon broker DOO, Bona Fide broker DOO, Finansije 24 DOO, Alfa Insurance broker DOO, Bromar DOO i Bonus broker DOO).
- Banke (NLB banka, Erste banka, Hipotekarna banka i Komercijalna banka).

Tokom 2021. godine, Društvo je radilo na širenju prodajne mreže, pa je uspostavilo saradnju sa još pet društava za posredovanje u osiguranju (Finansije 24 DOO, Amon broker DOO, Bona Fide broker DOO, Bromar DOO i Bonus broker DOO).

5.1. SPISAK POSLOVNIH JEDINICA

Direkcija Podgorica	Svetlane Kane Radević br.1, 81000 Podgorica Tel/fax: +382 (0) 20 234 008	Poslovnička Bar	Maršala Tita br. 42, 85000 Bar Tel/fax: +382 (0) 30 319 091, 319 090
Poslovnica Podgorica Centar	Njegoševa br. 5, 81000 Podgorica Tel/fax: +382 (0) 20 664 991, 664 987	Poslovnica Ulcinj	Ulica 17 br .1, Nova Mahala, 85360 Ulcinj Tel/fax: +382 (0) 30 411 310
Poslovnica Podgorica	Bulevar Peka Dapčevića br.64, 81000 Podgorica Tel/fax: +382 (0) 20 640 473	Poslovnica Nikšić	Njegoševa br. 12, 81400 Nikšić Tel/fax: +382 (0) 40 212 650
Poslovnica Podgorica Vektra	Rimski trg 70, PC Kruševac, 81000 Podgorica Tel/fax: +382 (0) 20 234 448	Poslovnica Danilovgrad	Baja Sekulića br. 1, 81410 Danilovgrad Tel/fax: +382 (0) 20 811 281
Poslovnica Herceg Novi	Njegoševa br. 30, 85340 Herceg Novi Tel/fax: +382 (0) 31 324 315	Poslovnica Cetinje	Baja Pivljanina br. 59, 81250 Cetinje Tel/fax: +382 (0) 41 241 130
Poslovnica Kotor	Dobrota, Zlatne njive, Blok A, 85330 Kotor Tel/fax: +382 (0) 32 334 677, 334 108	Poslovnica Bijelo Polje	Tršova bb, Lamela D, 84000 Bijelo Polje Tel/fax: +382 (0) 50 432 063
Poslovnica Budva	Mediteranska br. 55, 86000 Budva Tel/fax: +382 (0) 33 452 803	Poslovnica Berane	Miljana Vukova bb, 84300 Berane Tel/fax: +382 (0) 51 234 567
Poslovnica Tivat	Trg Magnolije 3A/2, 85320 Tivat Tel/fax: +382 (0) 32 540 182	Poslovnica Pljevlja	Skerlićeva br.10, 84210 Pljevlja Tel/fax: +382 (0) 52 321 741
		Call centar	+382 (0) 20 403 020

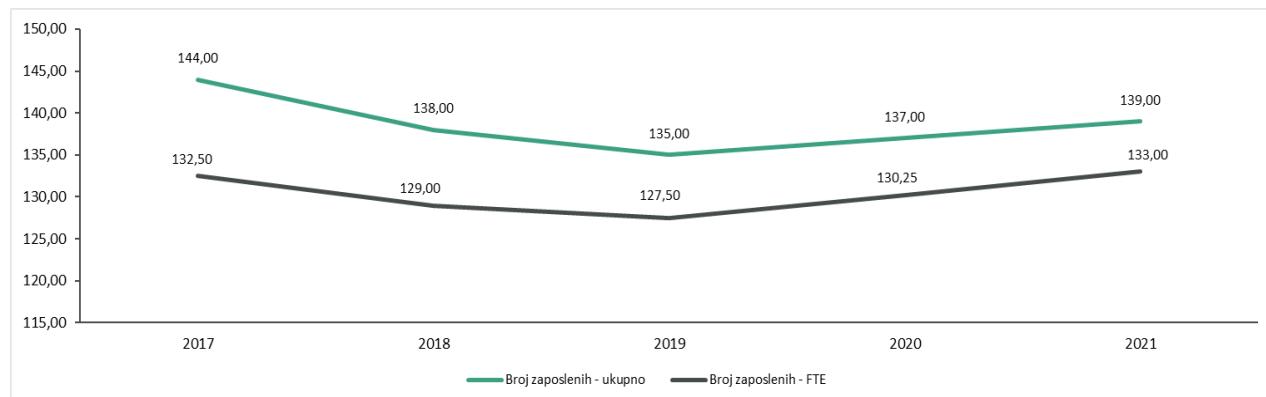
5.2. MAPA POSLOVNIH JEDINICA

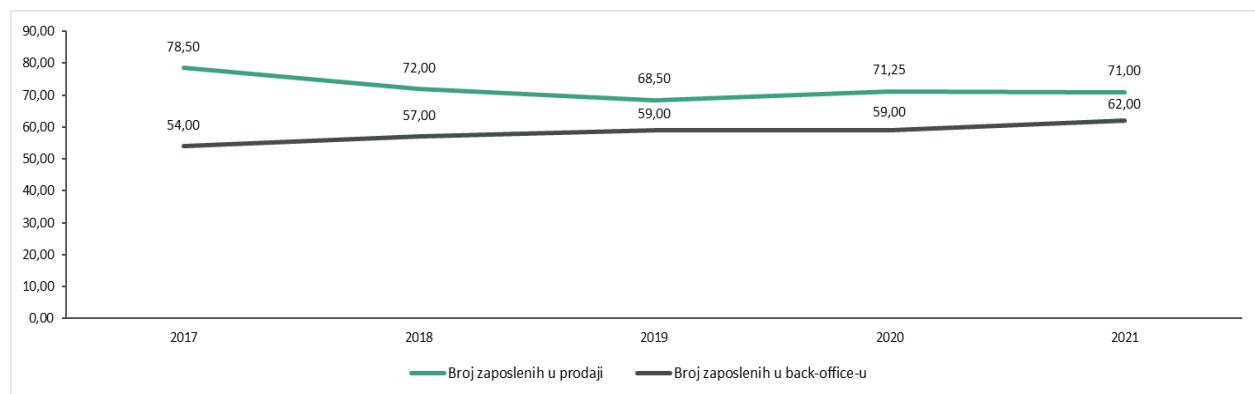
6. ZAPOSLENI

Na dan 31.12.2021. godine, u našem Društvu je radilo ukupno 139 zaposlenih, što je ekvivalentno broju od 133,0 zaposlenih na bazi punih časova rada. Na isti dan 2020. godine, Društvo je imalo dvoje zaposlenih manje (137). Najviše zaposlenih imamo u Sektoru za prodaju osiguranja, koji broji 75 zaposlenih (FTE – 71,0). Drugim riječima, u Sektoru za prodaju osiguranja zaposleno je 53,4% od ukupnog broja zaposlenih na bazi punih časova rada.

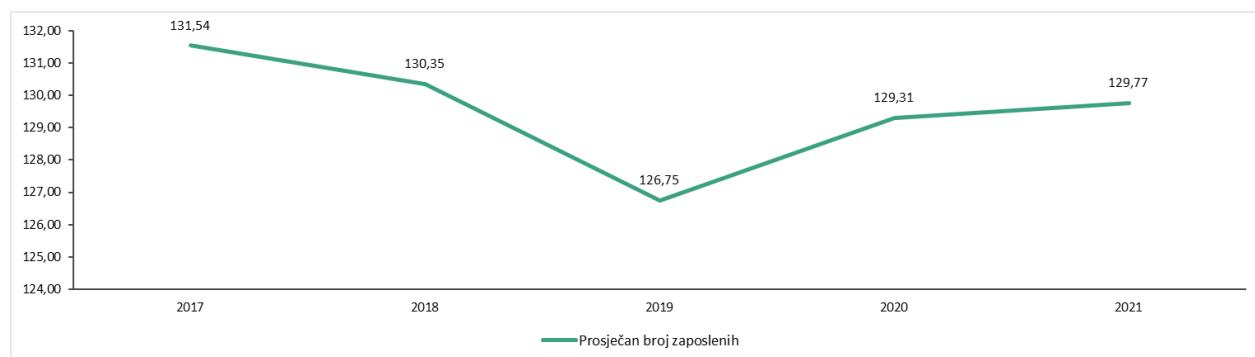
Kretanje broja zaposlenih ukupno i FTE 2017– 2021

Kretanje broja zaposlenih u prodaji i back office-u 2017– 2021 (FTE)

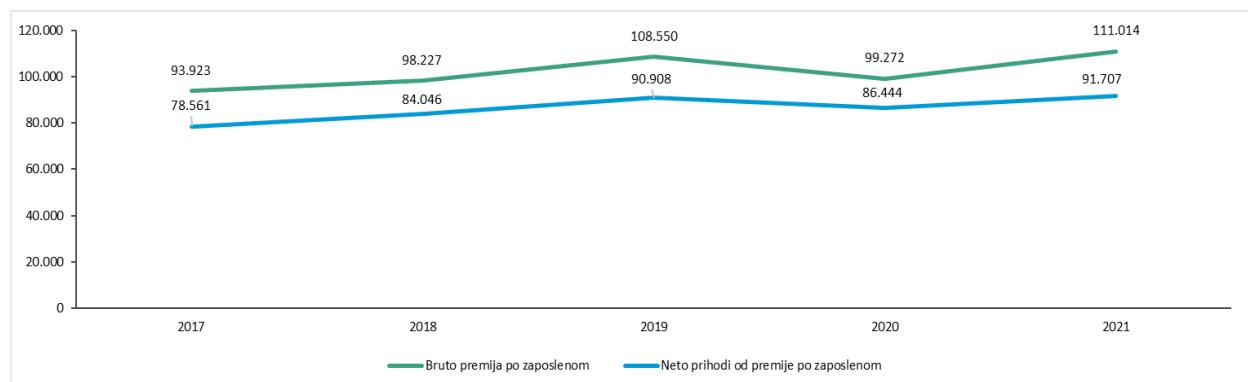
Kretanje prosječnog broja zaposlenih 2017 – 2021 (FTE)

Produktivnost zaposlenih, mjerena odnosom bruto fakturisane premije i prosječnog broja zaposlenih na bazi punih časova rada, porasla je u odnosu na 2020. godinu, ali i u odnosu na sve prethodne godine. Upravo u 2021. godini imali smo najveću produktivnost zaposlenih u poslednjih pet godina.

Slične rezultate dobijamo kada u odnos stavimo neto prihod od premije i prosječan broj zaposlenih na bazi punih časova rada.

Produktivnost zaposlenih 2017 – 2021

7. POSLOVANJE AD SAVA OSIGURANJE U 2021. GODINI

Naša kompanija je uspješno završila poslovnu 2021. godinu. Ostvaren je profit u iznosu od 1,74 mil Eur. AD Sava osiguranje je uspjelo da održi poslovnu stabilnost i učvrsti drugu poziciju na domaćem tržištu osiguranja, uprkos izazovnim uslovima rada u vrijeme pandemije Covid-19.

I ova godina je bila u znaku korona virusa, ali i ekonomске krize čije se posljedice i dalje osjećaju. Tokom godine, u zemlji je na snazi bio veliki broj ograničenja poput: ograničenja kretanja stanovništva (samoizolacije), zatvaranja gradova, ograničenja rada pojedinih privrednih subjekata itd. Uprkos svim problemima, naše Društvo se uspješno izborilo sa kriznom situacijom i organizovalo poslovanje u pomenutim okolnostima.

Tokom godine, radilo se na razvoju novih proizvoda (osiguranje potrošačkih i stambenih kredita, paketi za osiguranje korisnika platnih kartica, profesionalna odgovornost zdravstvenih radnika, osiguranje mikro prevoznih sredstava itd.), ali i na uspostavljanju saradnje sa novim partnerima i unapređenju saradnje sa postojećim partnerima (strateškim partnerom NLB bankom, ostalim bankama, Telekomom isl).

U 2021. godini nastavili smo i sa razvojnim aktivnostima Sava Cara. Počela je sa radom stanica Sava Car Podgorica 6, a poslovna jedinica Sava Car Pljevlja 2 počela je da vrši i poslove iz oblasti homologacije vozila. Pored navedenog, zaposlenima na tehničkim pregledima održane su obuke za prodaju ostalih vrsta osiguranja (neAO).

U ovoj godini naši zaposleni su prisustvovali raznim konferencijama, seminarima, radionicama i obukama iz različitih oblasti (uglavnom online, zbog situacije sa korona virusom).

Takođe, u proteklom periodu ove godine organizovali smo nekoliko promotivnih akcija, a u cilju promovisanja tehničkih pregleda i pojedinih vrsta osiguranja.

7.1. DOGAĐAJI KOJI SU OBILJEŽILI 2021. GODINU

JANUAR

Usvojeni uslovi i tarifa za osiguranje profesionalne odgovornosti zdravstvenih radnika.

Akcija za osiguranje domaćih životinja.

Poslovna jedinica Sava Car Pljevlja 2 počela je da vrši poslove iz oblasti homologacije vozila.

FEBRUAR

Počela prodaja osiguranja profesionalne odgovornosti zdravstvenih radnika.

MART

Počela sa radom stanica Sava Car Podgorica 6 (Dahna bb).

Akcija na tehničkom pregledu Sava Car Zabjelo (uz kupovinu polise i registraciju vozila poklon polisa osiguranja pomoći na putu ili osiguranja bonusa za savjesne vozače).

Pokrenuta prodajna akcija za osiguranje gubitka stečenog bonusa.

Testiranje i prelazak na produkciju – ASP verzija 10.

APRIL

Usvojeni su revidirani opšti uslovi za osiguranje imovine i uslovi i tarifa za osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti.

Pokrenuta akcija prodaje polisa sa elektronskim potpisom.

Izmijenjen Statut Društva.

Inicijativom „Srce za svijet“ obilježen je dan Osiguravajuće Grupe Sava u Crnoj Gori.

MAJ

Otvorena nova poslovница u Pljevljima.

Uručena donacija za štićenike JU Zavod Komanski most.

JUN

Imenovan je nezavisni član Odbora direktora Društva – Zvonko Peković.

Implementirano programsko rješenje za izradu fiskalizovanih izlaznih bezgotovinskih računa.

Implementacija SimCorp-a.

Implementacija aplikacije za ažuriranje Kataloga rizika.

Sprovedeno je mjerjenje organizacione klime u sva tri društva.

AD Sava osiguranje postalo ponosno sponzor Vaterpolo plivačkog saveza Crne Gore.

JUL

Usvojeni su uslovi i tarifa za osiguranje mikro prevoznih sredstava i osiguranje potrošačkih i stambenih kredita, kao i uslovi za osiguranje prekida rada usled loma mašina.

Uspostavljena saradnja sa distributerom vozila Auto Čačak po pitanju prodaje AO i AK polisa.

Potpisani revidirani ugovori sa leasing kućama i stvoren preduslovi za dodatno širenje saradnje.

Testiranje i prelazak na produkciju – ASP verzija 11.

Akcija dobrovoljnog davanja krvi zaposlenih u AD Sava osiguranje.

AVGUST

Pušteni u rad novi servisi za klijente: online obračun troškova registracije i online zakazivanje tehničkog pregleda.

Implementiran je Registrar incidenata na RedMine platformi.

SEPTEMBAR

Isplaćena dividenda akcionarima.

Online promotivna kampanja novih e-servisa (online obračun troškova registracije i online zakazivanje tehničkog pregleda).

OKTOBAR

Usvojeni posebni uslovi za osiguranje nastanjenih stambenih objekata.

Počela prodaja osiguranja mikro prevoznih sredstava.

Prestala je sa radom poslovna jedinica Sava Car Ulcinj 1.

NOVEMBAR

Zaključen Ugovor o zastupanju u osiguranju sa NLB Bankom za projekat „Stand alone“ (kupovina polisa osiguranja nastanjenih stambenih objekata i osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja preko zvanične stranice banke).

Dorada Webshop-a u cilju realizacije projekta „Stand alone“.

Pokrenuta prodajna akcija za osiguranje profesionalne odgovornosti zdravstvenih radnika.

AD Sava osiguranje podržalo projekat Odbojkaškog saveza Crne Gore „Besplatna škola odbojke“.

Akcija dobrovoljnog davanja krvi zaposlenih u AD Sava osiguranje.

8. PRIVREDNO OKRUŽENJE I TRŽIŠTE OSIGURANJA

8.1. EKONOMSKI AMBIJENT U CRNOJ GORI

Prema projekcijama Ministarstva finansija Crne Gore, rast crnogorske ekonomije u 2021. godini iznosi oko 13,4%, dok se za sledeću godinu predviđa rast od oko 6,4%. Prema istoj projekciji, stopa inflacije u Crnoj Gori na kraju 2021. godine iznosila je 2,1%.¹:

Glavni ekonomski indikatori za Crnu Goru²

	2017	2018	2019	2020	2021
Realna promjena BDP u (%)	4,7	5,1	4,1	-15,2	13,4
BDP (u mil EUR)	4.299	4.663	4.951	4.193	4.881
Stopa registrovane nezaposlenost	16,1	15,2	15,1	17,9	17,1*
Prosječna godišnja inflacija (u %)	2,4	2,6	0,4	-0,3	2,1
Broj stanovnika (u mil)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
BDP/broj stanovnika (u EUR)	6.907	7.494	7.976	6.741	7.864
Premija osiguranja (u mil Eur)	81,8	86,8	94,8	93,7	98,8
rast/pad premije osiguranja	2,0%	6,2%	9,2%	-1,1%	5,5%
Premija osiguranja neživot (u mil l	67,6	71,6	77,6	74,0	78,8
rast/pad premije osiguranja	1,7%	5,9%	8,4%	-4,7%	6,6%
Premija osiguranja život (u mil Eur	14,2	15,2	17,1	19,7	20,0
rast/pad premije osiguranja	3,5%	7,3%	12,7%	15,1%	1,5%
Premija/broj stanovnika (u EUR)	131,4	139,5	152,7	150,6	159,2
Premija/broj stanovnika - neživot	108,6	115,1	125,1	118,9	126,9
Premija/broj stanovnika - život (u	22,8	24,4	27,6	31,7	32,2
Premija/BDP (u %)	1,9	1,9	1,9	2,2	2,0
Premija/BDP (u %) - neživot	1,6	1,5	1,6	1,8	1,6
Premija/BDP (u %) - život	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4
Prosječna mjesечna neto plata	510	511	515	524	529*

Crnogorska ekonomija, nakon završetka globalne recesije (2012. godine), imala je stabilan trend rasta koji je trajao sve do izbijanja pandemije COVID-19 (2020. godina), kada je zabilježen najveći privredni pad u novijoj istoriji.

Dosadašnja strategija rasta zasnivala se prije svega na investicijama, uglavnom u turizmu i energetici, dok je od 2015. godine rast, u velikoj mjeri, determinisan sprovođenjem najvećeg i ujedno i najskupljeg infrastrukturnog projekta, izgradnje prioritetne dionice Autoputa "Bar-Boljare". I pored značajnog ekonomskog rasta, visoka nezaposlenost, čak i u godinama najvećeg zabilježenog rasta, ukazuje da ekonomija funkcioniše ispod svog potencijala.

¹ Izvor podataka: Fiskalna strategija Crne Gore za period 2021-2024., Ministarstvo finansija, novembar 2021. godine.

² [Izvori podataka: Zavod za statistiku Crne Gore \(objavljeni podaci za period 2017-2020 i period IQ-IIQ 2021.\). Podaci o BDP, stopi nezaposlenosti i prosječnoj neto zaradi za 2021. godinu odnose se na stanje na 30.06.2021., jer nema novijih dostupnih podataka.](#)

Takođe, kao ekonomija koja nema sopstvenu valutu, Crna Gora na raspolaganju ima ograničene instrumente monetarne politike pa je glavni fokus, kada je u pitanju vođenje ekonomske politike, na fiskalnoj politici i sprovođenju strukturnih reformi u cilju unapređenja konkurentnosti privrede.

U prethodnih deset godina, fiskalnu politiku Crne Gore, karakteriše permanentno ostvarivanje budžetskog deficita i kontinuirani rast javnog duga. Dakle, periodi ekonomskega rasta/pada nisu značajnije uticali na fiskalni bilans koji je bio negativan u svim godinama.

Negativnom budžetskom rezultatu najviše doprinosi veliko učešće budžetske potrošnje mjereno procentualnim učešćem u BDP-u, kao i struktura potrošnje koja je u najvećoj mjeri fiksna odnosno opredijeljena zakonskim rješenjima i odnosi se na: zarade zaposlenih u državnoj administraciji, penziona i socijalna davanja.

Na domaću ekonomiju dodatno je negativno uticala pojava pandemije Covid-19, a rezultirala je ogromnim ekonomskim padom (najvećim u Evropi). Značajno smanjenje ekonomske aktivnosti prouzrokovalo je i negativna kretanja na tržištu rada, odnosno rezultiralo je padom broja zaposlenih. Veliki pad ekonomske aktivnosti, te posljedično tome i budžetskih prihoda sa jedne i potreba pružanja pomoći privredi i građanima u ublažavanju negativnih posljedica pandemije sa druge strane, povećao je budžetski deficit na preko 10% i javni dug na preko 100% BDP-a na kraju 2020. godine. Visok nivo deficita i javnog duga dodatno je suzio fiskalni prostor za ulaganje u prije svega kapitalne projekte koji stvaraju osnov za ekonomski rast. Iz navedenog se može zaključiti da je pandemija produbila ranije identifikovane ranjivosti crnogorske ekonomije, a koje se odnose na: neadekvatnu privrednu strukturu, uz dominantno učešće sektora usluga i razvojni ekonomski model u najvećoj mjeri zasnovan na inostranim investicijama. Ujedno, postojeće ekonomsko okruženje karakteriše velika zavisnost od inostranog zaduženja sa jedne i potreba izgradnje nove i unapređenja postojeće infrastrukture, kao najznačajnijeg preduslova dugoročno održivog ekonomskega rasta i razvoja zemlje.

Vlada Crne Gore je usvojila Fiskalnu strategiju za period 2021-2024. koja za glavni cilj imala stabilizaciju makroekonomskog ambijenta i javnih finansija u 2021. godini, a onda i stvaranje uslova za ekonomski rast u periodu 2022-2024. godine.

Prema usvojenoj Strategiji, planirano je sprovođenje mjera koje će obezbijediti kontinuirani rast budžetskih prihoda sa jedne i kapitalne potrošnje sa druge strane. Dakle, struktura budžetske potrošnje biće promijenjena na način postizanja većeg učešća kapitalnog budžeta u ukupnoj potrošnji (i nakon završetka projekta izgradnje prioritetne dionice Autoputa).

Takođe, Strategijom je predviđen niz strukturnih reformi odnosno mjera razvojne i ekonomske politike u javnom i realnom sektoru. Predviđeno je donošenje i izmjena sistemskih zakonskih rješenja koja se tiču unapređenja konkurentnosti crnogorske ekonomije, s ciljem stvaranja povoljnog poslovnog ambijenta za razvoj malih i srednjih preduzeća, kao i nastavak jačanja njihove rezistentnosti na krize. Sve predviđene strukturne reforme biće sastavni dio Programa ekonomskega oporavka za period 2022. – 2024. godine i Programa ekonomskih reformi Crne Gore za period 2022. – 2024. godine.

8.2. CRNOGORSKO TRŽIŠTE OSIGURANJA I TRŽIŠNA POZICIJA AD SAVA OSIGURANJE U 2021. GODINI³

8.2.1. CRNOGORSKO TRŽIŠTE OSIGURANJA

Crnogorsko tržište osiguranja karakteriše kontinuirana stabilnost. Međutim, prema strukturi i nivou ostvarene premije, naše tržište još uvijek značajno zaostaje za evropskim prosjekom.

Tokom 2021. godine, naše tržište je uspjelo da se vrati na ranije započeti trend rasta bruto fakturisane premije, a koji je zaustavljen je u 2020. godini usled krize izazvane pandemijom.

Prema preliminarnim podacima Agencije za nadzor osiguranja, tokom 2021. godine, na crnogorskem tržištu osiguranja fakturisano je 98,8 mil Eur bruto premije ili 5,5% više u odnosu na prethodnu godinu. Kada je u pitanju tržište neživotnih osiguranja, fakturisano je 6,6% više premije nego u 2020. godini tj. fakturisano je 78,8 mil Eur. Sa druge strane, tržište životnih osiguranja u 2021. godini je poraslo za 1,5%, tj. na tom tržištu je ukupno fakturisano 20,0 mil Eur premije.

Ako podatke iz 2021. godine uporedimo sa onim iz 2019. godine (godinom prije pandemije), onda je bruto fakturisana premija na domaćem tržištu porasla za 4,3%.

Dominantno učešće u ukupnoj tržišnoj bruto fakturisanoj premiji imaju neživotna osiguranja, čije učešće u 2021. godini iznosi 79,7%, dok se u prethodne četiri godine kretalo između 83% i 79%.

Bruto fakturisana premija na crnogorskem tržištu osiguranja 2017– 2021

Premija u mil Eur	2017	2018	2019	2020	2021
Neživot	67,6	71,6	77,6	74,0	78,8
Život	14,2	15,2	17,1	19,7	20,0
Ukupno	81,8	86,8	94,8	93,7	98,8

Struktura premije na crnogorskem tržištu osiguranja 2017 – 2021

Učešće u ukupnoj premiji	2017	2018	2019	2020	2021
Neživot	82,7%	82,5%	81,9%	78,9%	79,7%
Život	17,3%	17,5%	18,1%	21,1%	20,3%
Ukupno	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pokazatelji poslovanja u osiguranju 2017– 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Bruto premija/BDP*100	1,9	1,9	1,9	2,2	2,0
Bruto premija/broj stanovnika	131,4	139,5	152,7	150,6	159,2

Gustina osiguranja, kao jedan od najčešće korišćenih pokazatelja tržišta osiguranja, predstavlja iznos bruto fakturisane premije po glavi stanovnika. Bruto fakturisana premija po glavi stanovnika u Crnoj Gori u 2020. godini iznosila je 150,9 Eur, što predstavlja pad od 0,9% u odnosu na 2019. godinu. Prema procijenjenim podacima, bruto fakturisana premija po glavi stanovnika za 2021. godinu iznosi 159,2 Eur

³ Izvor podataka: preliminarni podaci Agencije za nadzor osiguranja

(rast u odnosu na 2020. godinu). Napominjemo da je vrijednost ovog pokazatelja značajno ispod prosjeka zemalja članica EU (u kojima se ovaj pokazatelj u poslednjih nekoliko godina kretao oko 2,0 hiljade Eur).

8.2.2. TRŽIŠNO UČEŠĆE OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA NA CRNOGORSKOM TRŽIŠTU OSIGURANJA

U 2021. godini, na crnogorskom tržištu osiguranja poslove osiguranja obavljalo je devet osiguravajućih društava. Pet društava za osiguranje bavilo se poslovima neživotnih osiguranja, a četiri društva poslovima životnih osiguranja.

Pregled društava koja obavljaju djelatnost neživotnih osiguranja
Lovćen osiguranje AD, Podgorica
Sava osiguranje AD, Podgorica
Generali osiguranje Montenegro AD, Podgorica
Unika neživotno osiguranje AD, Podgorica
Grawe neživotno osiguranje AD, Podgorica

Pregled društava koja obavljaju djelatnost životnih osiguranja
Grawe osiguranje AD, Podgorica
Wiener Stadische životno osiguranje AD, Podgorica
Lovćen životna osiguranja AD, Podgorica
Unika životno osiguranje AD, Podgorica

Napominjemo da je u 2020. godini Grazer Wechselseitige Versicherung AG (GRAWE), koji je već bio aktivran u Crnoj Gori kroz svoju kompaniju Grawe Osiguranje a.d. Podgorica, preuzeo 94,6% akcija Swiss osiguranja. Zato je, u januaru 2021. godine, Swiss osiguranje AD Podgorica promijenilo naziv u Grawe neživotno osiguranje AD Podgorica.

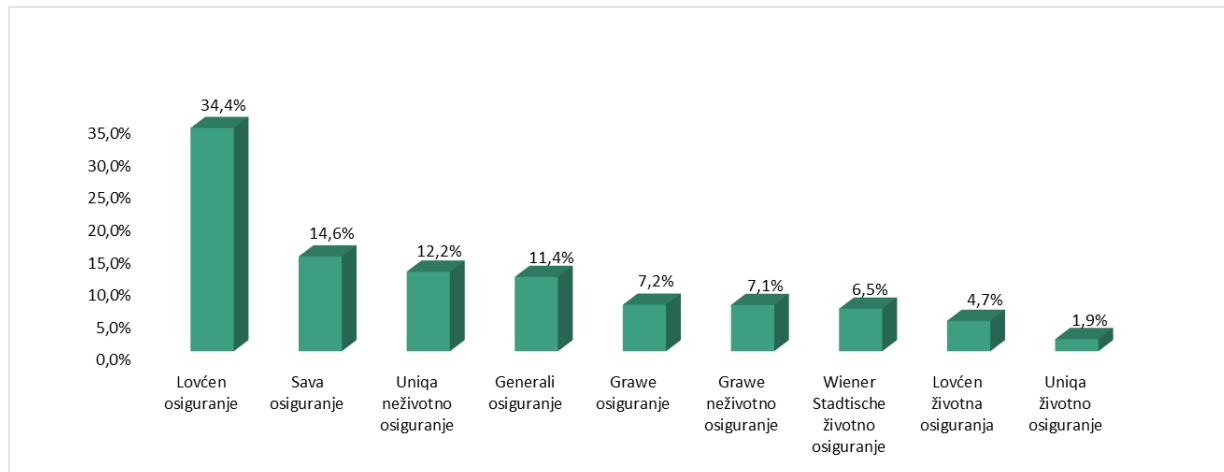
Na kraju 2020. godine⁴, dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju imalo je 20 društava za zastupanje, 2 preduzetnika – zastupnika u osiguranju i 8 banaka. Dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju posjedovalo je 11 društava za posredovanje u osiguranju.

Koncentracija tržišta.⁵ Naše tržište se kreće u granicama koncentrisanog tržišta. Za utvrđivanje nivoa koncentracije tržišta osiguranja koristi se Herfindahl-Hirschman indeks (HHI), čija se vrijednost može kretati u intervalu od 0 do 10.000. Vrijednost indeksa koja je bliža nuli označava da tržište ima veliki broj društava približno istog tržišnog učešća tj. da se radi o tržištu sa visokim nivoom konkurenциje. Vrijednost indeksa bliža 10.000 označava da je tržište koncentrisano, odnosno da na tržištu postoji monopol. Vrijednost Herfindahl-Hirschman indeksa, u periodu od 2017. godine zaključno sa 2020. godinom bilježi trend pada, i zaključno sa prošlom godinom iznosi 1.830,1.

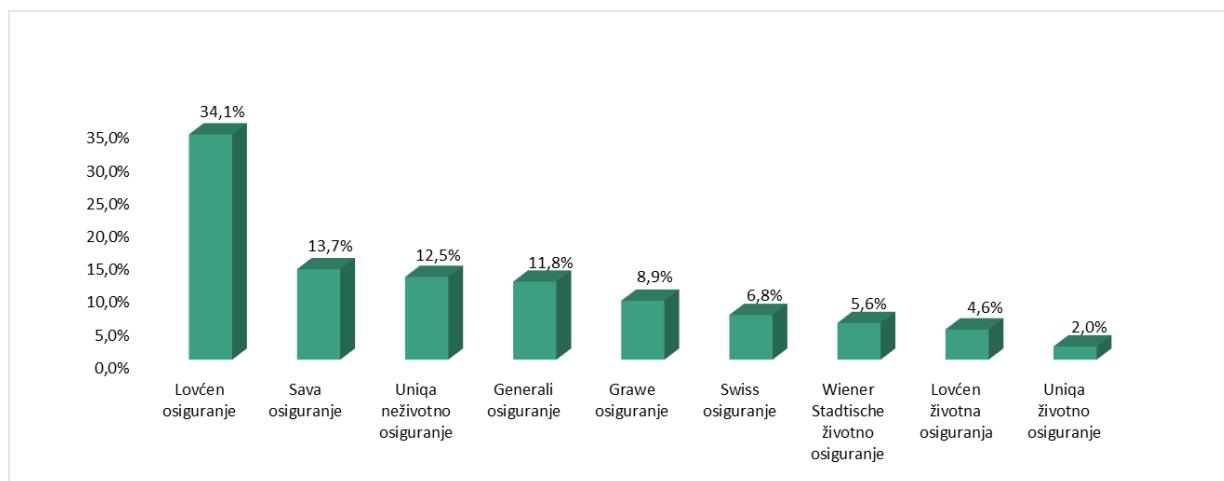
Tržišno učešće osiguravajućih društava na crnogorskom tržištu osiguranja na 31.12.2021.

⁴ Ne raspolažemo podatkom za 2021. godinu, podaci još uvijek nijesu objavljeni

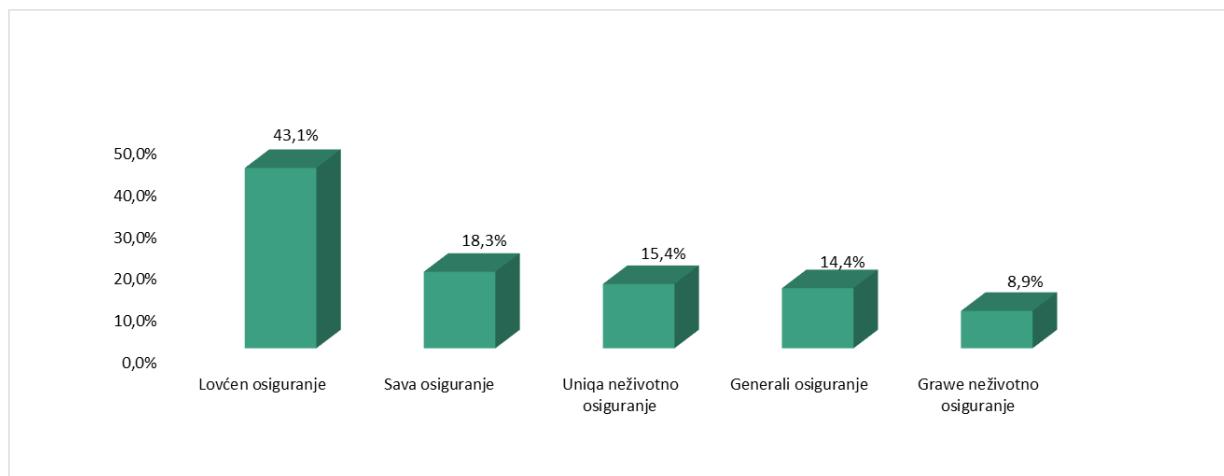
⁵ Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja – Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2020. godinu.

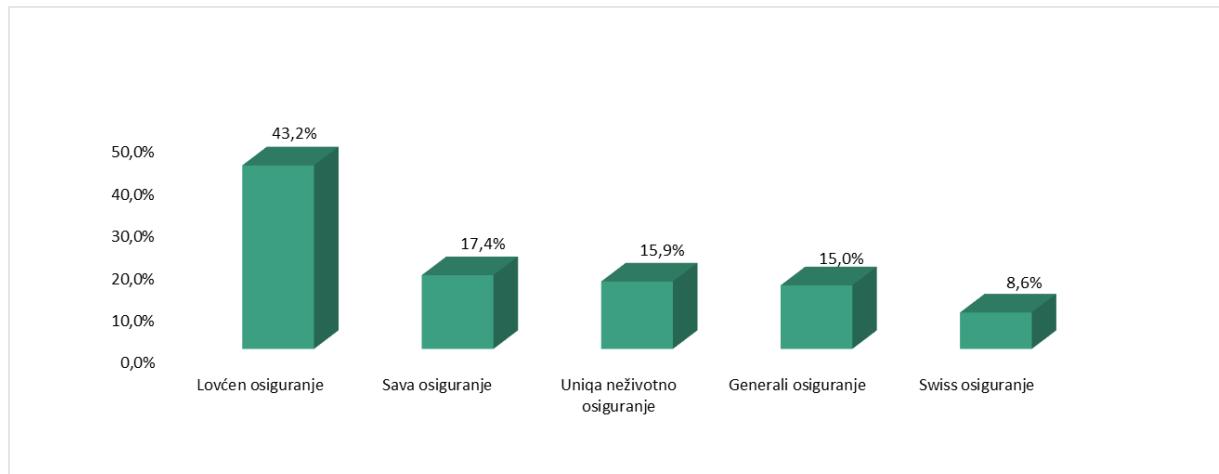
Tržišno učešće osiguravajućih društava na crnogorskom tržištu osiguranja na 31.12.2020.

Tržišno učešće osiguravajućih društava na crnogorskom tržištu neživotnih osiguranja na 31.12.2021.

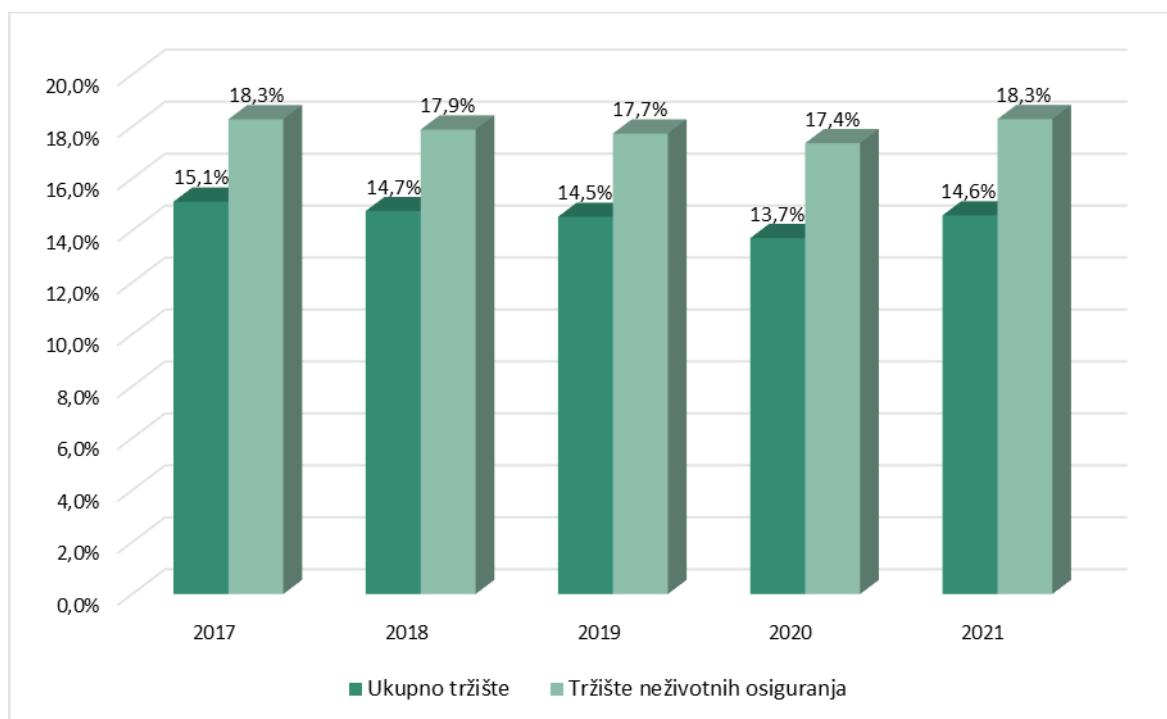

Tržišno učešće osiguravajućih društava na crnogorskom tržištu neživotnih osiguranja na 31.12.2020.

8.2.3. TRŽIŠNO UČEŠĆE AD SAVA OSIGURANJE

Kretanje tržišnog učešća u periodu 2017 – 2021

9. PONUDA AD SAVA OSIGURANJE PODGORICA

Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica registrovano je za obavljanje poslova neživotnih osiguranja, a prioritet je zaključivanje kvalitetnih ugovora o osiguranju. Sadržinu portfelja osiguranja čini široka paleta proizvoda:

9.1. OSIGURANJE LICA OD POSLEDICA NESREĆNOG SLUČAJA

- Pojedinačno (individualno) osiguranje lica,
- Kolektivno osiguranje zaposlenih,
- Osiguranje lica u motornim vozilima i pri obavljanju posebnih djelatnosti,
- Osiguranje djece, učenika i studenata,
- Osiguranje gostiju hotela, posjetilaca i turista,
- Osiguranje korisnika kartica i potrošača,
- Obavezno osiguranje putnika u javnom prevozu od posledica nesrećnog slučaja (nezgode),
- Osiguranje lica od posledica nezgode pri vožnji i upravljanju mikroprevoznim sredstvom,
- Ostala osiguranja.

9.2. OSIGURANJE MOTORNIH VOZILA

- Osiguranje od autoodgovornosti i dopunski proizvodi,
- Kasko,
- Granično osiguranje.

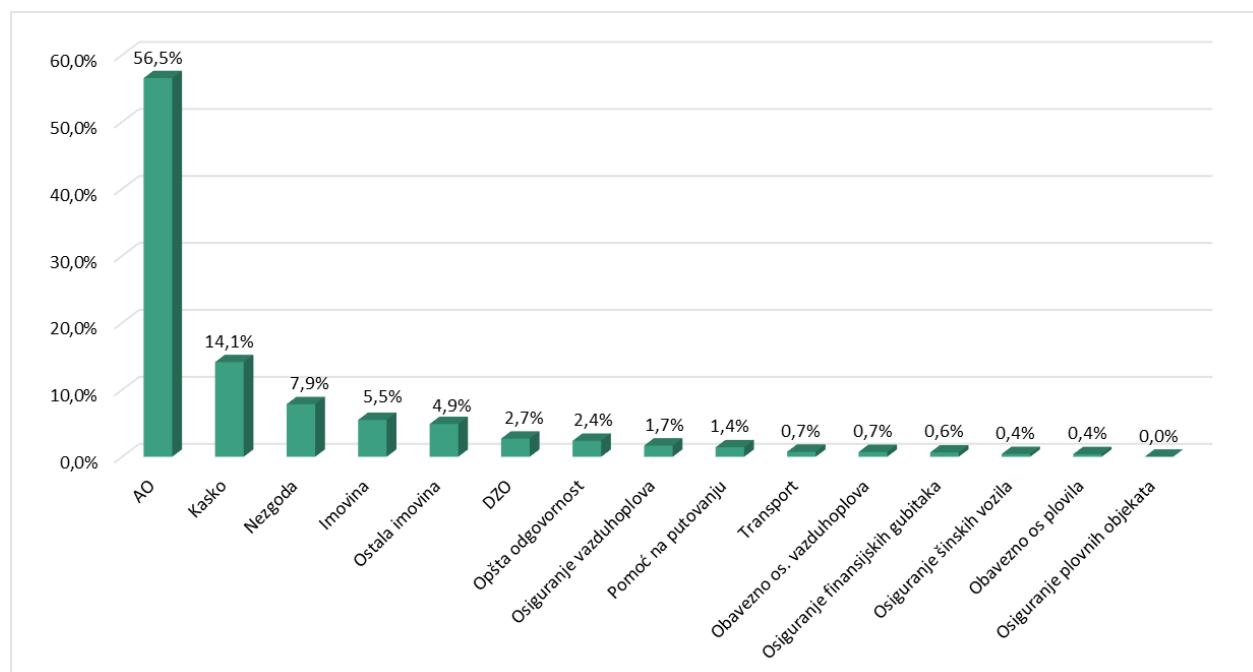
9.3. OSIGURANJE IMOVINE

- Osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti,
- Osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva,
- Osiguranje stakla od loma,
- Osiguranje mašina od loma,
- Kombinovanje osiguranje stambenih objekata i stvari domaćinstva,
- Osiguranje objekata u izgradnji,
- Osiguranje objekata u montaži,
- Kombinovanje osiguranje računara,
- Osiguranje životinja,
- Osiguranje zaliha u hladnjacama,
- All risks,
- Ostala osiguranja.

9.4. OSTALA OSIGURANJA

- Dobrovoljno zdravstveno osiguranje,
- Osiguranje vazduhoplova (obavezno i kasko),
- Osiguranje plovnih objekata (obavezno i kasko),
- Osiguranje robe u transportu,
- Osiguranje od opšte odgovornosti,
- Osiguranje finansijskih gubitaka,
- Osiguranje pravne zaštite,
- Osiguranje pomoći na putovanju.

Portfolio Društva na 31.12.2021.

Kada je u pitanju struktura portfolija Društva, nema bitnijih izmjena u odnosu na 2020. godinu. Najveće učešće u portfoliju Društva i dalje ima osiguranje od autoodgovornosti, koje čini 56,5% portfolija Društva. Slijedi kasko osiguranje sa učešćem od 14,1%, nezgoda sa 7,9%, imovina sa 5,5% i ostala imovina sa 4,9%. Učešće svih ostalih vrsta osiguranja u portfoliju Društva iznosi 11,1% (pojedinačno učešće manje od 3%).

9.5. SPISAK VAŽEĆIH USLOVA I TARIFA

Važeći uslovi osiguranja Sava osiguranja AD			
	Naziv	Skraćeni naziv	Datum usvajanja
1	Opšti uslovi za osiguranje brodova, čamaca i ostalih plovnih objekata na moru (pomorsko kasko osiguranje)	-	01.07.2006.
2	Posebni uslovi za osiguranje čamaca i ostalih plovnih objekata na moru	-	01.07.2006.
3	Uslovi za osiguranje pošiljaka u unutrašnjem transportu	-	01.07.2006.
4	prevozu	-	01.07.2006.
5	Opšti uslovi za osiguranje pošiljaka po generalnoj polisi	-	01.07.2006.
6	Opšti uslovi za osiguranje robe u kopnenom transportu	-	01.07.2006.
7	Opšti uslovi za osiguranje robe u pomorskom transportu	-	01.07.2006.
8	Pokriće po klauzuli "svi transportni rizici"	-	01.07.2006.
9	Posebni kargo uslovi klauzule	-	01.07.2006.
10	Posebni uslovi za osiguranje elektroprivrednih preduzeća	-	01.03.2007.
11	Posebni uslovi za osiguranje pokretnе tehnike (instrumenti, uređaji i aparati)	-	20.12.2007.
12	Uslovi za osiguranje imovine željezničko-transportnih preduzeća	-	20.12.2007.
13	Uslovi za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti	U-LM-12/07	20.12.2007.
14	Uslovi za osiguranje stakla od loma	U-LS-01	20.12.2007.
15	Uslovi za osiguranje objekata u montaži	-	20.12.2007.
16	Uslovi za kombinovano osiguranje elektronskih računara, procesora i sličnih uređaja	-	20.12.2007.
17	Uslovi za osiguranje obaveza domaćih dužnika iz ugovora o kreditu (kaucijsko - jemstveno osiguranje)	-	20.12.2007.
18	Uslovi za osiguranje od opasnosti prekida rada uslijed požara i nekih drugih opasnosti	-	01.01.2008.
19	Uslovi za osiguranje lica za slučaj bolesti i hirurških intervencija	-	01.07.2008.
20	Opšti uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti	OU-POD-01	17.11.2008.
21	Posebni uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti advokata	U-POD-ADV-01	17.11.2008.
22	Opšti uslovi za osiguranje u slučaju zloupotrebe platnih kartica	OU-ZPK-01	17.11.2008.
23	finansijskih servisa	U-POD-PSR-01	26.11.2008.
24	Posebni uslovi za osiguranje zaliha od fizičkih oštećenja	U-FOZ-01	22.12.2008.
25	Opšti uslovi za osiguranje od rizika otkazivanja i prekida ugovorenog turističkog putovanja	OU-OPP-01	15.05.2009.
26	Opšti uslovi za osiguranje od odgovornosti	OU-ODG-07/10	29.07.2010.
27	čuvanje	07/10	29.07.2010.
28	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti za ekološke štete zbog zagađenja okoline	07/10	29.07.2010.
29	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti poslodavca	07/10	29.07.2010.
30	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti za oštećenje predmeta koji su povjereni osiguraniku	07/10	29.07.2010.
31	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti oštećenje predmeta za vrijeme skladištenja	U-ODG-SKL-07/10	29.07.2010.
32	Opšti uslovi za osiguranje objekata u izgradnji	OU-IZG-01/11	13.01.2011.
33	Posebni uslovi za osiguranje opštne odgovornosti izvođača građevinskih radova	PU-OOI-01/11	13.01.2011.
34	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti za greške pri izgradnji za štete u garantnom roku	PU-OGGR-01/11 KL-IZG-01, KL-IZG-02	13.01.2011.
35	II. Klauzula o posebnim građevinskim radovima,	KL-IZG-01, KL-IZG-02	13.01.2011.
36	Opšti uslovi za osiguranje odgovornosti zbog greške menadžmenta privrednih društava	OU-DnO-01	09.06.2011.
37	Posebni uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti notara	06/11	09.06.2011.
38	Uslovi za osiguranje imovine pravnih lica	U-IPL-12/12	14.12.2012.
39	trećim licima	-	16.06.2017.
40	trećim licima	-	16.06.2017.
41	licima i putnicima	-	16.06.2017.
42	Uslovi za dobrovoljno zdravstveno osiguranje stranih državljanina u Crnoj Gori	U-DZOS-10/13	30.10.2013.
43	Uslovi za osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedića nesrećnog slučaja	-	160.6.2017.
44	Uslovi za dopunsко osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih i priključnih vozila	U-AOPLUS-02/14	27.02.2014.
45	Opšti uslovi za osiguranje vlasnika platnih kartica	06/14	13.06.2014.
46	Opšti uslovi za osiguranje od odgovornosti prevoznika u drumskom saobraćaju	OU-ODPADS-05/15	05.05.2015.
47	Uslovi za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko) sa integralnom franšizom	U-AKIF-05/15	05.05.2015.
48	Posebni uslovi za osiguranje objekata u izgradnji protiv svih rizika (CAR)	PU-OIPSR-05/15	05.05.2015.
49	Opšti uslovi za osiguranje usjeva i plodova	OU-UP-10/15	29.10.2015.
50	Opšti uslovi za osiguranje odgovornosti proizvodača za proizvode	OU-OPP-10/15	29.10.2015.
51	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti zbog povlačenja proizvoda sa tržišta	PU-PPT-10/15	29.10.2015.
52	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti proizvodača za proizvode - prošireno pokriće	PU-PP-10/15	29.10.2015.
53	Opšti uslovi za osiguranje od rizika zloupotrebe kartica Societe Generale Montenegro banke	-	29.10.2015.
54	Posebni uslovi za osiguranje novca i drugih vrijednosti za vrijeme prenosa ili prevoza	PU-NDVPP-12/15	30.12.2015.
55	Uslovi za osiguranje od provalne krađe i razbojništva	U-KR-08/16	22.08.2016.
56	Klavzula: Osiguranje mjenjačnica	KL-OM-08/16	22.08.2016.
57	Klavzula: Osiguranje zlatara, juvelirnica, draguljarnica i sl.	KL-OZ-08/16	22.08.2016.
58	Klavzula: Prenos i prevoz novca i drugih vrijednosti	KL-PPN-08/17	22.08.2016.
59	Posebni uslovi za ekonomično kasko osiguranje motornih vozila (Kasko total)	PU-AK-EKO-12/16	16.12.2016.
60	Opšti uslovi za osiguranje pravne zaštite u vezi sa upotrebom motornog vozila	U-PRZ-12/16	16.12.2016.
61	Posebni uslovi za osiguranje nadoknade troškova za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti	PU-PRPB-07/17	21.07.2017.
62	Posebni uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti iz djelatnosti zaštite imovine i lica	07/17	21.07.2017.
63	Posebni uslovi za osiguranje assistencije u domu	12/17	22.12.2017.
64	Posebni uslovi za osiguranje pomoći na putu	PU-PP-12/17	22.12.2017.
65	Opšti uslovi za osiguranje odgovornosti projektanata	OU-ODPRK-05/18	24.05.2018.
66	Uslovi za osiguranje za osiguranje lica za slučaj nemogućnosti vraćanja kredita	U-ONVK-05/18	24.05.2018.
67	Opšti uslovi korišćenja web strane i online kupovine	OU-WEB-06/18	14.06.2018.
68	Posebni uslovi za paket putnih osiguranja	PU-PP-07/18	04.07.2018.
69	Opšti uslovi za dobrovoljno zdravstveno osiguranje	OU-DZO-04/19	19.04.2019.
70	Posebni uslovi za dobrovoljno zdravstveno osiguranje za vanbolničko i bolničko liječenje	PU-DZOB-04/19	19.04.2019.

Važeći uslovi osiguranja Sava osiguranja AD - nastavak

	Naziv	Skraćeni naziv	Datum usvajanja
71	Posebni uslovi za dobrovoljno zdravstveno osiguranje za vanbolničko liječenje	PU-DZOVB-04/19	19.04.2019.
72	Posebni uslovi za osiguranje zaliha na flotantnoj osnovi od požara i nekih drugih opasnosti	PU-OZFLO-04/19	19.04.2019.
73	Uslovi za osiguranje digitalne opreme	U-DO-09/19	06.09.2019.
74	Uslovi produžene garancije za aparate za domaćinstvo	U-PG-09/19	18.09.2019.
75	Posebni uslovi za osiguranje gubitka stečenog bonusa	PU-GSB-09/19	18.09.2019.
76	Opšti uslovi za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	OU-NEZ-09/19	18.09.2019.
77	nesrećnog slučaja	PU-NEZ-POLJ-09/19	18.09.2019.
78	Posebni uslovi za kolektivno osiguranje penzionera od posljedica nesrećnog slučaja	PU-NEZ-PEN-09/19	18.09.2019.
79	Posebni uslovi za kolektivno osiguranje zaposlenih lica od posljedica nesrećnog slučaja	PU-NEZ-ZAP-09/19	18.09.2019.
80	Posebni uslovi za osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja djece u vrtićima, učenika i studenata	PU-NEZ-UČ-09/19	18.09.2019.
81	hotelima,jječilištima,motelima,kampovima i slično...	PU-NEZ-GH-09/19	18.09.2019.
82	Tabela invaliditeta za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta)	-	18.09.2019.
83	Opšti uslovi osiguranja potraživanja od komercijalnih rizika	-	05.12.2019.
84	Opšti uslovi za osiguranje potraživanja od nekomercijalnih rizika	-	05.12.2019.
85	Posebni uslovi za osiguranje u paketu stambenih objekata i stvari u domaćinstvu	PU-DOM – 12/19	27.12.2019.
86	Opšti uslovi za putno zdravstveno osiguranje	OU-PZO-03/20	26.03.2020.
87	Opšti uslovi za osiguranje životinja	-	30.04.2020.
88	Posebni uslovi za osiguranje pčela, košnica, sača i meda u medištu	-	30.04.2020.
89	Uslovi za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko)	U-AK-09/20	04.09.2020.
90	Posebni uslovi za osiguranje motornih vozila od rizika loma	PU-RL-09/20	04.09.2020.
91	Opšti uslovi za osiguranje od rizika zloupotrebe kartica Hipotekarne banke AD Podgorica	OU-HB-11/20	20.11.2020.
92	Opšti uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti zdravstvenih radnika	OU-POZR-01/21	29.01.2021.
93	Opšti uslovi za osiguranje mikro prevoznih sredstava	OU-MPS-07/21	28.07.2021.
94	Posebni uslovi za prekid rada uslijed loma mašina	PU-PRLM-07/21	28.07.2021.
95	Opšti uslovi za osiguranje potrošačkih i stambenih kredita	OU-PSK-07/21	28.07.2021.
96	Opšti uslovi za osiguranje imovine	OU-IM-06/21	28.04.2021.
97	Uslovi za osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti	US-POŽ-06/21	28.04.2021.
98	Posebni uslovi za osiguranje nastanjenih stambenih objekata	PU-SA-10/21	29.10.2021.

Važeći tarifni/premijski sistemi Sava osiguranja AD

	Naziv	Skraćeni naziv	Datum usvajanja
1	Tarifa premija XIX - za osiguranje pokretne tehnike (instrumenti, uređaji i aparati)	-	20.12.2007
2	Tarifa premija za osiguranje pošiljaka u međunarodnom transportu	-	01.07.2006
3	Tarife za osiguranje pošiljaka u unutrašnjem transportu	-	01.07.2006
4	Tarifa premija I - za osiguranje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti	-	20.12.2007
5	Tarifa premija II - za osiguranje industrijskih, zanatskih i uslužnih djelatnosti	-	20.12.2007
6	Tarifa premija III - za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti	-	20.12.2007
7	Tarifa premija V - za osiguranje stakla od loma	-	20.12.2007
8	Tarifa premija VIII - za osiguranje objekata u montaži	-	20.12.2007
9	Tarifa premija XVII - za kombinovano osiguranje elektronskih računara, procesora i sličnih uređaja	-	20.12.2007
10	Tarifa premija za osiguranje elektroprivrednih organizacija	-	20.12.2007
11	Tarifa premija za osiguranje željezničko-transportnih preduzeća	-	20.12.2007
12	Tarifa premija za osiguranje kredita	-	20.12.2007
13	Tarifa premija za osiguranje čamaca i ostalih plovnih objekata na moru	MC - 2	20.12.2007
14	Tarifa premija IX - za osiguranje od opasnosti prekida rada uslijed požara i nekih drugih opasnosti	-	01.01.2008
15	Premijski sistem za osiguranje lica za slučaj bolesti i hirurških intervencija	-	01.07.2008
16	Premijski sistem za osiguranje profesionalne odgovornosti	-	17.11.2008
17	Premijski sistem za osiguranje u slučaju zloupotrebe platne kartice	PS-ZPK-01	17.11.2008
18	Premijski sistem za osiguranje zaliha od fizičkih oštećenja	PS – 9/16 – 08	22.12.2008
19	Tarifa premija VII - za osiguranje objekata u izgradnji	PS – 09 – 03	13.01.2011
20	Tarifa graničnog osiguranja		09.07.2012
21	Premijski sistem za osiguranje imovine pravnih lica	PS-IPL-12/12	14.12.2012
22	Tarife premija II za osiguranje industrijskih, zanatskih i uslužnih organizacija od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti		05.06.2013
23	Tarifa premija za obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima		28.06.2013
24	Tarifa premija za obavezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti iz upotrebe za štete pričinjene trećim licima	-	29.06.2013
25	Zajedničke tarife premija za obavezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima		29.06.2013

Važeći tarifni/premijski sistemi Sava osiguranja AD - nastavak			
	Naziv	Skraćeni naziv	Datum usvajanja
26	Tarifa premija za osiguranje od opasnosti zemljotresa	-	01.12.2013
27	Premijski sistem za dopunsko osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila i prikljičnih vozila		27.02.2014
28	Tarifa premija za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja	-	20.06.2014
29	Dopuna Tarife premija i za osiguranje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti - tehnički rezultat		05.11.2014
30	Sistem tarifa premija za osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih odgovornosti za štete pričinjene trećim licima	-	01.12.2016
31	Tarifa za osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja gostiju u hotelima,lječilištima,motelima,kampovima i slično....		25.03.2015
32	Premijski sistem za osiguranje od odgovornosti prevoznika u drumskom saobraćaju		05.05.2015
33	Premijski sistem za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko) sa integralnom franšizom		05.05.2015
34	Dopuna Tarife premija za obavezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima		
35	Tarifa premije za osiguranje usjeva i plodova	OU-UP-10/15	29.10.2015
36	Premijski sistem za osiguranje odgovornosti proizvođača za proizvode	TP-OPP	29.10.2015
37	Tarifa premije za osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva	TS-PKR-08/16	22.08.2016
38	Dopuna premijskog sistema za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko) – Kasko total		16.12.2016
39	Premijski sistem za osiguranje pravne zaštite u vezi sa upotrebotom motornog vozila	PS-17-12/16	16.12.2016
40	Tarifa premija za osiguranje asistencije u domu	TP-ASIS-DOM-12/17	22.12.2017
41	Tarifa premija osiguranja pomoći na putu	TP-PP-12/17	22.12.2017
42	Tarifa premija za dobrovoljno zdravstveno osiguranje stranih državljan u Crnoj Gori	TP-DZOS-03/18	30.03.2018
43	Tarifa premija za dopunsko zdravstveno osiguranje - putničko zdravstveno osiguranje	TP-PZO-03/18	30.03.2018
44	Tarifa premija za osiguranje lica za slučaj nemogućnosti vraćanja kredita	TP-ONVK-05/18	24.05.2018
45	Tarifa premija za osiguranje odgovornosti projektanta	TP-ODPRK-05/18	24.05.2018
46	Tarifa premija za paket putnih osiguranja	TP-PPD-07/18	04.07.2018
47	Tarifa premija za dobrovoljno zdravstveno osiguranje	TP-DZO-04/19	19.04.2019
48	Tarifa premije za osiguranje od opšte odgovornosti	TP-OOD-04/19	19.04.2019
49	Tarifa premija za osiguranje digitalne opreme	TP-DO-09/19	06.09.2019.
50	Tarifa premija za osiguranje produžene garancije za aparate za domaćinstvo	TP-PG-09/19	18.09.2019.
51	Tarifa premija za osiguranje gubitka stečenog bonusa	TP-GSB-09/19	18.09.2019.
52	Tarifa premija za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode)	-	18.09.2019.
53	Posebna tarifa za osiguranje u paketu stambenih objekata i stvari u domaćinstvu	TP-DOM-12/19	27.12.2019.
54	Tarifa za putno zdravstveno osiguranje	TP-PZO-03/20	26.03.2020.
55	Tarifa premija za osiguranje životinja	TP-OŽ-04/20	30.04.2020.
56	Premijski sistem za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko)	PS - 3 - 2020	04.09.2020.
57	Premijski sistem za osiguranje u slučaju zloupotrebe kartica Hipotekarne banke AD	PS - HB - 11/20	20.11.2020.
58	Tarifa premija za osiguranje profesionalne odgovornosti zdravstvenih radnika	TP-POZR-01/21	29.01.2021.
59	Tarifa premija za osiguranje mirovke prevoznih sredstava	TP-MPS-07/21	28.07.2021.
60	Tarifa premija za osiguranje potrošačkih i stambenih kredita	TP-PSK-07/21	28.07.2021.
61	Tarifa premija I za osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti	TP0801-2021	28.04.2021.

10. FINANSIJSKI REZULTAT

10.1. OSNOVNE KATEGORIJE FINANSIJSKOG REZULTATA

Poslovnu 2021. godinu Društvo je završilo sa pozitivnim finansijskim rezultatom u iznosu od 1,74 mil Eur. Ostvareni rezultat poslovanja veći je od planiranog i to za 0,54 mil Eur, čemu je najviše doprinio rast neto prihoda od premije iznad planiranog iznosa, a sa druge strane pad troškova Društva ispod planirane cifre.

U odnosu na 2020. godinu, rezultat je neznatno niži – za 1,1% ili 18,8 hiljada Eur (usled većih neto rashoda za štete i operativnih troškova, a uticaj je imala i promjena drugih neto osiguravajućih rezervisanja).

Slijedi pregled osnovnih kategorija finansijskog rezultata za poslednje dvije godine i obrazloženja odstupanja:

Osnovne kategorije finansijskog rezultata AD Sava osiguranje

	2020	2021	Promjena u EUR	Promjena u %
I. Neto prihodi od premija osiguranja	11.178.275	11.900.846	722.571	106,5%
II. Prihodi od ulaganja u povezane kompanije (u filijale)				
III. Prihodi od ulaganja	537.723	518.995	-18.728	96,5%
IV. Drugi prihodi od osiguranja	732.837	848.506	115.669	115,8%
V. Drugi prihodi	120.992	132.296	11.304	109,3%
VI. Neto rashodi za štete	-4.655.058	-5.271.816	-616.759	113,2%
VII. Promena drugih neto osiguravajuće-tehničkih rezervisanja (+/-)	36.163	-206.877	-243.040	-572,1%
VIII. Promena neto osiguravajuće-tehničkih rezervisanja ugovarača životnih osiguranja koji preuzimaju rizik ulaganja				
IX. Promene obaveza iz finansijskih ugovora				
X. Neto razходи за bonuse i popuste				
XI. Operativni troškovi	-5.005.985	-5.186.171	-180.185	103,6%
XII. Rashodi od ulaganja u filijale (u druženim kompanijama)				
XIII. Investicioni troškovi od finansijskih sredstava i obaveza	-4.640	-9.944	-5.305	214,3%
XIV. Drugi rashodi od osiguranja	-857.625	-716.940	140.685	83,6%
XV. Drugi rashodi	-152.338	-74.656	77.681	49,0%
XVI. Dobitak ili gubitak obračunskog perioda pre oporezivanja (I + II + III + IV + V + VI + VII + VIII + IX + X + XI + XII + XIII + XIV + XV)	1.930.345	1.934.237	3.892	100,2%
XVII. Porez na dobit	-170.482	-193.152	-22.670	113,3%
XVIII. Neto dobitak ili gubitak obračunskog perioda (XVI - XVII)	1.759.863	1.741.085	-18.777	98,9%

Neto prihod od premije i neto rashodi za štete

	2020	2021
Neto prihodi od premija osiguranja	11.178.275	11.900.846
Neto rashodi za štete	-4.655.058	-5.271.816
Neto mjerodavni koeficijent	41,3%	46,0%

Kao što se može vidjeti iz priloženih tabela, najveće promjene u 2021. godini, u odnosu na 2020., desile su se kod neto prihoda od premije (rast), kao i kod neto rashoda za štete, operativnih troškova i drugih tehničkih rezervisanja (takođe rast).

U protekloj godini, naša kompanija je ostvarila 11,90 mil Eur neto prihoda od premija osiguranja, što je za 6,5% više nego u 2020. godini (nominalni rast iznosi 722,6 hiljada Eur). Na rast neto prihoda od premije

u 2021. godini, najviše je uticao rast bruto fakturisane premije (rast od čak 1,57 mil Eur). U 2021. godini fakturisali smo rekordan iznos premije, uprkos tome što je u zemlji bio na snazi veliki broj ograničenja poput: zatvaranja granica, zatvaranja gradova, ograničenja kretanje stanovništva, ograničenja rada pojedinih privrednih subjekata i sl, a sve zbog pandemije Covid-19. Najveći rast premije ostvarili smo kod: AO, kaska i nezgode. Pored navedenog rasta bruto fakturisane premije, rastu neto prihoda od premije u 2021. godini doprinio je i pad premije reosiguranja u odnosu na prethodnu godinu (u 2021. godini imali smo manju premiju reosiguranja po osnovu imovinskih osiguranja i osiguranja finansijskih gubitaka).

Prihodi od ulaganja niži su za 18,7 hiljada Eur ili 3,5% u odnosu na 2020. godinu i to usled nižih prihoda od kamata i to kamata na obveznice (obveznice iz ranijeg perioda koje su imale veće kamatne stope su dospjele, a sada su ostale obveznice sa nižim kamatnim stopama).

Drugi prihodi od osiguranja za 2021. godinu iznose 848,5 hiljada Eur, a sastoje se od: prihoda od provizija (216,0 hiljada Eur), naplaćene ispravke potraživanja premije osiguranja (194,8 hiljada Eur), prihoda po osnovu obrade uslužnih šteta (62,6 hiljada Eur), prihoda po osnovu prodatih zelenih kartona (316,4 hiljada Eur), prihoda od ukidanja rezervacija za godišnje odmore (58,0 hiljada Eur) i revalorizacionih prihoda (0,81 hiljada Eur). Ukupni drugi prihodi od osiguranja porasli su za 15,8% ili 115,7 hiljada Eur u odnosu na 2020. godinu, i to iz razloga rasta prihoda od prodaje zelenih kartona za oko 42 hiljada Eur, kao i rasta prihoda po osnovu obrade uslužnih šteta za oko 23,7 hiljada Eur. Pored navedenog, u 2021. godini imali smo i veće prihode od provizije reosiguranja i naplaćene ispravke premijskih potraživanja.

Kada su u pitanju drugi prihodi, oni su odnosu na 2020. godinu porasli za 11,3 hiljada Eur (ili 9,3%) i iznose 132,3 hiljada Eur, a čine ih: prihod od naplaćene ispravke ostalih potraživanja (17,6 hiljada Eur), prihod po osnovu naplate AO premije na rate (0,5 hiljada Eur), prihod po osnovu troškova postupka premija (9,9 hiljada Eur), prihod od zakupa (59,6 hiljada Eur), prihodi od umanjenja poreza, povrata premije i ostalo (14,3 hiljada Eur), prihod od prodaje osnovnih sredstava (0,3 hiljada Eur), prihod od oprihodovanja nepovezanih uplata i povraćaja (19,2 hiljada Eur), prihod od investicionih nekretnina (10,3 hiljada Eur) i ostali prihodi (0,5 hiljada Eur). Rast drugih prihoda u 2021. godini uglavnom je posledica rasta prihoda od zakupa.

Neto rashodi za štete na kraju 2021. godine iznosili su 5,27 mil Eur. U poređenju sa 2020. godinom, porasli su za 13,2% (ili 616,8 hiljada Eur), na šta je najviše uticao rast iznosa obračunatih šteta (za 1,51 mil Eur). Iako su u 2021. godini riješene dvije veće štete, koje su rezultirale rastom ukupnog iznosa obračunatih šteta u toj godini, one nisu previše uticale na rast neto rashoda za štete jer su bile reosigurane (udio reosiguravača je iznosio 95% odnosno 100%). Riječ je o štetama po osnovu osiguranja objekata u izgradnji (700 hiljada Eur) i šteti po osnovu kasko osiguranja vazduhoplova (168 hiljada Eur). Iz navedenog se zaključuje da se rast neto rashoda za štete dogodio prevashodno zahvaljujući većem broju riješenih šteta (mobilnost stanovništva je bila veća u odnosu na 2020. godinu, pa samim tim je bilo i više saobraćajnih nezgoda, odnosno više riješenih šteta po osnovu AO i kaska).

Na 31.12.2021. godine rezervacije za neistekle rizike iznosile su 353,1 hiljada Eur, dok su na dan 31.12.2020. bile niže za 206,9 hiljada Eur, što se negativno odrazilo na poslovni rezultat. Najveća promjena rezervacija za neistekle rizike posmatrano po vrstama osiguranja desila se kod osiguranja od posledica nezgode, a zbog rasta prenosne premije na kraju perioda koji je posledica višegodišnjih polisa

ugovorenih preko NLB banke, kao i rasta odloženih troškova pribave koji su isto posledica saradnje sa NLB-om i visokih troškova provizije.

Operativni troškovi Društva porasli su za 180,2 hiljada Eur ili 3,6% na godišnjem nivou, što ne čudi ako uzmemo u obzir činjenicu da su pojedine kategorije troškova u 2020. godini bile značajno niže zbog situacije sa Covid-19. Ako izuzmemos efekat razgraničenja troškova sticanja osiguranja, koji na kraju 2021. godine iznosi 217,5 hiljada Eur (umanjuje troškove), onda je rast troškova još veći u odnosu na 2020. godinu. U odnosu na 2020. godinu, najviše su porasli troškovi provizija - usled rasta bruto fakturisane premije (saradnja sa NLB bankom, proširenje brokerske mreže itd), kao i troškovi rada (jednim dijelom su uticala varijabilna primanja zaposlenih u prodaji - usled rasta bruto fakturisane premije, a sa druge strane imali smo i dva zaposlena više u odnosu na 2020. godinu).

U 2021. godini Društvo je imalo skoro 10 hiljada Eur investicionih troškova od finansijskih sredstava i obaveza (duplo veći iznos u odnosu na 2020.), a odnose se na rashode od kamata (rashod od kamata za neto sadašnju vrijednost budućih zakupa u skladu sa MSFI 16). U 2021. godini, imali smo duži procijenjeni vijek trajanja zakupa i veći iznos zakupa, pa i veći iznos kamate.

Drugi rashodi od osiguranja niži su od prošlogodišnjih i to za 140,7 hiljada Eur ili 16,4%, što je posledica nižih rashoda po osnovu ispravke potraživanja za premiju za skoro 80 hiljada Eur, kao i nižih rashoda na ime doprinosa za preventivu, garantnog fonda i naknade za ANO jer se sve pomenute naknade plaćaju na osnovu rezultata iz prethodne godine, koja je u ovom slučaju bila lošija od ostalih godina, pa su i ove naknade bile niže.

Kada su u pitanju drugi rashodi, oni su u 2021. godini za čak 51% bili niži u odnosu na 2020. godinu (ili 77,7 hiljada Eur). U 2021. godini imali smo niže rezervacije za sudske sporove (efekat 68 hiljada Eur). Pored toga imali smo i nižu ispravku potraživanja za ostale kupce, kao i nižu amortizaciju investicionih nekretnina.

10.1.1. PRIHODI

Prihodi 2017 – 2021

Struktura prihoda	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Neto prihodi od premija osiguranja	10.334.042	85,2%	10.955.770	86,1%	11.522.629	87,7%	11.178.275	88,9%	11.900.846	88,8%
Prihodi od ulaganja	687.976	5,7%	794.000	6,2%	644.398	4,9%	537.723	4,3%	518.995	3,9%
Drugi prihodi od osiguranja	901.382	7,4%	849.840	6,7%	858.441	6,5%	732.837	5,8%	848.506	6,3%
Drugi prihodi	200.830	1,7%	131.402	1,0%	120.672	0,9%	120.992	1,0%	132.296	1,0%
Ukupno prihodi	12.124.230	100,0%	12.731.013	100,0%	13.146.141	100,0%	12.569.828	100,0%	13.400.642	100,0%

U strukturi ukupnih prihoda Društva, najveće učešće imaju prihodi od premija osiguranja, čije se učešće u poslednjih pet godina kreće između 84% i 89%. Slijede drugi prihodi od osiguranja i prihodi od ulaganja.

Drugi prihodi od osiguranja čine 6,3% ukupnih prihoda Društva za 2021. godinu (nešto veće učešće u odnosu na 2020. godinu), a odnose se na: prihod od prodaje zelenih karti, prihod od provizija, prihod po osnovu naplaćene ispravke potraživanja premije, prihod po osnovu ukidanja rezervacija (za godišnje odmore, jubilarne nagrade, sudske sporove,...), prihod po osnovu obrade uslužnih šteta i ostale prihode. U 2021. godini drugi prihodi od osiguranja veći su od onih iz 2020. godine, u najvećoj mjeri, usled većeg ostvarenog prihoda od prodaje zelenih kartona (za oko 42 hiljade Eur), kao i većeg prihoda od naplaćene

ispravke premijskih potraživanja (za 25,8 hiljada Eur). Takođe, porastao je i prihod od uslužnih šteta za 23,7 hiljada Eur, kao i prihod od ukidanja rezervacija za godišnje odmore za 7,4 hiljada Eur.

Učešće prihoda od ulaganja u ukupnim prihodima Društva za 2021. godinu iznosi 3,9%, što je najniži nivo u poslednjih pet godina. Pad ovih prihoda uglavnom je posledica nižih prihoda od obveznica.

Kada su u pitanju drugi prihodi, njihovo učešće u poslednjih pet godina se kreće u intervalu od 1 do 1,7%, pri čemu se u poslednje četiri godine kreće oko 1%. Drugi prihodi obuhvataju: prihod po osnovu ispravke ostalih potraživanja, prihod od prodaje osnovnih sredstava, prihode od zakupa, prihode po osnovu troškova postupka premija, oprihodovane nepovezane uplate, prihode od umanjenja poreza, povrata premije i ostalo. U odnosu na 2020. godinu, ovi prihodi su porasli za 11,3 hiljada Eur ili 9,3%, prevashodno usled rasta prihoda od zakupa investicionih nekretnina i prihoda od prodaje investicionih nekretnina.

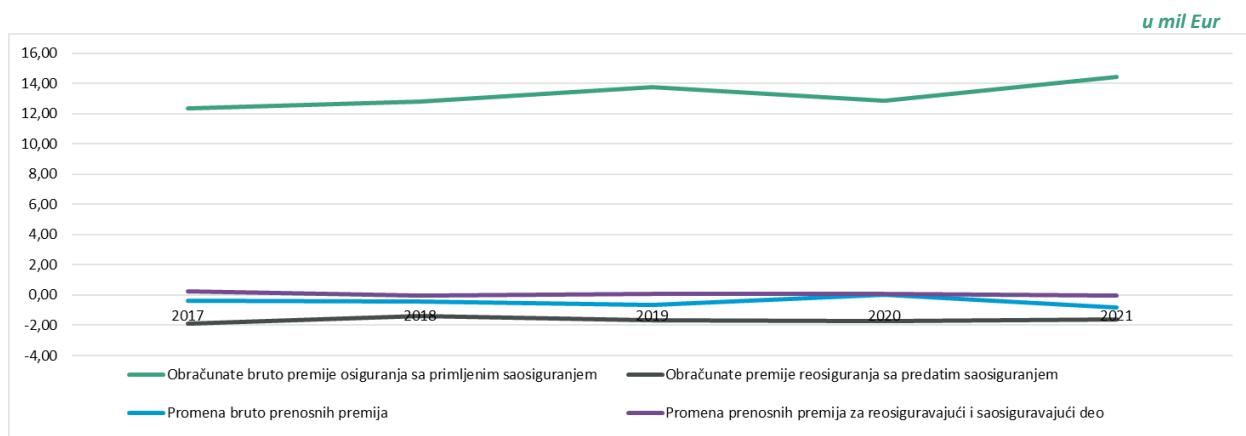
Struktura prihoda od premija osiguranja u periodu 2017 – 2021

Struktura prihoda od premija	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Obračunate bruto premije osiguranja sa primljenim saosiguranjem	12.354.736	119,6%	12.804.286	116,9%	13.758.703	119,4%	12.837.141	114,8%	14.406.332	121,1%
Obračunate premije reosiguranja sa predatim saosiguranjem	-1.907.640	-18,5%	-1.371.672	-12,5%	-1.665.847	-14,5%	-1.731.844	-15,5%	-1.608.939	-13,5%
Promena bruto prenosnih premija	-383.654	-3,7%	-445.952	-4,1%	-641.594	-5,6%	3.085	0,0%	-845.704	-7,1%
Promena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući deo	270.599	2,6%	-30.891	-0,3%	71.367	0,6%	69.894	0,6%	-50.843	-0,4%
I.Neto prihodi od premija osiguranja	10.334.042	100,0%	10.955.770	100,0%	11.522.629	100,0%	11.178.275	100,0%	11.900.846	100,0%

Kada je u pitanju struktura neto prihoda od premija osiguranja, najveće učešće ima obračunata bruto fakturisana premija, koja je za čak 1,57 mil Eur veća od prošlogodišnje. Pozitivan efekat na visinu neto prihoda od premija imao je i pad premije reosiguranja (niža je za skoro 123 hiljada Eur – pad premije reosiguranja za imovinska osiguranja i osiguranje finansijskih gubitaka).

U 2021. godini imali smo veliku promjenu bruto prenosnih premija u odnosu na 2020. godinu (845,7 hiljada Eur), a koja je umanjila ukupan iznos neto prihoda od premija. Promjena prenosnih premija u ovolikom iznosu posledica je rasta prenosnih premija po osnovu osiguranja od posledica nezgode (u pitanju su višegodišnje polise zaključene po osnovu saradnje sa NLB bankom), ali i po osnovu AO i kaska (usled većeg broja izdatih polisa i rasta bruto fakturisane premije).

Kretanje prihoda od premija osiguranja u periodu 2017– 2021

10.1.2. RASHODI

Rashodi 2017–2021

Struktura rashoda	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Neto rashodi za štete	-4.149.029	38,5%	-4.215.579	38,8%	-4.982.465	42,3%	-4.655.058	43,8%	-5.271.816	46,0%
Promena drugih neto osiguravajuće-tehničkih rezervisanja (+/-)	-230.199	2,1%	32.484	-0,3%	15.320	-0,1%	36.163	-0,3%	-206.877	1,8%
Operativni troškovi	-5.591.909	51,9%	-5.800.926	53,4%	-5.774.275	49,0%	-5.005.985	47,1%	-5.186.171	45,2%
Investicioni troškovi od finansijskih sredstava i obaveza	-66	0,0%	-44	0,0%	-8.708	0,1%	-4.640	0,0%	-9.944	0,1%
Drugi rashodi od osiguranja	-708.970	6,6%	-791.354	7,3%	-986.358	8,4%	-857.625	8,1%	-716.940	6,3%
Drugi rashodi	-91.501	0,8%	-88.018	0,8%	-52.853	0,4%	-152.338	1,4%	-74.656	0,7%
Ukupno rashodi	-10.771.674	100,0%	-10.863.438	100,0%	-11.789.340	100,0%	-10.639.483	100,0%	-11.466.405	100,0%

U 2021. godini izmijenjena je struktura ukupnih rashoda Društva, tačnije, došlo je do rasta učešća neto rashoda za štete sa jedne strane, a sa druge strane do pada učešća operativnih troškova, drugih rashoda od osiguranja i drugih rashoda. Kao posledicu navedenog, imamo činjenicu da sada neto rashodi za štete čine najveći dio rashoda Društva, a do 2021. godine su to bili operativni troškovi.

Poslednjih pet godina, neto rashodi za štete bilježe konstantan rast učešća u ukupnim rashodima Društva. Tako je na kraju 2021. godine njihovo učešće iznosilo 46,0%, što je ujedno i najveći nivo u poslednjih pet godina. Posmatrano u apsolutnim iznosima, neto rashodi za štete porasli su za 616,8 hiljada Eur u odnosu na 2020. godinu i to kao posledica rasta obračunatih bruto šteta (u 2021. godini riješen je veći broj šteta, prevashodno po osnovu AO – bilo je više putovanja pa samim tim i saobraćajnih nezgoda u odnosu na 2020. godinu). Na rast neto rashoda za štete u 2021. godini uticao je rast rezervacija za štete (usled formiranja rezervacija za dvije veće štete po osnovu osiguranje robe u prevozu u ukupnom iznosu od 550,1 hiljada Eur).

Operativni troškovi Društva porasli su za 180,2 hiljada Eur u odnosu na prethodnu godinu, što je najvećim dijelom posledica rasta troškova provizija i rada (što možemo dovesti u vezu sa rastom bruto fakturisane premije u odnosu na 2020. godinu i porastom broja zaposlenih). Ovdje važno napomenuti da su pojedine kategorije troškova u 2020. godini bili nerealno niske zbog situacije sa Covid-19, pa ne čudi rast i ostalih kategorija troškova u 2021. godini (situacija sa pandemijom se donekle stabilizovala tj. privikli smo se na poslovanje u izmijenjenim uslovima). Ipak, uprkos rastu troškova u protekloj godini, njihovo učešće u ukupnim rashodima Društva je niže, čak najniže u poslednjih pet godina i iznosi 45,2%. Razlog je ogroman rast neto rashoda za štete, koji su preuzeли primat u strukturi ukupnih rashoda Društva.

Kada su u pitanju drugi rashodi od osiguranja, njihovo učešće u ukupnim rashodima Društva iznosi 6,3%, što je niže u odnosu na 2020. godinu (u prethodnim godinama se njihovo učešće kretalo između 6,6% i 8,4%). Drugi rashodi od osiguranja sastoje se od: rashoda za vatrogasni doprinos, doprinosa za preventivu, troškova nadzora ANO, troškova ispravke premije osiguranja, troškova asistencije u Grupi i gubitaka po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava. U 2021. godini zabilježen je pad ovih rashoda u odnosu na prethodnu godinu za oko 140,7 hiljada Eur ili 16,4%. Ovoliki pad ove kategorije rashoda posledica je pada rashoda po osnovu ispravke potraživanja za premiju za skoro 80 hiljada Eur, a pored toga imalo smo i niže rashode na ime doprinosa za preventivu, garantnog fonda i naknade za ANO jer se sve pomenute naknade plaćale na osnovu rezultata iz 2020. godine, koja je bila lošija od ostalih godina, pa su i ove naknade bile niže.

Na kraju 2021. godine, promjena drugih neto osiguravajućih tehničkih rezervisanja tj. promjena rezervisanja za neistekle rizike čini 1,8% ukupnih rashoda Društva. U 2021. godini ove rezerve su porasle

za 206,9 hiljada Eur. Najveća promjene rezervi za neistekle rizike posmrzano po vrstama osiguranja je kod osiguranja od posledica nezgode (povećanje rezervi za skoro 126 hiljada Eur) zbog rasta prenosne premije na kraju perioda, a koji je posledica višegodišnjih polisa ugovorenih preko NLB banke, kao i rasta odloženih troškova pribave koji su isto posledica saradnje sa NLB-om i visokih troškova provizije.

Drugi rashodi čine 0,7% ukupnih rashoda Društva za 2021. godinu (značajan pad učešća u odnosu na 2020.), a odnose se na: ispravku i otpis potraživanja po osnovu vrijednosti regresa, trošak ispravke – ostali kupci, troškove amortizacije investicionih nekretnina i ostale rashode investicionih nekretnina, troškove oprihodovanih nepovezanih uplata, ostala rezervisanja, druge rashode od ulaganja i ostale rashode. Ovi rashodi niži su za 77,7 hiljada Eur ili čak 51% u odnosu na 2020. godinu, jer smo imali niže rezervacije za sudske sporove (efekat 68 hiljada Eur). Pored toga imali smo i nižu ispravku potraživanja ostali kupci, kao i nižu amortizaciju investicionih nekretnina.

Uprkos rastu, zanemarljivo učešće u ukupnim rashodima Društva za 2021. godinu imaju investicioni troškovi od finansijskih sredstava i obaveza (svega 0,1%).

Struktura rashoda za štete u periodu 2017 – 2021

Struktura rashoda za štete	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Obračunati bruto iznosi šteta sa primljenim saosiguranjem i smanjeni za regrese	-4.314.186	104,0%	-4.671.859	110,8%	-5.938.717	119,2%	-5.038.314	108,2%	-6.553.001	124,3%
Obračunati udeli reosiguravača i saosiguravače	238.115	-5,7%	316.569	-7,5%	837.444	-16,8%	453.561	-9,7%	1.222.424	-23,2%
Promena bruto rezervisanja za štete	17.472	-0,4%	56.007	-1,3%	111.694	-2,2%	-160.538	3,4%	-128.357	2,4%
Promena rezervisanja za štete za reosiguravajući i saosiguravajući deo	-90.430	2,2%	83.704	-2,0%	7.115	-0,1%	90.233	-1,9%	187.118	-3,5%
Ukupno rashodi za štete	-4.149.029	100,0%	-4.215.579	100,0%	-4.982.465	100,0%	-4.655.058	100,0%	-5.271.816	100,0%

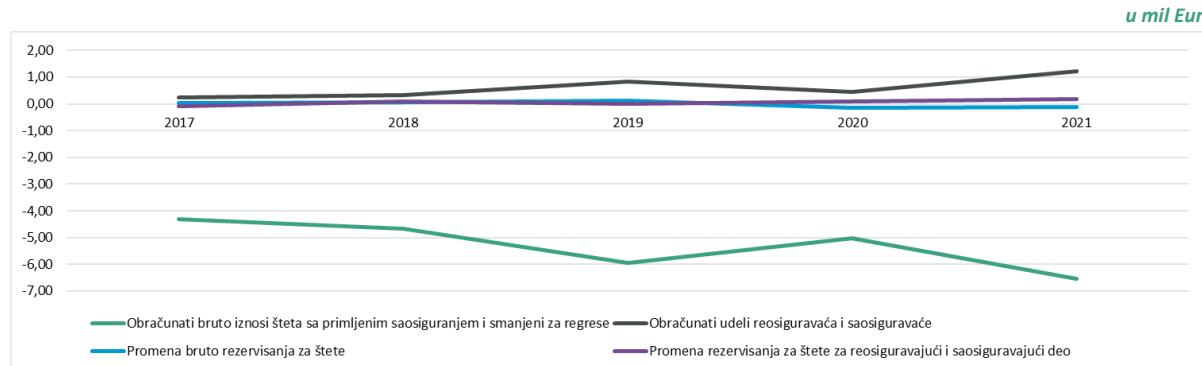
U strukturi ukupnih neto rashoda za štete najveće učešće imaju obračunate bruto štete, koje su u 2021. godini veće za čak 30,1% ili nominalno 1,51 mil Eur. Posmatrano po vrstama osiguranja, najveći absolutni rast šteta zabilježen je kod ostalih osiguranja imovine (za 790,6 hiljada Eur), a zatim i kod AO (za 325,4 hiljada Eur), osiguranja motornih vozila (za 205,3 hiljada Eur) i kasko osiguranja vazduhoplova (168,1 hiljada Eur). Na ovoliki rast ukupnog iznosa bračunatih šteta uticale su dvije velike štete: osiguranje objekata u izgradnji u iznosu od 700,0 hiljada Eur i osiguranje vazduhoplova u iznosu od 168,1 hiljada Eur. Kako su obje štete reosigurane, neto efekat na Društvo nije značajan.

Ukupne rashode za štete za 2021. godinu uvećala je i promjena rezervisanja za štete tj. njihov rast (porasle su rezervacije za osiguranje robe u prevozu - dvije veće štete na rezervaciji). Na kraju 2021. godine, ova stavka je činila 2,4% ukupnih rashoda za štete Društva.

Pozitivan uticaj na ukupne rashode za štete (umanjuju ih), imaju riješene štete iz reosiguranja koje bilježe značajan rast u odnosu na 2020. godinu, upravo iz razloga rešavanje gore pomenute dvije štete. Udio reosiguravača po osnovu ove dvije štete iznosi 833,1 hiljada Eur.

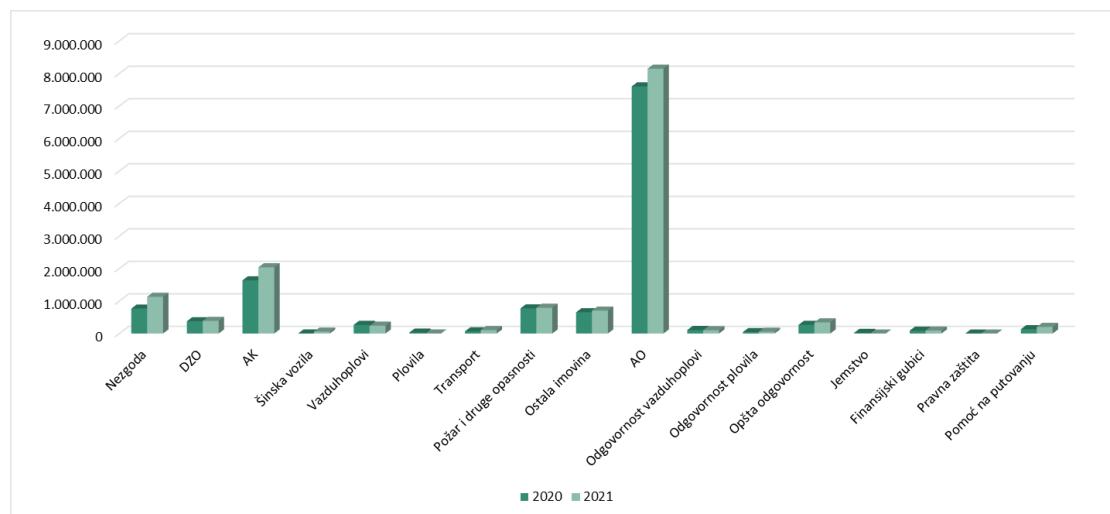
Takođe, ukupne rashode za štete umanjile su i promjene rezervisanja za štete za reosiguravajući i saosiguravajući dio (porasla su rezervisanja a iz razloga formiranja dvije rezervacije po osnovu osiguranja robe u prevozu – udio reosiguravača za ove dvije štete iznosi 401,3 hiljada Eur).

Kretanje rashoda za štete u periodu 2017– 2021

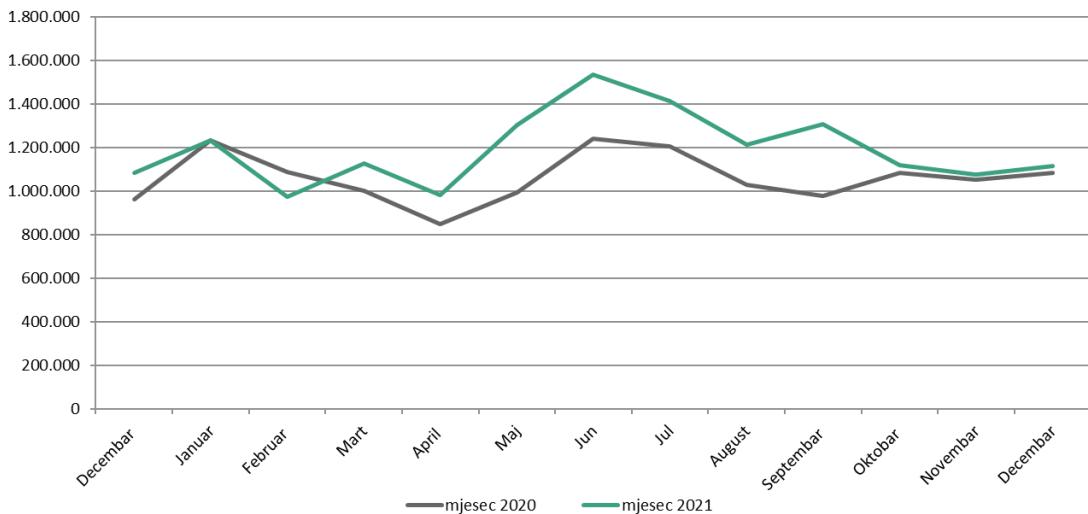

10.2. PREGLED POSLOVANJA U BROJKAMA

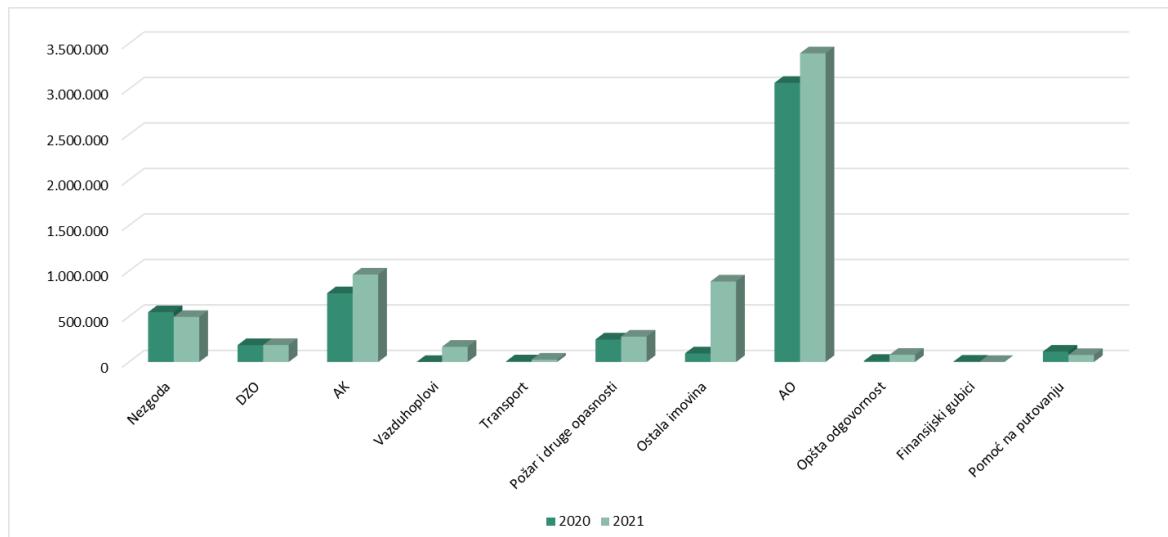
Struktura bruto fakturisane premije u 2020. i 2021. godini

Kretanje bruto fakturisane premije po mjesecima u 2020. i 2021. godini

Struktura riješenih šteta u 2020. i 2021. godini

	2020	2021	Promjena u EUR	Promjena u %
Obračunate bruto premije osiguranja sa primljenim saosiguranjem	12.837.141	14.406.332	1.569.191	112,2%
Obračunati bruto iznosi šteta sa primljenim saosiguranjem i smanjeni za regrave	-5.038.314	-6.553.001	-1.514.688	130,1%
Bruto štetni koeficijent	39,2%	45,5%		

10.2.1. OSIGURANJE OD POSLEDICA NEZGODE

Nezgoda	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	1.131.217	7,9%	-495.569	7,6%	43,8%
2020	767.206	6,0%	-547.757	10,9%	71,4%
Indeks	147,4	131,4	90,5	69,6	61,4

U 2021. godini, naše Društvo je zabilježilo rast premije po osnovu osiguranja od posledica nezgode i to u apsolutnom iznosu od 364,0 hiljada Eur, što je rezultat većeg broja izdatih polisa u odnosu na 2020.

godinu. Rast premije po osnovu ove vrste osiguranja generisan je, prije svega, unapređenjem saradnje sa NLB bankom po pitanju individualnog osiguranja lica, na osnovu kojeg smo u 2021. godini fakturisali 297,1 hiljada Eu premije, dok smo u 2020. godini po ovom osnovu fakturisali svega 38 hiljada Eur. Smirivanje situacije sa Covid-19 i uspješnija turistička sezona doprinijeli su rastu premije i po osnovu osiguranja gostiju hotela - za 77,4 hiljada Eur, kao i po osnovu osiguranja putnika za oko 23 hiljada Eur.

Kao posledica navedenog, učešće osiguranja od posledica nezgode u ukupnoj bruto fakturisanoj premiji Društva je poraslo u odnosu na 2020. godinu za 1,9 procenatnih poena i sada iznosi 7,9%.

Najznačajniji dio ostvarene premije osiguranja od posledica nezgode u 2021. godini odnosi se na kolektivno osiguranje zaposlenih (50,5%), a zatim na individualno osiguranje lica (26,4%), dok se preostalih 23,1% fakturisane premije odnosi na sve ostale vrste nezgode.

Tokom godine riješeno je 495,6 hiljada Eur šteta po osnovu osiguranja nezgode ili 52,2 hiljada Eur manje nego u 2020. (u 2021. godini riješen je manji broj šteta u odnosu na 2020. godinu). Posmatrano po podvrstama osiguranja, pad iznosa riješenih šteta posledica je pada riješenih šteta po osnovu kolektivnog osiguranja zaposlenih i osiguranja djece, učenika i studenata.

Kada posmatramo strukturu riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja, vidimo da dominantno učešće (89,5%), kao i ranijih godina, ima kolektivno osiguranje zaposlenih.

Učešće ovih šteta u ukupnim štetama Društva na kraju 2021. godine iznosi 7,6% i niže je za 3,3 procenatna poena u odnosu na 2020. godinu. Usled pada riješenih šteta sa jedne strane i značajnog rasta bruto fakturisane premije sa druge strane, u 2021. godini imamo značajno bolji štetni rezultat za ovu vrstu osiguranja (2020: 71,4%, 2021: 43,8%).

10.2.2. DOBROVOLJNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

DZO	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	390.171	2,7%	-186.914	2,9%	47,9%
2020	378.269	2,9%	-186.136	3,7%	49,2%
Indeks	103,1	91,9	100,4	77,2	97,4

Po osnovu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja u 2021. godini ostvarili smo rast bruto fakturisane premije u apsolutnom iznosu od 11,9 hiljada Eur, na šta je uticao rast premije po osnovu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja za strance (razlog je djelimično smirivanje situacije sa Covid-19 i otvaranje granica).

Učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva neznatno je niže u odnosu na 2020. godinu i iznosi 2,7%.

Kada je u pitanju struktura ove vrste osiguranja, najveće učešće i dalje ima DZO za strance (44,5%), zatim slijedi DZO - privatno osiguranje (32,6%) i na kraju osiguranje bolesti i hirurških intervencija (22,9%).

U 2021. godini riješen je gotovo isti iznos šteta kao u 2020. godini, iako je riješen nešto manji broj šteta. Učešće ovih šteta u ukupnim štetama Društva na kraju 2021. godine iznosi 2,9% (pad učešća u odnosu na 2020.). Štetni koeficijent takođe bilježi pad i iznosi 47,9% (usled rasta bruto fakturisane premije sa jedne strane i stagniranja šteta sa druge strane).

U strukturi riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja, kao i u 2020. godini, dominantno učešće imaju štete po osnovu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja - privatno osiguranje (64,9%), slijede štete po

osnovu osiguranja bolesti i hirurških intervencija (34,4%), dok daleko niže učešće imaju štete po osnovu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja za strance (svega 0,7%).

10.2.3. OSIGURANJE MOTORNIH VOZILA

Osiguranje motornih vozila	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	2.036.823	14,1%	-961.218	14,7%	47,2%
2020	1.636.685	12,7%	-755.948	15,0%	46,2%
Indeks	124,4	110,9	127,2	97,8	102,2

U 2021. godini, po osnovu kasko osiguranja motornih vozila, fakturisano je čak 400,1 hiljada Eur više premije nego u 2020. godini. Analizom podataka na nivou godine i njihovim poređenjem sa podacima iz prethodne godine, zaključuje se da je na ovoliki rast premije uticalo to što je fakturisan veći iznos premije za rent-a car agencije, ali i za autoprevoznike, salone za prodaju automobila i sl. (posledica smirivanja situacije sa Covid-19).

Zahvaljujući ovolikom rastu, učešće AK premije u ukupnoj bruto fakturisanoj premiji Društva poraslo je za 1,4 procenatnih poena u odnosu na 2020. godinu (sa 12,7% na 14,1%).

Ukupan iznos riješenih kasko šteta (961,2 hiljada Eur) veći je od onog iz prethodne godine za 205,3 hiljada Eur, uprkos činjenici da je u 2021. godini riješeno 8 odštetnih zahtjeva manje nego u 2020. godini, što ukazuje na činjenicu da su u 2021. godini rešavane "krupnije" štete.

Učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva se smanjilo za 0,3 procenatnih poena u odnosu na 2020. godinu i sada znosi 14,7%. Sa druge strane, štetni rezultat je porastao za 1,0 procenatni poen i sada iznosi 47,2% (usled većeg procentualnog rasta riješenih šteta u odnosu na rast bruto fakturisane premije).

Kada su u pitanju uzroci nastanka ovih šteta, najveći broj šteta nastao je kao posledica sudara dva ili više vozila.

10.2.4. OSIGURANJE ŠINSKIH VOZILA

Osiguranje šinskih vozila	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	58.884	0,4%	0	0,0%	0,0%
2020	299	0,0%	0	0,0%	0,0%
Indeks	19.698,3	17.552,7			

Tokom protekle godine Društvo je fakturisalo značajno veći iznos premije po osnovu osiguranja šinskih vozila u odnosu na prethodnu godinu, a usled drugačije dinamike fakturisanja premije za istog klijenta (u 2019. godini ova polisa je izdata u decembru, a produžena je tek u januaru 2021. Riječ je o produkciji koja zavisi od raspisivanja tendera).

Ova vrsta osiguranja u ukupnoj bruto fakturisanoj premiji Društva (na dan 31.12.2021.) ima zanemarljivo učešće – svega 0,4%.

Riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja nije bilo, kao ni u 2020. godini.

10.2.5. OSIGURANJE VAZDUHOPLOVA (KASKO VAZDUHOPLOVA)

Osiguranje vazduhoplova	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	241.507	1,7%	-168.133	2,6%	69,6%
2020	267.649	2,1%	0	0,0%	0,0%
Indeks	90,2	80,4			

Kada je u pitanju osiguranje vazduhoplova, u 2021. godini produžena je polisa osiguranja za istog klijenta - pravno lice, ali u manjem iznosu nego u 2020. godini, zato je zabilježen pad bruto fakturisane premije. Osiguranje vazduhoplova učestvuje sa 1,7% u ukupnom portfoliju Društva (blagi pad učešća u odnosu na 2020.).

U protekloj godini riješena je jedna šteta po osnovu ove vrste osiguranja i to u iznosu od 168,1 hiljada Eur, ali koja je bila reosigurana u 100% iznosu. U 2020. godini nismo imali šteta.

Učešće ove štete u ukupno riješenim štetama Društva za 2021. godinu iznosi 2,6%.

Rešavanje pomenute štete uticalo je na to da imamo visok štetni koeficijent za ovu vrstu osiguranja – 69,6%.

10.2.6. OSIGURANJE PLOVNIH OBJEKATA

Osiguranje plovnih objekata	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	539	0,0%	0	0,0%	0,0%
2020	29.130	0,2%	0	0,0%	0,0%
Indeks	1,8	1,6			

U 2021. godini fakturisan je neznatan iznos premije po osnovu osiguranja plovnih objekata (kasko osiguranje), pa je zabilježen ogroman pad bruto fakturisane premije u odnosu na godinu ranije. Razlog je neproduženje polise osiguranja za jednog većeg klijenta (fakturisana premija po toj polisi u 2020. godini iznosila je oko 28 hiljada Eur).

Navedeno je uticalo na to da učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva bude na zanemarljivom nivou.

Tokom poslednje dvije godine nismo imali riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja.

10.2.7. OSIGURANJE ROBE U PREVOZU

Osiguranje robe u prevozu	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	107.308	0,7%	-26.236	0,4%	24,4%
2020	66.056	0,5%	-6.762	0,1%	10,2%
Indeks	162,5	144,8	388,0	298,3	238,8

Značajan rast premije u 2021. godini ostvaren je kod osiguranja robe u prevozu. Apsolutni rast iznosi 41,2 hiljada Eur, a u procentima 62,5%. Ovoliki rast premije posledica je većeg broja izdatih polisa u odnosu na prethodnu godinu.

Usled navedenog, poraslo je i učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva, koje na kraju 2021. godine iznosi 0,7%.

Iznos riješenih šteta na kraju 2021. godine značajno je veći od onog iz 2020., ali se i dalje radi o malim absolutnim iznosima. Rastu ukupnog iznosa riješenih šteta za ovu vrstu osiguranja doprinijelo je rešavanje jedne velike štete u iznosu od 20,5 hiljada Eur. Uprkos rastu u 2021. godini, i dalje imamo dobar štetni rezultat za ovu vrstu osiguranja (24,4%).

Takođe, učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva još uvijek je na zanemarljivom nivou (0,4%).

10.2.8. OSIGURANJE IMOVINE OD POŽARA I DRUGIH OPASNOSTI

Osiguranje imovine od požara	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	792.801	5,5%	-279.337	4,3%	35,2%
2020	774.056	6,0%	-247.862	4,9%	32,0%
Indeks	102,4	91,3	112,7	86,6	110,0

Po osnovu ove vrste osiguranja u 2021. godini zabilježen je rast premije u absolutnom iznosu od oko 18,7 hiljada Eur, što je posledica većeg broja izdatih polisa u odnosu na 2020. godinu.

Uprkos tome, učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva se blago smanjilo u odnosu na 31.12.2020. i iznosi 5,5%.

Na osiguranje od požara odnosi se 72,6% ukupno ostvarene premije po osnovu ove vrste osiguranja, dok se preostalih 27,4% odnosi na osiguranje od zemljotresa.

Riješene štete po osnovu osiguranja imovine od požara u 2021. godini porasle su za 31,5 hiljada Eur u odnosu na 2020. godinu, iz razloga što je riješen veći broj šteta u odnosu na prethodnu godinu, a pored toga, rešavane su i "krupnije" štete u odnosu na prethodnu godinu.

Kao i kod premije, učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva se smanjilo u odnosu na prethodnu godinu (sa 4,9 na 4,3%). Kada uporedimo štetni rezultat za 2020. i 2021. godinu, u 2021. godini je nešto lošiji (2020: 32,0%; 2021: 35,2%), a kao rezultat većeg procentualnog rasta riješenih šteta u odnosu na rast bruto fakturisane premije.

Kada je u pitanju struktura riješenih šteta, nije bilo šteta usled zemljotresa, već se sve štete odnose na osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti.

10.2.9. OSTALA OSIGURANJA IMOVINE

Ostala imovina	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	704.794	4,9%	-885.350	13,5%	125,6%
2020	654.229	5,1%	-94.704	1,9%	14,5%
Indeks	107,7	96,0	934,9	718,8	867,8

Rast bruto fakturisane premije u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je i kod ostalih osiguranja imovine. Nominalni rast iznosi oko 50,6 hiljada Eur, što je najvećim dijelom posljedica rasta fakturisane premije po all risks polisama (zaključena je jedna nova polisa u iznosu od 159,7 hiljada Eur, a koja je generisala rast ukupne premije za ovu vrstu osiguranja). Rastu ukupne premije po osnovu ove vrste osiguranja doprinio je i rast fakturisane premije osiguranja životinja (apsolutni rast od 20,1 hiljada Eur, a riječ je novom proizvodu koji je plasiran krajem 2020. godine).

Učešće premije ostalih osiguranja imovine u ukupnoj bruto fakturisanoj premiji Društva neznatno je niže u odnosu na 2020. godinu i iznosi 4,9%.

Najznačajniji dio ovogodišnje fakturisane premije po osnovu ove vrste osiguranja odnosi se na osiguranje protiv svih rizika - all risks (37,7%), a zatim na osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva (14,3%) i osiguranje mašina od loma (12,0%), dok se preostalih 36,0% bruto fakturisane premije odnosi na sve ostale vrste ostalih osiguranja imovine.

U poređenju sa 2020. godinom, ukupan iznos riješnih šteta u 2021. godini drastično je veći, a razlog je riješena šteta po osnovu osiguranja objekata u izgradnji u iznosu od 700 hiljada Eur.

Zbog navedene velike štete, učešće šteta po osnovu ostalih osiguranja imovine u ukupnim štetama Društva se značajno povećalo u odnosu na 2020. godinu i sada iznosi 13,5% (2020: 1,9%). Iz istog razloga imamo drastično loš štetni rezultat na kraju 2021. godine (125,6%). Ipak, ova šteta je reosigurana, pa neto efekat na Društvo nije značajan (udio reosiguravača u šteti iznosi 95%).

Kada analiziramo strukturu ukupnih riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja, vidimo da najveće učešće ima osiguranje objekata u izgradnji – čak 79% (razlog je već pomenuta velika šteta), a zatim slijede osiguranje od opasnosti provalne krađe i rabojništva sa 5,9% i osiguranje mašina od loma sa 5,6%, dok se preostalih 9,5% iznosa riješenih šteta odnosi na sva ostala osiguranja imovine.

10.2.10. OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZBOG UPOTREBE MOTORNIH VOZILA

AO	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	8.145.114	56,5%	-3.393.263	51,8%	41,7%
2020	7.600.467	59,2%	-3.067.896	60,9%	40,4%
Indeks	107,2	95,5	110,6	85,0	103,2

Ukupna bruto fakturisana AO premija Društva za 2021. godinu veća je za 544,6 hiljada Eur u odnosu na 2020. godinu, uglavnom usled većeg broja izdatih polisa. Ova vrsta osiguranja je tokom 2020. godine bila najviše pogodžena krizom zbog pojave korona virusa, što se posebno odrazilo na pad premije po osnovu graničnog osiguranja (zbog zatvaranja granica), ali i osiguranja putničkih vozila (pojedine polise se nisu produžavale). Zato se u 2021. godini smirivanje situacije sa pandemijom najviše osjetilo upravo kod ove vrste osiguranja, što je rezultiralo rastom bruto fakturisane premije.

AO produkcija i dalje ima dominantno učešće u ukupnom portfoliju Društva (56,5%), uprkos blagom padu učešća u odnosu na 2020.

Kada je u pitanju struktura same AO premije, najveće učešće imaju putnička vozila (77,8%), a zatim slijede teretna vozila sa 10,9%.

Kada se posmatraju podaci o bruto riješenim štetama, zabilježen je rast u odnosu na prethodnu godinu i to u apsolutnom iznosu od 325,4 hiljada Eur. Tačnije, u protekljoj godini riješen je veći broj šteta u odnosu na 2020. godinu, na šta je uticala stabilizacija situacije sa Covid-19 (ukinute su mjere koje su ograničavale kretanje stanovništva, u 2021. bila je veća mobilnost stanovništva pa samim tim je bilo i više saobraćajnih nezgoda). Pored navedenog, u 2021. godini riješili smo nekoliko većih šteta, što je takođe uticalo na rast iznosa riješenih šteta.

Na dan 31.12.2021. godine, učešće AO šteta u ukupnim riješenim štetama Društva je iznosilo 51,8% (što je za 9,1 procenatnih poena niže u odnosu na 2020. godinu). Dakle, dominantno učešće u ukupnim riješenim štetama Društva i dalje imaju AO štete. Štetni koeficijent je u odnosu 2020. godinu lošiji za 1,3 procenatna poena (2020: 40,4%; 2021: 41,7%), usled većeg procentualnog rasta riješenih šteta u odnosu na rast bruto fakturisane premije.

Najveći procenat od ukupnog iznosa riješenih AO šteta u ovoj godini odnosi se na štete na putničkim vozilima, pri čemu je najviše novca isplaćeno po osnovu štetnih događaja sa uzrokom nastanka sudar dva ili više vozila.

10.2.11. OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZBOG UPOTREBE VAZDUHOPLOVA

Obavezno os. vazduhoplova	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	102.821	0,7%	0	0,0%	0,0%
2020	108.647	0,8%	0	0,0%	0,0%
Indeks	94,6	84,3			

U toku 2021. godine, po osnovu osiguranja od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova, fakturisano je oko 6 hiljada Eur premije manje u odnosu na 2020. godinu (u pitanju je isti ugovarač ali je fakturisan manji iznos premije).

Učešće ove vrste osiguranja u portfoliju Društva na kraju 2021. godine iznosilo je 0,7% (neznatno niže u odnosu na 31.12.2020.).

Riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja nije bilo, ni u 2021. ni u 2020. godini.

10.2.12. OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZBOG UPOTREBE PLOVNIH OBJEKATA

Obavezno os. plovnih objekata	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	55.102	0,4%	0	0,0%	0,0%
2020	44.377	0,3%	0	0,0%	0,0%
Indeks	124,2	110,6			

Po osnovu osiguranja od odgovornosti zbog upotrebe plovnih fakturisano je 10,7 hiljada Eur više premije u odnosu na 2020. godinu (izdat je veći broj polisa u odnosu na 2020. godinu).

Ova vrsta osiguranja ima nisko učešće u ukupnoj bruto fakturisanoj premiji Društva (0,4%) i na neznatno je iznad prošlogodišnjeg učešća.

Kada su u pitanju štete, nije ih bilo, ni u 2021, ni u 2020. godini.

10.2.13. OSIGURANJE OD OPŠTE ODGOVORNOSTI

Osiguranje od opšte odgovornosti	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	343.690	2,4%	-79.663	1,2%	23,2%
2020	267.116	2,1%	-12.771	0,3%	4,8%
Indeks	128,7	114,7	623,8	479,6	484,8

Rast bruto fakturisane premije u 2021. godini zabilježen je i kod osiguranja od opšte odgovornosti i to u apsolutnom iznosu od 76,6 hiljada Eur, što možemo pripisati većem broju izdatih polisa u odnosu na prethodnu godinu. Treba napomenuti da su sklopljena i tri nova ugovora o osiguranju po osnovu kojih je fakturisano 57,6 hiljada Eur premije. Rastu ukupne bruto fakturisane premije po osnovu ove vrste osiguranja doprinijela je i prodaja novog proizvoda – osiguranje od odgovornosti ljekara, po osnovu kojeg smo fakturisali 17,5 hiljada Eur premije (što nismo imali u 2020. godini).

Učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva se neznatno povećalo, sa 2,1% (koliko je iznosilo na kraju 2020. godine) na 2,4% na kraju 2021. godine.

Od ukupnog iznosa ostvarene premije osiguranja od opšte odgovornosti u 2021. godini, najveći dio ili 51,2% se odnosi na osiguranje od opšte (zakonske) odgovornosti, zatim slijede sva druga opšta osiguranja od odgovornosti sa 22,5% učešća.

Riješene štete po osnovu ove vrste osiguranja porasle su u odnosu na 2020. godinu za 66,9 hiljada Eur. Pored toga što je riješen veći broj odštetnih zahtjeva, riješeni iznosi su značajno veći u odnosu na 2020.

godinu (kada nije bilo velikih šteta). U prilog tome ide činjenica da je u 2021. godini riješena velika šteta u iznosu od 45,4 hiljada Eur, kao i još dvije štete u iznosima od po 15 odnosno 14 hiljada Eur. U pitanju su štete po osnovu opšte zakonske odgovornosti.

Učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva se povećalo i sada iznosi 1,2%, dok je štetni koeficijent porastao na 23,2% (sa 4,8%), a kao rezultat značajno većeg rasta riješenih šteta u odnosu na rast bruto fakturisane premije.

Cjelokupan iznos riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja u 2021. godini odnosi se na osiguranje od opšte (zakonske) odgovornosti.

10.2.14. OSIGURANJE JEMSTVA

Osiguranje jemstva	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	-730	0,0%	0	0,0%	0,0%
2020	21.071	0,2%	0	0,0%	0,0%
Indeks	-3,5	-3,1			

Po osnovu osiguranja jemstva (garancije turističkih putovanja), u protekloj godini nije bilo izdatih polisa, dok su tri polise iz prethodne godine stornirane pa zato imamo negativan iznos premije (sredinom 2020. godine posebni uslovi za osiguranje insolventnosti organizatora turističkih putovanja stavljeni su van snage).

Nije bilo riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja.

10.2.15. OSIGURANJE FINANSIJSKIH GUBITAKA

Os. finansijskih gubitaka	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	92.450	0,6%	0	0,0%	0,0%
2020	88.698	0,7%	-4.143	0,1%	4,7%
Indeks	104,2	92,9	0,0	0,0	0,0

Kada je u pitanju osiguranje finansijskih gubitaka, u 2021. godini ostvaren je rast bruto fakturisane premije. Rast iznosi 3,8 hiljada Eur, a posledica je većeg broja ugovorenih osiguranja u odnosu na 2020. godinu (prije svega zahvaljujući saradnji sa bankama po pitanju osiguranja od štete u vezi sa sredstvima na tekućim računima građana i platnim i kreditnim karticama).

Učešće ove vrste osiguranja u portfoliju Društva je na nivou od 0,6% (neznatno niži nivo u odnosu na prošlu godinu).

Najveće učeše u ukupnoj bruto fakturisanoj premiji po osnovu ove vrste osiguranja ima osiguranje od štete u vezi sa sredstvima na tekućim računima građana i platnim i kreditnim karticama (54,1%), a zatim sva druga osiguranja različitih finansijskih gubitaka (34,8%). U okviru ove vrste osiguranja evidentiraju se još i: osiguranje od opasnosti prekida rada usled opasnosti od požara, osiguranje od opasnosti prekida rada usled opasnosti od loma mašina, osiguranje gubitka stečenog bonusa i osiguranje od prekida rada uslijed zemljotresa.

U protekloj godini nije bilo riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja.

10.2.16. OSIGURANJE PRAVNE ZAŠTITE

Osiguranje troškova pravne zaštite	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	24	0,0%	0	0,0%	0,0%
2020	5	0,0%	0	0,0%	0,0%
Indeks	497,9	443,7			

Po osnovu osiguranja troškova pravne zaštite, u toku godine fakturisan je zanemarljiv iznos premije, kao i u 2020. godini (ovaj proizvod nije zaživio na pravi način).

U prethodne dvije godine nije bilo šteta po osnovu ove vrste osiguranja.

10.2.17. OSIGURANJE POMOĆI NA PUTOVANJU

Osiguranje pomoći na putovanju	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2021	203.819	1,4%	-77.318	1,2%	37,9%
2020	133.182	1,0%	-114.334	2,3%	85,8%
Indeks	153,0	136,4	67,6	52,0	44,2

Osiguranje pomoći na putovanju obuhvata putno zdravstveno osiguranje, paket putnih osiguranja uz PZO, kao i pomoć na putu – dopunski proizvod koji se prodaje uz AO. Kada se uporede podaci o realizaciji u 2021. sa podacima iz prethodne godine, primjećuje se značajan rast bruto fakturisane premije (rast od 70,6 hiljada Eur), što ne čudi s obzirom da se situacija sa Covid-19 u 2021. godini donekle stabilizovala (otvorene su granice, pa je samim tim bilo više putovanja). Kako je u 2020. godini ova vrsta osiguranja bila pod direktnim uticajem krize izazvane pandemijom, tako se i oporavak snažno osjetio kod ove vrste osiguranja. Važno je napomenuti da je rast ostvaren i po osnovu PZO (za 56,0 hiljada Eur) i po osnovu osiguranja pomoći na putovanju (za 14,5 hiljada Eur).

Ova vrsta osiguranja čini 1,4% ukupno bruto fakturisane premije Društva u 2021. godini (što je iznad prošlogodišnjeg učešća).

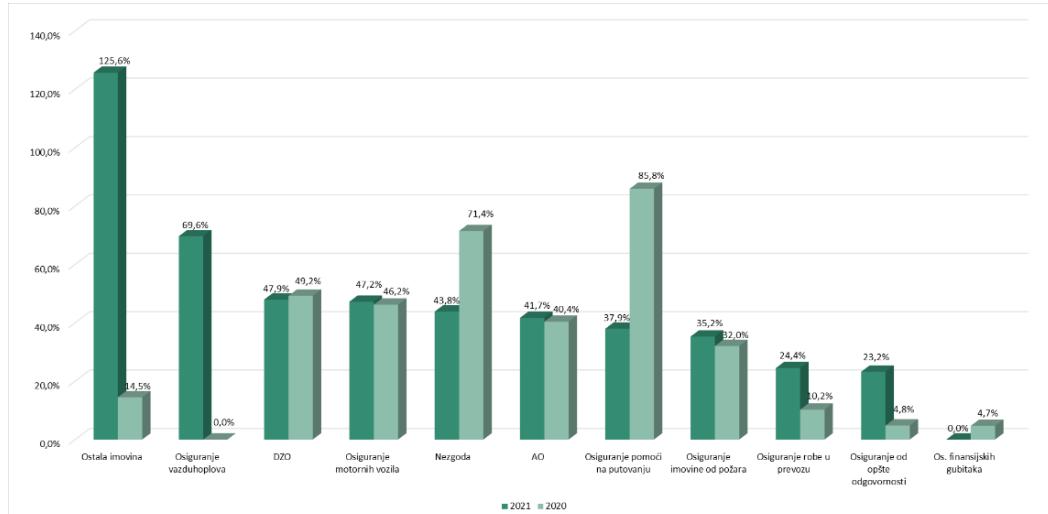
Ako analiziramo strukturu bruto fakturisane premije ove vrste osiguranja, vidimo da se ona promijenila u odnosu na 2020. godinu (učešće putnog zdravstvenog osiguranja se povećalo sa 33% na 49%, dok se učešće osiguranja pomoći na putu vezano za drumske vozila smanjilo sa 67% na 51%).

Ukupno riješene štete po osnovu ove vrste osiguranja u 2021. godini manje su od onih iz 2020. godine, a kao rezultat drastičnog pada riješenih šteta po osnovu putnog zdravstvenog osiguranja (u 2020. godini su riješene nekolike veće štete).

Zbog gore navedenog, učešće ovih šteta u ukupnim štetama Društva se smanjilo i iznosi 1,2%. Štetni rezultat je značajno bolji u odnosu na 2020. godinu (2021: 37,9%; 2020: 85,8%), što je posledica značajnog rasta bruto fakturisane premije sa jedne strane i značajnog pada riješenih šteta sa druge strane.

I sama struktura riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja se promijenila u odnosu na godinu ranije, pa sada štete po osnovu putnog zdravstvenog osiguranja imaju učešće od 32,9% (2020: 60%), a štete po osnovu osiguranja pomoći na putu 67,1% (2020: 40%).

Štetni rezultat po vrstama osiguranja u 2020. i 2021. godini

10.3. OPERATIVNI TROŠKOVI⁶

	2020	Učešće	2021	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Troškovi rada	2.495.198	49,5%	2.590.945	47,9%	95.747	103,8%
Promjena rezervisanja iz ugovora o radu	57.507	1,1%	14.750	0,3%	-42.757	25,6%
Troškovi materijala	274.046	5,4%	251.019	4,6%	-23.027	91,6%
Promjena razgraničeni troškovi sticanja osiguranja	-35.916		-217.546		-181.630	605,7%
Troškovi usluga	1.763.944	35,7%	1.852.508	38,3%	88.564	105,0%
Amortizacija sredstava potrebnih za poslovanje	295.803	5,9%	301.677	5,6%	5.873	102,0%
Drugi troškovi	119.488	2,4%	175.273	3,2%	55.785	146,7%
UKUPNO BRUTO TROŠKOVI	5.041.902	100,0%	5.403.717	100,0%	361.816	107,2%

Ukupni bruto troškovi Društva (bez promjene razgraničenih troškova sticanja osiguranja) za 2021. godinu iznose 5,40 mil Eur i veći su od prošlogodišnjih troškova za 7,2% ili 361,8 hiljada Eur. Kretanje troškova Društva u korelaciji je sa kretanjem bruto fakturisane premije, pa je rast premije u 2021. godini glavni razlog rasta troškova Društva. Takođe, smirivanje situacije sa Covid-19 uticalo je na to da se pojedine kategorije troškova Društva počnu vraćati na raniji trend (jer su u 2020. godini bili na nerealno niskom nivou - troškovi službenih putovanja, usavršavanja, troškovi energije isl.).

Pošto je u 2021. godini zabilježen veći rast bruto fakturisane premije u odnosu na rast bruto troškova Društva, bruto troškovni koeficijent Društva je niži za 1,8 procenatnih poena od prošlogodišnjeg i iznosi 37,5% (ovo je ujedno najniži troškovni koeficijent Društva u poslednjih pet godina).

U strukturi ukupnih bruto operativnih troškova Društva za 2021. godinu, kao i u prethodnim godinama, najveće učešće imaju troškovi rada (47,9%). Inače, troškovi rada bilježe rast u odnosu na 2020. godinu i to za 3,8% ili 95,7 hiljada Eur. Rast troškova rada posledica je rasta bruto fakturisane premije od koje zavise varijabilna primanja zaposlenih u Sektoru za prodaju osiguranja, a imali smo i dva zaposlena više u odnosu na 2020. godinu.

⁶ Klasifikacija troškova je prikazana u skladu sa regulativom matičnog Društva

38,3% ukupnog iznosa troškova Društva odnosi se na troškove usluga, koji na kraju 2021. godine iznose 1,85 mil Eur. Ovaj iznos veći je od prošlogodišnjeg za 5,0% ili 88,6 hiljada Eur i to uglavnom usled većih troškova provizija. U odnosu na 2020. godinu, rast su zabilježili i troškovi intelektualnih usluga, troškovi ugovora o djelu, troškovi obrazovanja, platnog prometa i drugih usluga, a koji su u 2020. godini bili niži zbog situacije sa Covid-19.

Kada su u pitanju troškovi provizija, u 2021. godini zabilježen je rast u odnosu na 2020. godinu za skoro 38%, tako da su dostigli iznos od 1,04 mil Eur. Ovi troškovi čine 56,1% ukupnih troškova usluga. Kretanje troškova provizija u korelaciji je sa kretanjem bruto fakturisane premije, pa je rast ovih troškova generisan rastom bruto fakturisane AO premije, ali i rastom premije po osnovu osiguranja od posledica nezgode - usled uspostavljanja saradnje i isplate provizije za NLB banku. Pored navedenog, proširena je i mreža brokera pa je i to uticalo na rast troškova provizije.

Učešće troškova amortizacije u ukupnim bruto troškovima Društva se neznatno smanjilo (2021: 5,6%; 2020: 5,9%), uprkos blagom rastu ovih troškova u odnosu na prethodnu godinu. Ovi troškovi su porasli u odnosu na 2020. godinu za 2,0% ili 5,9 hiljada Eur i to usled većeg troška amortizacije ASP-a i amortizacije od prava korišćenja sredstava u zakupu.

Troškovi materijala, u poređenju sa 2020. godinom, bilježe pad i to u absolutnom iznosu od 23,0 hiljada Eur ili u procentima 8,4%. Najveći pad u okviru ove kategorije troškova zabilježili su troškovi materijala za popravke i održavanje (u 2020. godini imali smo trošak video nadzora poslovnih prostora - oko 22 hiljade Eur, kao i još neke troškove vezano novi poslovni prostor - kontrola protivpožarnog sistema, troškovi vezani za novi prostor poslovnice Podgorica itd, a koje nismo imali u 2021. godini),, kao i troškovi kancelarijskog materijala (usled nižih troškova nabavke kancelarijskog materijala i štampanog promo materijala u odnosu na 2020. godinu). U 2021. godini nije bilo troškova nabavke zaštitnog materijala, pa je i to uticalo na pad ukupnih troškova materijala (u 2020. godini troškovi zaštitnog materijala iznosili su 4,3 hiljada Eur, a odnosili su se na nabavku zaštitnih maski, rukavica, dezinfekcionih sredstava i sl).

U ukupnim bruto troškovima Društva, ova grupa troškova učestvuje sa 4,6% (pad učešća u odnosu na 2020. godinu kada je iznosilo 5,4%).

Drugi troškovi bilježe rast u odnosu na 2020. godinu i to za čak 46,7% ili 55,8 hiljada Eur, što je posledica rasta troškova donacija i sponzorstava (u junu 2021. godine postali smo sponzori Vaterpolo plivačkog saveza Crne Gore – sponzorstvo u iznosu od 50 hiljada Eur; takođe, podržali smo i Odbojkaški savez Crne Gore sa 5 hiljada Eur). Pored troškova donacija i sponzorstava, drugi troškovi obuhvataju i troškove članarina i ostale troškove, koji su neznatno niži u odnosu na 2020. godinu.

Troškovi članarina komori i udruženjima odnose se na troškove članarina: NBO-u, Američkoj privrednoj komori, Asocijaciji menadžera, Uniji poslodavaca, Institutu internih revizora itd.

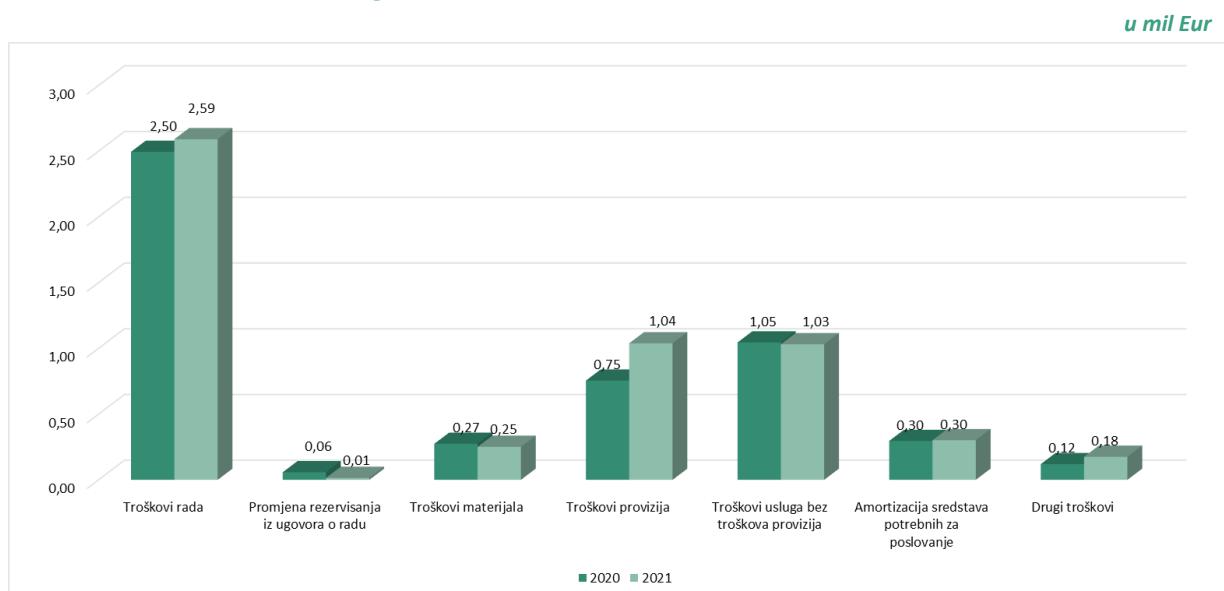
Ostali troškovi odnose se na troškove poreza, naknada, taksi i ostale nematerijalne troškove.

U 2021. godini, učešće drugih troškova u ukupnim troškovima Društva se povećalo u odnosu na 2020. godinu (sa 2,4% na 3,2%).

Preostalih 0,3% ukupnih bruto troškova Društva odnosi se na troškove vezane za promjene rezervisanja iz ugovora o radu. Promjena ovih rezervisanja je značajno niža u odnosu na prethodnu godinu (za 42,8 hiljada Eur ili 74,4%), na šta je uticala izmjena zakonske regulative. Naime, izmjenama zakonske regulative

u Crnoj Gori ukinuta je zakonska norma za plaćanje neiskorištenih godišnjih odmora, a samim tim se ne obračunavaju rezervacije za godišnje odmore od 2021. godine.

Bruto troškovi u 2020. i 2021. godini

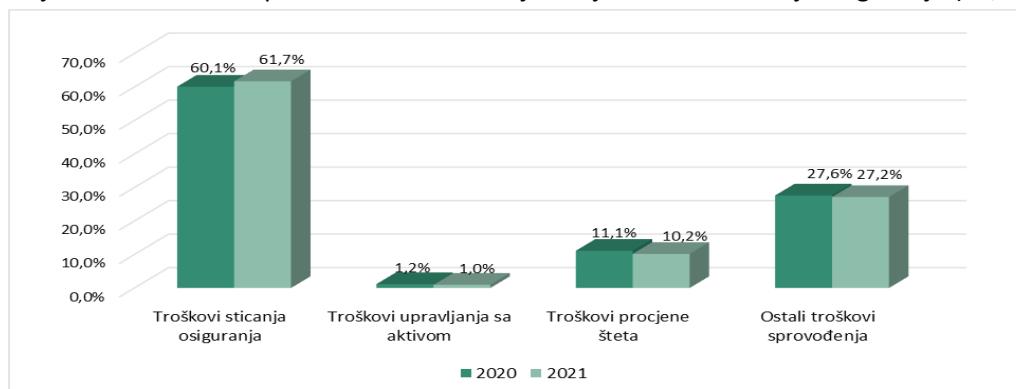
Bruto troškovi po funkcionalnim grupama u 2020. i 2021. godini

Troškovi po funkcionalnim grupama	2020	Učešće	2021	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Troškovi sticanja osiguranja	3.029.696	60,1%	3.333.458	61,7%	303.762	110,0%
Troškovi upravljanja sa aktivom	59.284	1,2%	52.280	1,0%	-7.004	88,2%
Troškovi procjene šteta	560.384	11,1%	550.779	10,2%	-9.606	98,3%
Ostali troškovi sprovođenja	1.392.538	27,6%	1.467.201	27,2%	74.663	105,4%
Ukupno bruto troškovi	5.041.902	100,0%	5.403.717	100,0%	361.816	107,2%

Ako analiziramo troškove Društva po funkcionalnim grupama, primjećuje se da je rastu ukupnih troškova Društva u 2021. godini najviše doprinio rast troškova sticanja osiguranja, a zatim i ostalih troškova sprovođenja.

Kada se posmatra struktura bruto troškova po funkcionalnim grupama, primjećuje se da je u 2021. godini došlo do rasta učešća troškova sticanja osiguranja u ukupnim bruto troškovima Društva, dok je učešće preostale tri funkcionalne grupe nešto niže u odnosu na prethodnu godinu.

Najveće učešće u ukupnim troškovima i dalje imaju troškovi sticanja osiguranja (61,7%).

10.4. PROMJENE TEHNIČKIH REZERVACIJA

Promjene tehničkih rezervacija

Bruto tehničke rezerve	2020	Učešće	2021	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	7.405.191	43,9%	8.250.895	45,7%	845.704	111,4%
Rezervacije za štete	9.331.945	55,3%	9.460.302	52,4%	128.357	101,4%
Rezervacije za neistekle rizike	146.233	0,9%	353.110	2,0%	206.877	241,5%
Ukupno	16.883.369	100,0%	18.064.307	100,0%	1.180.938	107,0%

Reosiguravajuće tehničke rezerve	2020	Učešće	2021	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	710.847	62,0%	660.003	51,4%	-50.843	92,8%
Rezervacije za štete	436.392	38,0%	623.510	48,6%	187.118	142,9%
Rezervacije za neistekle rizike	0	0,0%	0	0,0%		
Ukupno	1.147.239	100,0%	1.283.513	100,0%	136.275	111,9%

Neto tehničke rezerve	2020	Učešće	2021	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	6.694.344	42,5%	7.590.892	45,2%	896.547	113,4%
Rezervacije za štete	8.895.553	56,5%	8.836.791	52,7%	-58.761	99,3%
Rezervacije za neistekle rizike	146.233	0,9%	353.110	2,1%	206.877	241,5%
Ukupno	15.736.130	100,0%	16.780.793	100,0%	1.044.663	106,6%

Bruto tehničke rezerve Društva na dan 31.12.2021. iznose 18,06 mil Eur i čine ih sredstva prenosnih premija, rezervacije za štete i rezervacije za neistekle rizike. U odnosu na 2020. godinu, bruto tehničke rezerve Društva su porasle za 7,0% ili 1,18 mil Eur, a zahvaljujući rastu rezervacija za sve tri kategorije. Ipak, najveći rast zabilježen je kod rezervacija za prenosne premije, koji je u korelaciji sa rastom bruto fakturisane premije (najveći rast prenosne premije desio se kod AO, kaska i nezgode).

Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama za 2021. godinu iznosi 1,28 mil Eur, tj. veći je za 11,9% ili 136,3 hiljada Eur u odnosu na prethodnu godinu, usled rasta udjela reosiguravača u rezervisanim štetama (zbog dvije veće rezervisane štete po osnovu osiguranja robe u prevozu).

Iz gore navedenog može se zaključiti da su i neto tehničke rezerve Društva u 2021. godini porasle u odnosu na prethodnu godinu i to za 6,6% ili 1,04 mil Eur, a njihova vrijednost iznosi 16,78 mil Eur.

Prenosne premije obračunavaju se u skladu sa važećom regulativom, primjenom »pro rata temporis« metode. U odnosu na 31.12.2020. ukupne prenosne premije Društva na kraju 2021. godine porasle su za 0,9 mil Eur ili 13,4%. Kao što je već navedeno, rast prenosne premije u korelaciji je sa rastom bruto fakturisane premije (prvenstveno kod AO, kaska i nezgode). Sa druge strane, udio reosiguravača u prenosnoj premiji je nešto niži u odnosu 2020. godinu (za 7,2% ili 50,8 hiljada Eur).

Rezervacije za štete na kraju 2021. godine iznose 9,46 mil Eur i čine ih:

- S** Bruto rezervacije za nastale prijavljene štete, uključujući rente (1,94 mil Eur)
- S** Bruto rezervacije za nastale neprijavljenе štete (6,73 mil Eur). Obračun ovih rezervi radi se primjenom Chain-Ladder metode za osiguranje od posledica nezgode, autokasko osiguranje i osiguranje od autoodgovornosti i osiguranja imovine od požara i drugih opasnosti, dok je kod ostalih osiguranja imovine primijenjena Loss ratio metoda. Za ostale vrste osiguranja, rezervacije

se obračunavaju na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim, a neriješenim štetama, u skladu sa regulativom.

S Bruto rezervacije za troškove procjenjivanja i likvidacije šteta (0,79 mil Eur).

Ukupne rezervacije za štete na kraju 2021. godine veće su za 1,4% ili 128,4 hiljada Eur u odnosu na 2020. godinu (uticao rast rezervacija po osnovu osiguranja robe u prevozu- formirane su dvije veće rezervacije čiji je ukupan iznos 550,1 hiljada Eur). Udio reosiguravača u rezervacijama šteta iznosi 623,5 hiljada Eur, odnosno neto rezervacije za štete iznose 8,83 mil Eur.

Rezerve za neistekle rizike Društvo obračunava u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za neistekle rizike. Ove rezerve formiraju se za pokriće obaveza iz osiguranja iz tekućeg perioda koje nastaju u narednom periodu, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu, ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije. Na kraju 2021. godine ove rezerve iznose 353,1 hiljada Eur i značajno su veće u odnosu na 2020. godinu, a usled rasta rezervacija za osiguranje od nezgode (zbog rasta prenosne premije za ovu vrstu osiguranja na kraju perioda, a koji je posledica višegodišnjih polisa ugovorenih preko NLB banke, kao i rasta odloženih troškova pribave koji su isto posledica saradnje sa NLB-om i visokih troškova provizije).

10.5. PRINOS INVESTICIONOG PORTFOLIJA AD SAVA OSIGURANJE

Tokom protekle godine, Društvo je ostvarilo finansijske prihode u iznosu od 588,9 hiljada Eur, dok su finansijski rashodi iznosili 28,6 hiljada Eur, odnosno Društvo je ostvarilo finansijski prinos u iznosu od 560,3 hiljada Eur. Ukupan finansijski prinos, u odnosu na 2020. godinu, veći je za 12,9 hiljada Eur ili 2,4%, Rast finansijskog prinosa generisan je rastom finansijskih prihoda sa jedne strane, ali i padom finansijskih rashoda sa druge strane.

Prinos investicionog portfolija u 2020. i 2021. godini

Prinos investicija	2020	Struktura	2021	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
Depoziti	48.902	8,9%	56.755	10,1%	7.853	116,1%
Državne obveznice (bez obv. sa drž. jamstvom)	487.481	89,1%	460.757	82,2%	-26.724	94,5%
Dani krediti	1.327	0,2%	1.316	0,2%	-11	99,2%
Investicione nekretnine	9.670	1,8%	41.340	7,4%	31.671	427,5%
Gotovinska sredstva	13	0,0%	139	0,0%	125	1033,9%
Ukupno	547.393	100,0%	560.307	100,0%	12.914	102,4%

Pregled finansijskih prihoda i rashoda

Prihodi investicija	2020	Struktura	2021	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
Depoziti	48.902	8,4%	56.783	9,6%	7.882	116,1%
Državne obveznice (bez obv. sa drž. jamstvom)	487.481	84,1%	460.757	78,2%	-26.724	94,5%
Dani krediti	1.327	0,2%	1.316	0,2%	-11	99,2%
Investicione nekretnine	41.919	7,2%	69.897	11,9%	27.978	166,7%
Gotovinska sredstva	13	0,0%	139	0,0%	125	1033,9%
Ukupno	579.642	100,0%	588.891	100,0%	9.250	101,6%

Rashodi investicija	2020	Struktura	2021	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
Depoziti	0	0,0%	28	0,1%	28	
Investicione nekretnine	32.249	100,0%	28.556	99,9%	-3.693	88,5%
Ukupno	32.249	100,0%	28.585	100,0%	-3.664	88,6%

Kada su u pitanju finansijski prihodi, zabilježen je rast u odnosu na 2020. godinu u iznosu od 9,2 hiljada Eur ili 1,6%, a usled većih prihoda od depozita i investicionih nekretnina. Naime, u 2021. godini imali smo više ugovora o depozitima pa i veće prihode. Kada su u pitanju investicione nekretnine, u 2021. godini imali smo veći broj izdatih nekretnina, pa je i prihod od zakupa veći. Takođe, ostvarena je dobit od prodaje investicionih nekretnina u iznosu od 9,5 hiljada Eur.

Sa druge strane, ostvareni finansijski rashodi u 2021. godini niži su od prošlogodišnjih za 3,7 hiljada Eur ili 11,4%, odnosno ostvaren je niži trošak amortizacije zbog prodaje određenih investicionih nekretnina u toku godine.

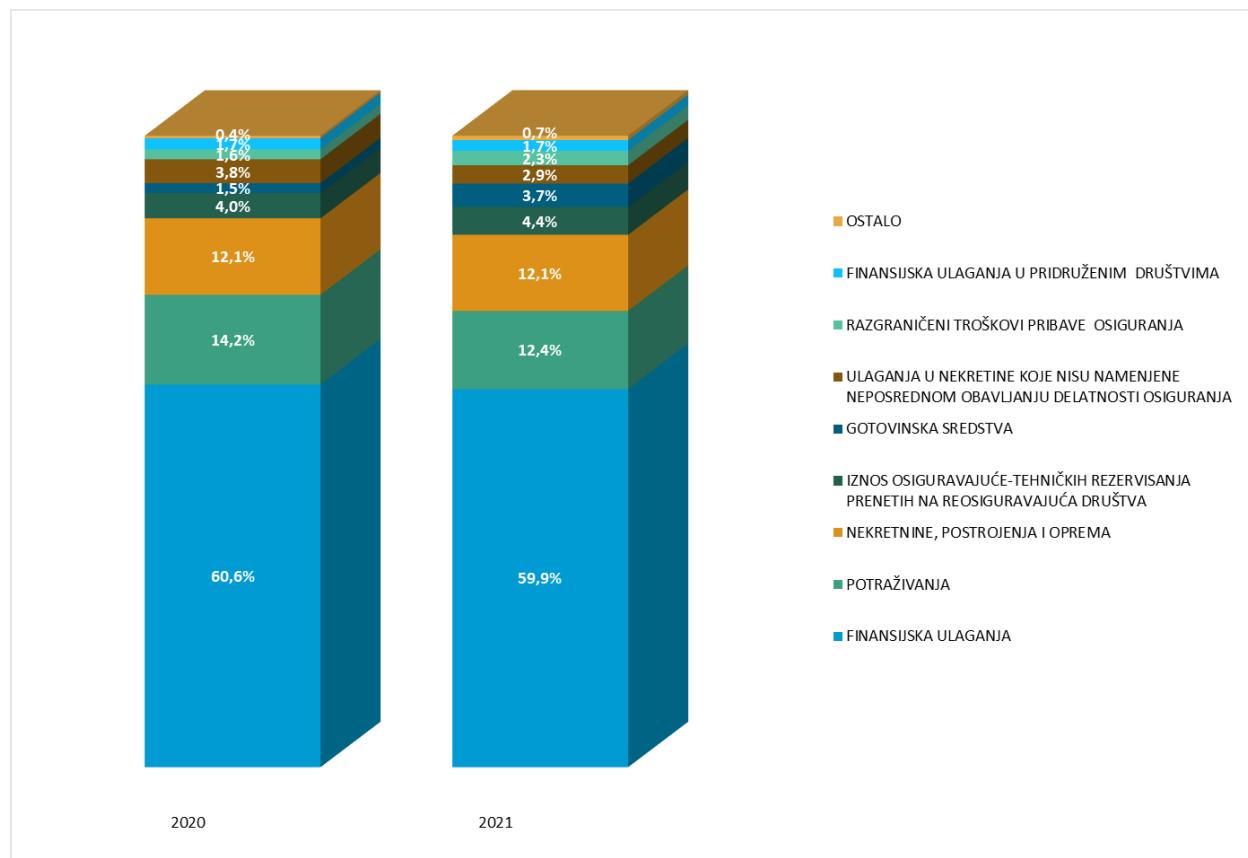
11. FINANSIJSKI POLOŽAJ

Osnovne kategorije finansijskog položaja

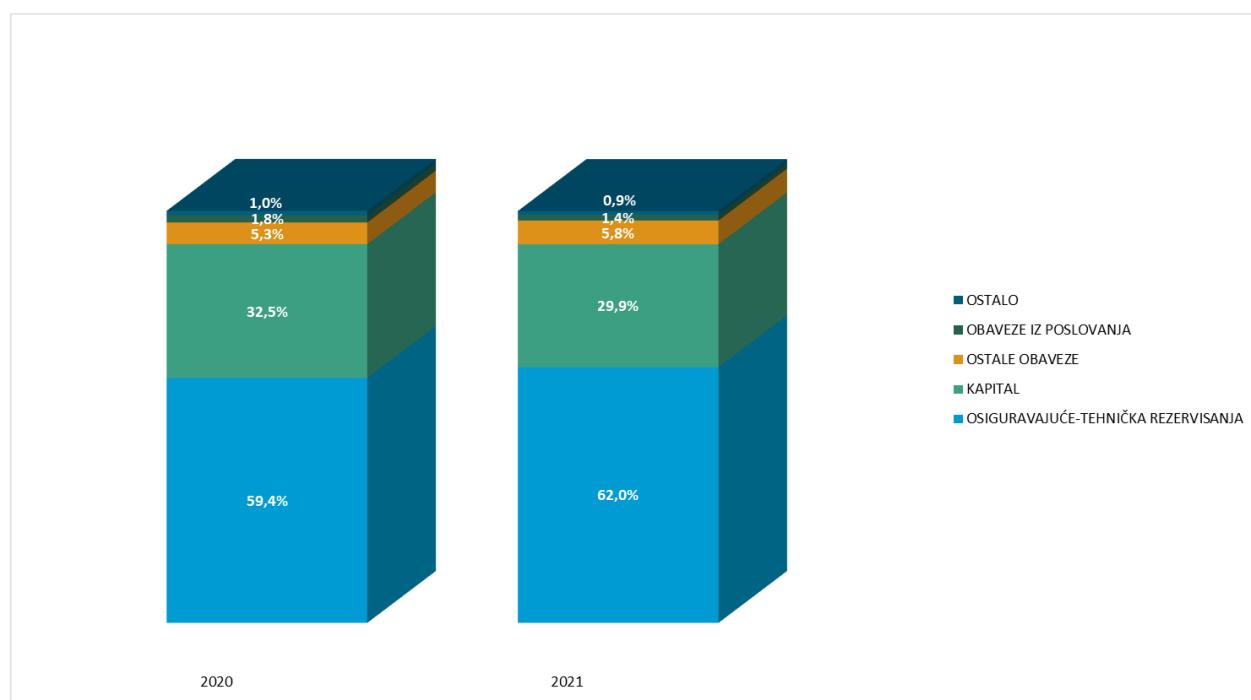
	2020	Struktura	2021	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
SREDSTVA	28.401.933	100,0%	29.118.285	100,0%	716.352	102,5%
NEMATERIJALNA IMOVINA	86.465	0,3%	126.450	0,4%	39.985	146,2%
NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	3.442.053	12,1%	3.513.850	12,1%	71.797	102,1%
DRUGA POTRAŽIVANJA I ODЛОŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0,0%	18.723	0,1%	18.723	
ULAGANJA U NEKRETINE KOJE NISU NAMENJENE NEPOSREDNOM OBAVLJANJU DELATNOSTI OSIGURANJA	1.083.033	3,8%	844.933	2,9%	-238.100	78,0%
FINANSIJSKA ULAGANJA U PRIDRUŽENIM DRUŠTVIMA	495.000	1,7%	495.000	1,7%	0	100,0%
FINANSIJSKA ULAGANJA	17.207.047	60,6%	17.431.748	59,9%	224.701	101,3%
ULAGANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK ULAGANJA	0	0,0%	0	0,0%	0	
IZNOS OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKIH REZERVISANJA PRENETIH NA REOSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	1.147.239	4,0%	1.283.513	4,4%	136.275	111,9%
SREDSTVA IZ FINANSIJSKIH UGOVORA	0	0,0%	0	0,0%	0	
POTRAŽIVANJA	4.036.840	14,2%	3.605.375	12,4%	-431.466	89,3%
RAZGRANIČENI TROŠKOVI PRIBAVE OSIGURANJA	446.404	1,6%	663.950	2,3%	217.546	148,7%
DRUGA SREDSTVA	30.925	0,1%	58.793	0,2%	27.867	190,1%
GOTOVINSKA SREDSTVA	426.926	1,5%	1.075.950	3,7%	649.023	252,0%
STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU	0	0,0%	0	0,0%	0	
OBAVEZE	28.401.933	100,0%	29.118.285	100,0%	716.352	102,5%
KAPITAL	9.231.650	32,5%	8.701.344	29,9%	-530.306	94,3%
PODREĐENE OBAVEZE	0	0,0%	0	0,0%	0	
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA	16.883.369	59,4%	18.064.307	62,0%	1.180.938	107,0%
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK ULAGANJA	0	0,0%	0	0,0%	0	
OSTALA REZERVISANJA	251.881	0,9%	225.235	0,8%	-26.646	89,4%
OBAVEZE VEZANE ZA STALNA (DUGOROČNA) SREDSTVA U VLASNIŠTVU PRODAJE	0	0,0%	0	0,0%	0	
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	21.422	0,1%	38.397	0,1%	16.975	179,2%
OBAVEZE IZ FINANSIJSKIH UGOVORA	0	0,0%	0	0,0%	0	
OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE	0	0,0%	2	0,0%	2	
OBAVEZE IZ POSLOVANJA	517.480	1,8%	410.917	1,4%	-106.563	79,4%
OSTALE OBAVEZE	1.496.130	5,3%	1.678.083	5,8%	181.952	112,2%

Bilansna suma Društva na dan 31.12.2021. godine iznosila je 29,12 mil Eur i uvećala se za 2,5% ili 0,72 mil Eur u odnosu na isti dan 2020. godine.

Horizontalna struktura aktive

Horizontalna struktura pasive

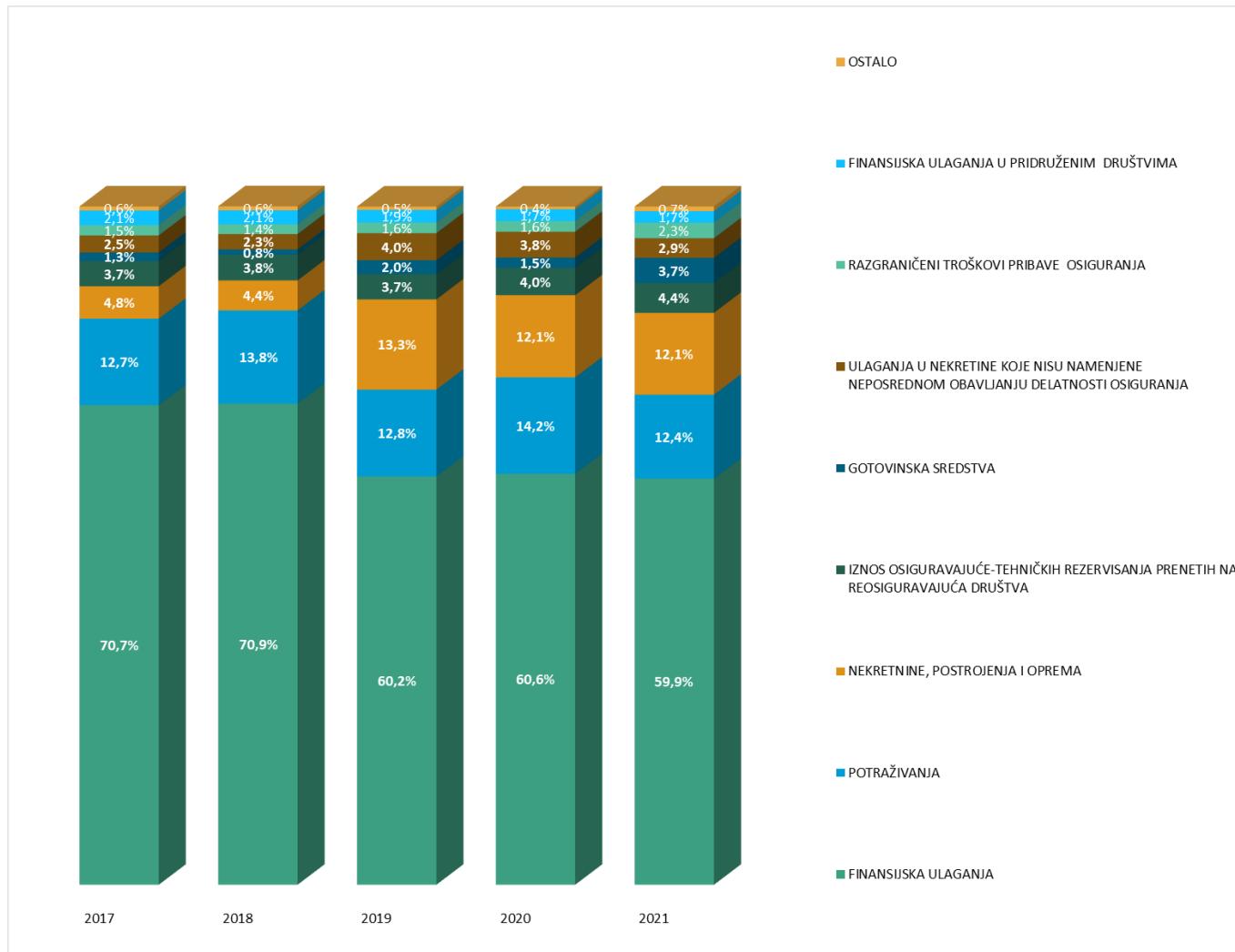

11.1. AKTIVA

Stanje i struktura aktive

	2017	Struktura	2018	Struktura	2019	Struktura	2020	Struktura	2021	Struktura
SREDSTVA	23.036.711	100,0%	24.107.225	100,0%	26.477.687	100,0%	28.401.933	100,0%	29.118.285	100,0%
NEMATERIJALNA IMOVINA	67.362	0,3%	59.657	0,2%	80.103	0,3%	86.465	0,3%	126.450	0,4%
NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	1.101.977	4,8%	1.066.331	4,4%	3.522.495	13,3%	3.442.053	12,1%	3.513.850	12,1%
DRUGA POTRAŽIVANJA I ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	6.467	0,0%	4.576	0,0%		0,0%		0,0%	18.723	0,1%
ULAGANJA U NEKRETINE KOJE NISU NAMENJENE NEPOSREDNOM OBavljanju DELATNOSTI OSIGURANJA	581.068	2,5%	548.484	2,3%	1.056.952	4,0%	1.083.033	3,8%	844.933	2,9%
FINANSIJSKA ULAGANJA U PRIDRUŽENIM DRUŠTVIMA	495.000	2,1%	495.000	2,1%	495.000	1,9%	495.000	1,7%	495.000	1,7%
FINANSIJSKA ULAGANJA	16.288.753	70,7%	17.095.871	70,9%	15.935.938	60,2%	17.207.047	60,6%	17.431.748	59,9%
ULAGANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK ULAGANJA		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%
IZNOS OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKIH REZERVISANJA PRENETIH NA REOSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	855.818	3,7%	908.631	3,8%	987.112	3,7%	1.147.239	4,0%	1.283.513	4,4%
SREDSTVA IZ FINANSIJSKIH UGOVORA		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%
POTRAŽIVANJA	2.936.370	12,7%	3.315.990	13,8%	3.390.789	12,8%	4.036.840	14,2%	3.605.375	12,4%
RAZGRANIČENI TROŠKOVI PRIBAVE OSIGURANJA	351.397	1,5%	348.539	1,4%	410.488	1,6%	446.404	1,6%	663.950	2,3%
DRUGA SREDSTVA	63.056	0,3%	72.646	0,3%	56.167	0,2%	30.925	0,1%	58.793	0,2%
GOTOVINSKA SREDSTVA	289.442	1,3%	191.499	0,8%	542.642	2,0%	426.926	1,5%	1.075.950	3,7%
STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU		0,0%		0,0%		0,0%		0	0,0%	0,0%

Struktura aktive u periodu 2017 – 2021

Struktura analiza aktive

	2020	Struktura	2021	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
SREDSTVA	28.401.933	100,0%	29.118.285	100,0%	716.352	102,5%
NEMATERIJALNA IMOVINA	86.465	0,3%	126.450	0,4%	39.985	146,2%
NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	3.442.053	12,1%	3.513.850	12,1%	71.797	102,1%
DRUGA POTRAŽIVANJA I ODЛОŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0,0%	18.723	0,1%	18.723	
ULAGANJA U NEKRETNINE KOJE NISU NAMENJENE NEPOSREDNOM OBAVLJANJU DELATNOSTI OSIGURANJA	1.083.033	3,8%	844.933	2,9%	-238.100	78,0%
FINANSIJSKA ULAGANJA U PRIDRUŽENIM DRUŠTVIMA	495.000	1,7%	495.000	1,7%	0	100,0%
FINANSIJSKA ULAGANJA	17.207.047	60,6%	17.431.748	59,9%	224.701	101,3%
ULAGANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK ULAGANJA	0	0,0%	0	0,0%	0	
IZNOS OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKIH REZERVISANJA PRENETIH NA REOSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	1.147.239	4,0%	1.283.513	4,4%	136.275	111,9%
SREDSTVA IZ FINANSIJSKIH UGOVORA	0	0,0%	0	0,0%	0	
POTRAŽIVANJA	4.036.840	14,2%	3.605.375	12,4%	-431.466	89,3%
RAZGRANIČENI TROŠKOVI PRIBAVE OSIGURANJA	446.404	1,6%	663.950	2,3%	217.546	148,7%
DRUGA SREDSTVA	30.925	0,1%	58.793	0,2%	27.867	190,1%
GOTOVINSKA SREDSTVA	426.926	1,5%	1.075.950	3,7%	649.023	252,0%
STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU	0	0,0%	0	0,0%	0	

Ukupna aktiva Društva na dan 31.12.2021. godine iznosi 29,12 mil Eur. U odnosu na 2020. godinu, aktiva je veća za 2,5%.

Najznačajniju stavku aktive čine finansijska ulaganja koja na poslednji dan 2021. godine iznose 17,43 mil Eur, što čini 59,9% ukupnog iznosa aktive. U odnosu na 2020. godinu, finansijska ulaganja su porasla za 1,3% ili 224,7 hiljada Eur, a usled povećanja ulaganja u obveznice.

Potraživanja čine 12,4% ukupne aktive i njihova ukupna vrijednost iznosi 3,61 mil Eur. U odnosu na 31.12.2020. ukupna potraživanja su se smanjila za 431,5 hiljada Eur ili 10,7%, što je posledica pada potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja (zbog bolje naplate u odnosu na 2020. godinu), kao i pada potraživanja iz reosiguranja (realizovano je nekoliko kompenzacije, a bilo je i nekoliko uplata od strane druge ugovorne strane). Usled navedenog, učešće potraživanja u ukupnoj aktivi Društva se smanjilo u odnosu na 2020. godinu.

Učešće nekretnina, postrojenja i opreme u aktivi Društva nije se promijenilo u odnosu na 2020. godinu i iznosi 12,1%. Ova stavka aktive iznosi 3,51 mil Eur i veća je od prošlogodišnjeg iznosa za 71,8 hiljada Eur ili 2,1%. Na rast ove stavke aktive uticao je rast neto sadašnje vrijednosti budućih zakupa.

Udio reosiguravača u tehničkim rezervama u izvještajnom periodu iznosi 1,28 mil Eur (što čini 4,4% ukupne aktive). U odnosu na 2020. godinu, udio reosiguravača je porastao za 11,9% ili 136,3 hiljada Eur (porastao je udio reosiguravača u rezervacijama za štete i to po osnovu osiguranja robe u prevozu -dvije veće rezervisane štete po osnovu kojih udio reosiguravača iznosi 400,1 hiljada Eur).

Gotovinska sredstva Društva na kraju 2021. godine iznosila su blizu 1,08 mil Eur i činila su 3,7% ukupne aktive Društva. Ova stavka aktive značajno je veća od prošlogodišnjeg iznosa (za 649 hiljada Eur ili čak 152%), a iz razloga što smo na 31.12.2021. imali jedan depozit više (u iznosu od 500 hiljada Eur sa dospijećem na dan 27.01.2022. godine).

2,9% ukupne aktive ili 844,9 hiljada Eur odnosi se na ulaganja u nekretnine koje nijesu namijenjene neposrednom obavljanju djelatnosti osiguranja (ova stavka aktive niža je u odnosu na prethodnu godinu za 22% ili 238,1 hiljada Eur iz razloga prodaje tri investicione nekretnine).

Razgraničeni troškovi pribave osiguranja na 31.12.2021. godine iznosi su skoro 664 hiljada Eur (što predstavlja 2,3% ukupne aktive Društva). Ovaj iznos veći je od prošlogodišnjeg za 217,5 hiljada Eur (ili čak 48,7%). Na rast razgraničenih troškova uticala je struktura premije (prihoda i prenosne premije) i dobijeni procenti za razgraničenje.

U 2021. godini nije bilo promjena kada su u pitanju ulaganja u pridruženim društvima. Učešće ove bilansne stavke u ukupnoj aktivi Društva iznosi 1,7%, a odnosi se na udjele u kapitalu zavisnih društava Sava Car-a i Sava Agent-a.

Preostalih 0,7% ukupne aktive odnosi se na nematerijalnu imovinu, druga potraživanja i odložena poreska sredstva i druga sredstva.

11.1.1. STANJE I STRUKTURA INVESTICIJA

Ukupan investicioni portfolio Društva na dan 31.12.2021. godine iznosi 19,85 mil Eur. U odnosu na 31.12.2020. godine, vrijednost investicionog portfolija je veća za 3,3% ili 635,6 hiljada Eur.

Stanje i struktura investicija u 2020. i 2021. godini

	2020	Struktura	2021	Struktura	Promjena u Eur	Promjena u %
Depoziti	4.476.052	23,3%	2.731.628	13,8%	-1.744.424	61,0%
Državne obveznice	12.643.149	65,8%	14.614.123	73,6%	1.970.975	115,6%
Državne obveznice (bez obv. sa državnim jamstvom)	12.643.149	65,8%	14.614.123	73,6%	1.970.975	115,6%
Poslovne obveznice		0,0%		0,0%		0
Poslovne obveznice sa državnim jamstvom		0,0%		0,0%		0
Obične poslovne obveznice		0,0%		0,0%		0
Covered bonds (krite obveznice)		0,0%		0,0%		0
Podređene poslovne obveznice		0,0%		0,0%		0
Ostale poslovne obveznice		0,0%		0,0%		0
Akcije (dionice)	50.000	0,3%	50.000	0,3%	0	100,0%
Akcije (dionice), koje kotiraju		0,0%		0,0%		0
Akcije (dionice), koje ne kotiraju	50.000	0,3%	50.000	0,3%	0	100,0%
Investicioni fondovi		0,0%		0,0%		0
Obveznički i novčani investicioni fondovi		0,0%		0,0%		0
Dionički i mješoviti investicioni fondovi		0,0%		0,0%		0
Infrastrukturni fondovi		0,0%		0,0%		0
Ulaganja u investicione kupone nekretninskih investicionih fondova		0,0%		0,0%		0
Dani krediti	37.846	0,2%	35.997	0,2%	-1.849	95,1%
Dani krediti zavisnim društvima		0,0%		0,0%		0
Dani krediti ostalim	37.846	0,2%	35.997	0,2%	-1.849	95,1%
Dani krediti infrastruktura		0,0%		0,0%		0
Ostali investicioni fondovi		0,0%		0,0%		0
Depoziti kod cedenata		0,0%		0,0%		0
Ukupno finansijske investicije	17.207.047	89,6%	17.431.748	87,8%	224.701	101,3%
Finansijske investicije u društvima u grupi i pridruženim društvima	495.000	2,6%	495.000	2,5%	0	100,0%
Investicione nekretnine	1.083.033	5,6%	844.933	4,3%	-238.100	78,0%
Gotovinska sredstava	426.926	2,2%	1.075.950	5,4%	649.023	252,0%
Ukupno investicioni portfolio	19.212.007	100,0%	19.847.631	100,0%	635.624	103,3%

Naš finansijski portfolio čine: obveznice, depoziti, akcije, dati krediti, finansijske investicije u pridruženim društvima, investicione nekretnine i gotovinska sredstva (sredstva kod poslovnih banaka i u blagajni Društva), pri čemu najveće učešće i dalje imaju obveznice (73,6%), a zatim depoziti (13,8%).

Kada je u pitanju struktura finanskog portfolija, primjećuje se da je u 2021. godini došlo do rasta učešća obveznica sa jedne strane i pada učešća depozita sa druge strane u odnosu na 2020. godinu. Ovo iz razloga što je Društvo tokom 2020. godine, zbog krizne situacije sa Covid-19, dio sredstava od dospjelih obveznica plasiralo u depozite u CG bankama na kraći rok, zbog dostupnosti za vrijeme pandemije, vodeći računa da stepen pokrivenosti bruto tehničkih rezervi i dalje bude na optimalnom nivou. Kako se situacija sa Covid-19 donekle stabilizovala, i kako sama pandemija nije imala negativnih efekata na ovu oblast poslovanja, to je Društvo u 2021. godini nastavilo sa ulaganjem u obveznice (kao što je to činilo i u godinama prije pandemije).

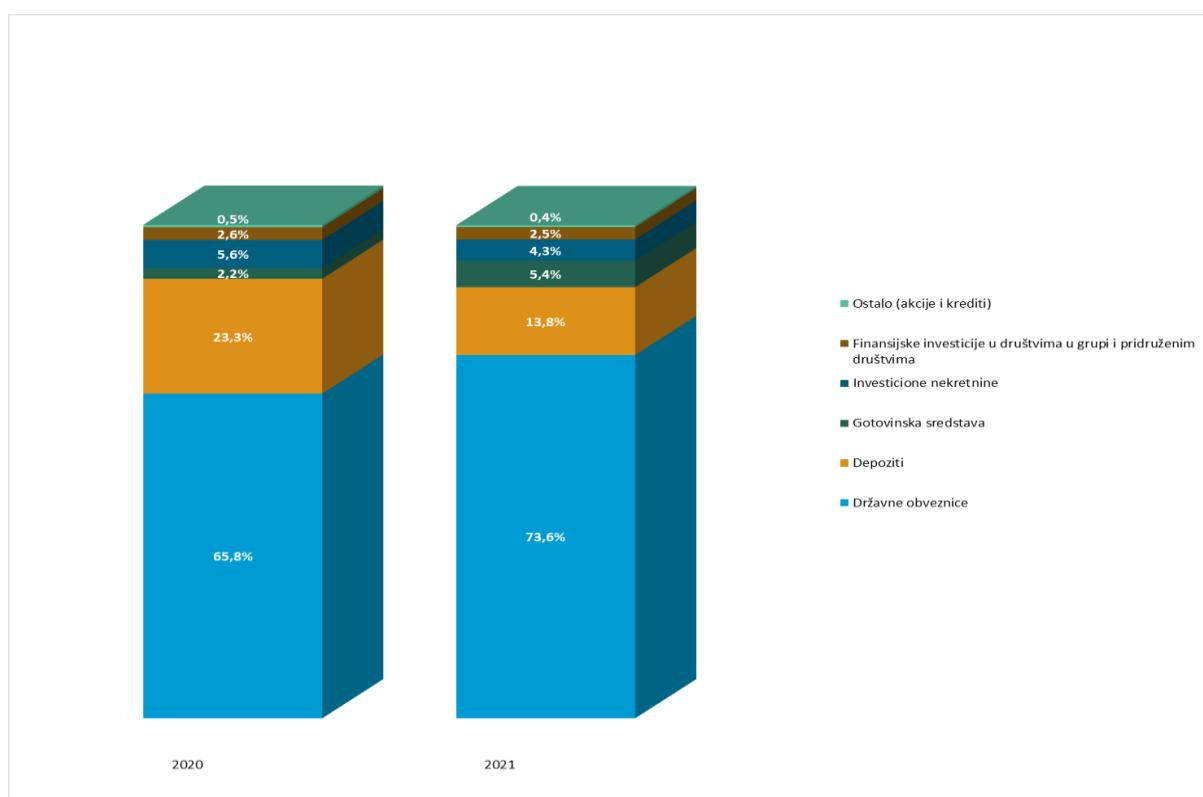
Gotovinska sredstva na kraju 2021. godine bilježe značajan rast učešća u ukupnom portfoliju Društva (sa 2,2 na 5,4%), a iz razloga rasta ovih sredstava za 649 hiljada Eur u odnosu na prethodnu godinu (na 31.12.2021. imali jedan kratkoročni depozit i to u iznosu od 500 hiljada Eur sa dospijećem na dan 27.01.2022. godine).

Vrijednost ulaganja u investicione nekretnine se smanjila odnosu na prethodnu godinu za 22% ili 238,1 hiljada Eur iz razloga prodaje tri investicione nekretnine. Usled navedenog smanjilo se i učešće ove vrste ulaganja u ukupnom portfoliju Društva (sa 5,6 na 4,3%).

Kada su u pitanju ostale vrste ulaganja, nije bilo značajnijih izmjena u 2021. godini.

Na dan 31.12.2021. godine Društvo nije imalo obaveza po osnovu uzetih kredita.

Struktura investicionog portfolija u 2020. i 2021. godini

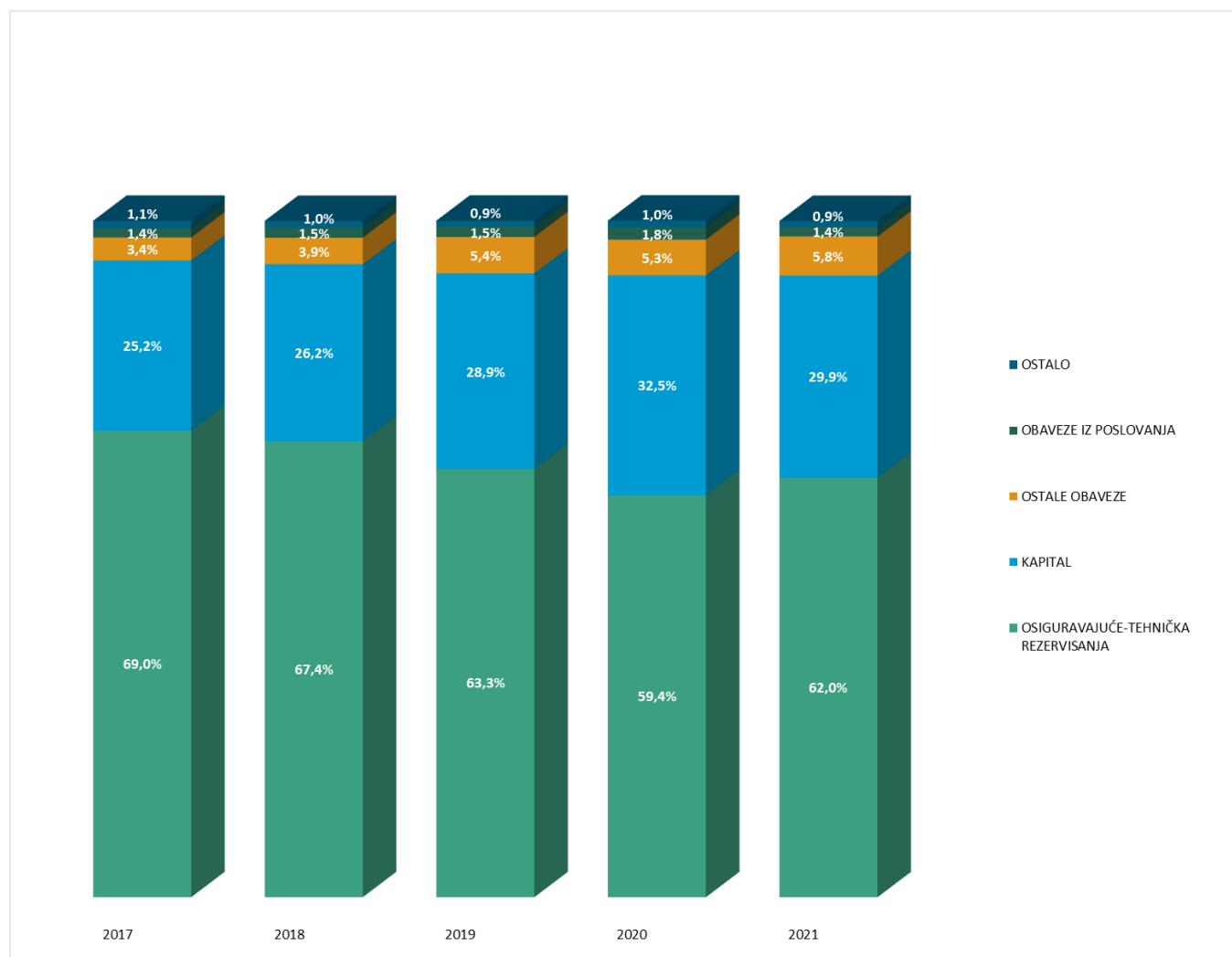

11.2. PASIVA

Stanje i struktura pasiva

	2017	Struktura	2018	Struktura	2019	Struktura	2020	Struktura	2021	Struktura
OBAVEZE	23.036.711	100,0%	24.107.225	100,0%	26.477.687	100,0%	28.401.933	100,0%	29.118.285	100,0%
KAPITAL	5.794.784	25,2%	6.312.130	26,2%	7.660.274	28,9%	9.231.650	32,5%	8.701.344	29,9%
PODREĐENE OBAVEZE		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA	15.890.036	69,0%	16.247.498	67,4%	16.762.078	63,3%	16.883.369	59,4%	18.064.307	62,0%
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%
OSTALA REZERVISANJA	208.568	0,9%	221.610	0,9%	198.372	0,7%	251.881	0,9%	225.235	0,8%
OBAVEZE VEZANE ZA STALNA (DUGOROČNA) SREDSTVA U VLASNIŠTVU PRODAJE		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	42.101	0,2%	20.110	0,1%	31.780	0,1%	21.422	0,1%	38.397	0,1%
OBAVEZE IZ FINANSIJSKIH UGOVORA		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%
OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%
OBAVEZE IZ POSLOVANJA	316.053	1,4%	360.535	1,5%	401.474	1,5%	517.480	1,8%	410.917	1,4%
OSTALE OBAVEZE	785.169	3,4%	945.343	3,9%	1.423.708	5,4%	1.496.130	5,3%	1.678.083	5,8%

Struktura pasive u periodu 2017 – 2021

Struktura analiza pasive

	2020	Struktura	2021	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
OBAVEZE	28.401.933	100,0%	29.118.285	100,0%	716.352	102,5%
KAPITAL	9.231.650	32,5%	8.701.344	29,9%	-530.306	94,3%
PODREĐENE OBAVEZE	0	0,0%	0	0,0%	0	0
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA	16.883.369	59,4%	18.064.307	62,0%	1.180.938	107,0%
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK ULAGANJA	0	0,0%	0	0,0%	0	0
OSTALA REZERVISANJA	251.881	0,9%	225.235	0,8%	-26.646	89,4%
OBAVEZE VEZANE ZA STALNA (DUGOROČNA) SREDSTVA U VLASNIŠTVU PRODAJE	0	0,0%	0	0,0%	0	0
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	21.422	0,1%	38.397	0,1%	16.975	179,2%
OBAVEZE IZ FINANSIJSKIH UGOVORA	0	0,0%	0	0,0%	0	0
OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE	0	0,0%	2	0,0%	2	0
OBAVEZE IZ POSLOVANJA	517.480	1,8%	410.917	1,4%	-106.563	79,4%
OSTALE OBAVEZE	1.496.130	5,3%	1.678.083	5,8%	181.952	112,2%

Tehničke rezerve, kojim Društvo garantuje sigurnost osiguranika, predstavlja najznačajniju stavku pasive. Učešće tehničkih rezervi u ukupnoj pasivi na kraju 2021. godine iznosiло je 62,0%, što predstavlja nešto veće učešće u odnosu na 2020. godinu. Kada se uporede podaci o iznosima tehničkih rezervacija na kraju 2020. i 2021. godine, primjećuje se da su tehničke rezervacije na kraju 2021. godine veće za 1,18 mil Eur ili 7,0% (usled rasta rezervacija sve tri kategorije rezervacija: rezervacija za štete, rezervacija za prenosne premije i rezervacija za neistekle rizike).

Kapital čini 29,9% ukupne pasive Društva i iznosi 8,7 mil Eur. U odnosu na 2020. godinu, kapital Društva je manji za 530 hiljada Eur ili 5,7%, usled nižeg iznosa zadržane dobiti iz prethodnih godina, ali i nižeg iznosa revalorizacionih rezervi. Zadržana dobit je niža zbog isplate dividende, kao i nagrada zaposlenima, dok je na smanjenje iznosa revalorizacionih rezervi uticao pad vrednosti AFS obveznica u odnosu na kraj prethodne godine.

Ostale obaveze čine 5,8% ukupne pasive i iznose 1,68 mil Eur (preventiva, porez na dobit, porez na premiju, obaveze prema dobavljačima, obaveze po osnovu zakupa a u skladu sa IFRS 16, itd). Ostale obaveze su veće u odnosu na 31.12.2020. godine za 12,2% ili nominalno 182,0 hiljada Eur, uglavnom zbog povećanja obaveza za dugoročne zakupe, kao i povećanja izdvojenih sredstava za bespovratnu preventivu i PVR- odloženi prihodi.

Obaveze iz poslovanja Društva za 2021. godinu iznose blizu 411 hiljada Eur (obaveze za štete, obaveza za porez na dobit, primljeni avansi, obaveze prema reosiguravačima i saosiguravačima i td) i čine 1,4% ukupne pasive Društva, što je na nešto nižem nivou u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na 2020. godinu, ove obaveze su niže za 106,6 hiljada Eur ili 20,6%, a iz razloga što za 2021. godinu imamo niže obaveze iz reosiguranja, kao i niže obaveze po primljenim avansima.

Ostala rezervisanja na kraju 2021. godine iznose 225,2 hiljada Eur i za 10,6% su niža u odnosu na 2020. godinu, a odnose se na: rezervisanja za sudske i radne sporove, rezervisanja za jubilarne nagrade i otpremnine i PVR za razgraničene obaveze za poreze po osnovu nenaplaćene premije. Ako uporedimo podatke za 2021. i 2020. godinu, vidimo da je pad ostalih rezervisanja posledica nižih rezervisanja za porez po osnovu nenaplaćene premije. Učešće ostalih rezervisanja u ukupnim izvorima sredstava nešto je veće u odnosu na 2020. godinu (0,8%).

Zanemarljivo učešće u ukupnoj pasivi Društva imaju odložene poreske obaveze (0,1% - učešće na nivou iz 2020. godine). Odložene poreske obaveze već su za skoro 17,0 hiljada Eur ili 79,2% u odnosu na prethodnu godinu (zbog prodaje nekretnina sadašnja knjigovodstvena vrijednost imovine u poreske svrhe je manja od one u računovodstvene svrhe, pa je odložena obaveza veća).

11.2.1. TEHNIČKE REZERVE

Bruto tehničke rezerve Društva formirane su u skladu sa regulativom i na dan 31.12.2021. iznose 18,06 mil Eur. Udio reosiguravača u BTR iznosi 1,28 mil Eur, odnosno neto tehničke rezerve Društva iznose 16,78 mil Eur.

Stanje tehničkih rezervacija

Bruto tehničke rezerve	2020	Učešće	2021	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	7.405.191	43,9%	8.250.895	45,7%	845.704	111,4%
Rezervacije za štete	9.331.945	55,3%	9.460.302	52,4%	128.357	101,4%
Rezervacije za neistekle rizike	146.233	0,9%	353.110	2,0%	206.877	241,5%
Ukupno	16.883.369	100,0%	18.064.307	100,0%	1.180.938	107,0%

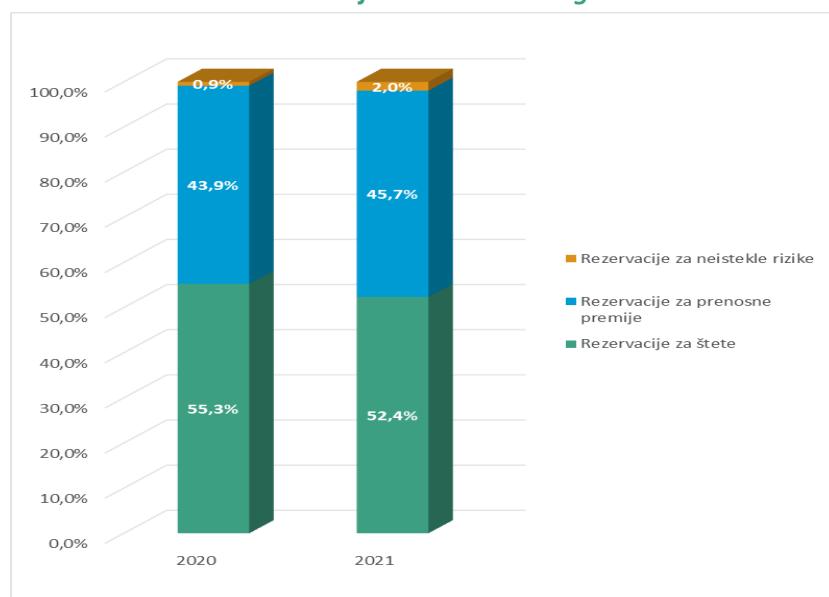
Reosiguravajuće tehničke rezerve	2020	Učešće	2021	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	710.847	62,0%	660.003	51,4%	-50.843	92,8%
Rezervacije za štete	436.392	38,0%	623.510	48,6%	187.118	142,9%
Rezervacije za neistekle rizike	0	0,0%	0	0,0%		
Ukupno	1.147.239	100,0%	1.283.513	100,0%	136.275	111,9%

Neto tehničke rezerve	2020	Učešće	2021	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	6.694.344	42,5%	7.590.892	45,2%	896.547	113,4%
Rezervacije za štete	8.895.553	56,5%	8.836.791	52,7%	-58.761	99,3%
Rezervacije za neistekle rizike	146.233	0,9%	353.110	2,1%	206.877	241,5%
Ukupno	15.736.130	100,0%	16.780.793	100,0%	1.044.663	106,6%

Bruto tehničke rezerve čine rezervacije za prenosne premije, rezervacije za štete i rezervacije za neistekle rizike.

Kada je u pitanju struktura bruto tehničkih rezervi, najveće učešće imaju rezervacije za štete (52,4%).

Struktura tehničkih rezervacija u 2020. i 2021. godini

11.3. ADEKVATNOST KAPITALA

Adekvatnost kapitala obračunava se u skladu sa važećom zakonskom regulativom:

ADEKVATNOST KAPITALA		
KAPITAL DRUŠTVA NA DAN 31.12.2021.		
I	OSNOVNI KAPITAL - član 92a	7.023.117
1	Uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranje, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija	4.033.303
2	Rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja-revalorizacione rezerve	
3	Rezerve iz dobiti	
4	Prenesena dobit iz prethodnih godina	3.116.264
Umanjenje osnovnog kapitala (-)		126.450
1	Otkupljene sopstvene akcije	
2	Nematerijalnu imovinu	126.450
3	Preneseni gubitak i gubitak tekuće godine	
4	Razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete	
II	DOPUNSKI KAPITAL-iznos ne smije prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala član 92b	0
1	Akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija	
2	Podređeni dužnički instrumenti	0
3	Rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povezanim akcijama	
4	Druge kategorije	
III	UMANJENJE KAPITALA - član 92c (-)	0
1	Za udjele u drugim društвima za osiguranje, reosiguranje, bankama, brokersko-dilerskim društвima,društвima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava.	
2	Ulaganje u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društvo iz tačke 1 ovog člana, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava.	
3	Akcije koje se ne kotiraju na organizovanim tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.	
UKUPNO KAPITAL DRUŠTVA (I+II-III)		7.023.117
GARANTNI KAPITAL		7.023.117
MINIMALNI AKCIJSKI KAPITAL PO ZAKONU		3.000.000
MARGINA SOLVENTNOSTI		2.253.513

Ukupan kapital Društva na 31.12.2021. godine iznosi 7,02 mil Eur. U skladu sa Zakonom o osiguranju, zadovoljena su sva 3 kriterijuma za iznos ukupnog kapitala:

1	Ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti	> za 4.769.604
2	Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 marginе solventnosti	> za 6.271.946
3	Garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu akcijskog kapitala propisanog čl. 21 zakona	> za 4.023.117

Društvo ulaže sredstva tehničkih rezervi u skladu sa čl. 90. Zakona o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje. Rizičnost i struktura deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi su u skladu sa važećim propisima. Društvo je uložilo i deponovalo sredstva tehničkih rezervi tako da obezbijedi usklađenost sa vrstom poslova osiguranja koje obavlja i ročnu usklađenost deponovanih i uloženih sredstava i obaveza Društva za koje se formiraju tehničke rezerve. Vodilo se računa o isplativosti, odnosno tržišnosti deponovanja i ulaganja

kojima se neće ugroziti njihova realna vrijednost i drugim mjerama da bi se obezbijedila sigurnost deponovanja i ulaganja u skladu sa pravilima kontrole i upravljanja rizika.

Pokrivenost bruto tehničkih rezervisanja Društva na kraju 2021. godine iznosi 113,4%. Kada je u pitanju obračun pokrivenosti BTR, u skladu sa domaćom regulativom moramo zadovoljiti određene kriterijume:

- Iznos gotovinskih sredstava koja se uzimaju za pokriće BTR može iznositi max 3% BTR.
- U pokriće BTR uzima se u obzir samo udio reosiguravača, ali ne i udio po osnovu saosiguranja.
- U pokriće BTR uzimaju se investicione nekretnine koje, u skladu sa domaćom regulativom, zadovoljavaju kriterijume za to.

Pokrivenost neto tehničkih rezervisanja Društva na 31.12.2021. godine iznosi 114,4%.

POKRIVENOST TEHNIČKIH REZERVI	31.12.2021
Bruto osiguravajuće tehnička rezervisanja	18.064.307
Plasmani za pokrivenost osiguravajućih tehničkih rezervisanja	17.845.751
Gotovinska sredstava za pokrivenost osiguravajućih tehničkih rezervisanja	541.929
Potraživanja kod osiguravajućih društva za pokrivenost osiguravajućih tehničkih rezervisanja	
Potraživanja kod reosiguravajućih društva za pokrivenost osiguravajućih tehničkih rezervisanja	
Ostale stavke, koje se uključuju u pokrivenost osiguravajuće tehničkih rezervisanja	815.207
Iznos osiguravajuće tehničkih rezervisanja, prenet na reosiguravajuća društva	1.283.514
Pokrivenost bruto osiguravajućih tehničkih rezervisanja (v %)	113,41%
Višak / deficit plasmanov i ostalih stavki za pokrivenost bruto osiguravajućih tehničkih rezervisanja	2.422.094
Neto osiguravajuće tehnička rezervisanja	16.780.793
Pokrivenost neto osiguravajućih tehničkih rezervisanja (v %)	114,43%
Višak / deficit plasmanov i ostalih stavki za pokrivenost neto osiguravajućih tehničkih rezervisanja	2.422.094

Uzeti krediti	
Pokrivenost bruto osiguravajućih tehničkih rezervisanja (v %) - bez uzetih kredita	113,41%
Višak / deficit plasmanov i ostalih stavki za pokrivenost bruto osiguravajućih tehničkih rezervisanja - bez uzetih kredita	2.422.094
Pokrivenost neto osiguravajućih tehničkih rezervisanja (v %) - bez uzetih kredita	114,43%
Višak / deficit plasmanov i ostalih stavki za pokrivenost neto osiguravajućih tehničkih rezervisanja - bez uzetih kredita	2.422.094

12. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Sava osiguranje, kao savremeno i moderno osiguravajuće društvo, fokusirano je na uvođenje i korišćenje novih tehnologija u svakodnevnom poslovanju Društva, što je aktuelna kriza sa Covid-19 samo još više ubrzala. Tako je, s obzirom na činjenicu da pandemija još uvijek traje, i tokom 2021. godine određeni broj zaposlenih radio sa udaljenih lokacija, a uglavnom su se na isti način održavali sastanci i obuke. Tokom godine, u Društvu se kontinuirano radilo na modernizaciji poslovanja (uvođenje novih servisa za klijente), automatizaciji poslovanja, ali i razvoju i modernizaciji prodajne mreže.

Dakle, jedan od prioriteta Društva u protekloj godini bila je implementacija novih aplikacija/servisa:

- Informativni obračun troškova registracije,
- Dnevnik događaja,
- Online zakazivanje teničkih pregleda,
- Cocos platforma,
- Simcorp (softver za vrednovanje investicija),
- Programsko rješenje za izradu fiskalizovanih izlaznih bezgтовinskih računa,
- Kadrovska evidencija,
- Aplikacija za ažuriranje rizika,
- Registar incidenata na RedMine-u,
- Kreiranje novih i dorada postojećih izvještaja u ASP-u.

Takođe, tesitanje novih funkcionalnosti softwera ASP i unapređenje Webshop-a bili su prioriteti u protekloj godini.

Tokom godine, Društvo je izvršilo nabavku:

- nove opreme (namještaj, računari i ostala oprema) u iznosu od 53,9 hiljada Eur i
- razvoj softwera (stalna nematerijalna sredstva) u iznosu od 77,6 hiljada Eur.

13. UPRAVLJANJE RIZICIMA

13.1. FUNKCIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA

U Društvu se nastoji da se upravljanje rizicima ugradi kao standard u procese upravljanja, planiranja i donošenja odluka.

Sam proces upravljanja rizicima ustvari predstavlja proces kontinuiranog identifikovanja i procjene rizika, definisanja mjera za upravljanje rizicima i praćenja njihove realizacije.

Odjeljenje za upravljanje rizicima koordinira i razvija proces upravljanja rizicima. U pomenutom odjeljenu, tokom godine sproveđene su sledeće aktivnosti:

- S** Ažuriranje Kataloga rizika sa stanjem na 30.06 i 31.12.2021 (implementirana je aplikacija za ažuriranje Kataloga rizika);
- S** Ažuriranje i vođenje baze incidenata (implementiran je projekat „Registar incidenata“ na RedMine-u);
- S** Ažuriranje baze indikatora operativnih rizika;
- S** Izvještavanje o rizicima (Godišnji izvještaj o upravljanju rizicima, kvartalni izvještaji, isl);
- S** Priprema novih i ažuriranje postojećih internih akata iz oblasti upravljanja rizicima (Strategija upravljanja rizicima, Politika upravljanja rizicima, Politika upravljanja operativnim rizicima Društva, Politika internih kontrola);
- S** Edukacija i unapređenje znanja iz oblasti upravljanja rizicima (radionica u organizaciji Crnogorskog aktuarskog društva).

Pored navedenog, u cilju praćenja rizika tokom godine, pripremaju se i dostavljaju Izvršnom direktoru i Odboru direktora razni periodični izvještaji. Takođe, radi efikasnijeg funkcionisanja sistema upravljanja rizicima, Društvo je propisalo i uspostavilo sistem interne kontrole i podjelu dužnosti. Treba napomenuti i to da je Interna revizija u okviru izvršenih revizija i ostalih aktivnosti tokom 2021. godine vršila uvid i ocjenu efikasnosti upravljanja rizicima i sistemom internih kontrola.

Takođe, upravljanje rizicima je integrисано u proces planiranja, tj. Finansijski i Strateški plan Društva pripremljeni su u skladu sa zadatim ciljevima definisanim Risk strategijom Grupacije. U tom smislu, prilikom planiranja za 2022. godinu i strateški period vodilo se računa da Društvo ima dobre planirane pokazatelje o:

- S** **Kapitalu Društva** (ratio solventnosti treba da bude u intervalu od 110% do 130%, a nikako ne bi trebao da bude ispod 100%). Prema planu za 2022. godinu, ratio solventnosti iznosi 228%. Drugim riječima, planirana adekvatnost kapitala u skladu sa domaćom regulativom je na zadovoljavajućem nivou. Prilikom planiranja, zadovoljena su sva 3 kriterijuma za iznos ukupnog kapitala (ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti, garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti, garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu minimalnog akcijskog kapitala).
- S** **Profitabilnosti Društva** tj. da
 - kombinovani koeficijent bude ispod 95% uz mogućnost odstupanja 2%. U skladu sa planiranim kretanjima premije, šteta, troškova i ostalih prihoda i rashoda Društva, planirani neto kombinovani S&P koeficijent za narednu godinu iznosi 91,9%.

S Finansijskim rizicima tj. da

- Pokriće bruto tehničkih rezervi bude u rasponu od 105% do 110% (limit ispod kog ne bi smjela da padne pokrivenost je 100%). Tako je za 2022. godinu Društvo planiralo da po osnovu ulaganja i deponovanja finansijskih sredstava, ima prekopokrivenost bruto tehničkih rezervi u iznosu od 108,9%, odnosno prekopokrivenost neto tehničkih rezervi u iznosu od 109,5%.
- Kursne razlike budu u rasponu od 0,85 do 1,15. Ipak, kako Društvo u svom poslovanju nije izloženo ovom riziku, tako nije planiran pomenuti pokazatelj.
- Ulaganja se vrše u skladu sa strateškim planom Grupe i pravilima definisanim GAM-om.
- Struktura investicija bude u skladu sa važećim zakonodavstvom i propisanim limitima ulaganja.
- Ulaganje imovine sprovodi u skladu sa odredbama i pravilima koja su određena trenutno važećim pravilima za finansijsko poslovanje društava unutar Grupe.

S Likvidnosti Društva tj. da Društvo ima dobru likvidnost (sposobnost blagovremenog isplaćivanja šteta i drugih obaveza Društva). I u 2022. godini, kao i do sada, prilikom investiranja, vodiće se računa da se višak sredstava iznad pokrića tehničkih rezervi ulaže u strateška i visoko likvidna sredstva.

S Operativnim rizicima. Društvo će u narednoj godini posebnu pažnju posvetiti operativnim rizicima i to: IT rizicima, rizicima vezano za kadrove, poslovne procese i klijente, kako ne bi bile ugrožene razvojne aktivnosti kako Društva, tako i Grupacije kojoj pripadamo. U tom smislu, Društvo će nastaviti sa praćenjem definisanih indikatora operativnih rizika.

S Strateškim rizicima. U 2022. godini, kao i do sada, Društvo će voditi računa o rizicima koji bi mogli da imaju negativan uticaj na reputaciju tj. ugled Društva. Naše aktivnosti biće usmjerene na ostvarivanju zacrtanih strateških ciljeva Društva, kao i na praćenje izmjena zakonske regulative, a vodiće se računa i o rizicima koje potencijalno mogu donijeti novi projekti.

Društvo se uspješno izborilo sa otežavajućim okolnostima poslovanja u uslovima pandemije Covid-19 i sve rizike je držalo pod kontrolom.

U protekloj godini nije bilo drugih značajnih posledica nastalih usled internih promjena u Društvu, implementiranih mjera za postupanje sa rizicima ili promjena u poslovnoj politici. U skladu sa domaćom zakonskom regulativom, Društvo je održavalo propisanu adekvatnost kapitala i time svoje rizike u poslovanju u svakom trenutku držalo pod kontrolom. Društvo je u protekloj godini usvojilo i ažuriralo niz politika, pravilnika, procedura i ostalih internih akata, a sve u cilju efikasnijeg upravljanja rizicima.

13.1.1. KATEGORIJE RIZIKA

Identifikovani rizici kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju evidentirani su u katalogu rizika, a svrstani su u sledeće kategorije:

Operativni rizik je rizik gubitaka zbog neadekvatnih ili pogrešnih internih poslovnih procesa odnosno događaja prouzrokovanih greškama zaposlenih, greškama sistema ili nastupanja nepovoljnih spoljnih događaja. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik internih i eksternih prevara, rizik zaposlenih i zaštite na radu, rizik povezan sa klijentima, proizvodima i poslovnom praksom, rizik oštećenja materijalne imovine, rizik prekida rada i pada sistema, rizik upravljanja procesima, rizik usklađenosti sa zakonima i propisima. U Društvu se vodi računa da se operativni rizici svedu na minimum. U tom smislu, nastoji se da se blagovremeno donose i ažuriraju procedure i uputstva za rad, unaprijedi sistem internih kontrola i nadzora nad zaposlenima.

Posebna pažnja posvećuje se usavršavanju zaposlenih i unapređenju koordinacije između sektora i službi. Takođe, kontinuirano se prate izmjene računovodstvenih politika i zakonske regulative, kao i usklađenost internih akata sa važećim zakonskim propisima.

Strateški rizik je rizik gubitka odnosno neočekivanog pada vrijednosti Društva usled negativnih efekata odluka menadžmenta, promjena u poslovnom i pravnom okruženju i razvoju tržišta. Strateški rizici su svrstani u unutrašnje (rizik strateškog planiranja, rizik reputacije, rizik projekta, rizik lošeg upravljanja troškovima, rizik neadekvatne IT podrške, rizik strateškog investiranja, rizici Grupacije) i spoljašnje (uticaj tržišnih i ekonomskih uticaja na poslovanje, politički rizik, rizik demografskih i socijalnih promjena i rizik osiguranja, regulatorni rizik, rizik konkurenциje, rizik gubitka ključnih partnera).

Društvo svakodnevno preduzima aktivnosti u cilju minimiziranja strateških rizika: učešće u pripremama izmjena zakonske regulative, komunikacija sa regulatornim organima, kontinuirano praćenje i analiza dešavanja na tržištu osiguranja, izrada raznih analiza isl.

Rizik likvidnosti jerizik nemogućnosti ispunjavanja tekućih ili kratkoročnih obaveza ili ispunjavanja istih pod nepovoljnim uslovima. Rizik likvidnosti se prije može definisati kao rizik koji proizilazi iz kratkoročnog cash flow-a, nego kao rizik koji proizilazi iz dugoročne neuravnoteženosti imovine i obaveza. Drugim riječima, rizik likvidnosti označava opasnost da za održavanje poslovnih aktivnosti Društva ne postoje dovoljna likvidna sredstva. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik pada kreditnog rejtinga, rizik nedostupnosti i nelikvidnosti tržišta kapitala, rizik neočekivanih finansijskih obaveza i rizik neplaćanja obaveza.

Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za pravovremenim plaćanjem šteta i drugih obaveza. U Sektoru za finansije i računovodstvo dnevno se prate prilivi i odlivi finansijskih sredstava i rade se dnevne, nedjeljne i mjesecne analize. Na nivou Društva nedjeljno se održavaju sastanci Komiteta za praćenje likvidnosti (ALCO).

Tržišni rizik je rizik koji nastaje usled fluktuacija vrijednosti imovine, obaveza i parametara koji utiču na tržišne cijene (uključujući rizik od neočekivanog pada tržišne vrijednosti portfolija usled pogoršanja kreditne sposobnosti druge strane). Ovaj rizik uključuje sledeće podvrste rizika: rizik kamatne stope, rizik vlasničkih hartija od vrijednosti, rizik imovine, kreditni rizik, valutni rizik, rizik koncentracije i rizik inflacije.

U skladu sa zakonskom regulativom, Društvo slobodna sredstva deponuje i ulaže, ali u isto vrijeme vodi računa o održavanju likvidnosti i blagovremenoj isplati šteta i drugih obaveza Društva. Ulaganje sredstava finansijskog portfolija Društva obezbijeđeno je ugovorenim kamatnim stopama, po osnovu čega Društvo ostvaruje značajne finansijske prihode. Zato se redovno analiziraju promjene novčanih tokova, kamatnih stopa, a prate se i kretanja kreditnog rejtinga banaka, cijena nekretnina itd.

Društvo je posebno izloženo cjenovnom riziku, kroz uticaj promjena cijena hartija od vrijednosti sa kojima Društvo raspolaze u svom portfelju. I u 2021. godini, kao i ranijih godina, dominantno učešće u portfoliju Društva imale su državne obveznice (mada je došlo do smanjenja njihovog učešća u korist depozita, a sve u cilju održavanja likvidnosti u vrijeme pandemije).

Rizik druge ugovorne strane je rizik gubitka zbog nemogućnosti druge strane da na vrijeme i u cijelosti ispunji svoje obaveze. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik nemogućnosti naplate potraživanja, rizik nemogućnosti naplate potraživanja iz poslova osiguranja, rizik neispunjerenja obaveza iz poslova reosiguranja.

Upravljanje ovim rizikom vrši se kroz uspostavljanje postupaka kontrole naplate potraživanja i praćenja njihovog dospjeća. Odjeljenje za naplatu potraživanja intenzivno radi na naplati zastarjelih potraživanja. Za potraživanja za koja se procijeni da ih nije moguće naplatiti ili nisu naplaćena u razumnim rokovima u Društvu se vrši ispravka vrijednosti.

Rizik osiguranja je rizik povezan sa preuzimanjem rizika u osiguranje i rešavanjem šteta, kao i rizik koji proizilazi iz neizvjesnosti u pogledu nastanka obaveza, njihovog iznosa i vremena nastanka (neočekivani gubici koji nastaju usled neadekvatnih ponuda osiguranja i neadekvatnog formiranja rezervacija). Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik premija, rizik rezervi, rizik otkaza osiguranja, rizik katastrofe, rizik troškova.

U cilju upravljanja rizicima osiguranja, u Društву se sprovode različite aktivnosti. Društvo organizuje redovne obuke, kako za nove, tako i za postojeće prodavače, kako bi se postigao zadovoljavajući nivo obučenosti i poznavanja prodajnih vještina, a sve sa ciljem podizanja kvaliteta prodaje osiguranja i ostvarivanja planiranih ciljeva. Takođe, konstantno se radi na unapređenju postojećih i usvajanju novih procedura i uputstava u cilju optimizacije poslovanja.

U cilju eliminacije navedenih rizika, u Društvu se prate kretanja na tržištu osiguranja, analiziraju trendovi, a od značaja je i razmjena iskustva i preporuke na nivou Grupacije.

Od posebnog značaja je da Društvo pravilno utvrdi visinu samopridržaja, odnosno maksimalni iznos obaveza koje može da preuzeme na sebe, a da pri tome ne ugrozi svoju likvidnost. Maksimalni samopridržaj na nivou Društva za 2021. godinu obračunat je u skladu sa Odlukom o kritrijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samopridržaja i ukupnom iznosu samopridržaja. Maksimalni iznosi samopridržaja po vrstama osiguranja i ukupno utvrđeni, u skladu su sa aktuarskim načelima i strukom osiguranja, imajući u vidu strukturu i razvijenost portfelja, izloženost riziku, garantni kapital i tehničke rezerve, iskustvo iz prethodnog perioda i druge mjerodavne faktore. Saosiguranje i reosiguranje viškova rizika iznad maksimalnog samopridržaja Društvo vrši pod uslovima i na način predviđen Pravilnikom o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja. Društvo prihvata obaveze po jednom osiguranom riziku, a preko tog iznosa višak rizika prenosi u reosiguranje. Za viškove rizika koji nisu bili obuhvaćeni postojećim ugovorima ili su prevazilazili kapacitete automatskog imovinskog ugovora o reosiguranju obezbijeđeno je pokriće putem fakultativnog reosiguranja.

Tokom protekle godine, katalog rizika je ažuriran dva puta. Najnoviji katalog rizika odslikava stanje na dan 31.12.2021 i sadrži 98 identifikovana rizika (63 rizika pripada grupi operativnih rizika, 15 grupi strateških rizika, 9 grupi rizika osiguranja, 5 grupi tržišnih rizika, dok po 3 identifikovana rizika pripadaju grupi rizika likvidnosti i druge ugovorne strane).

13.1.2. RIZICI KOJE JE DRUŠTVO IDENTIFIKOVALO VEZANO ZA COVID-19

Zbog situacije sa pandemijom Covid-19, tokom godine, Društvo je sa posebnom pažnjom pratilo rizike evidentirane u katalogu rizika. Prilikom ažuriranja kataloga, odnosno preispitivanja ocjena pojedinih rizika, uzeti su u obzir efekti pandemije na poslovanje Društva.

Uprkos otežavajućim okolnostima tokom 2021. godine (odsustvo zaposlenih zbog bolesti ili izolacije, rad na daljinu i sl.), Društvo je uspješno poslovalo. Krizni štab Društva (REB team), koji je formiran još od samog početka pandemije, i dalje rukovodi kriznom situacijom, a sve u cilju zaštite zdravlja zaposlenih i klijenata, ali i obezbjeđenja kontinuiteta poslovanja Društva. S obzirom na činjenicu da pandemija još uvijek traje i da je neizvjesno do kada će trajati, Društvo je i u 2022. godini nastavilo sa mjerama zaštite.

U navedenim okolnostima uspjeli smo i da održimo zadovoljavajući nivo kvaliteta usluga za naše klijente, i ne samo to, krizna situacija je na neki način ubrzala uvođenje elektronskih servisa. Prilagođavajući se novonastalim okolnostima, omogućili smo našim klijentima da sve poslove vezane za osiguranje mogu izvršiti elektronskim putem, a sada smo uveli i dva nova servisa: informativni obračun troškova registracije i online zakazivanje tehničkih pregleda.

Tokom 2021. godine ukupno je 43 naših zaposlenih inficirano novim korona virusom, a određeni broj zaposlenih je prošao kroz period samoizolacije kao kontakti oboljelih. Svi oboljeli su se uspješno oporavili, a za vrijeme njihovog oporavka obezbijedene su adekvatne zamjene. U cilju sprečavanja širenja virusa, službe koje rade sa klijentima, ali i ostale službe, pratile se uputstva o preduzimanju potrebnih mjera zaštite i prevencije, kao i savjete i preporuke nadležnih institucija za život i rad u novonastalim okolnostima.

U 2021. godini naše Društvo je uspjelo da vrati trend rasta bruto fakturisane premije započet u ranijim godinama a koji je prekinut pandemijom Covid-19 u 2020. godini. Tako smo u protekloj godini fakturisali rekordan iznos premije - 14,41 mil Eur premije, što je za 1,57 mil Eur više u odnosu na 2020. godinu ili 12,2%. Ako ostvareni nivo premije uporedimo sa onim iz 2019. godine (godina prije pandemije), onda je ostvaren rast u apsolutnom iznosu od 0,65 mil Eur ili u procentima 4,7%.

Kako je u 2020. godini pandemija imala direktni uticaj na pad premije kod: putnog zdravstvenog osiguranja, dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja (za strance), osiguranja od posledica nezgode (prvenstveno osiguranja gostiju hotela i osiguranja putnika), kasko osiguranja i AO (uključujući i granično osiguranje), upravo ove vrste osiguranja su bile najveći izazov za Društvo u 2021. godini.

Po osnovu AO i kaska, uspjeli smo, ne samo da premašimo iznose fakturisane premije iz 2020. godine, već i iznose fakturisane premije iz 2019. godine, što je veliki uspjeh s obzirom na činjenicu da je i tokom 2021. godine u zemlji bio na snazi veliki broj ograničenja poput: zatvaranja granica, zatvaranja gradova, ograničenja kretanje stanovništva, ograničenja rada pojedinih privrednim subjekata i sl. Sa druge strane, kod DZO za strance, PZO, graničnog osiguranja, osiguranja gostiju hotela i osiguranja putnika, uspjeli smo

da dostignemo prošlogodišnje iznose premije, ali ne i one iz 2019. godine (godine prije pandemije), što znači da se kod navedenih vrsta osiguranje i dalje snažno osjećaju efekti pandemije.

Kada su u pitanju štete, tokom 2021. godine zabilježen je rast broja prijavljenih i riješenih šteta u odnosu na 2020. Međutim, treba napomenuti i to da se u 2020. godini nije dogodio pad broja šteta u obimu u kojem se očekivao.

U 2021. godini Društву je prijavljeno 9.360 šteta ili 646 šteta više u odnosu na 2020. godinu (ili 7,4% više). Ovaj broj je ipak manji od broja prijavljenih šteta u 2019. godini, kada je tada iznosio 10.310.

Društvo je u protekloj godini riješilo ukupno 9.262 štetu ili 218 šteta više u odnosu na 2020. godinu (ili u procentima 2,4% više). U godini prije pandemije (2019.) Društvo je riješilo ukupno 10.237 šteta.

Direktan efekat pandemije, kada su u pitanju prijavljene i riješene štete, u 2020. godini osjetio se kod sledećih vrsta osiguranja: osiguranje od posledica nezgode, DZO, kasko osiguranje i AO. Slična situacija se nastavila i u 2021. godini. Zapravo u 2021. godini imamo rast šteta u odnosu na 2020. godinu, ali one su i dalje ispod brojki iz 2019. godine. Pomenute vrste osiguranja pogodjene su pandemijom iz razloga što je u bilo manje putovanja, pa samim tim i manje saobraćajnih nezgoda - što je uticalo na pad šteta po osnovu AO i nezgode, a takođe bilo je i manje šteta po osnovu kaska i DZO.

Kada je u pitanju iznos riješenih šteta u 2021. godini, možemo reći da smo riješili rekordan iznos šteta - 6,55 mil Eur, što je za čak 30,1% ili za 1,51 mil Eur više u odnosu na 2020. godinu. Ovoliki rast šteta ne možemo vezati za pandemiju, već za rešavanje dvije veće štete (osiguranje objekata u izgradnji u iznosu od 0,7 mil Eur i kasko osiguranje vazduhoplova u iznosu od 0,17 mil Eur). Obje štete su reosigurane. Pored navedenog, na rast iznosa riješenih šteta u ovoj godini uticao je rast iznosa šteta po osnovu AO i kaska. Sa druge strane, vrste osiguranja kod kojih se i dalje osjećaju efekti pandemije jesu: osiguranje putnika, putno zdravstveno i dobrovoljno zdravstveno osiguranje- privatno osiguranje (riješeni su manji iznosi).

Kada su u pitanju finansijska ulaganja Društva, krizna situacija sa Covid-19 ni u 2021. godini nije imala veći uticaj na ovu oblast poslovanja (kao ni u 2020. godini). Zato je, tokom 2021. godine, Društvo nastavilo sa ulaganjem sredstava u državne obveznice (što je privremeno bilo prekinuto tokom 2020. godine, kada je Društvo, vodeći računa da u kriznom periodu uložena sredstva budu dostupna, dio ulaganja preusmjerilo iz obveznica u depozite u CG bankama na kraći rok).

Tokom godine, Društvo je pratilo sve bitne faktore poslovanja Društva, pripremale su se analize proizvoda, a preispitivali su se uslovi i tarife pojedinih proizvoda osiguranja isl.

Crnogorsko tržište osiguranja i tokom 2021. godine odlikovala je stabilnost. Kao i u prvoj godini pandemije, tako i u 2021. godini, Agencija za nadzor osiguranja bila je u stalnoj komunikaciji sa društvima za osiguranje u cilju kontinuiranog sagledavanja efekata novonastale situacije na njihovo poslovanje. I tokom protekle godine, na snazi je bila stroga preporuka Agencije kojom je sugerisala osiguravajućim društvima da privremeno ne isplaćuju dividende akcionarima, već da akumulirana sredstva usmjere na očuvanje i jačanje sopstvene kapitalne pozicije.

Ipak, Agencija za nadzor osiguranja je, nakon dostavljanja usvojenih revidiranih godišnjih finansijskih izvještaja i izvještaja o poslovanju društava za osiguranje za 2020. godinu, kao i nakon dostavljanja kvartalnih izvještaja osiguravajućih društva za IQ 2021. godine, analizirala uticaj epidemije korona virusa na poslovanje crnogorskih društava, te razmotrila opravdanost dalje primjene strogih preporuka. Na sjednici Savjeta, održanoj 27.07.2021., Agencija je donijela Smjernice o kriterijumima za isplatu dividende društava za osiguranje. Pomenutim smjernicama, Agencija je ponovo pozvala osiguravajuća društva da

se suzdrže od isplate dividende dok postoji neizvjesnost u pogledu dužine trajanja i razvoja pandemije Covid-19, ali je ipak ostavila mogućnost da ukoliko društvo želi da isplati dividendu, da je moguće da to učini uz ispunjenje određenih uslova. U tom slučaju, društvo je dužno da obavijesti Agenciju o namjeri isplate dividende i dostavi tražene informacije i podatke, a najmanje 30 dana prije donošenja odluke o isplati dividende. Shodno navedenom, Društvo se 28.07.2021. obratilo Agenciji dopisom o namjeri za isplatu dividende i priložilo dokaze o ispunjenosti uslova za istu. Dividenda je isplaćena dana 06.09.2021.

Kao zaključak svega navedenog, možemo reći da je protekla godina bila druga poslovna godina u znaku pandemije korona virusa, ali i jednako izazovna kao i 2020. Uprkos svim izazovima, još jednom smo pokazali da imamo kapaciteta da rizike držimo pod kontrolom i obezbijedimo kontinuitet i stabilnost poslovanja, što dokazuju i ostvareni rezultati poslovanja u 2021. godini, kao i isplaćena dividenda akcionarima.

13.2. FUNKCIJA USKLAĐENOSTI

U skladu sa Godišnjim planom praćenja usklađenosti poslovanja za 2021. godinu realizovane su sve redovne aktivnosti, kao i planirana kontrola usklađenosti poslovanja.

Po osnovu Pravilnika o upravljanju konfliktom interesa broj 02-28276/20, čija primjena je započela 01.12.2020. godine sačinjen je Registar konflikta interesa, koji se sastoji od Registra izjava o izbjegavanju sukoba interesa, Registra izjava povezanih lica, Registra izjava o otkrivanju sukoba interesa, dok nisu registrovana kvalifikovana povezana lica, niti primljeni pokloni, pa ne postoje ni ove vrste registara. Kreirani Registar se dostavlja Sektoru finansija i računovodstva radi praćenja transakcija sa povezanim licima.

Počev od avgusta ove godine počela je primjena Registra incidenata na Red Mine platformi, sa ciljem postizanja veće transparentnosti ovog procesa. Imenovani su administratori za svaku od organizacionih jedinica, dok su saradnica za usklađenost i saradnica za upravljanje rizicima glavni administratori.

Izvršena je planirana kontrolu usklađenosti poslovanja sa novim Zakonom o privrednim društvima, o čemu je sačinjen izvještaj broj 09-19150/2021 30.06.2021. godine. Osnovni cilj kontrole je bila provjera da li je Društvo preduzelo sve aktivnosti potrebne za usklađivanje sa odredbama ovog sistemskog zakona, kao i u kom stepenu je izvršeno usklađivanje za zavisna društva Sava Car i Sava Agent. Izvještajem su date preporuke za postupanje u cilju potpunog usklađivanja, koje je sprovela radna grupa formirana za te potrebe.

Saradnica za usklađenost je tokom druge polovine godine obavila obuke zaposlenih u poslovcicama sa ciljem podsjećanja na odredbe i način primjene Etičkog kodeksa, Pravilnika o upravljanju konfliktom interesa, Pravilnika o poslovnoj tajni i Procedure za upravljanje prigovorima na rad Društva. Istom prilikom zaposleni su upoznati sa uvođenjem Registra prigovora i načinom njegovog vođenja.

Od akata objavljenih u 2021. godini na poslovanje Društva značajan uticaj imaće Pravilnik o bližim uslovima koje moraju da ispunjavaju stanice za tehnički pregled vozila. Pravilnikom se uvodi obaveza dodatne opreme za kontrolu ispravnosti vozila, što će za posljedicu imati dodatno ulaganje sredstava za njihovu nabavku. Odbor direktora je donio odluku o izdvajanju sredstava preventive u toku naredne

godine za nabavku navedene opreme kako za Sava Car, tako i za tehničke preglede sa kojima Društvo sarađuje.

Posljednjeg dana u godini usvojen je veliki broj propisa sa značajnim uticajem na poslovanje Društva koji će biti predmet analize i usklađivanja početkom 2022. godine. Najznačajniji su: Zakon o osiguranju, Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju, Zakon o radu, Zakon o porezu na dobit pravnih lica, Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakon o zaštiti poslovne tajne, Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju, zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje i mnogi drugi.

13.3. AKTUARSKA FUNKCIJA

Aktuarska funkcija je tokom 2021. godine sprovodila aktivnosti definisane Zakonom o osiguranju i podzakonskim aktima, kao i postupke definisane pravilima matičnog društva kroz Politiku aktuarske funkcije i druga akta, usvojena i usklađena sa matičnim društvom.

Tokom 2021. godine, aktuar Društva je učestvovao u donošenju novih uslova osiguranja i tarifa premija, kao i u izmjenama i dopunama postojećih. Na sve nove uslove i tarife premije, kao i na izmjene i dopune postojećih, sačinjeno je mišljenje aktuara u skladu sa Pravilnikom o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara.

Pripremana su i mišljenja aktuara na akta poslovne politike u postupku njihovog donošenja, odnosno u postupku izmjena i dopuna akata poslovne politike.

U skladu sa odredbama važećeg Zakona o osiguranju, pripremljena su mišljenja na podatke iz tromjesečnih finansijskih izvještaja Društva, godišnjim finansijskim izvještajima i izvještaju o poslovanju. Takođe, pripremljeno je i mišljenje na godišnji izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja. Sadržina mišljenja je u skladu sa Pravilnikom o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara. Sva mišljenja su dostavljena Agenciji za nadzor osiguranja u zakonski propisanim rokovima, kao i Odboru direktora i internoj reviziji Društva kako je i predviđeno Zakonom o osiguranju.

Aktuar Društva je vršio koordinaciju obračuna tehničkih rezervi i obezbjeđivao usklađenost sa važećim propisima. Društvo u skladu sa važećim Zakonom o osiguranju i podzakonskim aktima formira sledeće tehničke rezerve: rezerve za prenosne premije, rezerve za štete i rezerve za neistekle rizike. Bliži kriterijumi, načini i rokovi formiranja tehničkih rezervi definisani su aktima poslovne politike, koji su sastavljeni u skladu sa Zakonom i propisima Agencije za nadzor osiguranja. Rokovi za obračun tehničkih rezervi se usklađuju sa krovnim rokovima za izradu finansijskih izvještaja koje dostavlja matično društvo.

Tehničke rezerve se obračunavaju na osnovu ažurnih i pouzdanih podataka. Aktuar upoređuje dobijene podatke, za dio koji je moguće uporediti sa analitičkim bazama u ASP-u, sa podacima koje dobija iz drugih organizacionih jedinica, kao i usklađenost podataka u raznim izvještajima iz ASP aplikacije iz kojih se podaci koriste za aktuarske obračune i izradu finansijskih izvještaja, kao i druga izvještavanja prema regulatoru, Društvu ili Grupi.

Tokom godine sprovedeni su i postupci pripreme podataka i obračuna, u skladu sa zahtjevima matičnog društva, koji se odnose na obaveze po principima solventnosti II, kao što su podaci za obračun solventnog zahtjevanog kapitala, "best estimate" za tehničke rezerve, zatim podaci za potrebe pripreme

konsolidovanog izvještaja o poslovanju Grupe, modeliranje šteta i drugo, pri čemu su poštovani standardi matičnog društva u vezi sa metodologijom obračuna.

Aktuarska funkcija Društva aktivno učestvuje i u postupcima upravljanja rizicima u Društvu, kroz izradu analiza, stres testova i davanje preporuka za unaprijeđenje i usklađivanje internih akata, proizvoda i slično.

Kao i prethodnih godina, u toku 2021. godine su rađene analize proizvoda osiguranja sa ciljem njihovog unapređenja i jačanja konkurentnosti na tržištu. Kao zaključak svake analize navedeni su određeni nalazi i preporuke u tabeli zaključaka, sa predlogom odgovornih osoba i rokova za njihovo sprovećenje. Tokom godine redovno je praćen status datih preporuka po analizama iz prethodnih i iz tekuće godine.

Pored analiza proizvoda, urađena je analiza uticaja pada premije osiguranja od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila (AO) na poslovanje Društva, sa ciljem sagledavanja mogućih posljedica dalje liberalizacije AO tržišta, kao i analiza rezervi za štete kod društava koja obavljaju poslove neživotnog osiguranja na crnogorskom tržištu sa ciljem da ukaže na dovoljnost rezervi za štete našeg Društva, uporedivši ih sa drugim društvima na tržištu.

13.4. FUNKCIJA INTERNE REVIZIJE

Uspostavljanje i održavanje sistema internih kontrola ima ključnu ulogu u procesu upravljanja rizicima, što je od suštinskog značaja za postizanje ciljeva Društva, pa stoga ovaj sistem mora biti ugrađen u postupke upravljanja i rukovođenja, kao trajan proces.

Uloga interne revizije, u procesu upravljanja rizicima, je da procjenjuje adekvatnost i efektivnost internih kontrola imajući u vidu identifikovane rizike.

Sa nepristrasnim uvjeravanjem o efikasnosti upravljanja rizicima i ocjenom, da li se ključnim rizicima pravilno upravlja i da li sistem internih kontrola djeluje uspješno i efikasno, interna revizija ispunjava svoju misiju. Interna revizija daje predloge upravi i rukovodstvu, ali ne odlučuje o poslovnim aktivnostima Društva.

U toku 2021. godine služba interne revizije Društva realizovala je:

- sedam planiranih (redovnih) internih revizija, od čega je jedna sprovedena uz stručnu podršku IT internih revizora matičnog društva;
- jednu neplaniranu (vanrednu) reviziju, na osnovu zahtjeva regulatora (Agencija za nadzor osiguranja);
- planirane neformalne savjetodavne aktivnosti;
- planirano učešće u jednoj reviziji matičnog Društva;
- planirano učešće u dvije formalne savjetodavne aktivnosti matičnog društva;
- ažuriranje i usklađivanje Metodologije, odnosno Priručnika o radu interne revizije;
- ažuriranje i usklađivanje Pravilnika interne revizije;
- saradnju sa eksternim procjeniteljima kvaliteta rada interne revizije i izradu programa obezbeđenja i unapređenja kvaliteta rada interne revizije (interne i eksterne procjene);

- S** saradnju i koordinaciju rada sa eksternim revizorima i
- S** pripremu godišnjeg plana rada interne revizije za 2022. godinu.

Tokom godine, interna revizija je davala ocjenu o svakoj pojedinačno revidiranoj aktivnosti. Na sve rizike, identifikovane u pojedinačnim revizijama, u izvještajima je skrenuta pažnja, odnosno date su preporuke za unapređenje. Uglavnom su uočeni rizici niskog i srednjeg nivoa, odnosno rizici čiji je uticaj na poslovanje Društva prihvatljiv. Pri sprovođenju interne revizije, u reviziji matičnog društva, u kojoj je učestvovala interna revizija Društva, a koja se odnosila na područje IT, identifikovan je jedan rizik, ocijenjen kao visok, pa je rukovodstvu data preporuka za unapređenje postupaka, koja je, u definisanom roku realizovana. Na sve rizike, identifikovane u pojedinačnim revizijama, u izvještajima je skrenuta pažnja.

Na osnovu obavljenih revizija i korišćenih metoda, po pojedinačnim revidiranim oblastima, nosilac ključne funkcije interne revizije je ocijenila da je sistem internih kontrola i upravljanja rizicima u Društvu uspostavljen adekvatno, u skladu sa zahtjevima važeće zakonske regulative, odnosno da su interne kontrole dobre. Upravljanje Društvom je odgovarajuće i da se konstantno unapređuje, u cilju postizanja važnih poslovnih ciljeva, i da Društvo uspješno upravlja rizicima, pri čemu je njegov cilj ostvarivanje uspješnog i ekonomičnog poslovanja.

Međutim, i dalje postoje mogućnosti za poboljšanje funkcionisanja sistema internih kontrola. U okviru obavljanja revizorskih angažmana, utvrđene su određene nepravilnosti i nedostaci, u pojedinim oblastima poslovanja, na koje je interna revizija upozorila i dala preporuke za unapređenje, u pravcu daljeg poboljšanja kontrolnih postupaka, upravljanja Društvom i upravljanja rizicima. Navedeno vodi većoj efikasnosti rada sistema internih kontrola i uređenosti poslovanja.

Nalazi i preporuke interne revizije sadržani su u izvještajima interne revizije, koje usvaja Izvršni direktor, a dostavljaju se odgovornim rukovodicima i Izvršnom direktoru Društva. Procenat realizacije svih dospjelih preporuka SIR, na dan 31. decembra 2021. godine, iznosi 100,00%.

O realizaciji Godišnjeg plana rada interne revizije, kao i realizaciji izdatih preporuka, interna revizija je redovno – kvartalno i godišnje, podnosi izvještaje Odboru direktora, Revizorskem odboru i Izvršnom direktoru Društva, kao i Službi interne revizije matičnog društva.

Program obezbeđenja i unapređenja kvaliteta rada interne revizije se razvija i sprovodi kao stalna aktivnost. Program uključuje periodične interne procjene i eksterne procjene kvaliteta, kao i kontinuirani nadzor i ocjenu kvaliteta rada. U toku 2021. godine sprovedena je eksterna procjena kvaliteta rada interne revizije Društva, koja je pokazala usklađenost interne revizije Društva sa Zakonom o osiguranju, Zakonom o reviziji, kao i sa Međunarodnim standardima i Kodeksom etike internih revizora, u svim materijalnim aspektima.

Osim navedenog, pregled kvaliteta rada interne revizije Društva izvršila je i Služba interne revizije Sava Re, početkom oktobra 2021., koja je ocjenila je da je organizaciona struktura i rad interne revizije u Društvu, u cijelosti usklađen sa Standardima, zakonskom regulativom i internim aktima i dobrom praksom u oblasti interne revizije.

Takođe, interna revizija je tokom 2021. godine sprovodila interne procjene. O rezultatima Programa obezbeđenja i unapređenja kvaliteta rada interne revizije šefica Službe godišnje izvještava Odbor direktora, Revizorski odbor i Izvršnog direktora Društva.

14. DRUŠTVENA ODGOVORNOST

14.1. ODNOS PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI I ZAJEDNICI

AD Sava osiguranje Podgorica ne obavlja aktivnosti koje bi mogle imati negativan uticaj na lokalnu zajednicu sa aspekta zaštite životne sredine. Ipak, svjesni značaja očuvanja životne sredine trudimo se da preventivno djelujemo u ovom pravcu (upravljanje otpadom i recikliranje papira, povećanje energetske efikasnosti, izolacija objekata, protivpožarni sistem, sistem za detekciju vode itd).

Pored navedenog, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, AD Sava osiguranje Podgorica izdvaja određena sredstva u svrhu obezbeđivanja namjenskih sredstava za finansiranje pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti smanjenja rizika od katastrofa, elementarnih nepogoda i drugih nesreća (izdvajanje u visini 5% od naplaćene premije osiguranja od požara i drugih opasnosti).

Takođe, društveno odgovorno poslovanje predstavlja sastavni dio korporativne filozofije i poslovne strategije našeg Društva. Trudimo se da aktivno doprinosimo razvoju i dobrobiti društva čiji smo neodvojivi dio, a posebno smo ponosni na odziv i volonterski angažman naših zaposlenih.

Tokom 2021. godine, zbog situacije sa Covid-19, bili smo spriječeni da organizujemo akcije društveno odgovornog tipa u kojima je prethodnih godina učestvovao veliki broj naših zaposlenih. Ipak, u nešto drugačijim okolnostima, i ove godine smo svojim primjerom motivisali građane i kompanije da podržavaju akcije društveno odgovornog tipa. Tokom 2021. godini realizovali smo sledeće:

- S** Akcija doborovoljnog davanja krvi – dva puta godišnje organizujemo akcije doborovoljnog davanja krvi u kojima učestvuje veliki broj zaposlenih.
- S** Podrška kulturi, sportu, obrazovanju i zdravstvu:
 - Sponzorisanje Vaterpolo plivačkog saveza Crne Gore (potpisani četvorogodišnji ugovor o sponzorstvu);
 - Podrška Odbojkaškom savezu Crne Gore kroz sponzorisanje projekta „Besplatna škola odbojke“.
 - Podrška uspješnoj karatistkinji Jeleni Maksimović – najboljoj karatistkinji za 2020. godinu,
 - Uručene donacije:
 - Štićenicima JU Zavod Komanski most;
 - Domu zdravlja u Andrijevici;
 - Opštoj bolnici u Bijelom Polju;
 - Itd.

14.2. NAŠI ZAPOSLENI

14.2.1. BRIGA ZA ZAPOSLENE

Zaposleni Sava osiguranja predstavljaju temelj uspješnog rada Društva, pa je briga o zaposlenima ostao primarni zadatak.

Na tržištu osiguranja, naše Društvo je i dalje prepoznatljiv poslodavac koji zaposlenima obezbjeđuje sigurno, kvalitetno i prijatno radno okruženje uz šansu za razvoj i napredak. Menadžment kompanije se trudi da kroz iskren i neposredan odnos sa zaposlenima stvori uslove u kojima će se zaposleni osjećati značajnim činiocem koji doprinosi uspjehu Društva. Zaposleni su posvećeni radu koji obavljaju, a Društvo nastoji i uspijeva da privuče i zadrži dobar i kvalitetan kadar.

Društvo nastoji da unaprijedi i poboljša uslove rada svih zaposlenih, a ove godine akcenat je bio na poslovnicama Društva čije prostorije su uređene na način da pružaju bolju funkcionalnost i udobnost za rad.

S obzirom na to da je poslovanje Društva i protekle godine obilježila pandemija, Društvo je nastojalo da preduzima mјere koje imaju za cilj zaštitu zdravlja zaposlenih. Kroz redovne sastanke REB Tima nastavljeno je praćenje stanja u državi i Društvu i organizovan rad na način koji obezbjeđuje kontinuitet procesa rada, pri čemu se vodilo računa o zaštiti zaposlenih od razbolijevanja. Odluku zaposlenih da kroz vakcinaciju daju doprinos zaštiti svog zdravlja, ali i zaštiti zdravlja svojih kolega, Društvo je podržalo na način što je zaposlenima odobrilo pravo na odsustvo sa posla na dan vakcinisanja.

Društvo samostalno, ali i u saradnji sa Sindikalnom organizacijom, koja takođe ima važnu ulogu u brizi o zaposlenima, pruža finansijsku pomoć zaposlenima u specifičnim životnim situacijama. Socijalna dimenzija brige o zaposlenima podrazumijeva učvršćivanje međusobnog povjerenja i osjećanja da zaposleni u nevolji, ali i u lijepim trenucima, nisu sami.

Svi zaposleni u Društву su osigurani od posljedica nesrećnog slučaja (nezgoda).

S ciljem i željom da svoj rad usmjeri u pravcu kojim će poboljšati zadovoljstvo zaposlenih, u ovoj godini je, u saradnji sa matičnim društvom, sprovedeno mјerenje organizacione klime i zadovoljstva zaposlenih. Ovim mјerenjem je ispitano nivo trenutnog zadovoljstva zaposlenih različitim aspektima kompanijske kulture, posebno radnim okruženjem, kulturom kompanije kroz ocjenu menadžmenta i procesa, nivo zadovoljstva zaposlenih trenutnim poslom koji obavljaju, kao i nivo razumijevanja strategije i ugleda kompanije kao poslovaca.

Sprovedeno mјerenje, kojim je ocijenjeno da je nivo zadovoljstva zaposlenih na visokom nivou, pokazalo je koje oblasti predstavljaju snagu Društva, ali je i ukazalo na oblasti na kojima u narednom periodu treba raditi, koje treba unaprijediti i koje za Društvo, ali i za sve zaposlene, predstavljaju izazov.

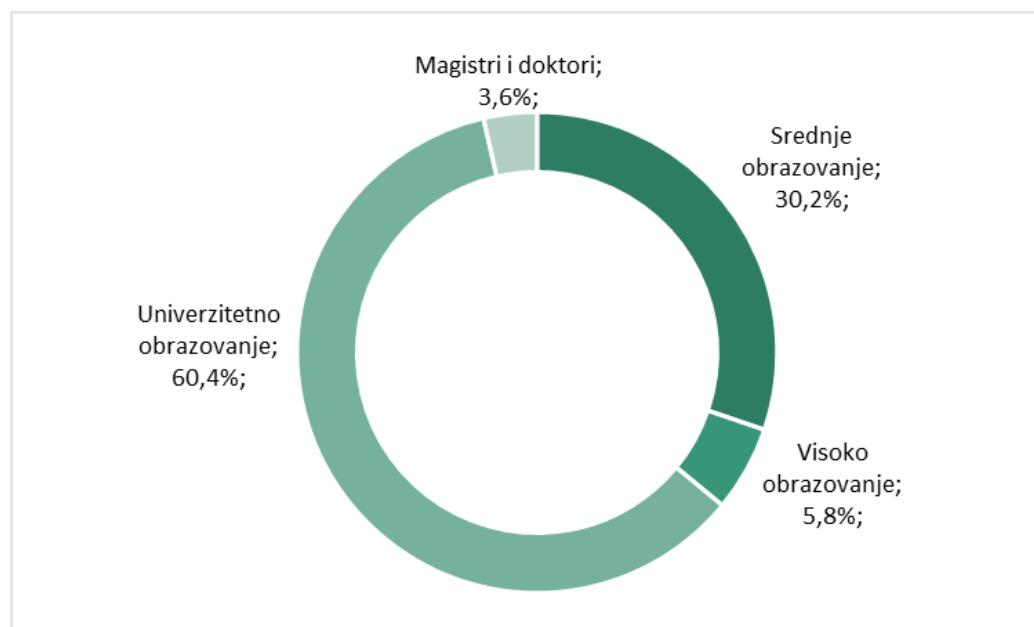
14.2.2. USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH

Sava osiguranje a.d. Podgorica nastoji da dodatno razvija i unapređuje sistem stimulisanja i nagrađivanja zaposlenih za ostvarene rezultate rada. Velika pažnja posvećuje se stvaranju mogućnosti napredovanja na osnovu kvaliteta i zalaganja zaposlenog. Kompanija podstiče zaposlene na dodatno obrazovanje i usavršavanje kako bi, šireći svoja znanja, doprinijeli unapređenju svojih sposobnosti, a time doprinijeli boljim rezultatima kompanije.

I pored specifičnih uslova poslovanja usled pandemije i u 2021. godini se vodilo računa o razvoju znanja, vještina i sposobnosti zaposlenih, pa su organizovane interne obuke za zaposlene u Sektoru za prodaju osiguranja sa ciljem boljeg upoznavanja proizvoda osiguranja i razmjene iskustava iz prakse, kao i za zaposlene zadužene za prijavu i likvidaciju odštetnih zahtjeva. Pored unapređenja znanja, obuke su imale za cilj da omoguće kontinuitet rada u trenutnim okolnostima, u kojima veći broj zaposlenih može biti istovremeno spriječeno za rad.

U toku godine zaposleni su pratili različite online obuke, seminare i simpozijume iz oblasti aktuarstva, računovodstva, kontrolinga, interne revizije, zaštite podataka o ličnosti, elektronske fiskalizacije, naplate potraživanja, rešavanja šteta, upravljanja rizicima, kao i one koji su se odnosili na izmjene zakonskih propisa. Pored navedenog, zaposleni su ucestovali i u radionicama u organizaciji Grupe.

Obrazovna struktura zaposlenih na dan 31. 12. 2021.

14.3. KOMUNIKACIJA SA CILJNIM GRUPAMA

U svakodnevnom poslovanju Društva, posebna pažnja posvećuje se aktivnoj komunikaciji sa ciljnim grupama (osiguranicima, poslovnim partnerima, ostalim učesnicima na tržištu osiguranja, medijima, zaposlenima, vlasnicima, kao i sa ostalim članicama Grupe kojoj pripadamo). Nastoji se da se način komunikacije prilagođava potrebama, interesima i karakteristikama ciljne grupe, a sve u cilju promovisanja sopstvenih vrijednosti.

Svjesni značaja kvalitetne komunikacije sa svojim zaposlenima, kao i razvoja korporativne kulture, nastojimo da nivo informisanosti naših zaposlenih bude na najvećem mogućem nivou. Za informisanje zaposlenih koristimo kanale kao što su: interni portal Redmine, zatim SharePoint, Covid-19 Info Point, mail obavještenja, oglasna tabla Društva i sl. Blagovremeno, otvoreno i tačno informisanje zaposlenih o svim aktuelnim temama, rezultatima poslovanja, planovima razvoja i obuke kadrova, pogodnostima za zaposlene, kao i aktuelnostima vezanim za Covid-19, prioritet su interne komunikacije u Društvu i direktno utiču na razvoj korporativne kulture. Zaposleni Sava osiguranja su ključ njegovog uspjeha, zato primarni zadatak našeg Društva jeste upravo briga o njima, a tokom 2021. godine sve aktivnosti vezane za brigu o zaposlenima vodili smo pod sloganom NIKAD SAMI.

Takođe, posebnu pažnju posvećujemo odnosima sa javnošću i komunikaciji sa medijima. S tim u vezi, konstantno se sprovode aktivnosti koje doprinose:

- Većoj prepoznatljivosti Društva,
- Unapređenju imidža Društva,
- Jačanju svijesti građana o značaju osiguranja,
- Pružanju kvalitetnije usluge sadašnjim i budućim osiguranicima i klijentima,
- Boljoj promociji proizvoda i povećanju prodaje.

Informacije o najvažnijim aktivnostima plasiramo putem saopštenja za javnost, a objavljujemo ih i na korporativnom sajtu www.sava.co.me, na kojem se nalazi servis on-line chat i posebna stranica Covid-19 - informacije i preporuke, sa najnovijim informacijama vezanim za naše poslovanje u vrijeme pandemije. Prisutni smo i na društvenim mrežama, gdje ostvarujemo direktnu komunikaciju sa klijentima i osiguranicima. Drugim riječima, trudimo se da u svakom trenutku pružimo brzu i kvalitetnu uslugu, informacije i savjete.

U cilju kvalitetnije marketing komunikacije, sprovode se i sledeće aktivnosti:

- Promotivne aktivnosti (podrška prodajnim akcijama, jačanje prepoznatljivosti i imidža Društva):
 - kreativna rješenja (koristimo sada i u budućnosti rešenja Grupacije – prije svega reklamne spotove),
 - zakup medija (samostalno ili uz podršku agencijskih usluga, praćenje efikasnosti),

- PR podrška (pres konferencije, saopštenja za javnost itd.),
- marketing „ispod crte“ (nagradne igre sa ciljem prikupljanja podataka o klijentima itd.)

- Izrada drugih sredstava komuniciranja (štampani materijali, idejna rješenja, brendiranja i sl.)
- Sponzorstva i donacije (u cilju jačanja sopstvenog brenda, Društvu je u interesu da povremeno sponzoriše sportske i kulturne događaje).
- Učešće zaposlenih u humanitarnim akcijama (pomoći ugroženim kategorijama stanovništva, akcija dobrovoljnog davanja krvi, akcije pošumljavanja, sređivanja školskih dvorišta, gradskih parkova i druge akcije koje doprinose zajednici. Ove godine je bilo aktuelno učešće zaposlenih i u Inicijativi SRCE ZA SVIJET).

Zbog situacije sa pandemijom Covid-19, tokom 2021. godine, mnoge naše aktivnosti na ovom polju (aktivnosti u cilju kvalitetnije marketing komunikacije) bile su ograničene. Ipak, uz poštovanje svih preporučenih mjera zaštite, prilagodili smo i održali kontinuitet komuniciranja sa ciljnim grupama i nastavili sa pružanjem usluga na najvećem mogućem nivou, onako kako su zaposleni, klijenti, poslovni partneri i drugi, od nas i navikli.

15. ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

- S** 01.01.2022. godine stupio je na snagu veliki broj izmjena i dopuna zakona, kao i novih propisa: Izmjene Zakona o osiguranju, Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju, Izmjene Zakona o radu, Zakona o privrednim društvima, set poreskih zakona kojima se uređuje povećanje minimalne zarade na 450,00 eura neto, Zakon o računovodstvu i brojnih drugih propisa koji će uticati na poslovanje Društva i zahtijevati usklađivanje.

16. ODNOS SA MATIČNIM DRUŠTVOM I POVEZANIM DRUŠTVIMA

Transakcije Društva sa povezanim licima obavljaju se u skladu sa Pravilnikom o transakcijama sa povezanim licima, kojim je regulisana identifikacija povezanih lica, evidencija, sklapanje i ograničenja transakcija sa povezanim licima, upravljanje i izvještavanje o transakcijama, savlađivanje konflikta interesa, oblikovanje transfernih cijena, kao i način vršenja analize uporedivosti sa tržišnim cijenama i sl.

Odnos sa matičnim društvom. Pored toga što je član Osiguravajuće grupe Sava, Društvo ima i poslovnu saradnju sa matičnim društvom. Saradnja se realizuje putem ugovora o reosiguranju, koji se sklapaju na osnovu utvrđene visine samopridržaja, odnosno ugovorom preuzetih rizika koje Društvo zadržava u sopstvenom pokriću i koje može pokriti sopstvenim sredstvima, što je uređeno Odlukom o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samopridržaja i ukupnom iznosu samopridržaja.

U 2021. godini, rashodi po osnovu premije reosiguranja, po osnovu ugovora sa Pozavarovalnicom Sava d.d Ljubljana, iznosili su 0,9 mil Eur. Sa druge strane, Društvo je po istom ugovoru ostvarilo prihod po osnovu provizije reosiguranja u iznosu od 0,2 mil Eur. Prihodi od šteta po osnovu reosiguranja za 2021. godinu iznose 0,35 mil Eur.

Kada su u pitanju potraživanja prema matičnom Društvu, ona za 2021. godinu iznose:

- Potraživanja u štetama iz reosiguranja – 0,14 mil Eur
- Iznos osiguravajućih tehničkih rezervisanja prenijetih na reosiguravajuća društva po osnovu rezervisanja za štete – 0,52 mil Eur
- Iznos osiguravajućih tehničkih rezervisanja prenijetih na reosiguravajuća društva po osnovu prenosne premije – 0,56 mil Eur
- Potraživanja za proviziju reosiguranja – 0,04 mil Eur

Obaveze Društva prema Pozavarovalnici Sava d.d. Ljubljana su:

- Obaveze po osnovu premije reosiguranja - 0,14 mil Eur
- Kratkoročno odloženi troškovi (razgraničene provizije) – 0,13 mil Eur

Odnos sa povezanim društvima. Kada su u pitanju povezana lica, Društvo je u 2021. godini imalo transakcije sa sledećim društvima:

- Sava Agent doo,
- Sava Car doo,
- Sava osiguranje ad Beograd,
- Sava Osiguravanje ad Skopje,
- Podružnica Hrvatska dd, Zagreb,
- Pozavarovalnica Sava dd Ljubljana,
- Zavarovalnica Sava Slovenija,

Pregled transakcija sa povezanim licima, sastavni je dio Računovodstvenog izvještaja.

17. IZABRANI POKAZATELJI POSLOVANJA

1. Kretanje bruto fakturisane premije

		Bruto premija		Indeks 2021/2020	Bruto premija		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	1.131.217	767.206	147,4	767.206	939.675	81,6
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	390.171	378.269	103,1	378.269	397.896	95,1
03	Osiguranje motornih vozila	2.036.823	1.636.685	124,4	1.636.685	1.843.919	88,8
04	Osiguranje šinskih vozila	58.884	299	19.698,3	299	56.041	0,5
05	Osiguranje vazduhoplova	241.507	267.649	90,2	267.649	241.427	110,9
06	Osiguranje plovnih objekata	539	29.130	1,8	29.130	28.147	103,5
07	Osiguranje robe u prevozu	107.308	66.056	162,5	66.056	61.949	106,6
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	792.801	774.056	102,4	774.056	755.915	102,4
09	Ostala osiguranja imovine	704.794	654.229	107,7	654.229	674.325	97,0
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	8.145.114	7.600.467	107,2	7.600.467	8.027.690	94,7
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	102.821	108.647	94,6	108.647	115.854	93,8
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	55.102	44.377	124,2	44.377	49.216	90,2
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	343.690	267.116	128,7	267.116	254.549	104,9
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva	-730	21.071	-3,5	21.071		
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	92.450	88.698	104,2	88.698	85.021	104,3
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	24	5	497,9	5	32	15,0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	203.819	133.182	153,0	133.182	227.047	58,7
Ukupno		14.406.332	12.837.141	112,2	12.837.141	13.758.703	93,3

2. Premija u samopridržaju

		Premija u samopridržaju		Indeks 2021/2020	Premija u samopridržaju		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	1.113.624	753.281	147,8	753.281	923.559	81,6
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	390.171	378.269	103,1	378.269	397.896	95,1
03	Osiguranje motornih vozila	2.001.107	1.601.259	125,0	1.601.259	1.815.364	88,2
04	Osiguranje šinskih vozila	9.612	299	3.215,5	299	9.104	3,3
05	Osiguranje vazduhoplova	29.781	85.259	34,9	85.259	59.037	144,4
06	Osiguranje plovnih objekata	539	16.953	3,2	16.953	17.801	95,2
07	Osiguranje robe u prevozu	68.942	23.066	298,9	23.066	22.411	102,9
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	408.940	284.099	143,9	284.099	347.007	81,9
09	Ostala osiguranja imovine	351.264	241.367	145,5	241.367	251.130	96,1
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.935.972	7.374.544	107,6	7.374.544	7.804.223	94,5
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	-4.006	1.820	-220,1	1.820	9.027	20,2
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	20.744	17.175	120,8	17.175	19.495	88,1
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	203.959	165.448	123,3	165.448	153.589	107,7
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva	-730	21.071	-3,5	21.071		
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	63.631	8.200	776,0	8.200	36.134	22,7
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	24	5	497,9	5	32	15,0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	203.819	133.182	153,0	133.182	227.047	58,7
Ukupno		12.797.393	11.105.297	115,2	11.105.297	12.092.856	91,8

3. Odnos premije u samopridržaju i ukupne bruto fakturisane premije

		Premija u samopridržaju	Uk. bruto premija	Indeks	Premija u samopridržaju	Uk. bruto premija	Indeks
		2021	2021		2020	2020	
01	Osiguranje od posledica nezgode	1.113.624	1.131.217	98,4	753.281	767.206	98,2
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	390.171	390.171	100,0	378.269	378.269	100,0
03	Osiguranje motornih vozila	2.001.107	2.036.823	98,2	1.601.259	1.636.685	97,8
04	Osiguranje šinskih vozila	9.612	58.884	16,3	299	299	100,0
05	Osiguranje vazduhoplova	29.781	241.507	12,3	85.259	267.649	31,9
06	Osiguranje plovnih objekata	539	539	100,0	16.953	29.130	58,2
07	Osiguranje robe u prevozu	68.942	107.308	64,2	23.066	66.056	34,9
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	408.940	792.801	51,6	284.099	774.056	36,7
09	Ostala osiguranja imovine	351.264	704.794	49,8	241.367	654.229	36,9
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.935.972	8.145.114	97,4	7.374.544	7.600.467	97,0
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	-4.006	102.821	-3,9	1.820	108.647	1,7
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	20.744	55.102	37,6	17.175	44.377	38,7
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	203.959	343.690	59,3	165.448	267.116	61,9
14	Osiguranje kredita	0	0		0	0	
15	Osiguranje jemstva	-730	-730	100,0	21.071	21.071	100,0
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	63.631	92.450	68,8	8.200	88.698	9,2
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	24	24	100,0	5	5	100,0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	203.819	203.819	100,0	133.182	133.182	100,0
	Ukupno	12.797.393	14.406.332	88,8	11.105.297	12.837.141	86,5

4. Kretanje bruto šteta (umenjenih za regrese)

		Bruto štete		Indeks 2021/2020	Bruto štete		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	495.569	547.757	90,5	547.757	756.056	72,4
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	186.914	186.136	100,4	186.136	215.585	86,3
03	Osiguranje motornih vozila	961.218	755.948	127,2	755.948	999.640	75,6
04	Osiguranje šinskih vozila						
05	Osiguranje vazduhoplova	168.133					
06	Osiguranje plovnih objekata						
07	Osiguranje robe u prevozu	26.236	6.762	388,0	6.762	2.346	288,2
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	279.337	247.862	112,7	247.862	190.354	130,2
09	Ostala osiguranja imovine	885.350	94.704	934,9	94.704	98.846	95,8
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.393.263	3.067.896	110,6	3.067.896	3.609.257	85,0
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata						
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	79.663	12.771	623,8	12.771	10.876	117,4
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka		4.143	0,0	4.143	984	421,1
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju	77.318	114.334	67,6	114.334	54.774	208,7
	Ukupno	6.553.001	5.038.314	130,1	5.038.314	5.938.717	84,8

5. Neto rashodi za štete

		Neto rashodi za štete		Indeks 2021/2020	Neto rashodi za štete		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	519.843	518.211	100,3	518.211	661.722	78,3
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	188.748	151.567	124,5	151.567	254.595	59,5
03	Osiguranje motornih vozila	973.779	648.433	150,2	648.433	997.265	65,0
04	Osiguranje šinskih vozila						
05	Osiguranje vazduhoplova	8	0	9.850,0	0		
06	Osiguranje plovnih objekata						
07	Osiguranje robe u prevozu	195.250	2.349	8.312,1	2.349	898	261,7
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	61.676	90.606	68,1	90.606	103.626	87,4
09	Ostala osiguranja imovine	38.175	-38.963	-98,0	-38.963	109.171	-35,7
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.169.890	3.190.502	99,4	3.190.502	2.734.100	116,7
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata						
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	51.200	2.113	2.422,9	2.113	28.816	7,3
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	-428	4.511	-9,5	4.511	1.060	425,5
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju	73.677	85.727	85,9	85.727	91.211	94,0
	Ukupno	5.271.816	4.655.058	113,2	4.655.058	4.982.465	93,4

6. Odnos neto rashoda za štete i ukupnih bruto šteta (umanjenih za regrese)

		Neto rashodi za štete	Bruto štete	Indeks	Neto rashodi za štete	Bruto štete	Indeks
		2021	2021		2020	2020	
01	Osiguranje od posledica nezgode	519.843	495.569	104,9	518.211	547.757	94,6
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	188.748	186.914	101,0	151.567	186.136	81,4
03	Osiguranje motornih vozila	973.779	961.218	101,3	648.433	755.948	85,8
04	Osiguranje šinskih vozila	0	0		0	0	
05	Osiguranje vazduhoplova	8	168.133	0,0	0	0	
06	Osiguranje plovnih objekata	0	0		0	0	
07	Osiguranje robe u prevozu	195.250	26.236	744,2	2.349	6.762	34,7
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	61.676	279.337	22,1	90.606	247.862	36,6
09	Ostala osiguranja imovine	38.175	885.350	4,3	-38.963	94.704	-41,1
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.169.890	3.393.263	93,4	3.190.502	3.067.896	104,0
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	0		0	0	
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	0	0		0	0	
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	51.200	79.663	64,3	2.113	12.771	16,5
14	Osiguranje kredita	0	0		0	0	
15	Osiguranje jemstva	0	0		0	0	
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	-428	0		4.511	4.143	108,9
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0		0	0	
18	Osiguranje pomoći na putovanju	73.677	77.318	95,3	85.727	114.334	75,0
	Ukupno	5.271.816	6.553.001	80,4	4.655.058	5.038.314	92,4

7. Broj riješenih šteta

		Broj riješenih šteta		Indeks 2021/2020	Broj riješenih šteta		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	1.085	1.157	93,8	1.157	1.447	80,0
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	3.055	3.350	91,2	3.350	4.167	80,4
03	Osiguranje motornih vozila	808	816	99,0	816	797	102,4
04	Osiguranje šinskih vozila						
05	Osiguranje vazduhoplova	1					
06	Osiguranje plovnih objekata					1	0,0
07	Osiguranje robe u prevozu	40	51	78,4	51	22	231,8
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	111	87	127,6	87	130	66,9
09	Ostala osiguranja imovine	252	135	186,7	135	185	73,0
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	2.918	2.603	112,1	2.603	2.709	96,1
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata					1	0,0
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	64	46	139,1	46	2	2.300,0
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	2	12	16,7	12	104	11,5
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju	926	787	117,7	787	672	117,1
	Ukupno	9.262	9.044	102,4	9.044	10.237	88,3

8. Prosječna šteta (umanjena za regrese)

		Bruto štete	Broj riješenih šteta	Prosječna šteta	Bruto štete	Broj riješenih šteta	Prosječna šteta
		2021	2021		2020	2020	
01	Osiguranje od posledica nezgode	495.569	1.085	457	547.757	1.157	473
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	186.914	3.055	61	186.136	3.350	56
03	Osiguranje motornih vozila	961.218	808	1.190	755.948	816	926
04	Osiguranje šinskih vozila	0	0		0	0	
05	Osiguranje vazduhoplova	168.133	1	168.133	0	0	
06	Osiguranje plovnih objekata	0	0		0	0	
07	Osiguranje robe u prevozu	26.236	40	656	6.762	51	133
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	279.337	111	2.517	247.862	87	2.849
09	Ostala osiguranja imovine	885.350	252	3.513	94.704	135	702
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.393.263	2.918	1.163	3.067.896	2.603	1.179
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	0		0	0	
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	0	0		0	0	
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	79.663	64	1.245	12.771	46	278
14	Osiguranje kredita	0	0		0	0	
15	Osiguranje jemstva	0	0		0	0	
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	0	2	0	4.143	12	345
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0		0	0	
18	Osiguranje pomoći na putovanju	77.318	926	83	114.334	787	145
	Ukupno	6.553.001	9.262	708	5.038.314	9.044	557

9. Štetni rezultat

		Bruto štete	Bruto premija	Štetni rezultat	Bruto štete	Bruto premija	Štetni rezultat
		2021	2021		2020	2020	
01	Osiguranje od posledica nezgode	495.569	1.131.217	43,8%	547.757	767.206	71,4%
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	186.914	390.171	47,9%	186.136	378.269	49,2%
03	Osiguranje motornih vozila	961.218	2.036.823	47,2%	755.948	1.636.685	46,2%
04	Osiguranje šinskih vozila	0	58.884	0,0%	0	299	0,0%
05	Osiguranje vazduhoplova	168.133	241.507	69,6%	0	267.649	0,0%
06	Osiguranje plovnih objekata	0	539	0,0%	0	29.130	0,0%
07	Osiguranje robe u prevozu	26.236	107.308	24,4%	6.762	66.056	10,2%
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	279.337	792.801	35,2%	247.862	774.056	32,0%
09	Ostala osiguranja imovine	885.350	704.794	125,6%	94.704	654.229	14,5%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.393.263	8.145.114	41,7%	3.067.896	7.600.467	40,4%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	102.821	0,0%	0	108.647	0,0%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	0	55.102	0,0%	0	44.377	0,0%
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	79.663	343.690	23,2%	12.771	267.116	4,8%
14	Osiguranje kredita	0	0		0	0	
15	Osiguranje jemstva	0	-730	0,0%	0	21.071	0,0%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	0	92.450	0,0%	4.143	88.698	4,7%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	24	0,0%	0	5	0,0%
18	Osiguranje pomoći na putovanju	77.318	203.819	37,9%	114.334	133.182	85,8%
Ukupno		6.553.001	14.406.332	45,5%	5.038.314	12.837.141	39,2%

10. Pregled broja i iznosa bruto riješenih šteta (umanjenih za regrese)

		Broj riješenih šteta		Indeks 2021/2020	Bruto štete		Indeks 2021/2020
		2021	2020		2021	2020	
01	Osiguranje od posledica nezgode	1.085	1.157	93,8	495.569	547.757	90,5
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	3.055	3.350	91,2	186.914	186.136	100,4
03	Osiguranje motornih vozila	808	816	99,0	961.218	755.948	127,2
04	Osiguranje šinskih vozila	0	0		0	0	
05	Osiguranje vazduhoplova	1	0		168.133	0	
06	Osiguranje plovnih objekata	0	0		0	0	
07	Osiguranje robe u prevozu	40	51	78,4	26.236	6.762	388,0
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	111	87	127,6	279.337	247.862	112,7
09	Ostala osiguranja imovine	252	135	186,7	885.350	94.704	934,9
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	2.918	2.603	112,1	3.393.263	3.067.896	110,6
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	0		0	0	
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	0	0		0	0	
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	64	46	139,1	79.663	12.771	623,8
14	Osiguranje kredita	0	0		0	0	
15	Osiguranje jemstva	0	0		0	0	
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	2	12	16,7	0	4.143	0,0
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0		0	0	
18	Osiguranje pomoći na putovanju	926	787	117,7	77.318	114.334	67,6
Ukupno		9.262	9.044	102,4	6.553.001	5.038.314	130,1

11. Pregled broja i iznosa rezervisanih šteta

		Broj rezervisanih šteta		Rezervisane štete		Rezervisane štete	
		nastale prijavljene		nastale prijavljene		nastale neprijavljene	
		2021	2020	2021	2020	2021	2020
01	Osiguranje od posledica nezgode	59	52	68.483	27.493	309.701	326.418
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	27	6	2.458	529	31.001	31.096
03	Osiguranje motornih vozila	36	21	35.844	87.910	284.965	220.339
04	Osiguranje šinskih vozila	0	0	0	0	0	0
05	Osiguranje vazduhoplova	1	1	20.008	80.000	0	0
06	Osiguranje plovnih objekata	0	0	0	0	0	0
07	Osiguranje robe u prevozu	10	0	564.038	0	16.996	231
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	8	6	85.165	25.479	73.787	148.499
09	Ostala osiguranja imovine	15	14	23.002	132.737	105.313	178.376
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	324	283	1.240.164	1.511.717	6.530.439	6.446.585
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	0	0	0	0	0
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	0	0	0	0	0	0
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	4	5	38.393	91.098	19.954	8.778
14	Osiguranje kredita	0	0	0	0	0	0
15	Osiguranje jemstva	0	0	0	0	0	0
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	1	1	222	228	22	444
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0	0	0	0	0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	7	5	883	443	9.464	13.544
Ukupno		492	394	2.078.660	1.957.635	7.381.642	7.374.310

12. Pregled broja prijavljenih šteta

		Broj prijavljenih šteta		Indeks 2021/2020	Broj prijavljenih šteta		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	1.092	1.135	96,2	1.135	1.429	79,4
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	3.076	3.212	95,8	3.212	4.174	77,0
03	Osiguranje motornih vozila	823	756	108,9	756	845	89,5
04	Osiguranje šinskih vozila						
05	Osiguranje vazduhoplova	1	1	100,0	1		
06	Osiguranje plovnih objekata					1	0,0
07	Osiguranje robe u prevozu	50	51	98,0	51	22	231,8
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	113	85	132,9	85	121	70,2
09	Ostala osiguranja imovine	253	127	199,2	127	177	71,8
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	2.959	2.500	118,4	2.500	2.762	90,5
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata					1	0,0
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	63	46	137,0	46	4	1.150,0
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	2	13	15,4	13	104	12,5
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju	928	788	117,8	788	670	117,6
	Ukupno	9.360	8.714	107,4	8.714	10.310	84,5

13. Operativni troškovi (bez promjene razg. troškova)

		Operativni troškovi (bez promjene razg. troškova)		Indeks 2021/2020	Operativni troškovi (bez promjene razg. troškova)		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	591.791	462.088	128,1	462.088	536.692	86,1
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	225.686	212.929	106,0	212.929	315.001	67,6
03	Osiguranje motornih vozila	649.066	629.849	103,1	629.849	640.486	98,3
04	Osiguranje šinskih vozila	68.125	69.331	98,3	69.331		
05	Osiguranje vazduhoplova	81.590	83.166	98,1	83.166		
06	Osiguranje plovnih objekata	69.622	66.868	104,1	66.868	695	9.626,4
07	Osiguranje robe u prevozu	105.325	88.522	119,0	88.522	124.750	71,0
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	447.947	388.811	115,2	388.811	414.531	93,8
09	Ostala osiguranja imovine	360.036	283.763	126,9	283.763	351.577	80,7
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	2.151.468	2.208.412	97,4	2.208.412	2.840.779	77,7
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	73.446	73.450	100,0	73.450		
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	87.048	77.707	112,0	77.707	103.666	75,0
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	152.857	138.246	110,6	138.246	164.066	84,3
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva	60.451	5.399	1.119,6	5.399		
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	79.707	76.968	103,6	76.968	118.887	64,7
17	Osiguranje troškova pravne zaštite		5			6	0,0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	199.549	176.395	113,1	176.395	225.089	78,4
	Ukupno	5.403.717	5.041.902	107,2	5.041.902	5.836.223	86,4

14. Učešće operativnih troškova (bez promjene razg. troškova) u ukupnoj fakturisanoj premiji

		Operativni troškovi		Učešće	Operativni troškovi		Učešće
		2021	2021		Bruto premija	2020	
01	Osiguranje od posledica nezgode	591.791	1.131.217	52,3%	462.088	767.206	60,2%
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	225.686	390.171	57,8%	212.929	378.269	56,3%
03	Osiguranje motornih vozila	649.066	2.036.823	31,9%	629.849	1.636.685	38,5%
04	Osiguranje šinskih vozila	68.125	58.884	115,7%	69.331	299	23192,9%
05	Osiguranje vazduhoplova	81.590	241.507	33,8%	83.166	267.649	31,1%
06	Osiguranje plovnih objekata	69.622	539	12923,1%	66.868	29.130	229,5%
07	Osiguranje robe u prevozu	105.325	107.308	98,2%	88.522	66.056	134,0%
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	447.947	792.801	56,5%	388.811	774.056	50,2%
09	Ostala osiguranja imovine	360.036	704.794	51,1%	283.763	654.229	43,4%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	2.151.468	8.145.114	26,4%	2.208.412	7.600.467	29,1%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	73.446	102.821	71,4%	73.450	108.647	67,6%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	87.048	55.102	158,0%	77.707	44.377	175,1%
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	152.857	343.690	44,5%	138.246	267.116	51,8%
14	Osiguranje kredita	0	0		0	0	
15	Osiguranje jemstva	60.451	-730	-8280,9%	5.399	21.071	25,6%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	79.707	92.450	86,2%	76.968	88.698	86,8%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	5	24	21,5%	0	5	0,0%
18	Osiguranje pomoći na putovanju	199.549	203.819	97,9%	176.395	133.182	132,4%
	Ukupno	5.403.717	14.406.332	37,5%	5.041.902	12.837.141	39,3%

15. Troškovi sticanja

		Troškovi sticanja		Indeks 2021/2020	Troškovi sticanja		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	399.161	256.279	155,8	256.279	252.064	101,7
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	117.888	100.664	117,1	100.664	112.202	89,7
03	Osiguranje motornih vozila	410.500	378.111	108,6	378.111	391.200	96,7
04	Osiguranje šinskih vozila	3.648	3.187	114,5	3.187		
05	Osiguranje vazduhoplova	10.302	10.920	94,3	10.920		
06	Osiguranje plovnih objekata	4.385	2.663	164,7	2.663	649	410,1
07	Osiguranje robe u prevozu	37.384	22.378	167,1	22.378	19.565	114,4
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	300.555	266.267	112,9	266.267	277.917	95,8
09	Ostala osiguranja imovine	237.649	162.420	146,3	162.420	166.734	97,4
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	1.589.414	1.658.061	95,9	1.658.061	2.399.357	69,1
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	6.325	5.663	111,7	5.663		
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	20.263	13.019	155,6	13.019	15.546	83,7
13	Osiguranje od opštne odgovornosti	74.480	63.633	117,0	63.633	54.215	117,4
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva	5.071	5.162	98,2	5.162		
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	19.823	10.294	192,6	10.294	14.664	70,2
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	5				6	0,0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	96.604	70.975	136,1	70.975	104.928	67,6
	Ukupno	3.333.458	3.029.696	110,0	3.029.696	3.809.048	79,5

16. Učešće troškova sticanja u ukupnoj bruto fakturisanoj premiji

		Troškovi sticanja		Učešće 2021	Troškovi sticanja		Učešće 2020
		2021	2021		2020	2020	
01	Osiguranje od posledica nezgode	399.161	1.131.217	35,3%	256.279	767.206	33,4%
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	117.888	390.171	30,2%	100.664	378.269	26,6%
03	Osiguranje motornih vozila	410.500	2.036.823	20,2%	378.111	1.636.685	23,1%
04	Osiguranje šinskih vozila	3.648	58.884	6,2%	3.187	299	1066,1%
05	Osiguranje vazduhoplova	10.302	241.507	4,3%	10.920	267.649	4,1%
06	Osiguranje plovnih objekata	4.385	539	813,8%	2.663	29.130	9,1%
07	Osiguranje robe u prevozu	37.384	107.308	34,8%	22.378	66.056	33,9%
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	300.555	792.801	37,9%	266.267	774.056	34,4%
09	Ostala osiguranja imovine	237.649	704.794	33,7%	162.420	654.229	24,8%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	1.589.414	8.145.114	19,5%	1.658.061	7.600.467	21,8%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	6.325	102.821	6,2%	5.663	108.647	5,2%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	20.263	55.102	36,8%	13.019	44.377	29,3%
13	Osiguranje od opštne odgovornosti	74.480	343.690	21,7%	63.633	267.116	23,8%
14	Osiguranje kredita	0	0		0	0	
15	Osiguranje jemstva	5.071	-730	-694,7%	5.162	21.071	24,5%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	19.823	92.450	21,4%	10.294	88.698	11,6%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	5	24	21,5%	0	5	0,0%
18	Osiguranje pomoći na putovanju	96.604	203.819	47,4%	70.975	133.182	53,3%
	Ukupno	3.333.458	14.406.332	23,1%	3.029.696	12.837.141	23,6%

17. Bruto rezervacije za štete

		Bruto rezervacije za štete		Indeks 2021/2020	Bruto rezervacije za štete		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	378.184	353.911	106,9	353.911	383.455	92,3
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	33.459	31.625	105,8	31.625	66.194	47,8
03	Osiguranje motornih vozila	320.809	308.249	104,1	308.249	415.764	74,1
04	Osiguranje šinskih vozila						
05	Osiguranje vazduhoplova	20.008	80.000	25,0	80.000		
06	Osiguranje plovnih objekata						
07	Osiguranje robe u prevozu	581.034	231	251.649,9	231	154	150,2
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	158.952	173.979	91,4	173.979	160.184	108,6
09	Ostala osiguranja imovine	128.315	311.113	41,2	311.113	312.310	99,6
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.770.602	7.958.302	97,6	7.958.302	7.653.205	104,0
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata						
13	Osiguranje od opštne odgovornosti	58.347	99.876	58,4	99.876	137.242	72,8
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	244	672	36,3	672	304	220,8
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju	10.347	13.988	74,0	13.988	42.595	32,8
	Ukupno	9.460.302	9.331.945	101,4	9.331.945	9.171.407	101,8

18. Reosiguravajuće rezervacije za štete

		Reosiguravajuće rezervacije		Indeks 2021/2020	Reosiguravajuće rezervacije		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	0	0		0	0	
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje						
03	Osiguranje motornih vozila						
04	Osiguranje šinskih vozila						
05	Osiguranje vazduhoplova	20.000	80.000	25,0	80.000		
06	Osiguranje plovnih objekata						
07	Osiguranje robe u prevozu	401.265					
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	53.378	12.447	428,9	12.447	10.193	122,1
09	Ostala osiguranja imovine	9.002	100.409	9,0	100.409	8.762	1.145,9
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	132.935	180.003	73,9	180.003	236.964	76,0
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata						
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	6.930	63.532	10,9	63.532	90.240	70,4
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka						
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju						
Ukupno		623.510	436.392	142,9	436.392	346.159	126,1

19. Neto rezervacije za štete

		Neto rezervacije za štete		Indeks 2021/2020	Neto rezervacije za štete		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	378.184	353.911	106,9	353.911	383.455	92,3
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	33.459	31.625	105,8	31.625	66.194	47,8
03	Osiguranje motornih vozila	320.809	308.249	104,1	308.249	415.764	74,1
04	Osiguranje šinskih vozila	0	0		0	0	
05	Osiguranje vazduhoplova	8	0		0	0	
06	Osiguranje plovnih objekata	0	0		0	0	
07	Osiguranje robe u prevozu	179.769	231	77.859,1	231	154	150,2
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	105.574	161.532	65,4	161.532	149.991	107,7
09	Ostala osiguranja imovine	119.313	210.703	56,6	210.703	303.547	69,4
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.637.667	7.778.298	98,2	7.778.298	7.416.241	104,9
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	0		0	0	
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	0	0		0	0	
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	51.417	36.343	141,5	36.343	47.002	77,3
14	Osiguranje kredita	0	0		0	0	
15	Osiguranje jemstva	0	0		0	0	
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	244	672	36,3	672	304	220,8
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0		0	0	
18	Osiguranje pomoći na putovanju	10.347	13.988	74,0	13.988	42.595	32,8
Ukupno		8.836.791	8.895.553	99,3	8.895.553	8.825.247	100,8

20. Neto prihodi od premije

		Neto prihodi od premije		Indeks 2021/2020	Neto prihodi od premije		Indeks 2020/2019
		2021	2020		2020	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	874.720	793.662	110,2	793.662	936.680	84,7
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	400.260	369.977	108,2	369.977	400.102	92,5
03	Osiguranje motornih vozila	1.834.566	1.681.772	109,1	1.681.772	1.739.610	96,7
04	Osiguranje šinskih vozila	8.823	2.836	311,1	2.836	6.566	43,2
05	Osiguranje vazduhoplova	30.489	85.271	35,8	85.271	58.317	146,2
06	Osiguranje plovnih objekata	15.747	16.336	96,4	16.336	25.665	63,7
07	Osiguranje robe u prevozu	70.963	22.854	310,5	22.854	21.402	106,8
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	261.051	275.106	94,9	275.106	256.359	107,3
09	Ostala osiguranja imovine	288.182	146.510	196,7	146.510	218.305	67,1
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.642.539	7.434.211	102,8	7.434.211	7.445.874	99,8
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	-3.705	1.809	-204,8	1.809	8.736	20,7
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	19.057	18.911	100,8	18.911	18.726	101,0
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	201.531	148.278	135,9	148.278	144.665	102,5
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva	3.889	16.452	23,6	16.452		
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	60.733	19.086	318,2	19.086	32.118	59,4
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	12	17	69,4	17	40	43,4
18	Osiguranje pomoći na putovanju	191.987	145.185	132,2	145.185	209.465	69,3
Ukupno		11.900.846	11.178.275	106,5	11.178.275	11.522.629	97,0

21. Odnos neto rezervacija za štete i neto prihoda od premije

		Neto rezervacije za štete		Učešće	Neto rezervacije za štete		Učešće
		2020	2020		2019	2019	
01	Osiguranje od posledica nezgode	378.184	874.720	43,2%	353.911	793.662	44,6%
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	33.459	400.260	8,4%	31.625	369.977	8,5%
03	Osiguranje motornih vozila	320.809	1.834.566	17,5%	308.249	1.681.772	18,3%
04	Osiguranje šinskih vozila	0	8.823	0,0%	0	2.836	0,0%
05	Osiguranje vazduhoplova	8	30.489	0,0%	0	85.271	0,0%
06	Osiguranje plovnih objekata	0	15.747	0,0%	0	16.336	0,0%
07	Osiguranje robe u prevozu	179.769	70.963	253,3%	231	22.854	1,0%
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	105.574	261.051	40,4%	161.532	275.106	58,7%
09	Ostala osiguranja imovine	119.313	288.182	41,4%	210.703	146.510	143,8%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.637.667	7.642.539	99,9%	7.778.298	7.434.211	104,6%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	-3.705	0,0%	0	1.809	0,0%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	0	19.057	0,0%	0	18.911	0,0%
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	51.417	201.531	25,5%	36.343	148.278	24,5%
14	Osiguranje kredita	0	0		0	0	
15	Osiguranje jemstva	0	3.889	0,0%	0	16.452	0,0%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	244	60.733	0,4%	672	19.086	3,5%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	12	0,0%	0	17	0,0%
18	Osiguranje pomoći na putovanju	10.347	191.987	5,4%	13.988	145.185	9,6%
Ukupno		8.836.791	11.900.846	74,3%	8.895.553	11.178.275	79,6%

22. Prinos investicija na prosječan portfolio

		Prinos	Prosječan portfolio	Prinos u %	Prinos	Prosječan portfolio	Prinos u %
		2021	2021	2,9%	2020	2020	2,9%
	Ukupno inv. portfolio sa rashodima fin. obaveza	560.307	19.529.819		547.393	18.621.270	

23. Učešće bruto dobiti u neto prihodima od premije

		Dobit prije oporezivanja		Učešće	Dobit prije oporezivanja		Učešće
		2021	2021		2020	2020	
		1.934.237	11.900.846	16,3%	1.930.345	11.178.275	17,3%
	Ukupno						

24. Učešće bruto dobiti u prosječnom kapitalu

		Dobit prije oporezivanja		Učešće	Dobit prije oporezivanja		Učešće
		2021	2021		2020	2020	
		1.934.237	8.966.498	21,6%	1.930.345	8.445.962	22,9%
	Ukupno						

25. Učešće bruto dobiti u prosječnoj aktivi

		Dobit prije oporezivanja		Učešće	Dobit prije oporezivanja		Učešće
		2021	2021		2020	2020	
		1.934.237	28.760.109	6,7%	1.930.345	27.439.810	7,0%
	Ukupno						

26. Bruto dobit po akciji

		Dobit prije oporezivanja		Dobit po akciji	Dobit prije oporezivanja		Dobit po akciji
		2021	2021		2020	2020	
		1.934.237	19.402	100	1.930.345	19.402	99
	Ukupno						

27. Učešće neto dobiti u prosječnom kapitalu

		Dobit posle oporezivanja		Učešće	Dobit posle oporezivanja		Učešće
		2021	2021		2020	2020	
		1.741.085	8.966.498	19,4%	1.759.863	8.445.962	20,8%
	Ukupno						

28. Učešće raspoloživog kapitala u neto prihodima od premije

		Raspoloživ kapital		Učešće	Raspoloživ kapital		Učešće
		2021	2021		2020	2020	
		7.023.117	11.900.846	59,0%	7.261.372	11.178.275	65,0%
	Ukupno						

29. Odnos raspoloživog i minimalnog zahtjevanog kapitala

		Razpoložljiv kapital	Minimalni zahtjevan kapital	Indeks	Razpoložljiv kapital	Minimalni zahtjevan kapital	Indeks
					2021	2021	
		Ukupno	7.023.117		3.000.000	234,10	7.261.372
					2020	2020	242,05

30. Učešće raspoloživog kapitala u neto tehničkim rezervacijama

		Razpoložljiv kapital	Neto tehničke rezervacije	Učešće	Razpoložljiv kapital	Neto tehničke rezervacije	Učešće
					2021	2021	
		Ukupno	7.023.117		16.780.793	41,9%	7.261.372
					2020	2020	46,1%

31. Odnos premije u samopridržaju i prosječnog kapitala i bruto tehničkih rezervi

		Premija u samopridržaju	Prosječan kapital i BTR	Indeks	Premija u samopridržaju	Prosječan kapital i BTR	Indeks
		2021	2021		2020	2020	
		Ukupno	12.797.393		26.440.335	48,40	
					2020	2020	43,95

32. Odnos premije u samopridržaju i prosječnog kapitala

		Premija u samopridržaju	Prosječan kapital	Indeks	Premija u samopridržaju	Prosječan kapital	Indeks
		2021	2021		2020	2020	
		Ukupno	12.797.393		8.966.498	142,72	
					2020	2020	131,49

33. Odnos prosječnog stanja neto tehničkih rezervacija i neto prihoda od premije

		Prosječne neto tehničke rezervacije	Neto prihodi od premije	Indeks	Prosječne neto tehničke rezervacije	Neto prihodi od premije	Indeks
		2021	2021		2020	2020	
		Ukupno	16.258.462		11.900.846	136,62	
					2020	2020	140,95

34. Odnos kapitala i neto prenosne premije

		Kapital	Neto prenosne	Indeks	Kapital	Neto prenosne	Indeks
		2021	2021		2020	2020	
		Ukupno	8.701.345		7.590.892	114,63	
					2020	2020	137,90

35. Učešće kapitala u ukupnoj pasivi

		Kapital	Pasiva	Učešće	Kapital	Pasiva	Učešće
		2021	2021		2020	2020	
		Ukupno	8.701.345		29.118.285	29,9%	
					2020	2020	32,5%

36. Učešće neto tehničkih rezervacija u ukupnoj pasivi

		Neto tehničke rezervacije	Pasiva	Učešće	Neto tehničke rezervacije	Pasiva	Učešće
		2021	2021		2020	2020	
		Ukupno	16.780.793		29.118.285	57,6%	
					2020	2020	55,4%

37. Bruto fakturisana premija po zaposlenom (FTE)

		Bruto premija	Prosječan broj zaposlenih	Premija po zaposlenom	Bruto premija	Prosječan broj zaposlenih	Premija po zaposlenom
		2021	2021		2020	2020	
		Ukupno	14.406.332		129,8	111.014	
					2020	2020	99.272

38.	Pokazatelj likvidnosti		
	Opis		Iznos
	1 Likvidna sredstva		12.886.304
2	Gotovinska sredstva na računima		575.825
3	Gotovinska sredstva u blagajni i odmah unovčive vrijednosti		124
4	Depoziti po viđenju, depoziti s rokom dospjeća od 14 dana		
5	Hartije od vrijednosti izdate od strane Crne Gore, centralne banke, vlada i centralnih banaka stranih zemalja koje je moguće unovčiti u roku od 14 dana		11.701.877
6	Hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu i koje je moguće unovčiti		
7	Udjeli u privrednim drštvinama koje je moguće unovčiti u roku od 14 dana		
8	Potraživanja s klirinškim računa koja dospijevaju u roku od 14 dana		
9	Neiskorišćeni dio okvirnih bankarskih kredita odobrenih društvu, kojima je moguće raspolagati		
10	Realno očekivani prilivi u narednih 14 dana po osnovu premija, imajući u vidu prosječan dnevni priliv		604.572
11	Realno očekivani prilivi od strane reosiguravača i saosiguravača u narednih 14 dana		3.906
	12 Obaveze		385.501
13	Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja		5.353
14	Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja		16.153
15	Kratkoročne obaveze za udjele u iznosima šteta		
16	Kratkoročne obaveze iz finansiranja		
17	Kratkoročne obaveze prema zaposlenima		
18	Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja i druge kratkoročne obaveze		363.995
19	Ostale obaveze		
20	Obaveze i svi drugi odloženi izdaci koji nijesu iskazani kao obaveza u bilansu stanja, ali za koje je izvjesno da će nastupiti u roku od 14 dana		
	Pokazatelj likvidnosti		33,43

39. Pregled premije, prijavljenih, riješenih i rezervisanih šteta po vrstama osiguranja (utvrđenih Pravilnikom Agencije za nadzor osiguranja kojim se uređuje raspored vrsta rizika po vrstama osiguranja)

ANO šifra	Grupe/vrste osiguranja po rizicima	Bruto fakturisana premija	Riješene štete		Prijavljene štete	Rezervisane štete 31.12.2020.		Rezervisane štete 31.12.2021.	
			Iznos	Broj		Iznos	Broj	Iznos	Broj
01	Osiguranje od posljedica nezgode	1.131.219	1.085	489.702	1.092	52	23.353	59	58.708
01.1	Osiguranje lica od posljedica nezgode u toku i van radnog vremena (redovnog zanimanja)	895.345	923	474.303	925	48	22.122	50	56.970
01.2	Osiguranje lica od posljedica nezgode u motornim vozilima i pri obavljanju posebnih djelatnosti	16.773	5	406	6			1	300
01.3	Osiguranje djece i djece školskog uzrasta od posljedica nezgode i posebna osiguranja mlađih od posljedica nezgode	28.002	143	12.498	149			6	576
01.4	Osiguranje gostiju, posjetilaca priredbi, izletnika i turista od posljedica nezgode	93.561	1	-1.703	2			1	640
01.5	Osiguranje putrošača, pretplatnika, korisnika drugih javnih usluga i sl. od posljedica nezgode		2	96	2			0	0
01.6	Ostala posebna osiguranja od nezgode	12.897	0	0				0	0
01.7	Obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nezgode	84.261	11	4.101	8	4	1.231	1	222
01.0	Ostala osiguranja od posljedica nezgode	380	0	0				0	0
02	Zdravstveno osiguranje	390.172	3.055	185.612	3.076	6	458	27	2.160
02.4	Privatno zdravstveno osiguranje	390.172	3.055	185.612	3.076	6	458	27	2.160
03	Osiguranje motornih vozila	2.036.824	808	1.011.521	823	21	77.127	36	32.960
03.1	Kasko osiguranje motornih vozila na sopstveni pogon	2.036.181	808	1.011.521	822	21	77.127	35	32.689
03.0	Ostala kasko osiguranja motornih vozila	643	0	0	1			1	271
04	Osiguranje šinskih vozila	58.884	0	0	0	0	0	0	0
04.1	Kasko osiguranje šinskih vozila	58.884							
05	Osiguranje vazduhoplova	241.507	1	168.133	1	1	80.000	1	20.000
05.1	Kasko osiguranje vazduhoplova.	241.507	1	168.133	1	1	80.000	1	20.000
06	Osiguranje plovnih objekata	539	0	0	0	0	0	0	0
06.1	Kasko osiguranje plovila u pomorskoj plovidbi	539							
07	Osiguranje robe u prevozu	107.308	40	26.236	50	0	0	10	551.842
07.3	Osiguranje robe u kopnenom prevozu	107.308	40	26.236	50			10	551.842
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	792.801	111	326.512	113	6	23.579	8	77.409
08.1	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti van industrije i zanatstva	724.332	107	301.315	109	5	22.354	7	27.409
08.2	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti u industriji i zanatstvu	68.469	4	25.197	4	1	1.225	1	50.000
09	Ostala osiguranja imovine	704.793	252	886.407	253	14	111.422	15	22.595
09.1	Osiguranje mašina od loma	84.943	63	50.035	59	7	9.200	3	636
09.2	Osiguranje od krađe	100.709	26	52.212	29			3	5.500
09.3	Osiguranje stakla od loma	51.801	10	1.624	10			0	0
09.4	Osiguranje domaćinstva	108.436	75	26.320	72	6	2.222	3	12.504
09.5	Osiguranje građevinskih objekata u izgradnji	44.895	1	700.000		1	100.000	0	0
09.9	Osiguranje informatičke opreme	2.158	1	0	1			0	0
09.10	Osiguranje zaliha u hladnjacama	1.890	0	0				0	0
09.12	Osiguranje životinja	22.710	17	17.708	18			1	750
09.0	Ostala osiguranja imovine	287.252	59	38.508	64			5	3.206
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	8.145.112	2.918	3.532.072	2.959	283	1.367.822	324	1.132.156
10.1	Obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima	7.761.913	2.892	3.511.867	2.933	273	1.345.235	314	1.087.553
10.2	Osiguranje od odgovornosti prevoznika za robu primljenu na prevoz u kopnenom prevozu	75.670	11	5.244	10	6	11.876	5	28.456
10.3	Ostala osiguranja od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	307.529	15	14.961	16	4	10.711	5	16.147
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	102.821	0	0	0	0	0	0	0
11.1	Obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima	102.821							
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	55.102	0	0	0	0	0	0	0
12.1	Obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima	55.102							

39. Pregled premije, prijavljenih, riješenih i rezervisanih šteta po vrstama osiguranja (utvrđenih Pravilnikom Agencije za nadzor osiguranja kojim se uređuje raspored vrsta rizika po vrstama osiguranja) - nastavak

ANO šifra	Grupe/vrste osiguranja po rizicima	Bruto fakturisana premija	Riješene štete		Prijavljene štete	Rezervisane štete 31.12.2020.		Rezervisane štete 31.12.2021.	
			Iznos	Broj		Iznos	Broj	Iznos	Broj
13	Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu	343.690	64	79.242	63	5	84.381	4	37.625
13.1	Osiguranje od odgovornosti izvodača građevinskih radova	12.520							
13.3	Osiguranje od odgovornosti proizvođača za proizvode	490							
13.7	Osiguranje od odgovornosti projektnih i drugih društava za štete na objektima zagrada neispravne tehničke dokumentacije	47.709							
13.8	Osiguranje od odgovornosti advokata	2.453							
13.9	Osiguranje od odgovornosti notara	4.560							
13.10	Osiguranje od odgovornosti revizorskih društava	4.598							
13.14	Osiguranje od odgovornosti iz obavljanja lijekarske i stomatološke djelatnosti	17.500							
13.0	Ostala osiguranja od odgovornosti	253.861	64	79.242	63	5	84.381	4	37.625
15	Osiguranje jemstva	-730		0	0	0	0	0	0
15.2	Osiguranje garancija	-730							
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	92.450	2	0	2	1	222	1	222
16.1	Osiguranje finansijskih gubitaka zbog prekida rada zbog požara i drugih opasnosti	803							
16.2	Osiguranje finansijskih gubitaka zbog prekida rada zbog loma mašina	1.965							
16.5	Osiguranje rizika od otkazivanja turističkih putovanja	2	0	2	1	222	1	222	
16.0	Ostala osiguranja finansijskih gubitaka	89.682							
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	24	0	0	0	0	0	0	0
17.1	Osiguranje troškova pravne zaštite i troškova sudskog postupka	24							
18	Putno osiguranje	203.817	926	77.369	928	5	375	7	734
18.1	Turističko osiguranje	99.587	41	25.431	42	1	259	2	330
18.3	Osiguranje pomoći za vrijeme puta izvan mjesta boravka ili prebivališta	104.079	883	51.938	884	4	117	5	404
18.0	Ostala osiguranja turističkih rizika	150	2	0	2			0	0
19	Druge vrste neživotnih osiguranja	0		0	0	0	0	0	0
UKUPNO:		14.406.332	9.262	6.782.806	9.360	394	1.768.739	492	1.936.411

* Bruto riješene štete ne sadrže troškove rešavanja šteta

Nebojša Šćekić